

**Finansowy Raport Roczny
Banku Millennium S.A.
za okres 12 miesięcy
zakończony 31 grudnia 2024 r.**

Dokument ten nie stanowi oficjalnej wersji Finansowego Raportu Rocznego Banku Millennium S.A. za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2024 r.

Oficjalny Finansowy Raport Roczny Banku Millennium S.A. za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2024 r. został sporządzony zgodnie z wymogami ESEF.

Wybrane dane finansowe

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	1.01.2024 - 31.12.2024	1.01.2023 - 31.12.2023	1.01.2024 - 31.12.2024	1.01.2023 - 31.12.2023
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	8 658 943	8 300 383	2 011 743	1 832 962
Przychody z tytułu opłat i prowizji	917 834	912 357	213 241	201 474
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	770 548	1 224 773	179 022	270 465
Wynik finansowy po opodatkowaniu	643 103	510 259	149 413	112 680
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	671 150	1 209 770	155 929	267 152
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	13 187 054	13 945 189	3 063 764	3 079 496
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(19 183 484)	(11 946 312)	(4 456 922)	(2 638 087)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	1 664 646	2 166 447	386 749	478 413
Przepływy pieniężne netto, razem	(4 331 784)	4 165 324	(1 006 409)	919 822
	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023
Aktywa razem	137 699 862	124 887 757	32 225 570	28 723 035
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	323 296	565 384	75 660	130 033
Zobowiązania wobec klientów	117 642 600	107 505 636	27 531 617	24 725 307
Kapitał własny	7 285 413	6 614 263	1 704 988	1 521 220
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117	283 903	279 006
Liczba akcji (w szt.)	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN / EUR)	6,01	5,45	1,41	1,25
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN / EUR)	6,01	5,45	1,41	1,25
Współczynnik wypłacalności	17,96%	19,04%	17,96%	19,04%
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w PLN / EUR)	-	-	-	-

Kursy przyjęte do przeliczenia danych finansowych na EUR

dla pozycji na dzień bilansowy	-	-	4,2730	4,3480
dla pozycji za okres objęty sprawozdaniem (kurs wyliczony jako średnia z kursów na koniec poszczególnych miesięcy okresu)	-	-	4,3042	4,5284

Wybrane kwartalne dane finansowe
SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW I STRAT

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.12.2024	1.10.2024 - 31.12.2024*	1.01.2023 - 31.12.2023	1.10.2023 - 31.12.2023*
Wynik z tytułu odsetek	5 420 645	1 467 184	5 134 504	1 255 492
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze:	8 658 943	2 278 000	8 300 383	2 080 855
Przychody naliczane z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej:	8 557 972	2 257 156	8 191 912	2 047 483
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu, w tym:	6 425 198	1 782 881	6 385 562	1 615 466
- wpływ korekty wartości bilansowej brutto kredytów z tytułu wakacji kredytowych	(106 788)	38 558	(11 404)	(11 404)
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 132 774	474 275	1 806 350	432 017
Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	100 971	20 844	108 471	33 372
Koszty z tytułu odsetek	(3 238 298)	(810 816)	(3 165 879)	(825 363)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	668 157	160 215	683 726	166 413
Przychody z tytułu opłat i prowizji	917 834	221 206	912 357	225 147
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(249 677)	(60 991)	(228 631)	(58 734)
Przychody z tytułu dywidend	38 741	3 687	32 137	153
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	(10 753)	(11 072)	541 425	1 582
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	(6 566)	(2 445)	47 982	50 355
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	18 125	13 152	12 359	761
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	1 544	1 343	1 160	(357)
Wynik z pozycji wymiany	(179 401)	(59 745)	(76 838)	(29 243)
Pozostałe przychody operacyjne	318 501	76 994	405 347	125 840
Pozostałe koszty operacyjne	(486 039)	(135 018)	(260 264)	(63 675)
Koszty administracyjne	(1 954 321)	(516 707)	(1 713 662)	(456 226)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(237 422)	14 509	(222 266)	(50 782)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	(4 274)	79	(84)	(31)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	(2 179 070)	(522 680)	(3 065 380)	(701 580)
Wynik z tytułu modyfikacji	(182 238)	(70 825)	(88 184)	(20 323)
Amortyzacja	(222 662)	(58 310)	(207 189)	(51 855)
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	0	0	0	0
Podatek bankowy	(232 419)	(98 907)	0	0
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	770 548	261 454	1 224 773	226 524
Podatek dochodowy	(127 445)	(126 496)	(714 514)	(135 353)
Wynik finansowy po opodatkowaniu	643 103	134 958	510 259	91 171

* dane kwartalne nie podlegały badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

w tysiącach zł	1.01.2024 - 31.12.2024	1.10.2024 - 31.12.2024*	1.01.2023 - 31.12.2023	1.10.2023 - 31.12.2023*
Wynik finansowy po opodatkowaniu	643 103	134 958	510 259	91 171
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	25 448	(73 434)	869 606	115 111
Efekt wyceny papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	156 112	(69 426)	671 753	92 337
Efekt wyceny portfela kredytów wycenianego według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(160 097)	(7 717)	(154 014)	(55 419)
Rachunkowość zabezpieczeń	29 433	3 709	351 867	78 193
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	9 178	9 178	(6 012)	(6 012)
Zyski (straty) aktuarialne	1 331	1 331	(10 434)	(10 434)
Efekt wyceny akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 847	7 847	4 422	4 422
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	34 626	(64 256)	863 594	109 099
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	(4 835)	13 952	(165 225)	(21 871)
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	(1 744)	(1 744)	1 142	1 142
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	28 047	(52 047)	699 511	88 370
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	671 150	82 911	1 209 770	179 541

* dane kwartalne nie podlegały badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta

ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BANKU MILLENNIUM S.A.

ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2024 R.

SPIS TREŚCI

1.	SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW I STRAT	7
2.	SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	8
3.	SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	9
4.	SPRAWOZDANIE ZE ZMIANY STANU KAPITAŁÓW WŁASNYCH	11
5.	SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	12
6.	INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE	14
7.	POLITYKA RACHUNKOWOŚCI	15
7.1.	OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ	15
7.2.	STANDARDY I INTERPRETACJE PRZYJĘTE W ROKU 2024 ORAZ NIEOBOWIĄZUJĄCE NA DZIEŃ BILANSOWY	17
7.3.	PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	19
8.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	48
8.1.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	48
8.2.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	52
8.3.	RYZYZKO KREDYTOWE	60
8.4.	RYZYZKO RYNKOWE I STOPY PROCENTOWEJ	82
8.5.	RYZYZKO PŁYNNOŚCI	89
8.6.	RYZYZKO OPERACYJNE	93
8.7.	RYZYZKO NEGATYWNEGO WPŁYWU NA ŚRODOWISKO NATURALNE	95
9.	OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	96
9.1.	TRANSAKCJE Z GRUPĄ PODMIOTU DOMINUJĄCEGO I PODMIOTAMI ZALEŻNYMI	96
9.2.	TRANSAKCJE Z OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI I NADZORUJĄCYMI BANK	99
9.3.	INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSÓB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM	99
10.	WARTOŚĆ GODZIWA	100
11.	ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE	106
11.1.	SPRAWY SĄDOWE I ISTOTNE POSTĘPOWANIA	106
11.2.	POZYCJE POZABILANSOWE	113
12.	RYZYZKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH	115
13.	NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	126
1.	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK I PRZYCHODY O PODOBNYM CHARAKTERZE	126
2.	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK I PODOBNE KOSZTY	126
3.	PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU OPLAT I PROWIZJI	127
4.	PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	127
5.	WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIETYCENIANYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY	128
6.	WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH DO OBROTU	129
7.	WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW FINANSOWYCH NIEPRZEZNACZONYCH DO OBROTU WYCENIANYCH OBOWIĄZKOWO WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY	129
8.	WYNIK Z TYTUŁU RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ	129
9.	POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	130
10.	POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	130

11.	KOSZTY ADMINISTRACYJNE	131
12.	KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH	131
13.	KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH	132
14.	KOSZTY REZERW NA RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH	132
15.	AMORTYZACJA	133
16.	PODATEK DOCHODOWY	133
17.	ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	136
18.	KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	136
19.	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	137
20.	AKTYWA FINANSOWE NIEPRZEZNACZONE DO OBROTU OBOWIĄZKOWO WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT, INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	139
21.	AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY	140
22.	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	141
23.	AKTYWA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	149
24.	INSTRUMENTY POCHODNE - RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	152
25.	INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH, WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH I W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	156
26.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	159
27.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE	162
28.	AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	165
29.	INNE AKTYWA	168
30.	AKTYWA TRWAŁE DO ZBYCIA	168
31.	ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	168
32.	ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW I INNYCH INSTYTUCJI MONETARNYCH	169
33.	ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	170
34.	TRANSAKCJE Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU	171
35.	WYEMITOWANE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	171
36.	ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	172
37.	REZERWY	173
38.	INNE ZOBOWIĄZANIA	174
39.	KAPITAŁ WŁASNY	175
40.	ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WEDŁUG UMOWNYCH TERMINÓW WYMAGALNOŚCI	180
14.	INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE	181
14.1.	DYWIDENDA ZA ROK 2023	181
14.2.	DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	181
14.3.	PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU	182
14.4.	KOMPENSOWANIE NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ NA BAZIE UMÓW RAMOWYCH	183
14.5.	DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	183
14.6.	INFORMACJE O PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI POWIERNICZEJ	184
14.7.	PŁATNOŚCI NA BAZIE AKCJI	184
14.8.	POZOSTAŁE INFORMACJE DODATKOWE I INNE ISTOTNE WYDARZENIA POMIĘDZY DNIEM SPORZĄDZENIA RAPORTU A DATĄ JEGO PUBLIKACJI	186

1. Sprawozdanie z Zysków i Strat

w tysiącach zł	Nota	1.01.2024 - 31.12.2024	1.01.2023 - 31.12.2023
Wynik z tytułu odsetek		5 420 645	5 134 504
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze:	1	8 658 943	8 300 383
Przychody naliczane z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej		8 557 972	8 191 912
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu, w tym:		6 425 198	6 385 562
- wpływ korekty wartości bilansowej brutto kredytów z tytułu wakacji kredytowych		(106 788)	(11 404)
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		2 132 774	1 806 350
Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		100 971	108 471
Koszty z tytułu odsetek	2	(3 238 298)	(3 165 879)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		668 157	683 726
Przychody z tytułu opłat i prowizji	3	917 834	912 357
Koszty z tytułu opłat i prowizji	3	(249 677)	(228 631)
Przychody z tytułu dywidend	4	38 741	32 137
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	5	(10 753)	541 425
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	6	(6 566)	47 982
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	7	18 125	12 359
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	8	1 544	1 160
Wynik z pozycji wymiany, w tym:		(179 401)	(76 838)
- koszty uгод z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	14	(403 405)	(273 791)
Pozostałe przychody operacyjne	9	318 501	405 347
Pozostałe koszty operacyjne	10	(486 039)	(260 264)
Koszty administracyjne	11	(1 954 321)	(1 713 662)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	12	(237 422)	(222 266)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	13	(4 274)	(84)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	14	(2 179 070)	(3 065 380)
Wynik z tytułu modyfikacji, w tym:		(182 238)	(88 184)
- koszty uгод z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	14	(146 599)	(52 227)
Amortyzacja	15	(222 662)	(207 189)
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych		0	0
Podatek bankowy		(232 419)	0
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym		770 548	1 224 773
Podatek dochodowy	16	(127 445)	(714 514)
Wynik finansowy po opodatkowaniu		643 103	510 259

Noty objaśniające przedstawione na stronach 14-189 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

2. Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.12.2024	1.01.2023 - 31.12.2023
Wynik finansowy po opodatkowaniu	643 103	510 259
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	25 448	869 606
Efekt wyceny papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	156 112	671 753
Efekt wyceny portfela kredytów wycenianego według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(160 097)	(154 014)
Rachunkowość zabezpieczeń	29 433	351 867
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	9 178	(6 012)
Zyski (straty) aktuarialne	1 331	(10 434)
Efekt wyceny akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 847	4 422
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	34 626	863 594
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	(4 835)	(165 225)
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	(1 744)	1 142
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	28 047	699 511
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	671 150	1 209 770

Noty objaśniające przedstawione na stronach 14-189 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

3. Sprawozdanie z Sytuacji Finansowej

AKTYWA

w tysiącach zł	Nota	31.12.2024	31.12.2023
Kasa, środki w Banku Centralnym	18	5 178 984	5 094 984
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	19	812 573	609 252
Instrumenty pochodne		257 094	498 577
Instrumenty kapitałowe		115	121
Instrumenty dłużne		555 364	110 554
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	20	118 399	147 623
Instrumenty kapitałowe		66 609	66 609
Instrumenty dłużne		51 790	81 014
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	21	29 023 647	21 924 652
Instrumenty kapitałowe		36 708	28 789
Instrumenty dłużne		28 986 939	21 895 863
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	71 936 712	72 405 446
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		1 825	19 349
Wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		11 135 416	11 799 748
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu		60 799 471	60 586 349
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	23	26 632 671	21 469 710
Instrumenty dłużne		24 059 861	18 439 780
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym		2 378 592	1 866 688
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu		194 218	1 163 242
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	24	112 365	74 213
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych	25	517 214	399 223
Rzeczowe aktywa trwałe	26	574 660	553 087
Wartości niematerialne	27	560 317	481 128
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		611 379	368 279
Bieżące należności podatkowe		0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	28	611 379	368 279
Pozostałe aktywa	29	1 620 941	1 360 160
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	30	0	0
Aktywa razem		137 699 862	124 887 757

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	31.12.2024	31.12.2023
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	31	417 518	579 331
Instrumenty pochodne		226 749	576 611
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych		190 769	2 720
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu		124 752 615	112 664 017
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	32	323 296	565 384
Zobowiązania wobec klientów	33	117 642 600	107 505 636
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	34	194 223	0
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	35	5 030 166	3 027 952
Zobowiązania podporządkowane	36	1 562 330	1 565 045
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	24	107 439	193 664
Rezerwy	37	2 899 615	1 444 173
Nierozstrzygnięte sprawy sporne		2 846 010	1 401 798
Udzielone zobowiązania i gwarancje		53 605	42 375
Zobowiązania podatkowe		215 590	460 456
Bieżące zobowiązania podatkowe		215 590	460 456
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego		0	0
Inne zobowiązania	38	2 021 672	2 931 853
Zobowiązania razem		130 414 449	118 273 494
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy	39	1 213 117	1 213 117
Akcje własne		(21)	(21)
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej		1 147 241	1 147 241
Skumulowane inne całkowite dochody	39	(111 295)	(139 342)
Zyski zatrzymane, w tym:	39	5 036 371	4 393 268
- wynik finansowy za okres bieżący		643 103	510 259
- pozostałe		4 393 268	3 883 009
Kapitał własny razem		7 285 413	6 614 263
Zobowiązania i kapitał własny razem		137 699 862	124 887 757
		31.12.2024	31.12.2023
Wartość księgowa		7 285 413	6 614 263
Liczba akcji		1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		6,01	5,45

Noty objaśniające przedstawione na stronach 14-189 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

4. Sprawozdanie ze Zmiany Stanu Kapitałów Własnych

w tysiącach zł	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Skumulo- wane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
						wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
01.01.2024 - 31.12.2024							
Kapitał własny na początek okresu	6 614 263	1 213 117	(21)	1 147 241	(139 342)	510 259	3 883 009
Całkowite dochody za rok 2024 (netto)	671 150	0	0	0	28 047	643 103	0
wynik finansowy za okres bieżący	643 103	0	0	0	0	643 103	0
inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	28 047	0	0	0	28 047	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	(510 259)	510 259
Kapitał własny na koniec okresu	7 285 413	1 213 117	(21)	1 147 241	(111 295)	643 103	4 393 268

w tysiącach zł	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Skumulo- wane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
						wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
01.01.2023 - 31.12.2023							
Kapitał własny na początek okresu	5 404 493	1 213 117	(21)	1 147 241	(838 853)	(1 029 899)	4 912 908
Całkowite dochody za rok 2023 (netto)	1 209 770	0	0	0	699 511	510 259	0
wynik finansowy za okres bieżący	510 259	0	0	0	0	510 259	0
inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	699 511	0	0	0	699 511	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 029 899	(1 029 899)
Kapitał własny na koniec okresu	6 614 263	1 213 117	(21)	1 147 241	(139 342)	510 259	3 883 009

Szczegółowe zmiany stanu poszczególnych pozycji kapitałów własnych zostały zaprezentowane w nocie (39).

5. Sprawozdanie z Przepływów Środków Pieniężnych

A. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.12.2024	1.01.2023 - 31.12.2023
Zysk (strata) po opodatkowaniu	643 103	510 259
Korekty razem:	12 543 951	13 434 930
Odsetki otrzymane	8 244 034	7 783 242
Odsetki zapłacone	(2 772 057)	(2 835 628)
Amortyzacja	222 662	207 189
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	0	0
Przychody z tytułu dywidend	(38 741)	(32 137)
Rezerwy	1 455 442	428 907
Wynik na sprzedaży i likwidacji aktywów	(3 843)	(643 337)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(265 642)	142 502
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	(950 688)	(167 390)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(5 474 017)	(3 087 504)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	924 661	(1 226 207)
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(248 038)	(166 477)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	(226 321)	(39 152)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	12 855 742	11 984 160
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	231 736	35 178
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	209 296	509 530
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	(275 220)	744 479
Podatek dochodowy zapłacony	(219 325)	(204 851)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(1 252 277)	(128 685)
Pozostałe pozycje	126 547	131 111
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	13 187 054	13 945 189

B. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

w tysiącach zł	1.01.2024 - 31.12.2024	1.01.2023 - 31.12.2023
Wpływy z działalności inwestycyjnej	556 431 334	474 152 795
Zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	7 722	9 150
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	1 000	600 000
Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	556 383 871	473 511 508
Pozostałe wpływy inwestycyjne	38 741	32 137
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(575 614 818)	(486 099 107)
Nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(244 783)	(184 006)
Zakup akcji w podmiotach podporządkowanych	(120 000)	(99 000)
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(575 250 035)	(485 816 101)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(19 183 484)	(11 946 312)

C. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

w tysiącach zł	1.01.2024 - 31.12.2024	1.01.2023 - 31.12.2023
Wpływy z działalności finansowej	2 131 700	2 316 276
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	2 131 700	2 316 276
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(467 054)	(149 829)
Splata kredytów długoterminowych	0	(5 000)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
Umorzenie akcji	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	0
Pozostałe wydatki finansowe	(467 054)	(144 829)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	1 664 646	2 166 447
D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A+B+C)	(4 331 784)	4 165 324
- w tym z tytułu różnic kursowych	(343)	(21 705)
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	18 396 413	14 231 089
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO (D+E)	14 064 629	18 396 413

Dodatkowe informacje do rachunku przepływów środków pieniężnych zamieszczone są w punkcie 5) rozdziału 14. „Informacje uzupełniające”.

Informacje z zakresu zobowiązań klasyfikowanych do działalności finansowej zostały zaprezentowane w punktach 32), 35), 36) rozdziału 13. „Noty do Sprawozdania Finansowego”.

6. Informacje ogólne o Emitencie

Bank Millennium S.A. (Bank) jest uniwersalnym bankiem, którego miejscem działalności jest Polska, oferującym swoje usługi wszystkim segmentom rynku poprzez sieć oddziałów i centrów korporacyjnych, sieci indywidualnych doradców i bankowość mobilną i elektroniczną.

Bank, wpisany pod nr KRS 0000010186 do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy (Polska), XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z siedzibą w Warszawie, ul. Stanisława Żaryna 2A, 02-593 Warszawa, Polska.

Bank jest obecny na Giełdzie Papierów Wartościowych od 1992 r. i był pierwszym bankiem notowanym na warszawskim parkiecie.

Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. (Grupa), która zatrudnia ponad 6 700 pracowników, a podstawowymi przedmiotami jej działalności są działalność bankowa, leasingowa, faktoringowa, maklerska, kapitałowa, zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz działalność portali internetowych.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku Millennium S.A. według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

Skład osobowy Rady Nadzorczej był następujący:

- Bogusław Kott - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Nuno Manuel da Silva Amado - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Dariusz Rosati - Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Miguel de Campos Pereira de Bragança - Członek Rady Nadzorczej,
- Olga Grygier-Siddons - Członkini Rady Nadzorczej,
- Anna Jakubowski - Członkini Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Jędryś - Członek Rady Nadzorczej,
- Alojzy Nowak - Członek Rady Nadzorczej,
- José Miguel Bensliman Schorcht da Silva Pessanha - Członek Rady Nadzorczej,
- Miguel Maya Dias Pinheiro - Członek Rady Nadzorczej,
- Beata Stelmach - Członkini Rady Nadzorczej,
- Lingjiang Xu - Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 22 stycznia 2025 Pani Beata Stelmach, Członkini Rady Nadzorczej Banku, w związku z powołaniem na stanowisko Prezesa Zarządu innego podmiotu, złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Członkini Rady Nadzorczej Banku ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2025 r.

Skład osobowy Zarządu Banku był następujący:

- Joao Nuno Lima Bras Jorge - Prezes Zarządu,
- Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho - Wiceprezes Zarządu,
- Wojciech Haase - Członek Zarządu,
- Andrzej Gliński - Członek Zarządu,
- Wojciech Rybak - Członek Zarządu,
- António Ferreira Pinto Júnior - Członek Zarządu,
- Jarosław Hermann - Członek Zarządu.

7. Polityka rachunkowości

7.1. OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

Sprawozdanie finansowe Banku zostało przygotowane zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 120) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych. Przedmiotowe sprawozdanie finansowe wypełnia obowiązki informacyjne określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r., poz. 757).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zaakceptowane do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 24 lutego 2025 r.

W następstwie podpisania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej tego samego dnia ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom („Ustawa”), która wprowadza, między innymi, możliwość zawieszenia przez kredytobiorców spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej przez okres do ośmiu miesięcy w latach 2022-2023 („wakacje kredytowe”), Grupa rozpoznała w roku 2022 koszt w wysokości 1 324,2 miliona zł brutto (1 072,6 mln zł netto), przy czym z tej kwoty 1 291,6 mln zł dotyczyło Banku, natomiast 32,6 mln zł dotyczyło Millennium Bank Hipoteczny S.A.

W związku z kosztami, które wynikają ze wskazanej wyżej Ustawy, racjonalnym było założenie, że Bank zraportuje negatywny wynik netto za III kw. 2022 r. i w rezultacie współczynniki kapitałowe Banku mogą znaleźć się poniżej obecnych minimalnych wymogów ustalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego („KNF”). Z uwagi na fakt, iż wystąpienie niebezpieczeństwa naruszenia odpowiednich współczynników kapitałowych stanowi przesłankę wskazaną w art. 142 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r., poz. 2439, t.j. z dnia 28 grudnia 2021 r., z późn. zm.), w dniu 15 lipca 2022 Zarząd Banku podjął decyzję o uruchomieniu Planu Naprawy, zawiadamiając o tym KNF oraz Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Dodatkowo, Bank przekazał również do KNF Plan Ochrony Kapitału, zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 z późn. zm.). KNF zatwierdziła ten plan w dniu 28 października 2022 roku i poinformowała o tym fakcie Bank w dniu 14 listopada 2022 roku.

W maju 2024 roku Zarząd Banku stwierdził, że cele Planu Ochrony Kapitału zostały osiągnięte i podjął decyzję o zakończeniu jego realizacji. Następnie w czerwcu 2024 roku Zarząd podjął decyzję o wyjściu ze stanu realizacji Planu Naprawy i zakończeniu jego realizacji.

Osiągnięte zostały wszystkie kluczowe założenia obydwu planów, między innymi wszystkie zdefiniowane wskaźniki osiągnęły bezpieczne poziomy, a rentowność oraz wyniki finansowe Banku i Grupy uległy wyraźnej poprawie. W obszarze zarządzania kapitałowego, współczynniki kapitałowe zostały przywrócone do poziomów przekraczających minimalne wymogi regulacyjne a Bank oraz Grupa spełniają wymogi MREL, w tym wymogi dotyczące połączonego bufora. Zarząd Banku nie identyfikuje także przyszłych okoliczności, które przemawiałyby za dalszą realizacją planów.

Na 31 grudnia 2024 r. współczynnik Tier 1 wyniósł 546 pb (Bank) i 497 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego, a łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wyniósł 574 pb (Bank) i 503 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego.

W zakresie wymogów MRELTrea i MRELtem, Grupa prezentuje nadwyżkę w porównaniu do minimalnych poziomów wymaganych (po włączeniu Wymogu połączonego bufora) na 31.12.2024 r. (nadwyżka MRELTrea wynosiła 7,28 p.p., a MRELtem 2,8 p.p.). Zakładając brak nadzwyczajnych czynników, Grupa planuje utrzymywać oba współczynniki MREL powyżej minimalnych wymaganych poziomów z bezpieczną nadwyżką.

Poprawę rentowności Banku i Grupy udało się zrealizować pomimo rozpoznania jednorazowych kosztów (ujętych w niniejszym sprawozdaniu finansowym jako zmniejszenie przychodów odsetkowych) związanych z tak zwanymi wakacjami kredytowymi które w ostatecznym rozliczeniu obciążyły wynik finansowy Banku za rok 2024 kwotą 106,8 miliona złotych (odpowiednio dla Grupy koszty te wyniosły 112,7 miliona złotych). Korekta ta wynikała z podpisania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 12 kwietnia 2024 r. o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej oraz ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom która, między innymi, przedłużała możliwość zawieszenia przez kredytobiorców spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej o dodatkowe cztery miesiące w roku 2024 (wakacje kredytowe).

Bank monitoruje na bieżąco sytuację finansową, a w szczególności Bank jest świadomy ryzyk związanych z dalszymi niekorzystnymi zmianami w zakresie ryzyka prawnego walutowych kredytów hipotecznych które mogą oznaczać konieczność zwiększenia poziomu rezerw na to ryzyko, poza rezerwami które zostały rozpoznane na dzień bilansowy i których wysokość wynika z dotychczasowych trendów. W ocenie Banku zmaterializowanie się tych zdarzeń wpłynęłoby negatywnie na wyniki Banku/Grupy w kolejnych latach oraz zmniejszyłoby zakładany organiczny wzrost kapitału, ale nie uniemożliwiłoby Bankowi/Grupie dalszego wdrażania swojej strategii i generowania wyników, które złagodziłyby wpływ takich wydarzeń.

Płynność Grupy Banku Millennium pozostała na wysokim poziomie w IV kwartale 2024 roku. Wskaźnik LCR osiągnął poziom 371% na koniec grudnia 2024, tj. pozostawał znacznie powyżej minimum nadzorczego w wysokości 100%. Wskaźnik kredytów do depozytów utrzymuje się na niskim poziomie 64%, a udział płynnych papierów wartościowych (głównie obligacje i bony emitowane przez Polski rząd, inne kraje Unii Europejskiej, Unię Europejską, wielostronne banki rozwoju i bony NBP) w aktywach ogółem Grupy pozostaje znaczący i wynosi 39%.

Jednocześnie Bank osiągnął dobre wyniki operacyjne i biznesowe, aktywnie zarządzając i łagodząc ryzyka związane z działalnością bankową. Uwzględniając powyższe okoliczności i zidentyfikowane niepewności, zwłaszcza zdolność Banku do spełnienia wskaźników wypłacalności kapitałowej oraz wymogów MREL w kolejnych okresach sprawozdawczych - Zarząd Banku w oparciu o dokonane analizy wszelkich aspektów działania Banku oraz jego bieżącej i prognozowanej sytuacji finansowej uznał, że zastosowanie założenia kontynuacji działalności do sporządzenia niniejszych sprawozdań finansowych jest zasadne.

W roku 2024 Bank nie dokonał zmian zasad rachunkowości ani sposobu prezentacji danych finansowych.

7.2. STANDARDY I INTERPRETACJE PRZYJĘTE W ROKU 2024 ORAZ NIEOBOWIĄZUJĄCE NA DZIEŃ BILANSOWY

STANDARDY ZASTOSOWANE PO RAZ PIERWSZY W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM BANKU ZA ROK 2024

Następujące zmiany do istniejących standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE zostały po raz pierwsze zastosowane w sprawozdaniu finansowym Banku za 2024 rok:

Standard	Tytuł
Zmiany do MSR 1	Klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe oraz zobowiązania długoterminowe powiązane z warunkami
Zmiany do MSR 7 i MSSF 7	Mechanizmy finansowania dostawców
Zmiany do MSSF 16	Zobowiązanie z tytułu leasingu w ramach sprzedaży i leasingu zwrotnego

Wyżej wymienione zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku za 2024 rok.

INFORMACJE CO DO STANDARDÓW, JAKIE ZOSTAŁY JUŻ WYDANE PRZEZ RMSR I ZATWIERDZONE PRZEZ UE, ALE JESZCZE NIE WESZŁY W ŻYCIE

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów, jakie zostały już wydane przez RMSR i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie:

Standard	Tytuł	Data wejścia w życie
Zmiany do MSR 21	Brak wymienialności	1 styczeń 2025 r.

Według szacunków Banku, wyżej wymieniona zmiana do istniejącego standardu nie miałaby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałaby zastosowana przez Bank.

NOWE STANDARDY ORAZ ZMIANY DO ISTNIEJĄCYCH STANDARDÓW WYDANE PRZES RMSR, ALE JESZCZE NIEZATWIERDZONE DO STOSOWANIA W UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych nowych standardów oraz zmian do standardów, które nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE:

Standard	Tytuł	Status zatwierdzenia w UE
Zmiany do MSSF 9 i MSSF 7	Zmiany do klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (data wejścia w życie wg RMSR: 1 stycznia 2026 r.)	w trakcie procesu zatwierdzenia
Zmiany do MSSF 9 i MSSF 7	Kontrakty oparte o energię elektryczną zależną od czynników naturalnych (data wejścia w życie wg RMSR: 1 stycznia 2026 r.)	w trakcie procesu zatwierdzenia
Zmiany do MSSF 1, MSSF 7, MSSF 9, MSSF 10 i MSR 7	Coroczne poprawki do standardów rachunkowości MSSF - wydanie 11 (data wejścia w życie wg RMSR: 1 stycznia 2026 r.)	w trakcie procesu zatwierdzenia
MSSF 18	Prezentacja i ujawnienia w sprawozdaniach finansowych (data wejścia w życie wg RMSR: 1 stycznia 2027 r.)	w trakcie procesu zatwierdzenia
MSSF 19	Jednostki zależne niemające znaczenia dla interesu publicznego: ujawnianie informacji (data wejścia w życie wg RMSR: 1 stycznia 2027 r.)	w trakcie procesu zatwierdzenia
MSSF 14	Odroczone salda z regulowanej działalności (data wejścia w życie wg RMSR: 1 stycznia 2016 r.)	Komisja Europejska postanowiła nie wszczynać procesu zatwierdzenia tego standardu przejściowego do czasu wydania ostatecznego standardu
Zmiany do MSSF 10 i MSR 28	Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie odroczone przez RMSR na czas nieokreślony, przy czym dopuszcza jego wcześniejsze zastosowanie)	proces zatwierdzenia został wstrzymany bezterminowo do czasu zakończenia projektu badawczego nad metodą praw własności

Według szacunków Banku, wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Bank.

7.3. PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Banku Millennium S.A. zostało sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku, w oparciu o założenie kontynuowania przez Bank działalności gospodarczej w niezmnieszonej istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego.

Sprawozdanie zostało przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

W sprawozdaniu zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych FVTPL, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych FVTOCI. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości (za wyjątkiem kredytów nie spełniających testu SPPI) lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF, w brzmieniu przyjętym przez UE, wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Za wybór, stosowanie, rozwój i sprawdzenie trafności przyjętych estymacji odpowiada jednostka merytoryczna Banku, przyjęte założenia są następnie zatwierdzane przez kierownictwo Banku. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Zgodność rzeczywistych wyników i dokonanych szacunków i założeń jest weryfikowana na bieżąco. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i w okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Poniżej prezentowane zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich okresów sprawozdawczych zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym.

Waluta funkcjonalna oraz waluta prezentacji

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym Banku wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym prowadzi on działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w Rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, zarówno tych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, jak i wycenianych do wartości godziwej przez Inne całkowite dochody, są wykazywane w Rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy są wykazywane w Rachunku zysków i strat, natomiast różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych klasyfikowanych jako wyceniane do wartości godziwej przez Inne całkowite dochody są wykazywane w Innych składnikach całkowitych dochodów.

Połączenia pod wspólną kontrolą

W przypadku połączeń spółek Grupy Kapitałowej (transakcja pod wspólną kontrolą), Bank przyjmuje zasadę rachunkowości polegającą na stosowaniu metody „wartości od poprzednika” (ang. predecessor accounting). Bank ujmuje w jednostkowym sprawozdaniu finansowym wartości bilansowe aktywów i zobowiązań spółki przejmowanej będącej jednostką zależną według wartości ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej w odniesieniu do tej jednostki zależnej, włączając w to również wartość firmy powstałą w wyniku nabycia tej spółki zależnej.

Ewentualna różnica między wartością bilansową przejętych aktywów netto po korektach, o których mowa powyżej a wartością inwestycji w jednostkę zależną wykazaną w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Banku ujmowana jest w kapitałach własnych jako „Zyski zatrzymane”.

Wynik finansowy netto osiągnięty przez spółkę przejmowaną do dnia poprzedzającego dzień połączenia wykazywany jest w sprawozdaniu finansowym Banku w pozycji kapitałów własnych jako „Zyski zatrzymane”.

Zastosowanie szacunków w związku ze stosowanymi zasadami rachunkowości

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Bank pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Banku, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary dla których Bank dokonuje oszacowań:

- **Utrata wartości kredytów i pożyczek**

Szacowanie utraty wartości w Banku bazuje na koncepcie „oczekiwanej straty kredytowej” (ang. Expected Credit Loss - ECL). W efekcie Bank wyznacza odpisy z tytułu utraty wartości, w oparciu o oczekiwane straty kredytowe oraz uwzględnienie prognoz przyszłych warunków ekonomicznych podczas dokonywania oceny ryzyka kredytowego danej ekspozycji.

Metodologia i założenia przyjęte do wyznaczania utraty wartości ekspozycji kredytowych są regularnie monitorowane w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi. W celu oceny adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości, wyznaczonych zarówno w ramach analizy indywidualnej, jak i kolektywnej, przeprowadzana jest okresowo (nie rzadziej niż raz w roku) weryfikacja historyczna (backtesting), której wyniki są brane pod uwagę przy definiowaniu działań, mających na celu poprawę jakości procesu.

Dodatkowe informacje zostały zaprezentowane w **Rozdziale 8. „Zarządzanie ryzykiem finansowym”**.

▪ Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny zgodnie ze stosowaną przez Bank polityką rachunkowości. Dla instrumentów pochodnych o charakterze nieopcynym oraz dłużnych papierów wartościowych stosowane są modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Dla instrumentów pochodnych o charakterze opcynym stosuje się modele wyceny opcji. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają rzeczywisty poziom wartości godziwej wycenianych instrumentów. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku.

W przypadku braku pochodzących z aktywnego rynku parametrów wyceny, wartość godziwa jest określana w oparciu o zastosowanie technik wyceny wykorzystujących szacunkowe parametry wsadowe.

Bank wycenia instrumenty finansowe stosując poniższe metody wyceny w następującej hierarchicznie kolejności:

- Ceny kwotowane na aktywnym rynku identycznych instrumentów dla następujących instrumentów finansowych:
Dłużne papiery skarbowe stałokuponowe i zerokuponowe oraz zmiennoprocentowe;
- Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku dla następujących instrumentów finansowych:
Dłużne papiery skarbowe zmiennoprocentowe,
Instrumenty pochodne:
 - FRA, IRS, CIRS,
 - FX Swap, FX Forward,
 - Instrumenty pochodne wbudowane,*Bony emitowane przez Bank Centralny;*
- Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku:
Dłużne papiery wartościowe pozostałych emitentów (np. gminy),
Akcje VISA Incorporation,
Kredyty obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
Instrumenty pochodne:
 - Opcje walutowe nabyte przez Bank,
 - Opcje na indeksy nabyte/wystawione przez Bank.

W celu oszacowania wartości godziwej akcji uprzywilejowanych VISA, uwzględniono wartość pieniądza w czasie oraz okres konwersji akcji uprzywilejowanych na akcje zwykłe VISA.

Do oszacowania wartości godziwej kredytów, z uwagi na brak dostępności wartości rynkowej, posłużono się wewnętrznym modelem wyceny z uwzględnieniem założenia, iż w momencie udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest cenie transakcyjnej.

Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca stanowi sumę: kosztu ryzyka, kosztu finansowania, wartości oczekiwanego zwrotu.

Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, uznając że średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego.

Do wyceny instrumentów pochodnych Bank stosuje komponent ryzyka kredytowego uwzględniający zarówno ryzyko kontrahenta (korekta wartości kredytowej, z ang. credit value adjustment - CVA) jak i ryzyko własne Banku (korekta wartości debetowej, z ang. debit value adjustment - DVA). Bank ocenia, że wpływ nieobserwowalnych danych wejściowych związanych ze stosowaniem tego komponentu na proces ustalania wartości godziwej jest nieistotny.

- **Utrata wartości innych aktywów trwałych**
Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców.
- **Wpływ ryzyka prawnego z tytułu walutowych kredytów hipotecznych**
Bank oszacował wpływ ryzyka prawnego na odzyskiwalność zakładanych przepływów pieniężnych wynikających z zawartych umów dla aktywnego portfela kredytów hipotecznych w CHF, korygując zgodnie z punktem B5.4.6 MSSF 9 wartość bilansową brutto portfela poprzez zmniejszenie oczekiwanych przepływów pieniężnych z tytułu umów kredytów hipotecznych denominowanych lub indeksowanych do CHF, oraz ujął rezerwę zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe („MSR 37”) dla kredytów całkowicie spłaconych, kosztów odsetek ustawowych oraz w sytuacji, gdy wartość bilansowa brutto kredytu była niższa niż wartość oszacowanego ryzyka.
Szczegółowy opis przyjętej metodologii wyceny został przedstawiony w **Rozdziale 12 „Ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych”**.
- **Korekta z tytułu wakacji kredytowych**
Sposób rozpoznania wpływu wakacji kredytowych został przedstawiony w dalszej części niniejszego Rozdziału.
- **Wycena portfela kredytów dedykowanych do poolingu do Banku Hipotecznego**
W przypadku portfela kredytów hipotecznych w PLN który będzie podlegał w przyszłości sprzedaży (poolingowi) do Banku Hipotecznego wyceniany jest on według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.
Wartość godziwa kredytu obliczana jest jako suma zdyskontowanych przepływów pieniężnych z tytułu spłat kapitału oraz odsetek poszczególnych rachunków.
Kluczowe założenia:
 - i) dla kredytów, punktem wyjścia dla określenia prognozowanych przepływów pieniężnych (odsetki i raty kapitałowe) są harmonogramy rat kapitałowych i odsetkowych.
 - ii) kalkulacja stopy dyskontowej przyjętej w celu oszacowania wartości przepływów pieniężnych uwzględnia: stawkę referencyjną WIBOR, marżę kalibracyjną ustaloną na podstawie najnowszej produkcji portfela kredytów hipotecznych analogicznego do wycenianego portfela, koszt ryzyka wycenianego portfela oraz procentowy wskaźnik korekty przedpłat.
- **Rezerwa na potencjalne zwroty kosztów pożyczek w przypadku wcześniejszej spłaty**
Biorąc pod uwagę wydykt Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który stwierdził, że konsument ma prawo żądać zmniejszenia całkowitej kwoty kosztów pożyczki na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu, Bank tworzy rezerwę na potencjalne zwroty dla klientów. Rezerwa została oszacowana na podstawie maksymalnej kwoty potencjalnych zwrotów i prawdopodobieństwa dokonania płatności.
- **Inne wartości szacunkowe**
Rezerwa na odprawy emerytalne wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Rezerwa na odprawy emerytalne podlega aktualizacji na bazie rocznej. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych.
W odniesieniu do świadczeń pracowniczych, takich jak premie dla wyższej kadry kierowniczej, premie dla pracowników, Zarząd Banku dokonuje szacunków wysokości świadczeń na dzień bilansowy. Ostateczna kwota przedmiotowych świadczeń pracowniczych jest ustalana decyzją Komitetu Personalnego Zarządu Banku lub Komitetu Personalnego Rady Nadzorczej Banku.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Zgodnie z wymogami MSSF 9 aktywa finansowe klasyfikowane są w momencie ich początkowego ujęcia (i w dniu wdrożenia MSSF9) do jednej z trzech kategorii:

- 1) Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (dalej „AC” - ang. Amortised Cost),
- 2) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (dalej „FVTPL” - ang. Fair Value Through Profit & Loss),
- 3) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (dalej „FVTOCI” - ang. Fair Value Through Other Comprehensive Income).

Klasyfikacja instrumentów finansowych do jednej z powyższych kategorii przeprowadzana jest na podstawie:

- 1) Modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi
Ocena modelu biznesowego polega na ustaleniu, czy składnik aktywów finansowych jest utrzymywany:
 - dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu,
 - zarówno w celu otrzymywania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu jak i sprzedaży składnika aktywów finansowych lub
 - w innych celach biznesowych.
- 2) Testu charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych związanych z aktywami finansowymi (Test SPPI - ang. *Solely Payment of Principal and Interest*)
Test SPPI ma na celu ocenę charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych i w konsekwencji weryfikację, czy:
 - warunki umowne powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które stanowią tylko i wyłącznie spłatę kapitału i odsetek od tego kapitału,
 - kapitał stanowi wartość godziwą kredytu w momencie jego rozpoznania,
 - odsetki stanowią odzwierciedlenie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka kredytowego, ryzyka płynności, marży Banku i innych kosztów administracyjnych związanych z wartością kapitału pozostającego do spłaty w danym momencie.

Instrumenty finansowe są klasyfikowane w momencie początkowego ujęcia lub w następstwie znaczącej modyfikacji instrumentu. Zmiana klasyfikacji aktywów finansowych jest powodowana zmianą modelu biznesowego. Reklasyfikacja jest dokonywana prospektywnie, tj. nie wpływa na wyceny wartości godziwej, odpisy aktualizujące ani naliczone odsetki ujęte do dnia reklasyfikacji.

Modele Biznesowe Banku

Zgodnie z MSSF 9 sposób zarządzania aktywami może zostać przypisany do następujących modeli:

- 1) Held To Collect (dalej „HTC”),
- 2) Both Held to Collect and for Sale (dalej „HTC&FS”),
- 3) Inne, np. działalność tradingowa, zarządzanie aktywami w oparciu o zmiany wartości godziwej, maksymalizowanie przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż.

Model Held To Collect (HTC)

Charakterystyka modelu:

- 1) Celem modelu jest utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych,
- 2) Sprzedaż ma charakter sporadyczny,
- 3) Co do zasady, najniższe poziomy sprzedaży w porównaniu z pozostałymi modelami (pod względem częstotliwości oraz wolumenu).

Warunki dopuszczające sprzedaż w modelu HTC:

- 1) Niska częstotliwość,
- 2) Niski wolumen,
- 3) Sprzedaż związana z ryzykiem kredytowym (sprzedaż spowodowana pogorszeniem jakości kredytowej danego aktywa finansowego do poziomu, w którym nie spełnia wymagań polityki inwestycyjnej).

Sprzedaż posiadająca przynajmniej jedną z powyższych cech nie stanowi przeszkody w zakwalifikowaniu grupy aktywów do modelu HTC.

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Instrumenty przypisane do modelu HTC są klasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu pod warunkiem, że spełnione są kryteria Testu SPPI. Wartość instrumentów wyliczana jest w oparciu o efektywną stopę procentową, która jest stosowana do ustalenia przychodów odsetkowych, a następnie korygowana o odpisy z tytułu utraty wartości odzwierciedlające oczekiwane straty kredytowe. Wycenie według zamortyzowanego kosztu podlega portfel kredytowy Banku (z wyjątkiem pożyczek niespełniających testu SPPI) oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego (portfel obligacji komunalnych), ponieważ instrumenty te co do zasady utrzymywane są przez Bank do uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych, a transakcje sprzedaży występują sporadycznie.

Model Both Held to Collect and for Sale (HTC&FS)

Charakterystyka modelu:

- 1) Integralnymi celami modelu biznesowego są zarówno uzyskanie kontraktowych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż (w szczególności model spełnia założenia HTC&FS, jeśli jego celem jest zarządzanie bieżącymi potrzebami płynnościowymi bieżącego zapotrzebowania płynnościowego, utrzymanie założonego profilu rentowości i / lub dopasowanie czasu trwania (duration) aktywów i zobowiązań finansowych),
- 2) Poziomy sprzedaży są zazwyczaj wyższe niż w modelu HTC.

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Zgodnie z MSSF 9 instrumenty przypisane do modelu HTC&FS są klasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez kapitał (FVTOCI) pod warunkiem, że warunki umowne tych instrumentów powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału (spełniony jest Test SPPI). Instrumenty te wyceniane są w wartości godziwej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, wynik z wyceny ujmuje się w innych całkowitych dochodach do momentu usunięcia z bilansu aktywów finansowych.

Model HTC&FS ma zastosowanie do portfela rządowych papierów wartościowych oraz bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (w szczególności portfel płynnościowy i inwestycyjny) a także do portfela kredytów hipotecznych dedykowanego do poolingu do Banku Hipotecznego.

Instrumenty kapitałowe (za wyjątkiem podmiotów powiązanych) klasyfikowane są jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVTPL), o ile zgodnie z intencją zarządzających nimi jednostek nie stanowią inwestycji strategicznej, lub według wartości godziwej z odniesieniem skutków wyceny w pozostałych całkowitych dochodach (FVTOCI) w przypadku instrumentów, które nie są utrzymywane w celach handlowych. Decyzja o skorzystaniu z opcji wyceny instrumentów kapitałowych do wartości godziwej z odniesieniem skutków wyceny w innych całkowitych dochodach podejmowana jest przez Bank w dniu początkowego ujęcia danego instrumentu i stanowi desygnaację nieodwołalną (nawet w momencie sprzedaży zysk/strata na transakcji nie jest ujmowana w Rachunku Zysków i Strat).

Inne modele

Charakterystyka modelu:

- 1) Model biznesowy nie spełnia założeń modeli HTC oraz HTC&FS.
- 2) Uzyskiwanie przepływów pieniężnych z tytułu odsetek i kapitału nie jest głównym celem modelu biznesowego (nie spełniony Test SPPI).

Do tej kategorii należy zaliczyć w szczególności:

- 1) Portfele zarządzane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych ze sprzedaży aktywów, w szczególności „przeznaczone do obrotu”,
- 2) Portfele, których wyniki zarządzania oceniane są na podstawie wartości godziwej.

Aktywo finansowe należy uznać za przeznaczone do obrotu, jeśli:

- 1) Zostało nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
- 2) W momencie początkowego ujęcia, jest częścią portfela instrumentów finansowych zarządzanych łącznie, dla których istnieją dowody potwierdzające prawidłowość, że w ostatnim czasie faktycznie generowały krótkoterminowe zyski, lub
- 3) Jest instrumentem pochodnym, z wyłączeniem instrumentów pochodnych wyznaczonych do rachunkowości zabezpieczeń i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi.

Termin „obróć” oznacza przy tym aktywne i częste zakupy i sprzedaże instrumentów. Cechy te nie stanowią jednak warunku koniecznego, aby zaklasyfikować instrument finansowy jako przeznaczony do obrotu.

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Aktywa finansowe utrzymywane w ramach modeli innych niż HTC lub HTC&FS są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVTPL).

Model biznesowy inny niż HTC bądź HTC&FS będzie miał zastosowanie do portfeli następujących aktywów finansowych:

- 1) Instrumenty pochodne,
- 2) Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu,
- 3) Instrumenty kapitałowe niedesygnowane jako inwestycje strategiczne,
- 4) Aktywa finansowe nieodwołalnie wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy (nawet w przypadku, gdy składnik aktywów nie spełnia warunków, aby zostać wyceniony na wartość FVTPL) w celu wyeliminowania lub znacznego zmniejszenia niedopasowania księgowego, które miałyby miejsce gdyby nie dokonano takiej desygnacji.

Test charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych (Test SPPI)

Ocena spełnienia kryterium Testu SPPI jest przeprowadzana w następujących przypadkach:

- udzielenie instrumentu dłużnego;
- zakup instrumentu dłużnego;
- renegotjacja warunków umownych.

Przedmiotem Testu SPPI są warunki umowne instrumentów dłużnych ujętych w bilansie, analizie nie podlegają produkty pozabilansowe.

Test SPPI przeprowadzany jest na etapie projektowania produktu/umowy kredytowej co umożliwia podjęcie decyzji zatwierdzających z uwzględnieniem przyszłego sposobu wyceny ekspozycji.

W ramach Testu SPPI oceniany jest między innymi wpływ zmodyfikowanego elementu na przepływy pieniężne wynikające z zawartego kontraktu. Cechy kontraktowe wprowadzające zmienność lub ryzyko przepływów pieniężnych niezwiązane bezpośrednio z przepływami z tytułu spłat odsetek i kapitału mogą zostać ocenione jako niemające wpływu na klasyfikację (spełnienie kryteriów Testu SPPI), jeżeli zostaną określone jako posiadające zaniedbywalny wpływ na klasyfikację (istnienie cechy „de minimis”) lub taki wpływ nie jest zaniedbywalny (brak charakteru „de minimis”) lecz może wystąpić jedynie w wyjątkowo rzadkich przypadkach (istnienie cechy „not genuine”).

W przypadkach, gdy ma miejsce modyfikacja wartości pieniądza w czasie, np. w razie niedopasowania okresu przeszacowania stopy procentowej z tenorem stawki bazowej, w celu weryfikacji spełnienia Testu SPPI Bank przeprowadza ocenę na podstawie Benchmark Testu, czyli porównania instrumentu wynikającego z kontraktu z instrumentem bazowym (który posiada te same cechy umowne co instrument podlegający analizie, za wyjątkiem elementu modyfikacji pieniądza w czasie).

Aktywa typu non-recourse (produkty, dla których roszczenie Banku jest ograniczone do określonych aktywów dłużnika lub przepływów pieniężnych z określonych aktywów), w szczególności produkty typu „project finance” oraz „object finance” (produkty w których kredytobiorca, najczęściej spółka specjalnego przeznaczenia charakteryzuje się minimalnym poziomem kapitałów własnych, a jedynym składnikiem jego majątku jest kredytowane aktywo), oceniane są przez porównanie wartości zabezpieczenia w stosunku do kwoty kapitału udzielonego kredytu. Identyfikacja odpowiedniego bufora na pokrycie ryzyka zmian wartości zabezpieczenia, powoduje spełnienie warunków Testu.

Negatywny wynik Testu SPPI, implikuje wycenę instrumentu dłużnego według FVTPL, powodując odejście od standardowej metody wyceny według zamortyzowanego kosztu lub według FVTOCI.

Modyfikacje warunków umowy kredytowej

Modyfikacje warunków umowy kredytowej w trakcie okresu kredytowania, to m.in.:

- zmiany terminów spłaty całości lub części należności,
- zmiany wysokości rat spłaty należności,
- zmiany oprocentowania lub zaprzestania naliczania odsetek,
- kapitalizacja zaległych lub bieżących odsetek,
- przewalutowanie zadłużenia (o ile możliwość taka nie wynika z pierwotnej umowy),
- ustanowienie, zmiana bądź zniesienie istniejącego zabezpieczenia należności.

Każda tego typu modyfikacja skutkować może koniecznością wyłączenia z bilansu i ponownej klasyfikacji aktywa finansowego uwzględniającej przeprowadzenie Testu SPPI.

W przypadku zidentyfikowania modyfikacji warunków kontraktowych kredytu, Bank przeprowadza ocenę jakościową i ilościową w celu określenia czy daną modyfikację należy uznać za znaczącą i w konsekwencji, wyłączyć oryginalne aktywo finansowe z bilansu i rozpoznać je jako nowe (zmodyfikowane) aktywo według wartości godziwej. Znacząca modyfikacja ma miejsce jeżeli spełnione są następujące warunki:

- kryteria ilościowe:
 - zwiększenie zaangażowania dłużnika, rozumiane jako wzrost kapitału każdej pojedynczej ekspozycji kredytowej powyżej 10% w stosunku do kapitału sprzed podwyższenia. W przypadku wystąpienia kryterium ilościowego powyżej 10% uznaje się modyfikację za istotną, natomiast wystąpienie kryterium ilościowego do wysokości 10% skutkuje uznaniem modyfikacji za nieistotną.
 - wydłużenie okresu finansowania, rozumiane jako wydłużenie terminu zapadalności aktualnie obowiązującej umowy. Modyfikację uznaje się za istotną w przypadku wydłużenia okresu finansowania o: 8 lat dla kredytów hipotecznych, 5 lat dla pozostałych ekspozycji kredytowych w segmencie detalicznym, 3 lata dla ekspozycji w segmencie korporacyjnym.
- kryteria jakościowe: konwersja ekspozycji na inną walutę (o ile możliwość konwersji nie była uwzględniana w pierwotnej umowie), zmiana wyniku testu SPPI, zamiana dłużnika, zmiana formy prawnej lub rodzaju instrumentu finansowego. Wystąpienie kryterium jakościowego skutkuje uznaniem modyfikacji za istotną.

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne podlegają modyfikacji, która nie prowadzi do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów (tzw. nieistotna modyfikacja), Bank dokonuje korekty wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujmuje zysk lub stratę z tytułu nieistotnej modyfikacji w wyniku finansowym (w odrębnej pozycji Rachunku zysków strat - „wynik z tytułu modyfikacji”). Korektę wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych stanowi różnica dyskontowanych przepływów pieniężnych przed i po modyfikacji warunków umownych.

Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

Wakacje kredytowe

W następstwie podpisania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej tego samego dnia ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, która wprowadza, między innymi, możliwość zawieszenia przez kredytobiorców spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej przez okres do ośmiu miesięcy (zawieszenie spłat ratalnych do 8 rat miesięcznych) w latach 2022-2023 („wakacje kredytowe”), Bank rozpoznał w roku 2023 korektę w kwocie 11,4 mln zł jako ostateczne rozliczenie wpływu wakacji kredytowych w latach 2022 - 2023.

Natomiast w następstwie podpisania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 12 kwietnia 2024 r. o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej oraz ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom która, między innymi, przedłużała możliwość zawieszenia przez kredytobiorców spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej przez okres do czterech miesięcy (zawieszenie spłat ratalnych do 4 rat miesięcznych), Bank rozpoznawał w ciągu roku korektę z tytułu wakacji kredytowych, która w ostatecznym rozliczeniu (program już się zakończył) obciążyła wynik finansowy Banku za rok 2024 kwotą 106,8 miliona złotych. Z wakacji kredytowych w roku 2024 skorzystali klienci posiadający łącznie około 16% salda portfela kredytów hipotecznych w PLN zawartych przed 30 czerwca 2022 roku o pierwotnej kwocie kredytu nieprzekraczającej 1,2 mln zł, pomiaru dokonano wg salda kapitałowego na dzień 31.05.2024.

Korekta została wyliczona i rozpoznana zgodnie z MSSF9 pomniejszając przychody odsetkowe od aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu a drugostronnie wartość brutto kredytów hipotecznych w PLN.

Zgodnie z zawartą umową, w przypadku wejścia w życie przepisów umożliwiających klientom skorzystanie z kolejnych wakacji kredytowych (nie wspomnianych powyżej), Bank Millennium zobowiązuje się zwrócić Millennium Bankowi Hipotecznemu równowartość pożytków w postaci utraconych przychodów z tytułu odsetek w związku z zawieszeniem spłaty kredytów, stanowiących element wpływów ze sprzedawanych portfeli kredytów hipotecznych (dotyczy wpływów z portfela który został sprzedany przez Bank Millennium do Millennium Bank Hipotecznego w listopadzie 2023 i transzy sprzedawanych później).

Aktywa POCI

Aktywa POCI („purchased or originated credit-impaired”) to aktywa finansowe, które w momencie początkowego ujęcia mają stwierdzoną utratę wartości. Aktywa finansowe, które zostały zaklasyfikowane jako POCI w momencie początkowego ujęcia, są przez Bank traktowane jako POCI we wszystkich następnych okresach do momentu zaprzestania ich ujmowania w bilansie, a oczekiwana strata kredytowa jest obliczana na bazie ECL uwzględniającego cały okres istnienia składnika aktywów finansowych, niezależnie od przyszłych zmian szacunków dotyczących generowanych przez nie przepływów pieniężnych (ewentualnego uzdrowienia aktywa).

Aktywa POCI mogą powstać na 3 różne sposoby, tj.:

- 1) poprzez nabycie kontraktu spełniającego definicję POCI (np. w wyniku kupna portfela „złych kredytów”)
- 2) poprzez zawarcie kontraktu, który jest POCI w momencie pierwotnego udzielenia (np. udzielenie kredytu klientowi w złej kondycji finansowej z nadzieją na jej poprawę w przyszłości)
- 3) poprzez istotną modyfikację kontraktu zaliczanego do koszyka 3 kwalifikującą ten kontrakt do wyłączenia z bilansu, a następnie do ponownego ujęcia w bilansie już jako kontraktu spełniającego definicję POCI.

Należności i zobowiązania z tytułu umów leasingu

Bank jest stroną umów leasingowych, na mocy których oddaje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy (leasing finansowy), przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w bilansie Banku. Ujmowana jest natomiast należność w kwocie równej bieżącej wartości minimalnych opłat leasingowych. Rozliczenie opłat leasingowych (podział między przychody finansowe i zmniejszenie salda należności) następuje w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy zwrotu z pozostałej do spłaty należności.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako przychody w Rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Bank jest również stroną umów leasingowych na podstawie których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce środki trwałe przez uzgodniony okres. Są to głównie umowy najmu lub dzierżawy. W przypadku tych umów w sprawozdaniu finansowym, zarówno aktywa z tytułu prawa do użytkowania jak również zobowiązania z tytułu leasingu, wykazane są w odrębnych pozycjach not objaśniających odpowiednio do linii 'Rzeczowe aktywa trwałe' oraz 'Inne zobowiązania'. W dacie rozpoczęcia leasingu, opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów podczas okresu leasingu, które pozostają do zapłaty w tej dacie:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji,
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania zawiera:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe.

W wyniku finansowym wykazywane są następujące pozycje:

- amortyzacja prawa do użytkowania,
- odsetki od zobowiązań leasingowych,
- podatek VAT od faktur czynszowych wykazany w kosztach czynszu.

Bank przyjął następujące założenia, na bazie których umowy leasingowe są ujmowane w sprawozdaniach finansowych:

- do kalkulacji zobowiązań oraz aktywów przyjmowane będą wartości netto (bez VAT) przyszłych przepływów pieniężnych,
- w przypadku umów denominowanych w walucie, zobowiązania będą ewidencjonowane w oryginalnej walucie kontraktu, natomiast aktywa w polskich złotych przeliczone po kursie z dnia rozpoczęcia podpisania umowy, lub aneksu do umowy będącym jednocześnie dniem rozpoczęcia leasingu,
- prawo do użytkowania składnika aktywów będzie podlegać amortyzacji zgodnie z okresem leasingu,
- Bank korzysta z możliwości odstąpienia od rozpoznawania leasingu w przypadku umów krótkoterminowych dla umów najmu powierzchni oraz leasingu samochodów,
- Bank korzysta także z możliwości nie rozpoznawania leasingu w przypadku leasingu aktywów o niskiej wartości początkowej takich jak najmu drobnych powierzchni np. pod altanki śmieciowe, pochylnie, bankomaty oraz urządzeń takich jak ekspresy do kawy, dyspenserów do wody, urządzeń do audiomarketingu i aromamarketingu,
- nowe umowy będą dyskontowane według stawki SWAP z dnia podpisania umowy/aneksu do umowy właściwej dla długości trwania umowy oraz właściwej dla waluty, powiększonej o marżę wyznaczoną i aktualizowaną w odniesieniu do premii za ryzyko zaciąganych przez Bank zobowiązań finansowych.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe w dniu ich nabycia lub powstania zalicza się do następujących kategorii:

- 1) zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, lub
- 2) pozostałe zobowiązania finansowe (wyceniane w AC).

Zobowiązania finansowe nie podlegają przeklasyfikowaniu.

Ujmowanie instrumentów finansowych w bilansie

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w bilansie, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmowane są w dniu zawarcia transakcji.

Wszystkie instrumenty finansowe w momencie początkowego ujęcia są wyceniane do wartości godziwej skorygowanej, w przypadku instrumentów finansowych innych niż klasyfikowane jako wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, o koszty transakcji, które mogą być przypisane bezpośrednio do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Zaprzestanie ujmowania instrumentów finansowych w bilansie

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu Banku w momencie, kiedy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z nim związanych lub, kiedy Bank przenosi składnik aktywów finansowych na podmiot trzeci. Przeniesienie to ma miejsce wtedy, gdy Bank:

- przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub
- zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów jednostce spoza Banku.

Przenosząc składnik aktywów finansowych Bank ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu;
- jeżeli Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w bilansie;
- jeżeli Bank nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to Bank ustala, czy zachowała kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych.

W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest ujmowany w bilansie Banku do wysokości wynikającej z trwałego zaangażowania, odpowiednio w przypadku braku kontroli jest z bilansu wyłączany.

Bank wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypłacony, umorzony lub wygaś.

Rachunkowość zabezpieczeń i instrumenty pochodne

Wycena do wartości godziwej

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji. Rynek jest uważany za aktywny, gdy kwotowane ceny instrumentów są regularnie dostępne i wynikają z rzeczywistych transakcji zawieranych na tym rynku oraz reprezentują poziom, po którym Bank mógłby zawrzeć takie transakcje. W przypadku, gdy rynek instrumentów nie jest aktywny, Bank określa wartość godziwą z wykorzystaniem technik wyceny, w tym modeli bazujących na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modeli wyceny opcji. Stosowane przez Bank techniki wyceny oparte są o maksymalne wykorzystanie danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe oraz zmienności implikowane. W przypadku braku danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, Bank wykorzystuje w technikach wyceny własne szacunki parametrów wyceny w oparciu o swoją najlepszą wiedzę i doświadczenie.

Dodatkowym elementem wyceny instrumentów pochodnych jest komponent ryzyka kredytowego uwzględniający zarówno ryzyko kontrahenta (korekta wartości kredytowej, z ang. credit value adjustment - CVA) jak i ryzyko własne Banku (korekta wartości debetowej, z ang. debit value adjustment - DVA).

Ujmowanie instrumentów pochodnych wbudowanych w zobowiązania

Bank wydziela i ujmuje w bilansie wbudowane instrumenty pochodne będące składnikiem instrumentów hybrydowych. Instrument hybrydowy zawiera umowę zasadniczą (niebędącą instrumentem pochodnym) oraz wbudowany instrument pochodny, który w oparciu o określoną stopę procentową, cenę instrumentu finansowego, cenę towaru, kurs waluty, indeks cen lub stóp lub inną zmienną, modyfikuje część lub całość przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej.

Spełniające określone niżej warunki, wbudowane instrumenty pochodne traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne. Instrumenty te są wyceniane według wartości godziwej a ich zmiany wartości godziwej wykazuje się w Rachunku zysków i strat. Wbudowane instrumenty pochodne ujmuje się i wycenia odrębnie od umowy zasadniczej w przypadku łącznego zaistnienia następujących warunków:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi;
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny spełniałby definicję instrumentu pochodnego; oraz
- hybrydowy (łączny) instrument finansowy nie jest zaliczany do instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, od rodzaju zabezpieczenia oraz od rodzaju zabezpieczanej pozycji.

Instrumenty pochodne wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające - rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne wykorzystywane są m.in. w celu zabezpieczenia przed ryzykami stopy procentowej oraz kursu walutowego wynikającymi z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej. Niektóre instrumenty pochodne wyznacza się jako zabezpieczenie:

- przepływów pieniężnych, które przypisać można ujętemu składnikowi aktywów lub zobowiązań, lub wysoce prawdopodobnej planowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych), lub
- wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej).

Kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39.

- W momencie ustanowienia zabezpieczenia, formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających. Dokumentacja obejmuje identyfikację pozycji zabezpieczanej lub transakcji, pozycji zabezpieczającej i charakter zabezpieczanego ryzyka. Dokumentuje się również, w momencie ustanowienia zabezpieczenia i przez cały czas jego trwania, ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z pozycji zabezpieczanej;
- Bank przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu przepływów środków pieniężnych i zmian wartości godziwej, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego (prospektywny test efektywności);
- Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy wysoce prawdopodobnej, prognozowanej transakcji, która jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego (test wysokiego prawdopodobieństwa);
- Skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, czyli można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego;
- Zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką skuteczność w całym okresie jego wykorzystania (retrospektywny test efektywności).

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które (i) można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi, jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które (ii) może wpływać na Rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, który stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w kapitale własnym poprzez pozostały dochód całkowity, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w Wyniku z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków.

Zyski i straty ujęte w pozostałych dochodach całkowitych (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przenoszone są do Rachunku zysków i strat w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

W przypadku zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań niefinansowych, odniesione do pozostałych dochodów całkowitych jako efektywne zabezpieczenie zyski i straty, przenoszone są do wyniku sukcesywnie, w okresach w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na Rachunek zysków i strat bezpośrednio z kapitału lub przenoszone są z kapitału do początkowego kosztu nabycia w bilansie i odnoszone do wyniku sukcesywnie w okresach, w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmiany wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na Rachunek zysków i strat.

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej, ujmuje się w Rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza. To znaczy: zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (dla pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w Rachunku zysków i strat, zaś zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w Rachunku zysków i strat. Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu. W przypadku pozycji zabezpieczanej, będącej składnikiem aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane przez inne całkowite dochody, zyski lub straty wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się w Rachunku zysków i strat. Wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane przez inne całkowite dochody, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczane ryzyka, prezentowana jest w pozostałych dochodach całkowitych do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

Zaprzestanie rachunkowości zabezpieczeń

W przypadku, gdy zabezpieczenie wartości godziwej przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego wg efektywnej stopy procentowej, rozlicza się liniowo w czasie w Rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane przez inne całkowite dochody, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczane ryzyka, prezentowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przepływów pieniężnych przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, wycena instrumentu zabezpieczającego ujęta w pozostałych dochodach całkowitych na dzień ostatniego efektywnego testu pozostaje w kapitałach do czasu realizacji przepływu wynikającego z transakcji zabezpieczanej. Przeniesienie niniejszej wyceny do Rachunku zysków i strat następuje w okresach, w których transakcja zabezpieczana ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

Instrumenty pochodne niespełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom wyceny zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu są wykazywane w Rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu”/„Wynik z pozycji wymiany”, co opisano poniżej.

Bank stosuje następujące zasady ujmowania zysków i strat z wyceny instrumentów pochodnych:

- Transakcje walutowe forward (FX forward)

Transakcje forward są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych, z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji FX forward są wykazywane w „Wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje FX forward jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

- Transakcje SWAP walutowy (FX SWAP)

Transakcje FX SWAP są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem krzywych stóp procentowych uwzględniających spread wynikający z aktualnych warunków rynkowych oraz z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji FX SWAP są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

- Transakcje SWAP stopy procentowej (IRS)

Transakcje IRS są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji IRS są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje IRS jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

- Transakcje Cross - Currency Swap (CCS)

Transakcje CCS są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem krzywych stóp procentowych skorygowanych o rynkowy spread z uwzględnieniem jego struktury terminowej oraz z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji CCS są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje CCS jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

- Transakcje typu IRS z wbudowanymi opcjami

Transakcje są wyceniane według wartości godziwej; komponent swapowy jest wyceniany przy zastosowaniu metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań, natomiast komponent opcyjny wyceniany jest przy pomocy modeli wyceny opcji. Zmiany wartości godziwej wymienionych transakcji są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat. Komponent opcyjny stanowi zabezpieczenie opcji wbudowanych w papiery wartościowe lub depozyty oferowane przez Bank.

- Opcje na indeksy i opcje walutowe

Transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji. W przypadku opcji wystawionych przez kontrahentów Banku, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego. Zmiany wartości godziwej opcji są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

- Transakcje Forward Rate Agreement (FRA)

Transakcje FRA są wyceniane do wartości godziwej przy zastosowaniu metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji FRA są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

- Transakcje terminowe na cenę surowca

Transakcje terminowe na cenę surowca są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodologię dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych wykorzystując ceny referencyjne ustalane na rynku referencyjnym LME (London Metal Exchange) przy czym Bank nie utrzymuje pozycji własnych na rynku surowców. Zmiany wartości godziwej są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

- Opcje na cenę surowca

Transakcje opcyjne na cenę surowca są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli wyceny opcji i wykorzystaniem cen referencyjnych ustalanych na rynku referencyjnym LME (London Metal Exchange) przy czym Bank nie utrzymuje pozycji własnych na rynku surowców. Zmiany wartości godziwej są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

Utrata wartości aktywów finansowych

Główne założenia modelu

Model szacowania utraty wartości bazuje na koncepcji „oczekiwanej straty kredytowej” (ang. expected credit loss - ECL). Odpisy aktualizujące kalkulowane zgodnie z tą koncepcją, uwzględniają również prognozy oraz oczekiwania odnośnie przyszłych warunków ekonomicznych, mających wpływ na poziom ryzyka kredytowego ekspozycji.

Wdrożony model utraty wartości dotyczy aktywów finansowych klasyfikowanych zgodnie z MSSF 9 jako aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody (za wyjątkiem instrumentów kapitałowych) oraz zobowiązań pozabilansowych.

Zgodnie z MSSF 9 ekspozycje kredytowe podlegają klasyfikacji do następujących kategorii:

- Faza 1 - ekspozycje bez utraty wartości, dla których oczekiwana strata kredytowa szacowana jest w okresie 12 miesięcy,
- Faza 2 - ekspozycje bez utraty wartości, dla których zidentyfikowano znaczący wzrost ryzyka i dla których oczekiwana strata kredytowa jest obliczana w całym okresie istnienia składnika aktywów finansowych,
- Faza 3 - ekspozycje o zidentyfikowanych przesłankach utraty wartości, dla których oczekiwana strata kredytowa jest obliczana w całym okresie istnienia składnika aktywów finansowych.

W przypadku ekspozycji klasyfikowanych do kategorii POCI (ang. purchased or originated credit impaired), które w początkowym ujęciu w bilansie uznano jako aktywa z utratą wartości, a oczekiwana strata kredytowa jest obliczana na bazie ECL uwzględniającego cały okres istnienia składnika aktywów finansowych.

Identyfikacja znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego

Aktywa, w przypadku których zidentyfikowano istotny wzrost poziomu ryzyka kredytowego w odniesieniu do momentu początkowego ujęcia w bilansie, klasyfikowane są do Fazy 2. Istotny wzrost ryzyka jest identyfikowany w oparciu kryteria jakościowe oraz ilościowe.

Kryteria jakościowe obejmują:

- opóźnienia w spłacie powyżej 30 dni,
- ekspozycje zrestrukturyzowane (ang. forborne), w przypadku których nie są już identyfikowane przesłanki utraty wartości,
- korzystanie ze wsparcia Funduszu Wsparcia Kredytobiorców,
- występowanie zajęć na rachunkach bieżących, wynikających z tytułów egzekucyjnych,
- rating proceduralny, odzwierciedlający początkowe opóźnienia w spłacie,
- podjęte decyzje ograniczające ryzyko kredytowe w ramach systemu wczesnego ostrzegania dla klientów korporacyjnych,
- zidentyfikowane w trakcie analizy indywidualnej zdarzenia, związane z istotnym wzrostem ryzyka kredytowego, tzw. „miękkie oznaki” utraty wartości.

Kryterium ilościowe polega na porównaniu wartości dożywotniego PD (ang. lifetime PD) ustalonej na moment początkowego ujęcia ekspozycji w bilansie, z wartością dożywotniego PD na bieżący dzień sprawozdawczy. Jeżeli empirycznie ustalony próg względnej zmiany wartości dożywotniego PD zostanie przekroczony, wówczas ekspozycja zostaje automatycznie przeniesiona do Koszyka 2. Ocena ilościowa nie obejmuje ekspozycji analizowanych indywidualnie.

Uwzględnienie informacji dotyczących prognozowanych warunków ekonomicznych (ang. forward looking information - FLI)

W procesie kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych Bank korzysta z prognozowanych informacji dotyczących przyszłych zdarzeń makroekonomicznych. Biuro Analiz Makroekonomicznych przygotowuje trzy scenariusze (podstawowy, optymistyczny i pesymistyczny) i określa prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Prognozy przekładają się bezpośrednio lub pośrednio na wartości szacowanych parametrów i wysokość ekspozycji.

Ujednolicenie definicji default stosowanej w obszarze ryzyka Grupy

Grupa przyjęła jednolitą definicję niewykonania zobowiązania, zarówno w zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych, jak i na potrzeby szacowania utraty wartości. Począwszy od roku 2020 dla portfela detalicznego Grupa stosuje definicję niewykonania zobowiązania zgodnie z wytycznymi EBA (EBA/GL/2016/07) tzw. Nowa Definicja Default.

Ujednolicona definicja default obejmuje następujące przesłanki:

- opóźnienie w spłacie powyżej 90 dni z uwzględnieniem progów istotności dla wartości wymagalnej: bezwzględnego 400 zł dla ekspozycji detalicznych i 2000 zł dla ekspozycji korporacyjnych oraz progu względnego: 1% całości ekspozycji klienta,
- zrestrukturyzowane ekspozycje (forborne),
- ekspozycje w procesie windykacji,
- inne przesłanki zdefiniowane w Wytycznych EBA,
- jakościowe przesłanki utraty wartości zidentyfikowane w analizie indywidualnej.

Bank uwzględnia zjawisko zarażania (ang. cross-default) dla wszystkich segmentów.

Model PD

Model PD, stworzony w celu obliczania oczekiwanych strat kredytowych, oparty jest na danych empirycznych, dotyczących 12-miesięcznych współczynników default-rate, które są następnie wykorzystywane przy użyciu odpowiednich metod statystycznych i ekonometrycznych do oszacowania wartości dożywnych PD Lifetime (uwzględniając prognozy makroekonomiczne: FLI). Segmentacja przyjęta w tym celu na poziomie klienta jest zgodna z segmentacją stosowaną do celów obliczania wymogów kapitałowych. Dodatkowo Bank wykorzystuje informacje o ratingach z wewnętrznych modeli ratingowych do obliczania wartości PD.

Modele LGD

Głównymi składnikami modeli LGD są: stopa uzdrowień (ang. cure rate) i stopa odzysku (ang. recovery rate) oszacowana na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Modele odzwierciedlają obecną sytuację gospodarczą (konceptcja point-in-time) i wykorzystują prognozy makroekonomiczne (FLI).

W przypadku portfela korporacyjnego model LGD oparty jest na komponencie odzwierciedlającym sparametryzowane odzyski dla kluczowych typów zabezpieczeń oraz na współczynniku odzysków dla niezabezpieczonej części ekspozycji. Wszystkie parametry zostały obliczone na podstawie danych historycznych, zawierających informacje o zdyskontowanych przepływach pieniężnych, uzyskanych przez jednostkę dochodzenia należności korporacyjnych.

Model EaD

Model EaD stosowany w Banku obejmuje obliczanie takich parametrów jak: średnie wykorzystanie limitu (LU), współczynnik konwersji kredytowej (CCF), współczynnik przedpłat, oczekiwana długość życia ekspozycji. Segmentacja opiera się na rodzaju klienta (detaliczny, korporacyjny, leasing) i produkcie (produkty z / bez harmonogramu). Prognozy kursów walutowych są stosowane jako korekta FLI.

Odpisanie

Bank bezpośrednio obniża wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie istnieją uzasadnione przesłanki na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części. W efekcie odpisania, składnik aktywów finansowych przestaje w całości lub w części być ujmowany w sprawozdaniu finansowym.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych dokonywane jest jedynie w przypadku gdy Bank posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i pasywów następuje jednocześnie.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/sprzedaży

Transakcje repo i sell-buy back oraz transakcje reverse-repo i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Bank prezentuje w bilansie aktywa finansowe odsprzedane z klauzulą przyrzeczenia odkupu (transakcje typu repo, sell-buy back) jednocześnie ujmując po stronie pasywów zobowiązania wynikające z udzielonego przyrzeczenia odkupu. Warunkiem stosowania takiego rozwiązania jest zachowanie przez Bank ryzyk i korzyści wynikających z danego aktywa pomimo jego transferu.

W przypadku transakcji zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem sprzedaży (reverse repo, buy-sell back) posiadane aktywa finansowe prezentowane są jako należność wynikająca z klauzuli odkupu.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/sprzedaży są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są usuwane z bilansu i podlegają wycenie wg zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Do rzeczowych składników aktywów trwałych zalicza się środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zalicza się składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Środki trwałe w budowie wykazywane są w wartości ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i nie podlegają amortyzacji.

Bank ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo uzyskania przyszłych korzyści ekonomicznych związanych ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w Rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Koszty napraw i utrzymania rzeczowych aktywów trwałych obciążają Rachunek zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, który nie posiada postaci fizycznej, powodujący w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych dla Banku.

Głównymi składnikami wartości niematerialnych są licencje na oprogramowanie komputerowe.

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są aktywowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i przygotowania do użytkowania, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Nakłady związane z ulepszaniem lub utrzymywaniem oprogramowania komputerowego są wykazywane jako koszty w momencie ich poniesienia.

Pozostałe wartości niematerialne nabywane przez Bank, wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w Rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Wszystkie wartości niematerialne podlegają okresowym przeglądom w celu weryfikacji czy nie wystąpiły istotne przesłanki utraty wartości, które wymagałyby przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne od wartości podlegającej amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dokonywane są metodą liniową, zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji, przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Przez wartość podlegającą amortyzacji rozumie się cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów po pomniejszeniu o wartość końcową (rezydualną) tego składnika. Okres ekonomicznej użyteczności, stawki amortyzacji a także wartość końcowa rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji stanowią podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji rozpoznawanej prospektywnie od daty dostosowania.

Nie amortyzuje się gruntów, nakładów na rzeczowe aktywa trwałe oraz nakładów na wartości niematerialne. Nie dokonuje się także odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania są systematycznie testowane pod kątem trwałej utraty wartości na każdy dzień bilansowy.

Bilansowe stawki amortyzacyjne stosowane dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych oraz dla nieruchomości inwestycyjnych są następujące:

Wybrane grupy środków trwałych:

- budynki bankowe - 2,5%
- inwestycje w obiektach obcych - przeważnie 10 lat
- zespoły komputerowe - 20%
- urządzenia sieciowe - 20%
- środki transportowe - standardowo 25%
- urządzenia telekomunikacji - w przedziale 10% - 20%
- wartości niematerialne (oprogramowanie): w zależności od planowanego okresu użytkowania
- główne aplikacje (systemy): w zależności od planowanego okresu użytkowania

Wartość amortyzacji obciąża koszty operacyjne Rachunku zysków i strat.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe, w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Bank zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia w kwocie niższej z:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży, i
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego nie sprzedawaniu.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Bank na każdy dzień bilansowy dokonuje weryfikacji wartości bilansowych aktywów trwałych pod kątem istnienia dowodów wskazujących na utratę wartości. W przypadku, gdy efekt analizy jest pozytywny Bank szacuje wartość odzyskiwalną składnika aktywów i ujmuje w Rachunku zysków i strat odpis aktualizacyjny, gdy wartość odzyskiwalna jest mniejsza od wartości bilansowej.

Odpis aktualizujący ujmowany jest w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością odzyskiwalną składnika aktywów. Wartość odzyskiwalna odpowiada cenie sprzedaży netto składnika aktywów lub jego wartości użytkowej zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość użytkowa ustalana jest dla poszczególnych składników aktywów, w przypadku, gdy dany składnik aktywów generuje przepływy środków pieniężnych znacząco niezależne od tych generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów.

W przypadku, gdy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości majątku wspólnego, czyli aktywów, które nie wypracowują wpływów pieniężnych, niezależne od innych aktywów lub zespołów aktywów oraz nie można ustalić wartości odzyskiwanej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego, Bank ustala wartość odzyskiwaną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik należy.

Jeśli zgodnie z par 21 MSR 36 brak jest przyczyny, by sądzić że wartość użytkowa danego składnika aktywów istotnie przewyższa jego wartość godziwą pomniejszoną o koszty jego sprzedaży, za wartość odzyskiwaną przyjmuje się wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży. Dotyczy to w szczególności składników aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony poprzez wynik finansowy do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywa nie przekracza wartości księgowej danego składnika aktywów przy założeniu, iż nie dokonano odpisu aktualizującego, a amortyzacja była kontynuowana.

Pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa wykazywane są według wartości nominalnej z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości za wyjątkiem należności od Société Générale S.A. z tytułu umowy w przedmiocie Zwolnienia z Odpowiedzialności i Gwarancji Dotyczącej Portfela CHF które są ujmowane w wysokości rezerwy z tytułu ryzyka prawnego z uwzględnieniem komponentu ryzyka kredytowego Société Générale S.A. (poza rozliczeniami wynikającymi z realizacji rezerwy, które odpowiadają poniesionym kosztom). Metodologia tworzenia rezerw na ryzyko prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych, w tym między innymi byłego Euro Banku denominowanych w CHF lub denominowanych w PLN, ale indeksowanych do CHF, została opisana w **Rozdziale 12. „Ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych”**, natomiast informacja o genezie powstania tych należności jest zamieszczona pod **notą (29) Inne Aktywa w Rozdziale 13. „Noty do Sprawozdania Finansowego”**.

Koszty rozliczane w czasie (aktywa) dotyczą tych wydatków, których rozliczenie w ciężar Rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Koszty do zapłacenia oraz przychody przyszłych okresów

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie (pasywa) są zobowiązania na pokrycie kosztów wynikających ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Rezerwy te wykazuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń oraz niektóre rodzaje dochodów pobranych z góry, których rozliczenie do Rachunków zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Są one ujmowane w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy 1) na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i 2) prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków odzwierciedlających korzyści ekonomiczne, oraz 3) można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualne oceny rynkowe co do wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności, zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko wówczas, gdy Bank posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudziła uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność, lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony.

Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie a) w sposób nieodczuwany wynikają z restrukturyzacji oraz b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje także przyszłych kosztów operacyjnych.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Banku (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania umowy o pracę w całości należne w ciągu 12 miesięcy od wykonania pracy) obejmują wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenia społeczne.

Bank ujmuje przewidywaną niezdyktowaną wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jako koszty w okresie, w którym pracownicy świadczyli związaną z nimi pracę w korespondencji z pozostałymi zobowiązaniami bilansu.

Kwota krótkoterminowych świadczeń pracowniczych z tytułu niewykorzystanych dni urlopowych przysługujących pracownikom Banku jest wyliczana jako suma niewykorzystanych urlopów przysługujących poszczególnym pracownikom Banku.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Banku z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach, które nie są w całości należne w ciągu 12 miesięcy od wykonania pracy. Zgodnie z Regulaminem Wynagradzania Pracowników oraz Kodeksem Pracy, pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat i osiągnięciu wymaganego wieku, przysługuje prawo do otrzymania odprawy emerytalnej.

Rezerwa na odprawy emerytalne wyliczana jest metodą aktuariálną przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wycena jest sporządzona przy zastosowaniu metody prognozowanego kosztu jednostkowego (projected unit credit method). Zgodnie z tą metodą każdy okres wykonywania pracy daje uprawnienia do dodatkowej jednostki świadczeń i każda jednostka uprawnienia do świadczenia wyliczana jest oddzielnie. Uwzględnia się przy tym, że bazowe wynagrodzenie każdego z pracowników będzie się zmieniać w czasie wg określonych założeń. Rezerwa na odprawy emerytalne podlega aktualizacji na bazie rocznej. Parametrami, które mają istotny wpływ na wysokość wartości obecnej zobowiązań są: stopa mobilności (rotacja) pracowników, stopa dyskontowa, stopa wzrostu płac. Nominalna stopa dyskontowa dla kalkulacji za rok 2024 została ustalona na poziomie 5,61%. Wyliczenia zobowiązań dokonuje się dla pracowników obecnie zatrudnionych i nie dotyczy ono osób, które zostaną przyjęte do pracy w przyszłości.

W 2012 roku Bank wdrożył politykę określającą zasady wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku Millennium, z późniejszymi zmianami. Zgodnie z polityką, pracownicy Banku mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku otrzymują zmienne wynagrodzenie, którego część wypłacana jest w formie instrumentów finansowych. Do 2018 roku instrument finansowy miał formę akcji fantomowych. Od roku 2019 Bank, decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku z dnia 27 sierpnia 2019, wprowadził 3-letni program motywacyjny służący wynagradzaniu osób uprawnionych, uprzednio zidentyfikowanych jako mających istotny wpływ na profil ryzyka (ang. Risk Taker). W jego ramach nabyte przez Bank Akcje Własne zostały, zgodnie z obowiązującą polityką wynagrodzeń Risk Takerów, przeznaczone jako instrument finansowy do nieodpłatnego nabycia w odpowiedniej liczbie przez wskazanych Risk Takerów w Okresie Trwania Programu. W programach premiowych obowiązujących począwszy od 1 stycznia 2020 roku instrumenty finansowe były przyznawane Risk Takers I - Członkom Zarządu Banku Millennium S.A. W 2023 roku Komitet Personalny Rady Nadzorczej podjął decyzję o konwersji akcji własnych przyznanych Członkom Zarządu w programie za rok 2019 i 2021 w formie akcji własnych na akcje fantomowe. W ramach programu za 2022 i 2023 jako instrument finansowy przyznano akcje fantomowe. Szczegóły Polityki zostały zaprezentowane w **punkcie 7), Rozdziale 14.** niniejszego sprawozdania finansowego.

Rezerwy z tytułu krótkoterminowych i długoterminowych świadczeń pracowniczych ujmuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” bilansu w korespondencji z kosztami wynagrodzeń w Rachunku zysków i strat.

Bank realizuje program świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia zwany programem określonych składek. Na mocy tego programu Bank jest zobowiązany prawem do odprowadzania ustalonej kwoty składek do państwowego funduszu emerytalnego. Ze środków funduszu obejmujących również zwrot uzyskany z inwestowania składek wypłacane są pracownikowi świadczenia po okresie zatrudnienia. W rezultacie na Banku nie ciąży prawne ani zwyczajowo oczekiwane zobowiązanie do zapłacenia dodatkowych składek, jeżeli fundusz emerytalny nie będzie posiadał aktywów w wysokości wystarczającej do zapłaty należnych świadczeń.

Kapitał własny Banku

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem.

Na kapitały własne składają się: kapitał zakładowy, kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej, kapitał z aktualizacji wyceny oraz zyski zatrzymane. Wszystkie kwoty kapitałów i funduszy wykazywane są według wartości nominalnej.

Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Jeżeli jednostka nabywa własne instrumenty kapitałowe, to kwotę zapłaconą, łącznie z kosztami bezpośrednio się do tego odnoszącymi, ujmuje się jako zmianę w kapitale własnym. Nabyte akcje własne ujmuje się jako akcje własne i ujawnia się je jako zmniejszenie kapitału własnego do momentu ich anulowania.

Dywidendy za rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na dzień bilansowy, ujawnia się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu.

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji pomniejszonej o bezpośrednie, poniesione koszty z nią związane.

Skumulowane inne całkowite dochody

Na skumulowane inne całkowite dochody odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody, efekt wyceny zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych oraz zyski (straty) aktuarialne dotyczące rezerw na odprawy emerytalne pomniejszone odpowiednio o odpisy z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tym związane. Skumulowane inne całkowite dochody nie podlegają dystrybucji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa (pozostała część kapitału zapasowego, kapitał rezerwowy, w tym fundusz ogólnego ryzyka bankowego) lub stanowią zyski/straty z lat ubiegłych, lub także wynik finansowy netto bieżącego okresu.

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku tworzony jest zgodnie z przepisami ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. z późniejszymi zmianami, z zysku po opodatkowaniu.

Wynik finansowy netto bieżącego okresu stanowi wynik z Rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Straty przypadające udziałom niekontrolującym, a przewyższające wartość przypadającego na nie kapitału własnego, obciążają kapitał własny Banku.

Gwarancja finansowa

Gwarancja finansowa jest kontraktem, na mocy którego wystawca zobowiązuje się do wykonania na rzecz beneficjanta określonych płatności w celu zrekompensowania poniesionych przez beneficjanta strat, spowodowanych zaniechaniem przez określonego dłużnika spłat wynikających z oryginalnych bądź zmodyfikowanych warunków umowy instrumentu dłużnego.

Udzielone gwarancje finansowe są wyceniane w wyższej z następujących wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
- początkowo ujętej kwoty pomniejszonej o skumulowana kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z MSSF 15.

Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze

Przychody odsetkowe obejmują odsetki dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek i niektórych prowizji (stanowiących integralną część stopy procentowej) do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe przepływy pieniężne (w okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego) do wartości bilansowej brutto składnika aktywów/zamortyzowanego kosztu zobowiązania. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne różnice z tytułu premii lub dyskonta.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje (otrzymane lub należne) ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej z tytułu: kredytów, lokat międzybankowych oraz dłużnych papierów wartościowych niesklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu. W przychodach odsetkowych ujmowane są także koszty bezpośrednio związane z zawarciem umowy kredytowej ponoszone przez Grupę (głównie prowizje płacone agentom zewnętrznym i własnym za zawarcie umowy kredytu hipotecznego oraz związane z tym typem umów koszty wyceny nieruchomości), które stanowią składową rachunku efektywnej stopy procentowej i podlegają rozliczeniu w czasie.

W momencie rozpoznania utraty wartości instrumentu finansowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody, przychody odsetkowe ujmowane są w Rachunku zysków i strat, lecz wyliczane są od nowo ustalonej wartości bilansowej instrumentu finansowego (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość).

Przychody z tytułu odsetek obejmują również wynik odsetkowy od instrumentów pochodnych desygnowanych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w rachunkowości zabezpieczeń (szczegółowy opis istniejących relacji zabezpieczających zawiera **nota (24)**).

Przychody i koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu jak również przychody odsetkowe oraz rozliczenie dyskonta lub premii od dłużnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu są ujmowane w pozycji „Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” Rachunku zysków i strat. W tej pozycji ujmowane są również przychody odsetkowe wynikające z aktywów obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Koszty odsetkowe

Koszty odsetkowe obejmują w szczególności odsetki wynikające z instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu opisanej powyżej metody efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu opłat i prowizji/ Koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji od obsługi rachunków bankowych, operacji z tytułu obsługi kart płatniczych, z działalności maklerskiej, są zaliczane do wyniku w momencie wykonania usługi, zaś pozostałe prowizje i opłaty są rozliczane w czasie.

Jako podstawowe typy prowizji związanych z działalnością kredytową Bank wyróżnia między innymi opłaty i prowizje przygotowawcze oraz prowizje od niewykorzystanego zaangażowania.

Oplaty i prowizje (zarówno przychody, jak i koszty) bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych posiadających określone harmonogramy spłat są ujmowane w Rachunku zysków i strat jako element efektywnej stopy procentowej i stanowią część przychodów odsetkowych. Inne integralnie związane z powstaniem aktywów bez określonych harmonogramów rozliczane są liniowo w okresie trwania kontraktu. Oplaty za zobowiązanie się do udzielenia pożyczek, które najprawdopodobniej będą zaciągnięte, są odraczane i z chwilą powstania aktywów finansowych są rozliczane jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo przy uwzględnieniu wyżej wymienionego kryterium. W przypadku kredytów i pożyczek o niestabilnych terminach płatności rat i niestabilnych zmianach oprocentowania, np. kredytów w rachunku bieżącym i kredytów z tytułu kart kredytowych, prowizje rozliczane są w czasie przez okres ważności karty lub limitu kredytu w rachunku bieżącym metodą liniową, i zaliczane do przychodów prowizyjnych.

W związku z prowadzoną przez Bank działalnością bancassurance (sprzedaż usług ubezpieczeniowych), bazując na kryterium rozpoznawania przychodów z tej działalności, można wydzielić dwie grupy produktów.

Pierwszą grupę stanowią produkty ubezpieczeniowe bez bezpośredniego powiązania z instrumentem finansowym - w tym przypadku wynagrodzenie Banku jest ujmowane jednorazowo jako przychód po wykonaniu ważnej czynności tj. w dniu rozpoczęcia lub odnowienia polisy ubezpieczeniowych z uwzględnieniem ewentualnych rezerw na zwroty.

W drugim przypadku (gdy występuje bezpośrednie powiązanie ubezpieczenia z instrumentem finansowym, to jest w szczególności gdy produkt ubezpieczeniowy oferowany jest klientowi wyłącznie z produktem kredytowym, tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków produktu i treści ekonomicznej bez produktu kredytowego) można zidentyfikować dwie kategorie:

- a) W przypadku ubezpieczeń, dla których składka ubezpieczeniowa pobierana jest miesięcznie wynagrodzenie jest ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie otrzymania wynagrodzenia.
- b) W ubezpieczeniach, dla których składka ubezpieczeniowa pobierana jest jednorazowo za okres ubezpieczenia dłuższy niż jeden miesiąc Bank dokonuje alokacji łącznej wartości wynagrodzenia należnego z tytułu połączonej transakcji do poszczególnych elementów transakcji, po pomniejszeniu o szacunek rezerwy dotyczącej części wynagrodzenia, która będzie zwracana, np. w wyniku rezygnacji przez klienta z ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów. Szacunek rezerwy oparty jest na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach, co do trendu zwrotów w przyszłości. Alokacja wynagrodzenia, o której mowa wyżej, oparta jest o metodę „względnej wartości godziwej”, polegającej na podziale łącznego wynagrodzenia w proporcji, odpowiednio, wartości godziwej wynagrodzenia z tytułu instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa. Ustalenie powyższych wartości godziwych oparte jest na danych rynkowych, w szczególności dla:

- usługi pośrednictwa - na podejściu rynkowym polegającym na wykorzystaniu cen i innych danych rynkowych dla najbardziej zbliżonych transakcji rynkowych,
- wynagrodzenia z instrumentu finansowego - na podejściu dochodowym opartym na przeliczeniu przyszłych kwot na wartość bieżącą z wykorzystaniem informacji na temat oprocentowania i innych opłat dla identycznych lub najbardziej zbliżonych instrumentów finansowych oferowanych niezależnie od produktu ubezpieczeniowego.

Poszczególne wyodrębnione elementy danej transakcji, bądź kilku transakcji rozpatrywanych łącznie, podlegają następującym zasadom ujmowania przychodu:

- prowizje agencji ubezpieczeniowych - w części dotyczącej opłaty za wykonanie ważnej czynności, ujmowane w przychodach w dniu rozpoczęcia bądź odnowienia polisy ubezpieczeniowej,
- prowizje/opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego - traktowane, jako korekta efektywnej stopy procentowej i ujmowane w przychodach odsetkowych.

Obecnie w ofercie Banku nie ma ubezpieczeń dla których składka pobierana jest jednorazowo z góry za okres ubezpieczenia dłuższy niż jeden miesiąc.

Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank, takie jak:

- usługi zarządzania aktywami;
- usługi zarządzania środkami pieniężnymi;
- usługi maklerskie;

są rozpoznawane w Rachunku zysków i strat jednorazowo.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w Rachunku zysków i strat Banku w dniu ustalenia praw udziałowców/akcjonariuszy do ich otrzymania.

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia dłużnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela wyceniane wg wartości godziwej przez całkowite dochody oraz pozostałe zyski i straty wynikające z działalności inwestycyjnej.

W roku 2023 Bank zrealizował transakcję bancassurance, z której część wyniku rozpoznano w „Wyniku z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy”, więcej informacji na ten temat przedstawiono w **Rozdziale 13., nota (5)**.

Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu

Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaliczonych do aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz efekt wyceny tych instrumentów do wartości godziwej (w tym m.in. przeznaczone do obrotu instrumenty dłużne, kapitałowe i pochodne).

Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy

Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy obejmuje zyski i straty powstałe w wyniku zbycia oraz efekt wyceny instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii aktywów.

Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń

Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń obejmuje w szczególności: zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (w tym zaniechanie), zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikające z zabezpieczonego ryzyka oraz ujętą w wyniku finansowym nieefektywność wynikającą z zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje: i) wynik zrealizowany oraz wynik z wyceny transakcji FX spot i FX Forward ii) dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i nie zrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych, po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody niezwiązane bezpośrednio z działalnością bankową. Są to w szczególności wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania kary i grzywny oraz rezerwy na sprawy sporne.

Opłaty franczyzowe

Franczyza to model współpracy pomiędzy Bankiem a niezależnymi przedsiębiorcami, którzy w oparciu o zawarte umowy o charakterze umów agencyjnych, definiowanych przepisami prawa, wykonują czynności agencyjne w zakresie sprzedaży produktów i usług z oferty Banku na rzecz klientów i potencjalnych klientów Banku. Współpracujący franczyzobiorcy korzystają przy realizacji umowy ze znaków towarowych i know how Banku a placówki franczyzowe są dla klientów w większości niemal tak samo funkcjonalne jak placówki własne (z wyłączeniem produktów inwestycyjnych). Z tytułu współpracy Bank pobiera opłatę franczyzową za używanie znaków towarowych oraz opłaty z tytułu najmu wyposażenia IT od Banku niezbędnego do wykonywania działalności w danej placówce oraz płaci franczyzobiorcom prowizje od sprzedanych produktów i usług bankowych.

Podatek bankowy

Podatek od niektórych instytucji finansowych („podatek bankowy”) jest podatkiem o charakterze majątkowym prezentowanym w Rachunku Zysków i Strat w pozycji „Podatek bankowy” (nie jest to podatek dochodowy). Zgodnie z ustawą z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (tekst jednolity - Dz. U. z 2023 r. poz. 623) podatnikami są m.in. banki krajowe a podstawą ich opodatkowania jest nadwyżka sumy wartości aktywów Banku wynikające z zestawienia obrotów i sald, ustalonego na ostatni dzień miesiąca na podstawie zapisów na kontach księgi głównej, ponad kwotę 4 mld zł. Podatek bankowy wynosi 0,0366% podstawy opodatkowania miesięcznie. W związku z wdrożonym od lipca 2022 r. planem naprawy Bank Millennium S.A. korzystał od tego miesiąca do maja 2024 r. ze zwolnienia od tego podatku.

Inne podatki

Bank jest również podatnikiem:

- 1) podatku od towarów i usług (VAT) wykonującymi czynności zarówno opodatkowane (np. usługi w zakresie leasingu, faktoringu) jak i zwolnione z VAT (np. czynności bankowe, maklerskie);
- 2) podatku od nieruchomości;
- 3) podatku od środków transportowych;
- 4) innych podatków sporadycznie je obciążających (np. podatku od czynności cywilnoprawnych, akcyzowego, zagranicznych podatków u źródła nie podlegających odliczeniu - tzw. withholding tax).

Ponadto Bank jest zobowiązany do ponoszenia różnych opłat (np. opłat skarbowych, opłat za wieczyste użytkowanie gruntu). Koszty z tytułu tych podatków i opłat prezentowane są w notce z Kosztami Administracyjnymi w pozycji „Podatki i opłaty różne”.

Przychody, koszty i aktywa ujmowane są z kolei w kwocie pomniejszonej o wartość podatku VAT, podatku od czynności cywilnoprawnych i innych podatków od sprzedaży, z wyjątkiem, gdy podatek od sprzedaży zapłacony przy zakupie towarów i usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wówczas podatek VAT jest ujmowany odpowiednio jako część kosztów nabycia składnika aktywów lub jako element kosztów. Kwota podatku możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych ujęta jest w sprawozdaniu jako część należności lub zobowiązań.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący oraz odroczony.

Bieżący podatek dochodowy jest obliczany według obowiązującej stawki podatkowej i jest kalkulowany w oparciu o zysk brutto ustalony na podstawie odpowiednich przepisów o rachunkowości, skorygowany o przychody niepodlegające opodatkowaniu i koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodu. Ponadto, dla celów podatkowych, wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych, zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu np. z tytułu darowizn.

Podatek dochodowy odroczony ujmowany jest w Rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, w których rozpoznawany jest w sprawozdaniu z pozostałych całkowitych dochodów lub bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny, ponieważ dotyczy transakcji, które również są rozpoznawane w sprawozdaniu z pozostałych całkowitych dochodów lub bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny.

Rezerwę na odroczony podatek dochodowy wykazuje się w pasywach bilansu jako „Rezerwę na odroczony podatek dochodowy”. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w aktywach bilansu w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego, ponieważ posiada tytuł prawny do przeprowadzenia takiej kompensaty oraz aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikają z podatku nałożonego przez tę samą władzę podatkową.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy ujmowana jest przy użyciu metody bilansowej w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych z wyjątkiem sytuacji, gdy powstaje w wyniku amortyzacji wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych, która w chwili jej zawierania nie ma wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są przy użyciu metody bilansowej w odniesieniu aktywowanych strat podatkowych oraz wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym jedynie w zakresie, w jakim będzie możliwe osiągnięcie przychodu podatkowego w związku z którym pomniejszenia te będą mogły być odwrócone.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie są ujmowane, gdy dotyczą ujemnych różnic przejściowych powstających w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania, przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Bank nie ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycją w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, chyba że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Bank i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te ulegną odwróceniu.

Wyliczenie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na odroczony podatek dochodowy bazuje na przewidywanym stopniu realizacji wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

8. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym

Zarządzanie ryzykiem finansowym jest jedną z podstawowych aktywności Zarządu składającą się na proces efektywnego zarządzania Bankiem. Określa ono ramy rozwoju, rentowności i stabilności działalności biznesowej, tworząc zasady zapewniające Bankowi zgodność z najlepszymi praktykami w zakresie kontroli wewnętrznej i wymogami prawnymi oraz zgodność strategii zarządzania wszystkimi rodzajami ryzyka.

8.1. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Misją zarządzania ryzykiem w Banku Millennium jest zapewnienie, aby wszystkie rodzaje ryzyka były zarządzane, monitorowane i kontrolowane odpowiednio do przyjętego profilu ryzyka (apetytu na ryzyko) oraz charakteru i skali działania Banku. Ważną zasadą zarządzania ryzykiem jest optymalizacja relacji ryzyka i rentowności - w Banku zwraca się szczególną uwagę na to, aby podejmowane decyzje biznesowe brały pod uwagę (równoważyły) ryzyko i rentowność.

Cele misji zarządzania ryzykiem osiągane są poprzez realizację następujących działań:

- Opracowanie strategii zarządzania ryzykiem, polityki kredytowej, procesów i procedur określających zasady akceptacji dopuszczalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- Wdrażanie, w coraz większym zakresie, narzędzi informatycznych służących identyfikacji, kontroli i pomiarowi ryzyka,
- Zwiększanie wśród pracowników świadomości odpowiedzialności za właściwe zarządzanie ryzykiem na każdym poziomie struktury organizacyjnej Banku.

Zarządzanie ryzykiem w Banku jest scentralizowane i uwzględnia potrzebę osiągnięcia założonej rentowności jak również utrzymania odpowiedniej relacji ryzyko - kapitał, w kontekście posiadania odpowiedniego poziomu kapitału na pokrycie ryzyka. W ramach zarządzania ryzykiem wykorzystuje się szeroki zakres metod - zarówno jakościowych jak i ilościowych, w tym zaawansowane narzędzia matematyczno-statystyczne, wspomagane przez odpowiednie systemy informatyczne.

Bank, określając cele biznesowe, bierze pod uwagę zdefiniowane ramy ryzyka (apetytu na ryzyko) w celu zapewnienia, że struktura i rozwój biznesu odpowiadają zakładanemu profilowi ryzyka, który charakteryzuje się szeregiem parametrów takich jak:

- Wzrost kredytowania wg produktów / segmentów,
- Struktura portfela kredytowego,
- Wskaźniki jakości portfela,
- Koszt ryzyka,
- Wymogi kapitałowe / kapitał ekonomiczny,
- Wymagana wielkość i struktura płynności.

Model zarządzania i kontrolowania ryzyka na poziomie Banku opiera się na następujących podstawowych zasadach:

- zapewnienie kompleksowej kwantyfikacji i parametryzacji różnych rodzajów ryzyka pod kątem optymalizacji struktury bilansu i pozycji pozabilansowych Banku, przy uwzględnieniu założonego poziomu rentowności prowadzonej działalności biznesowej. Główne obszary analizy obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko płynności oraz ryzyko operacyjne; szczególnej uwadze podlegają również ryzyko prawne, ryzyko braku zgodności i ryzyko sporów sądowych;
- monitorowanie i kontrolowanie wszystkich typów ryzyka w odniesieniu do dochodowości prowadzonej działalności oraz poziomu kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa operacji z punktu widzenia wymogów kapitałowych. Wyniki pomiarów ryzyka są regularnie raportowane w ramach systemu informacji zarządczej;
- rozdzielenie obowiązków w zakresie powstania ryzyka, zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku przedstawia poniższy schemat:

Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem przedstawia się następująco:

- Rada Nadzorcza jest odpowiedzialna za nadzorowanie zgodności polityki podejmowania ryzyka przez Bank ze strategią Banku oraz jego planem finansowym. W ramach Rady Nadzorczej działa Komitet ds. Ryzyka, który wspiera ją w realizacji tych zadań m.in. opiniując strategię ryzyka Banku, w tym apetyt na ryzyko.
- Zarząd odpowiada za efektywność systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz systemu kontroli wewnętrznej;
- Komitet Kredytowy, Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów oraz Komitet Należności Zagrożonych są odpowiedzialne za bieżące zarządzanie różnymi rodzajami ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Ryzyka oraz Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego są odpowiedzialne za definiowanie polityki oraz za monitorowanie i kontrolowanie różnych rodzajów ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Produktowy rozpatruje propozycje wprowadzenia i wycofania produktów i usług z oferty banku;
- Komitet ds. AML odpowiada za nadzór nad procesem przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w Banku i współpracę w zakresie obszaru zwalczania przestępczości finansowej;

- Komitet Walidacyjny odpowiedzialny jest za akceptację wyników walidacji modeli ryzyka oraz nadzór nad wdrażaniem zaleceń określonych przez Biuro Walidacji Modeli;
- Komitet ds. Zrównoważonego Rozwoju jest odpowiedzialny za podejmowanie kluczowych decyzji w zakresie zrównoważonego rozwoju w Grupie Banku Millennium S.A., w zakresie czynników środowiskowych, społecznych i dotyczących zarządzania („governance”).
- Podkomitet do Spraw Sądowych jest odpowiedzialny za opiniowanie i podejmowanie decyzji w sprawach z zakresu postępowań sądowych, w których wartość przedmiotu sporu lub bezpośredni skutek dla wartości majątku w wyniku orzeczenia sądu przekracza 1 mln zł lub w wyniku kilku spraw o tym samym charakterze, z wyłączeniem spraw należących do portfela restrukturyzacji i windykacji wierzytelności Banku zarządzanych przez Departament Windykacji Korporacyjnej oraz Departament Restrukturyzacji Detalicznej i Windykacji. Podkomitet do Spraw Sądowych jest również właściwy do rozpatrywania sporów z portfela Departamentu Restrukturyzacji Detalicznej i Windykacji, których charakter sporu odpowiada charakterowi sporów sądowych nadzorowanych przez Podkomitet do Spraw Sądowych oraz kwestie związane z ustaleniem warunków ugody, co do skutków stosunków prawnych na etapie przed procesowym lub w okolicznościach wskazujących na istotne prawdopodobieństwo sporu (np.: w procesie negocjacji walutowych kredytów hipotecznych i polubownych ugód z kredytobiorcami), który w przypadku materializacji podlegałyby kompetencjom Podkomitetu do Spraw Sądowych, z wyłączeniem spraw zarządzanych przez Departament Windykacji Korporacyjnej.
- Departament Ryzyka odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za identyfikację, pomiar, analizę, monitorowanie i raportowanie ryzyka w Banku. Departament Ryzyka przygotowuje również zasady zarządzania ryzykiem i odpowiednie procedury, a także przedstawia informacje i proponuje kierunki działania niezbędne do podejmowania decyzji przez Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów, Komitet Ryzyka i Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem;
- Departament Ratingu odpowiedzialny jest przede wszystkim za nadawanie ratingów ryzyka (ocena wiarygodności kredytowej) dla klientów korporacyjnych Banku oraz monitoring i ewentualną zmianę ratingów w okresie ich obowiązywania. Proces nadawania ratingów jest niezależny od procesu podejmowania decyzji kredytowej;
- Departament Decyzji Kredytowych Przedsiębiorstw, Departament Hipotecznych Decyzji Kredytowych i Departament Decyzji Kredytowych Consumer Finance są odpowiedzialne, odpowiednio, w ramach Segmentu Klientów Korporacyjnych i Segmentu Klientów Detalicznych, za proces podejmowania decyzji kredytowych, w tym analizowanie sytuacji finansowej klientów, sporządzanie projektów decyzji kredytowych dla poszczególnych szczebli decyzyjnych i podejmowanie decyzji kredytowych w ramach określonych limitów;
- Departament Monitorowania i Dochodzenia Należności Detalicznych oraz Departament Restrukturyzacji i Windykacji Należności Detalicznych są odpowiedzialne za monitorowanie spłat i proces dochodzenia należności przeterminowanych od osób fizycznych;
- Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych opracowuje określone strategie dla każdego klienta ze swojego portfela, w celu jak najszybszej maksymalizacji odzysku i ograniczenia ryzyka ponoszonego przez Grupę. Podejście w poszczególnych sprawach jest stale aktualizowane przy wykorzystaniu bieżących informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń w zakresie odzyskiwania należności;
- Biuro Kontroli i Analiz Skarbu jest odpowiedzialne za monitorowanie i wykorzystywanie niektórych limitów Banku, takich jak limity kontrahenta i limity typu stop-loss, monitorowanie pozycji walutowej Banku i wyników aktywnego „tradingu” oraz kontrolę operacji Departamentu Skarbu;

- Biuro Walidacji Modeli jest odpowiedzialne za jakościową oraz ilościową analizę i walidację modeli, niezależną od funkcji budowy modeli; przygotowywanie metodyki walidacji i monitorowania modeli; podejmowanie działań związanych z wydawaniem opinii w zakresie adekwatności nowych modeli dla obszaru, którego dotyczą; przygotowywanie raportów na potrzeby Komitetu Walidacyjnego;
- Celem Departamentu ds. Zrównoważonego Rozwoju jest nadzór i koordynacja procesu wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju w Banku i Grupie Kapitałowej.
- Wydział Zarządzania Nadużyciami jest odpowiedzialny za tworzenie, implementację oraz monitorowanie realizacji polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem nadużyć we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Banku. Wydział stanowi centrum kompetencji dla procesu zapobiegania nadużyciom.
- Departament Zgodności odpowiada za zapewnienie zgodności z regulacjami prawnymi, powiązаныmi standardami regulacyjnymi, zasadami i standardami rynkowymi, a także wewnętrznymi regulacjami i kodeksami postępowania oraz za proces zapobiegania praniu brudnych pieniędzy.
- Departament Prawny odpowiada za prowadzenie spraw spornych Banku, w razie potrzeby przy wsparciu zewnętrznych kancelarii prawnych i ekspertów prawnych.

Bank opracował kompleksowy dokument o charakterze wytycznych dotyczących polityki/strategii w zakresie zarządzania ryzykiem „Strategia ryzyka na lata 2025-2027”. Dokument ten jest opracowany w horyzoncie trzyletnim i podlega corocznemu przeglądowi i uaktualnieniu. Jest on zatwierdzany przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Strategia ryzyka jest nierozdzielnie związana z innymi dokumentami strategicznymi, takimi jak: Budżet, Plan Płynności, Plan Kapitałowy.

Strategia Ryzyka opiera się na zdefiniowanych przez Bank dwóch podstawowych pojęciach:

- Profil ryzyka: aktualny poziom ryzyka wyrażony kwotą lub rodzajem ryzyka, na które Bank jest obecnie narażony. Bank również przewiduje, jak profil ryzyka może się zmieniać w przyszłości uwzględniając zarówno oczekiwane jak i skrajne scenariusze ekonomiczne, zgodnie z apetytem na ryzyko;
- Apetyt na ryzyko: maksymalny poziom lub rodzaj ryzyka, jakie Bank jest w stanie zaakceptować i tolerować dla osiągnięcia swoich celów finansowych i strategicznych. W tym celu zdefiniowano trzy strefy, określające poziomy ostrzegawcze i wymagające podjęcia działań.

Apetyt na ryzyko ma zapewnić, że profil działalności biznesowej i jej skala wzrostu będą odpowiadać przyszłemu Profilowi Ryzyka. Apetyt na ryzyko został odzwierciedlony w określonych wskaźnikach, w takich kluczowych obszarach jak:

- Wyłacalność
- Płynność i finansowanie
- Zmienność wyników finansowych i struktura produktowa
- Działalność operacyjna i reputacja.

Bank posiada jasno określoną strategię ryzyka obejmującą kredyty detaliczne, korporacyjne, działalność rynkową i płynność oraz zarządzanie ryzykiem operacyjnym i kapitałem, ryzyko prawne i ryzyko ICT. Dla każdego ryzyka indywidualnie i ogółem, Bank jasno określa apetyt na ryzyko.

Zarządzanie ryzykiem jest definiowana głównie poprzez zasady i cele określone w Strategii Ryzyka, dodatkowo uzupełnione szczegółowo zasadami i wytycznymi jakościowymi przedstawionymi w następujących dokumentach:

- Zasady zarządzania i planowania kapitałowego
- Zasady i wytyczne kredytowe
- Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji
- Zasady i reguły zarządzania ryzykiem płynności
- Zasady i reguły dotyczące zarządzania ryzykiem rynkowym na rynkach finansowych
- Zasady i reguły dotyczące zarządzania ryzykiem rynkowym w Księdze Bankowej
- Polityka inwestycyjna
- Zasady i wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym
- Polityka i zasady dotyczące zarządzania ryzykiem modeli
- Polityka w zakresie testów warunków skrajnych
- Polityka zrównoważonego rozwoju
- Regulamin Banku Millennium S.A. - Program przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

W ramach apetytu na ryzyko, Bank określił strefy dla mierników tego apetytu (zbudowane za zasadzie „światel drogowych”). Dla stref apetytu określono:

- status apetytu na ryzyko - strefa zielona oznacza miernik w ramach apetytu na ryzyko, strefa żółta oznacza zwiększone ryzyko przekroczenia apetytu na ryzyko, strefa czerwona oznacza przekroczenie tego apetytu,
- proces eskalacji podejmowanych działań (jednostki organizacyjne / organy Banku odpowiedzialne za decyzje i wykonanie działań w poszczególnych strefach),
- procedury monitoringu apetytu na ryzyko.

Bank szczególną wagę przykładą do ciągłego doskonalenia procesu zarządzania ryzykiem. Jednym z wymiennych tego efektów jest sukces polegający na zezwoleniu, na zastosowanie w szerszym zakresie, metody IRB w procesie wyliczania wymogów kapitałowych.

8.2. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Zarządzanie i planowanie kapitałowe

Zarządzanie kapitałowe odnosi się do dwóch obszarów: zarządzania adekwatnością kapitałową i alokacji kapitału. Dla obydwu z tych obszarów określone zostały cele zarządcze.

Celami zarządzania adekwatnością kapitałową są: (a) spełnienie wymagań określonych w przepisach zewnętrznych (regulacyjna adekwatność kapitałowa) oraz (b) zapewnienie wypłacalności w warunkach normalnych i w warunkach skrajnych (ekonomiczna adekwatność kapitałowa/kapitał wewnętrzny). Realizując te cele, Bank dąży do osiągnięcia wewnętrznych długookresowych limitów kapitałowych, określonych w Strategii Ryzyka.

Z kolei celem alokacji kapitału jest kreowanie wartości dla właścicieli poprzez maksymalizację zwrotu z działalności obciążonej ryzykiem, biorąc pod uwagę ustaloną tolerancję na ryzyko.

W ramach zarządzania kapitałowego realizowany jest również proces planowania kapitału. Celem tego procesu jest określenie funduszy własnych (baza kapitałowa określająca możliwość podjęcia ryzyka) i wykorzystania kapitału (wymogi kapitału regulacyjnego i kapitału ekonomicznego) w taki sposób, aby zapewnić spełnienie limitów (celów) kapitałowych, przy założeniu realizacji przewidywanej strategii biznesowej i profilu ryzyka - w normalnych i skrajnych warunkach ekonomicznych.

Regulacyjna adekwatność kapitałowa

Bank jest zobowiązany na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (dalej: CRR). Jednocześnie przy ustalaniu limitów/celów kapitałowych uwzględniono:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (Bufor P2R) - decyzja KNF nakazująca przestrzeganie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe. Wysokość tego bufora jest ustalana dla poszczególnych banków corocznie przez KNF w wyniku procesu Badania i Oceny Nadzorczej (BION) i obejmuje ryzyko niedostatecznie pokryte - zdaniem KNF - przez minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych, określone w art. 92 CRR. Według stanu na koniec 2024 roku, bufor ten został ustalony w wydanych pod koniec 2023 roku zaleceniach KNF, w wysokości 1,47 p.p. (Bank) i 1,46 p.p. (Grupa) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 1,10 p.p. (Bank i Grupa) ponad Wskaźnik Tier 1 oraz 0,82 p.p. (Bank i Grupa) ponad Wskaźnik CET1;
W dniu 23 stycznia 2025 roku Bank otrzymał decyzję Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”) dotyczącą wygaśnięcia decyzji KNF z dnia 13 grudnia 2023 roku nakazującej przestrzeganie dodatkowego wymogu kapitałowego Banku w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych („bufor P2R”) na poziomie jednostkowym. Dlatego też od dnia decyzji bufor P2R wynosi 0,0%.
- Wymóg połączonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makro ostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
 - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 2,5%;
 - Bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0,25%, przy czym wysokość jest ustalana corocznie przez KNF¹;
 - Bufora ryzyka systemowego w wysokości 0% obowiązujący od marca 2020 roku, w związku z Rozporządzeniem Ministra Finansów i Rozwoju;
 - Bufora antycyklicznego w wysokości 0%. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów, bufor antycykliczny w wysokości 1% zostanie wprowadzony od dnia 25 września 2025 roku i zostanie podwyższony do 2% od 25 września 2026 roku.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami i decyzjami Komisji Nadzoru Finansowego, Bank ustalił minimalne wymagane regulacyjnie poziomy współczynniki kapitałowych, będące jednocześnie podstawą ustalenia limitów kapitałowych.

¹ W listopadzie 2020 roku Komisja Nadzoru Finansowego poinformowała o zidentyfikowaniu Banku jako innej instytucji o znaczeniu systemowym i nałożeniu bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości 0,25%.

Poniższa tabela prezentuje te wielkości według stanu na 31 grudnia 2024 roku. O każdej zmianie poziomów wymaganego kapitału Bank poinformuje zgodnie z przepisami.

Wskaźnik kapitałowy	31.12.2024	
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	Bank	Grupa
Minimum	4,50%	4,50%
Bufor P2R	0,82%	0,82%
TSCR CET1 (Łączne wymogi SREP/BION)	5,32%	5,32%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	0,00%	0,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
Wymóg połączonego bufora	2,75%	2,75%
OCR CET1 (Łączne wymogi kapitałowe CET1)	8,07%	8,07%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	Bank	Grupa
Minimum	6,00%	6,00%
Bufor P2R	1,10%	1,10%
TSCR T1 (Łączne wymogi SREP/BION)	7,10%	7,10%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	0,00%	0,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
Wymóg połączonego bufora	2,75%	2,75%
OCR T1 (Łączne wymogi kapitałowe T1)	9,85%	9,85%
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	Bank	Grupa
Minimum	8,00%	8,00%
Bufor P2R	1,47%	1,46%
TSCR TCR (Łączne wymogi SREP/BION)	9,47%	9,46%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	0,00%	0,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
Wymóg połączonego bufora	2,75%	2,75%
OCR TCR (Łączne wymogi kapitałowe TCR)	12,22%	12,21%

Uwzględniając wspomnianą powyżej decyzję dotyczącą wygaśnięcia bufora P2R, minimalne wymagane regulacyjnie poziomy współczynniki kapitałowych dla Banku przedstawia poniższa tabela.

Wskaźnik kapitałowy	Od 23.01.2025
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	Bank
Minimum	4,50%
Bufor P2R	0,00%
TSCR CET1 (Łączne wymogi SREP/BION)	4,50%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	0,00%
Bufor antycykliczny	0,00%
Wymóg połączonego bufora	2,75%
OCR CET1 (Łączne wymogi kapitałowe CET1)	7,25%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	Bank
Minimum	6,00%
Bufor P2R	0,00%
TSCR T1 (Łączne wymogi SREP/BION)	6,00%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	0,00%
Bufor antycykliczny	0,00%
Wymóg połączonego bufora	2,75%
OCR T1 (Łączne wymogi kapitałowe T1)	8,75%
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	Bank
Minimum	8,00%
Bufor P2R	0,00%
TSCR TCR (Łączne wymogi SREP/BION)	8,00%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	0,00%
Bufor antycykliczny	0,00%
Wymóg połączonego bufora	2,75%
OCR TCR (Łączne wymogi kapitałowe TCR)	10,75%

W grudniu 2024 r. Bank otrzymał pismo od Komisji Nadzoru Finansowego KNF o nienakładaniu dodatkowego narzutu kapitałowego (P2G). W procesie oceny nadzorczej wrażliwość Banku na możliwą materializację scenariuszy stresowych wpływających na poziom funduszy własnych i ekspozycję na ryzyko została oceniona jako niska. W szczególności, na podstawie przeprowadzonych przez KNF nadzorczych testów warunków skrajnych z 2024 r., KNF ustaliła narzuty kapitałowe P2G, przed kompensacją bufora zabezpieczającego kapitał, na poziomie 0,17 p.p. na poziomie jednostkowym i 0,28 p.p. na poziomie skonsolidowanym. Łączne narzuty kapitałowe zalecane w ramach Filara II kompensowane wymogiem bufora kapitałowego wynoszą 0,00 p.p. na poziomie jednostkowym i 0,00 p.p. na poziomie skonsolidowanym.

Ryzyko kapitałowe mierzone przy pomocy powyższych wskaźników kapitałowych jest przedmiotem regularnego pomiaru i monitoringu. Na bazie minimalnych wymaganych regulacyjnie poziomów kapitału ustalono limity kapitałowe. Są one podstawą ustalonych stref bezpieczeństwa i apetytu na ryzyko. Wskaźniki kapitałowe w danej strefie determinują konieczność podjęcia odpowiednich decyzji lub działań zarządczych. Regularny monitoring ryzyka kapitałowego opiera się na klasyfikacji wskaźników kapitałowych do odpowiednich stref, a następnie przeprowadza się ocenę trendów i czynników mających wpływ na poziom adekwatności kapitałowej.

Wymogi w zakresie funduszy własnych

Bank oblicza wymogi w zakresie funduszy własnych przy użyciu metod standardowych, realizując jednocześnie projekt stopniowego wdrażania metody ratingów wewnętrznych (IRB) w celu obliczania minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i uzyskania stosownych decyzji Organów Nadzoru.

Pod koniec 2012 r. Banco de Portugal (będący nadzorcą konsolidującym) we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego (KNF) udzielił zezwolenia na stosowanie metody IRB w odniesieniu do następujących portfeli kredytowych: (i) ekspozycje detaliczne wobec klientów indywidualnych zabezpieczone na nieruchomościach mieszkalnych (RRE), (ii) odnawialne ekspozycje detaliczne (QRRE). Zgodnie z przedmiotową zgodą, minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone z wykorzystaniem metody IRB musiały być czasowo utrzymane na poziomie nie mniejszym niż 80% (tzw. floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową.

Pod koniec 2014 roku Bank uzyskał kolejną decyzję wydaną przez Organy Nadzoru w zakresie stosowania metody IRB. Zgodnie z jej treścią dla portfeli RRE i QRRE, wymogi kapitałowe w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego powinny być utrzymywane tymczasowo na poziomie nie mniejszym niż 70% (floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową, dopóki Bank nie wypełni dodatkowych warunków zdefiniowanych przez Nadzorcę.

W lipcu 2017 r. Bank otrzymał zezwolenie Organów Nadzoru (Europejski Bank Centralny we współpracy z KNF) na zastosowanie istotnych zmian w stosowanych modelach IRB (modele LGD) i zniesienie flooru nadzorczego.

Od 2018 roku Bank sukcesywnie realizuje wieloetapowy proces implementacji zmian w metodzie IRB, związany z wymogami w zakresie nowej definicji niewykonania zobowiązania. W pierwszej fazie zgodnie z zaakceptowanym przez Nadzór podejściem („two-step approach”) Bank Millennium w 2020 z sukcesem wdrożyła rozwiązania dla nowej definicji niewykonania zobowiązania na środowisko produkcyjne. Bank zobowiązany jest do uwzględniania dodatkowego narzutu konserwatywnego na oszacowania wartości RWA dla ekspozycji zakwalifikowanych do metody IRB. Poziom tego narzutu, wyliczony w oparciu o algorytm nadzorczy został określony w wysokości 5% ponad wartość wynikającą z metody IRB.

W roku 2021 wykonano kalibrację i przebudowę wszystkich modeli ryzyka kredytowego, wchodzących w skład systemu ratingowego objętego aktualną zgodą nadzorczą. Bank uzyskał również w 2021 roku decyzję Organów Nadzoru dotyczącą zatwierdzenia istotnych zmian stosowanych modeli IRB (LGD, LGD in-default i ELBE) dla systemów ratingowych objętych zezwoleniem IRB.

W 2024 roku przeprowadzono rekalkibrację tych modeli w związku z modyfikacją definicji default oraz złożono wnioski o zgodę na ich stosowanie do Organu Nadzoru.

Prowadzono również dalsze prace związane z modelami ryzyka kredytowego dotyczącymi pozostałych portfeli kredytowych objętych planem wdrożenia metody IRB: pozostałe ekspozycje detaliczne i ekspozycje wobec przedsiębiorstw.

Kapitał wewnętrzny

Bank definiuje kapitał wewnętrzny zgodnie z ustawą Prawo bankowe jako kwotę niezbędną do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka w przyszłości.

Kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w zarządzaniu kapitałowym, w procesach zarządzania ekonomiczną adekwatnością kapitałową oraz alokacji kapitału. Bank zdefiniował proces wyliczania kapitału wewnętrznego (ekonomicznego). W tym celu dla mierzalnych rodzajów ryzyka wykorzystywane są modele i metody matematyczno-statystyczne.

Utrzymanie ekonomicznej adekwatności kapitałowej oznacza pokrycie (zabezpieczenie) kapitału wewnętrznego (zagregowanej miary ryzyka) przez dostępne zasoby finansowe (fundusze własne). Obowiązek takiego zabezpieczenia ryzyka wynika wprost z ustawy Prawo bankowe, co znalazło odzwierciedlenie w celach/limitach kapitałowych Banku - buforze kapitału ekonomicznego oraz buforze kapitału ekonomicznego w warunkach skrajnych.

W 2024 roku obydwie powyższe cele kapitałowe zostały spełnione z nadwyżką.

Równolegle kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w procesie alokacji kapitału, do przydzielenia kapitału wewnętrznego na produkty/linie biznesowe, obliczenia miar efektywności uwzględniających ryzyko, ustalenia limitów na ryzyko i realokacji kapitału wewnętrznego.

Wskaźniki kapitałowe i adekwatność kapitałowa

Wskaźniki kapitałowe Banku w okresie ostatnich trzech lat przedstawiają się jak niżej²:

	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2022
Aktywa ważone ryzykiem	40 928,3	37 960,4	48 046,0
Wymogi w zakresie funduszy własnych, w tym:	3 274,2	3 036,8	3 843,7
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	2 773,8	2 589,0	3 386,7
- z tytułu ryzyka rynkowego	19,8	15,4	18,0
- z tytułu ryzyka operacyjnego	478,0	427,0	432,3
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	2,6	5,4	6,7
Fundusze własne, w tym:	7 352,5	7 228,3	6 980,1
Kapitał podstawowy Tier 1	6 264,6	5 847,4	5 458,9
Kapitał Tier 2	1 087,9	1 380,9	1 521,2
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	17,96%	19,04%	14,53%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	15,31%	15,40%	11,36%
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	15,31%	15,40%	11,36%
Wskaźnik dźwigni finansowej	4,68%	4,77%	4,74%

² Bank korzysta z rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 oraz uwzględnia tymczasowe traktowanie niezrealizowanych zysków i strat na papierach wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (FVOCI), zgodnie z art. 468 Rozporządzenia CRR, na podstawie Rozporządzenia UE 2020/873 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19. Na 31.12.2024 r., gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 oraz przejściowego traktowania zgodnie z art. 468, współczynniki kapitałowe prezentowały się jak niżej:

- TCR: 17,83%
- Wskaźnik T1: 15,18%
- Wskaźnik CET1: 15,18%
- Wskaźnik dźwigni finansowej: 4,65%

Adekwatność kapitałowa przedstawiona jako nadwyżki/deficyty wobec wymaganych lub zalecanych poziomów (według stanu na 31.12.2024 r.) jest prezentowana w poniższej tabeli.

Adekwatność kapitałowa	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2022
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	17,96%	19,04%	14,53%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	12,22%	12,22%	12,70%
Nadwyżka (+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej TCR (p.p.)	5,74	6,82	1,83
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	12,22%	13,81%	14,42%
Nadwyżka (+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu TCR (p.p.)	5,74	5,23	0,11
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	15,31%	15,40%	11,36%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	9,85%	9,85%	10,22%
Nadwyżka (+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej T1 (p.p.)	5,46	5,55	1,14
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	9,85%	11,44%	11,94%
Nadwyżka (+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu T1 (p.p.)	5,46	3,96	-0,58
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	15,31%	15,40%	11,36%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	8,07%	8,07%	8,35%
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	8,07%	9,66%	10,07%
Nadwyżka (+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu CET1 (p.p.)	7,24	5,74	1,29
Wskaźnik dźwigni finansowej	4,68%	4,77%	4,74%
Minimalny wymagany poziom	3,00%	3,00%	3,00%
Nadwyżka (+) / Niedobór(-) dźwigni finansowej (p.p.)	1,68	1,77	1,74

W grudniu 2024 r. Bank przeprowadził transakcję sekurytyzacji syntetycznej portfela kredytów korporacyjnych i MŚP o łącznej wartości 2,1 mld zł z możliwością zwiększenia kwoty nominalnej transakcji do maksymalnej kwoty 4,1 mld zł (opcja Ramp-up). W ramach transakcji Bank przeniósł na inwestora (EBOR) znaczną część ryzyka kredytowego z wybranego portfela podlegającego sekurytyzacji. Wybrany portfel kredytowy objęty sekurytyzacją pozostaje w bilansie Banku. Transfer ryzyka sekurytyzowanego portfela odbywa się za pośrednictwem instrumentu ochrony kredytowej w formie gwarancji finansowej wystawionej przez EBOR.

Transakcja spełnia wymogi dotyczące transferu znacznej części ryzyka określone w rozporządzeniu CRR (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych). Bank oczekuje na potwierdzenie nadzorcze braku sprzeciwu wobec wykorzystania transakcji w kalkulacji aktywów ważonych ryzykiem.

Uwzględniając wpływ tej transakcji, współczynniki kapitałowe na dzień 31 grudnia 2024 r. wzrosłyby w zakresie wskaźnika kapitału podstawowego Tier 1 o 35 pb. do 15,66%, a w zakresie łącznego wskaźnika kapitałowego o 42 pb. do 18,38%.

Wcześniej, w 2024 r. Bank renegotjował i wydłużył okres uzupełniania dwóch transakcji zawartych w 2023 r. Okres uzupełniania transakcji sekurytyzacyjnych dokonywanych przez spółkę zależną Banku, Millennium Leasing, został wydłużony do kwietnia 2025 r., a okres uzupełniania transakcji Banku na niezabezpieczonych kredytach detalicznych został wydłużony do sierpnia 2025 r.

Na koniec 2024 roku, w porównaniu do końca 2023 roku, adekwatność kapitałowa mierzona wskaźnikiem kapitału podstawowego Tier 1 i łącznym wskaźnikiem kapitałowym obniżyła się nieco - odpowiednio o 9 i 108 p.b.

Aktywa ważone ryzykiem (RWA) wzrosły w 2024 roku o 2 968 mln zł (o 8%). Największa zmiana roczna dotyczyła RWA na ryzyko kredytowe - wzrost o 2 310 mln zł (o 7%). Zmiany RWA na ryzyko operacyjne, rynkowe i na CVA (z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego) były mniejsze - w sumie wzrost o 658 mln zł.

Fundusze własne wzrosły w 2024 roku o 124 mln zł (o 2%), przy czym fundusze własne podstawowe zwiększyły się o 417 mln zł a kapitał Tier 2 spadł o 293 mln zł (w związku z regularną amortyzacją obecnych emisji obligacji podporządkowanych).

Minimalne wymagane przez KNF wielkości wskaźników kapitałowych w zakresie wymogu połączonego bufora (OCR) są osiąmane z nadwyżką na koniec 2024 roku. Również w zakresie oczekiwanych przez KNF poziomów, zostały one osiągnięte dla wszystkich wskaźników kapitałowych z nadwyżką.

Wskaźnik dźwigni kształtuje się na poziomie 4,68%, przekraczając regulacyjne minimum 3%.

Wejście w życie od początku stycznia 2025 roku Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (UE) 2024/1623 zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 575/2013 wpłynie na wskaźniki adekwatności kapitałowej.

Główne zmiany, zgodnie z CRR3 będą dotyczyły współczynników konwersji kredytowej (CCF) w metodzie standardowej, nowego podejścia do określenia ekspozycji pozabilansowych, wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych nieruchomością, usunięcie czynnika skalującego 1,06 z wyliczenia wagi ryzyka w metodzie IRB (ryzyko kredytowe) oraz zmiany sposobu wyliczania wymogów kapitałowych na ryzyko operacyjne.

Według obecnych szacunków Banku, wpływ CRR3 na współczynniki kapitałowe na poziomie solo wyniósłby na 31 grudnia 2024 r. (dane nieaudytowane):

Potencjalny wpływ wdrożenia CRR3 (Bank)	Scenariusz niższy	Scenariusz wyższy
Na łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	-1,10%	-2,20%
Na wskaźnik kapitału Tier 1 (T1)	-0,95%	-1,90%
Na aktywa ważone ryzykiem	+6,3%	+13,5%

Bank nadal oczekuje na interpretację podejścia w pewnych obszarach CRR3, mianowicie w zakresie obliczania wymogów kapitałowych na ryzyko operacyjne i pracuje nad zmianą określania ekspozycji pozabilansowych.

Minimalne wymagania funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji (MREL)

Bank zarządza wskaźnikami wymogów MREL w sposób analogiczny do wskaźników adekwatności kapitałowej.

Bank otrzymał w czerwcu 2024 r. wspólną decyzję organów do spraw restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, zobowiązującą do spełnienia wymogów MREL. Zaktualizowane minimalne wymagania wynoszą 18,03% (skonsolidowany MREL_{trea}) i 5,91% (skonsolidowany MREL_{tem}). Dodatkowo w odniesieniu do powyższych decyzji, Bank powinien także spełnić wymogu MREL z uwzględnieniem Wymogu połączonego bufora (obecnie 2,75%).

Biorąc pod uwagę powyższe, Bank we wrześniu 2024 roku zakończył z sukcesem subskrypcję zielonych obligacji nieuprzywilejowanych senioralnych o łącznej wartości 500 mln EUR w ramach Programu EMTN (Raporty bieżące nr 26/2024 i 27/2024).

Wskaźniki MREL	31.12.2024	30.09.2024	30.06.2024	31.12.2023
Wskaźnik MRELTrea (skonsolidowany)	28,06%	28,60%	22,92%	23,77%
Minimalny wymagany wskaźnik MRELTrea	18,03%	18,03%	18,03%	18,89%
Nadwyżka (+) / Deficyt(-) Wskaźnika MRELTrea (p.p.)	10,03	10,57	4,89	4,88
Minimalny wymagany poziom po włączeniu Wymogu połączonego bufora (CBR)	20,78%	20,78%	20,78%	21,64%
Nadwyżka (+) / Deficyt(-) Wskaźnika MRELTrea+CBR (p.p.)	7,28	7,82	2,14	2,13
Wskaźnik MRELtem (skonsolidowany)	8,71%	8,97%	7,05%	7,50%
Minimalny wymagany wskaźnik MRELtem	5,91%	5,91%	5,91%	5,91%
Nadwyżka (+) / Deficyt(-) wskaźnika MRELtem (p.p.)	2,80	3,06	1,14	1,59

W zakresie wymogów MRELTrea i MRELtem, Grupa prezentuje nadwyżkę w porównaniu do minimalnych wymaganych poziomów na dzień 31 grudnia 2024 roku, a także spełnia Wymóg MRELTrea po włączeniu Wymogu połączonego bufora.

8.3. RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe jest jednym z najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank Millennium SA, w związku z czym, przykładą się szczególną wagę do zarządzania ekspozycjami na to ryzyko. Ryzyko kredytowe wiąże się z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi oraz z instrumentami pozabilansowymi, takimi jak udzielone i niewykorzystane linie kredytowe, gwarancje i akredytywy, jak również limity na transakcji związane z instrumentami finansowymi.

Polityka kredytowa podlega okresowym przeglądom i weryfikacji uwzględniającym uwarunkowania rynkowe oraz zmiany w otoczeniu regulacyjnym Banku.

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem kredytowym Bank korzysta z kilku systemów ratingowych w zależności od rodzaju ekspozycji i segmentu danego klienta. System ratingowy to zestaw metod (modeli), procesów, kontroli, procedur zbierania danych oraz systemów informatycznych identyfikujących i mierzących ryzyko kredytowe, klasyfikujących ekspozycje do określonych klas lub pul (nadawanie ratingu) oraz szacujących prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania i oczekiwaną wielkość straty z tego tytułu.

W 2024 roku, w segmencie korporacyjnym Bank koncentrował się na optymalnym wykorzystaniu kapitału przy utrzymaniu dotychczasowej dochodowości i zachowaniu dobrego profilu ryzyka. Bank prowadziła również działania mające na celu usprawnienie i przyspieszenie procesów kredytowych, w tym decyzyjnych. W segmencie detalicznym Bank koncentrował się na dostosowywaniu polityki kredytowej do zmieniającego się otoczenia makroekonomicznego, w szczególności kontynuowano działania rozwojowe mające na celu optymalizację i cyfryzację procesu, przy jednoczesnym dostosowaniu go do zmieniającej się sytuacji rynkowej oraz zmieniającego się otoczenia regulacji zewnętrznych.

(3a) Pomiar ryzyka kredytowego

Kredyty i pożyczki

Pomiar ryzyka kredytowego, w celu zarządzania portfelem kredytowym, na poziomie poszczególnych klientów i transakcji, z tytułu udzielanych kredytów i pożyczek odbywa się przy uwzględnieniu trzech podstawowych parametrów:

- (i) prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez klienta lub kontrahenta (ang. probability of default - PD);
- (ii) kwoty ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (ang. exposure at default - EAD) oraz
- (iii) współczynnika strat z tytułu niewykonanego zobowiązania (ang. loss given default - LGD).

- (i) Bank ocenia prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD) indywidualnych kontrahentów stosując wewnętrzne modele ratingowe dostosowane do różnych kategorii klientów i transakcji. Dodatkowo Klienci Banku są klasyfikowani w ramach 15 klas ratingowych, które dla potrzeb tego raportu zostały przedstawione w sześciu głównych grupach. Jednolita skala ratingowa Banku (Master Ratings Scale), przedstawiona poniżej, zawiera także zakres prawdopodobieństw niewykonania zobowiązań określonych dla każdej klasy/grupy ratingowej. Modele ratingowe podlegają okresowym przeglądom i - w razie stwierdzenia takiej potrzeby - stosownym modyfikacjom. Modyfikacje modeli zatwierdzane są przez Komitet Walidacji. Bank regularnie analizuje oraz ocenia wyniki ratingów i ich siłę predykcyjną w odniesieniu do przypadków niewykonania zobowiązań. Proces nadawania ocen ryzyka klientów (dla segmentu korporacyjnego przeprowadzany niezależnie od procesu kredytowego w Departamencie Ratingu) wspierają systemy informatyczne, pozyskujące i analizujące informacje z wewnętrznych i zewnętrznych baz danych.

Skala wewnętrznych ratingów Banku

Master Skala	Opis oceny
1-3	Najwyższa jakość
4-6	Dobra jakość
7-9	Średnia jakość
10-12	Niska jakość
13-14	Pod obserwacją
15	Niewykonanie zobowiązania

- (ii) EAD - kwota ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (exposure at default) - dotyczy kwot, które według przewidywań Banku będą należnościami Banku w momencie niewykonania zobowiązania. Jako zobowiązanie, Bank rozumie każdą wypłaconą już kwotę plus dalsze kwoty, jakie mogą zostać wypłacone do momentu niewykonania zobowiązań, o ile do niego dojdzie.
- (iii) LGD - współczynnik strat z tytułu niewykonanego zobowiązania (loss given default) stanowi przewidywania Banku, co do strat wynikających z faktycznych przypadków niewykonania zobowiązań, z uwzględnieniem wewnętrznych i zewnętrznych kosztów windykacji oraz efektu dyskonta.

Ujednolicona definicja niewykonania zobowiązania w ramach Grupy

Bank przyjął jednolitą definicję niewykonania zobowiązania, zarówno w zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych, jak i na potrzeby szacowania utraty wartości. Grupa stosuje definicję niewykonania zobowiązania zgodną z Wytycznymi EBA, tzw. Nową Definicją Default.

Ujednolicona definicja niewykonania zobowiązania obejmuje następujące przesłanki:

- DPD>90 dni, uwzględniając progi istotności dla kwoty wymagalnej: bezwzględny 400 zł - dla ekspozycji detalicznych oraz 2 000 zł - dla ekspozycji klientów korporacyjnych oraz próg względny: 1% całości ekspozycji klienta,
- Ekspozycje restrukturyzowane (forborne),
- Kredyty w procesie windykacji,
- Inne przesłanki zdefiniowane w Wytycznych EBA,
- Przesłanki jakościowe zidentyfikowane w procesie analizy indywidualnej.

Bank stosuje koncepcję zarażania ekspozycji (ang. cross-default) dla wszystkich segmentów.

Papiery dłużne

Papiery dłużne Polskiego Skarbu Państwa oraz Polskiego Banku Centralnego monitorowane są w oparciu o rating Polski. Natomiast sytuacja ekonomiczno-finansowa emitentów dłużnych papierów komunalnych monitorowana jest kwartalnie w oparciu o ich sprawozdawczość finansową. Dłużne papiery wartościowe innych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz instytucji ponadnarodowych monitorowane są w oparciu o ich odpowiednie ratingi.

Bank nie stosuje wyłączenia z tytułu niskiego ryzyka kredytowego (ang. low credit risk exemption - LCR) zarówno dla ekspozycji Skarbu Państwa i Banku Centralnego, jak i innych grup ekspozycji.

Instrumenty pochodne

Bank utrzymuje ścisłą kontrolę nad limitami otwartych pozycji netto na instrumentach pochodnych (tj. różnicą między transakcjami kupna i sprzedaży), zarówno ze względu na kwoty jak i terminy zapadalności transakcji. Ekspozycje na ryzyko kredytowe, wynikające z instrumentów pochodnych zawieranych z klientami są zarządzane jako część całkowitych limitów kredytowych wyznaczanych w oparciu o badanie naturalnej ekspozycji oraz o analizę sytuacji finansowej klienta, a także w ramach limitów kontrahentów.

Bank oferuje produkty skarbowe w celu zabezpieczania ryzyka kursu walutowego lub ryzyka stopy procentowej w ramach przyznanych klientom limitów skarbowych lub pod depozyt zabezpieczający.

Zdecydowana większość umów Banku zawiera możliwość wezwania klienta do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego lub złożenie innego zabezpieczenia uzgodnionego z Bankiem (jeżeli wycena otwartych pozycji klienta przekroczy poziom kwoty limitu skarbowego; tzw. margin call) i jeżeli klient nie uzupełni wymaganego zabezpieczenia Bank ma prawo do zamknięcia pozycji i wypowiedzenia umowy.

Zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym

Do zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem kredytowym zaliczamy udzielone gwarancje oraz akredytywy, udzielone i niewykorzystane limity (kredytowe, faktoringowe, na gwarancje i akredytywy oraz kartowe) a także udzielone i niewypłacone transze kredytów nieodnawialnych. Podstawowym celem tych instrumentów jest umożliwienie klientowi dysponowania w określony sposób przyznanymi przez Bank środkami finansowymi.

Udzielone gwarancje i akredytywy są bezwarunkowe i nieodwoływalne - po wpływie roszczenia zgodnego z warunkami gwarancji lub akredytywy Bank musi dokonać wypłaty. Zwykle gwarancje i akredytywy są związane z transakcjami handlowymi.

W przypadku większości udzielonych i niewykorzystanych limitów Bank ma możliwość odmowy realizacji dyspozycji klienta co do wykorzystania środków z tych limitów - albo bezwarunkowo albo przy spełnieniu warunków określonych w dokumentach i regulaminach obowiązujących dla danego limitu.

W przypadku udzielonych i niewypłaconych transz kredytów nieodnawialnych ich wypłata jest uzależniona od spełnienia warunków określonych w dokumentach i regulaminach obowiązujących dla danego kredytu nieodnawialnego.

(3b) Polityka kontroli limitów i zmniejszenia ryzyka

Bank mierzy, monitoruje i kontroluje duże zaangażowania kredytowe oraz nadmierną koncentrację ryzyka kredytowego, wszędzie tam, gdzie zostanie ona zidentyfikowana. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji dotyczy zarówno zaangażowań indywidualnych - występujących wobec pojedynczego kredytobiorcy lub grupy kredytobiorców powiązanych (kapitałowo, organizacyjnie lub poprzez istnienie istotnych zależności ekonomicznych), jak i tzw. zaangażowań sektorowych - wobec branż/sektorów gospodarki, regionów geograficznych, krajów, portfela finansującego nieruchomości (w tym kredytów walutowych), portfela w walutach obcych i innych. Powyższe rodzaje zaangażowań sektorowych są objęte wewnętrznym systemem limitów. Informacje o wykorzystaniu limitów prezentowane są na Radzie Nadzorczej, Komitetowi do Spraw Ryzyka przy Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Ryzyka.

Limity wewnętrzne (wymienione wyżej) monitorowane są kwartalnie. Wysokość tych limitów poddawana jest rocznemu lub częstszemu przeglądowi, gdy zostanie to uznane za stosowne. Limity zatwierdza Rada Nadzorcza lub Komitet Ryzyka.

Zarządzanie ekspozycjami na ryzyko kredytowe odbywa się także poprzez regularne monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i/lub historii współpracy z Bankiem z punktu widzenia terminowego regulowania ich zobowiązań z tytułu odsetek i kapitału.

Zabezpieczenia

Zabezpieczenia przyjmowane w Banku służą ograniczeniu ryzyka kredytowego i główną ich rolą jest minimalizacja straty na wypadek niedokonania przez klienta spłaty transakcji kredytowej w umownej kwocie i terminie, poprzez zapewnienie alternatywnego źródła pokrycia wymagalnych należności. Przyjmowane one są zgodnie z zasadami polityki kredytowej ustalonymi dla poszczególnych segmentów klienta. Jako główną zasadę przyjęto, że zabezpieczenie transakcji kredytowej powinno być adekwatne do ryzyka kredytowego ponoszonego przez Bank przy uwzględnieniu specyfiki danej transakcji (tzn. jej typu, kwoty, okresu spłaty a także ratingu kredytowanego klienta).

Polityka kredytowa określa typy, rodzaje i formy prawne akceptowanych w Banku zabezpieczeń, jak również bardziej szczegółowe wymogi mające uprawdopodobnić zbywalność konkretnych rodzajów zabezpieczeń zgodnie z doświadczeniami windykacyjnymi Banku.

Bank przykłada szczególną wagę do prawidłowego określania wartości zabezpieczeń, określa zasady dokonywania i weryfikacji wycen i dokłada wszelkich starań, aby wyceny te były obiektywne, ostrożne i odzwierciedlały realną wartość zabezpieczenia. W celu zapewnienia skutecznego ustanowienia zabezpieczenia Bank opracował stosowne wzorce umów zabezpieczeń, wniosków, pełnomocnictw i oświadczeń.

W segmencie detalicznym na zabezpieczenie przyjmowane są głównie nieruchomości mieszkaniowe (kredyty hipoteczne) oraz aktywa finansowe. W przypadku segmentu korporacyjnego przyjmowane są przede wszystkim wszelkiego typu nieruchomości (mieszkaniowe, komercyjne, grunty) a także cesje wierzytelności z kontraktów.

Do czasu ustanowienia ostatecznego zabezpieczenia przyjmowane są zabezpieczenia przejściowe. W Banku wykorzystywane są również rozmaite formy instrumentów uzupełniających zabezpieczenia, mające na celu ułatwienie prowadzenia egzekucji lub uprawdopodobnienie skuteczności spłaty należności z danego zabezpieczenia między innymi takie jak: oświadczenie o poddaniu się egzekucji w formie aktu notarialnego, weksel własny in blanco, pełnomocnictwo do rachunku bankowego, cesja prawa z umowy ubezpieczenia.

Bank monitoruje zabezpieczenia pod kątem spełnienia przez nie warunków umownych, w tym prawomocnego ustanowienia ostatecznego zabezpieczenia transakcji, jak również odnawiania polis ubezpieczeniowych. Monitorowana jest również wartość zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji kredytowej.

Zgodnie z przyjętą w Banku polityką kredytową, dopuszcza się także udzielenie transakcji bez zabezpieczenia, co odbywa się według określonych zasad zróżnicowanych w zależności od segmentu klienta. Jednak na wypadek pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w podpisanych z klientem dokumentach Bank zapewnia sobie możliwość dobezpieczenia transakcji.

(3c) Polityka w odniesieniu do utraty wartości i tworzenia odpisów aktualizujących

Organizacja procesu

Proces identyfikacji i pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych został uregulowany w wewnętrznej instrukcji wprowadzonej wraz z wdrożeniem MSSF 9. Dokument określa szczegółowo tryb oraz zasady analizy indywidualnej i kolektywnej, w tym algorytmy służące do wyliczeń poszczególnych parametrów.

Metodologia i założenia przyjęte do wyznaczania utraty wartości ekspozycji kredytowych są regularnie monitorowane w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

W celu oceny adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości, wyznaczonych zarówno w ramach analizy indywidualnej, jak i kolektywnej, przeprowadzana jest okresowo (nie rzadziej niż raz na kwartał) weryfikacja historyczna (backtesting), której wyniki są brane pod uwagę przy definiowaniu działań, mających na celu poprawę jakości procesu.

W Banku nadzór nad procesem szacowania odpisów aktualizujących i rezerw sprawuje Departament Ryzyka (DMR), który odpowiada również w Banku bezpośrednio za analizę indywidualną w portfelu biznesowym oraz analizę kolektywną. Oprócz DMR w/w proces zaangażowane są jednostki restrukturyzacyjno-windykacyjne Banku: Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych - DNG (analiza indywidualna dla portfela windykacyjno-restrukturyzacyjnego klientów korporacyjnych) oraz Departament Restrukturyzacji i Windykacji Należności Detalicznych - DRW (analiza indywidualnie istotnych ekspozycji detalicznych z utartą wartością, przede wszystkim kredytów hipotecznych). DMR jest jednostką niepowiązaną z procesem udzielania kredytów i nadzorowaną przez członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem.

Zarząd Banku pełni aktywną rolę w procesie wyznaczania odpisów aktualizujących i rezerw, wyniki wyceny portfela kredytowego przedkładane są Zarządowi do akceptacji w cyklu miesięcznym, ze szczegółowym objaśnieniem najistotniejszych zmian, mających wpływ na całkowity poziom odpisów i rezerw, w okresie objętym analizą. Zmiany metodologiczne wynikające z procesu walidacji i doskonalenia metodologii, są prezentowane na Komitecie Walidacji, a następnie na Komitecie Ryzyka, w skład których wchodzi wszyscy członkowie Zarządu Banku.

W okresach miesięcznych przygotowywane są szczegółowe raporty, prezentujące informacje na temat portfela kredytowego Banku w różnych przekrojach, z uwzględnieniem wysokości odpisów aktualizujących i rezerw, ich dynamiki i struktury. Odbiorcami tych raportów są członkowie Zarządu nadzorujący działalność Banku w obszarze finansów, ryzyka i informacji zarządczej.

Pomiar oczekiwanej straty kredytowej

Szacowanie utraty wartości w Banku bazuje na koncepcie „oczekiwanej straty kredytowej” (ang. Expected Credit Loss - ECL). Bezpośrednim skutkiem stosowania tego podejścia jest konieczność wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o oczekiwane straty kredytowe oraz uwzględnienie prognoz przyszłych warunków ekonomicznych podczas dokonywania oceny ryzyka kredytowego danej ekspozycji.

Wdrożony model utraty wartości dotyczy aktywów finansowych klasyfikowanych zgodnie z MSSF 9 jako aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, z wyjątkiem instrumentów kapitałowych.

Zgodnie z MSSF 9 ekspozycje kredytowe klasyfikowane są do następujących kategorii:

- Faza 1 - ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości, dla których oczekiwana strata kredytowa jest szacowana w horyzoncie 12 miesięcy,
- Faza 2 - ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości ze zidentyfikowanym znaczącym wzrostem ryzyka kredytowego (ang. significant increase of credit risk - SICR), dla których oczekiwana strata kredytowa jest szacowana w horyzoncie dożywotnim tj. do daty zapadalności ekspozycji,
- Faza 3 - ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości, dla których oczekiwana strata kredytowa jest szacowana w horyzoncie dożywotnim (do końca okresu odzysku aktywa finansowego),
- POCI (ang. purchased or originated credit impaired) - ekspozycje, które na moment początkowego ujęcia w bilansie mają rozpoznaną utratę wartości, dla których oczekiwana strata kredytowa jest szacowana w perspektywie dożywotniej.

Identyfikacja znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego (SICR)

Aktywa, w przypadku których zidentyfikowano znaczący wzrost ryzyka kredytowego w porównaniu z datą początkowego ujęcia w bilansie są klasyfikowane do Fazy 2. Znaczący wzrost ryzyka kredytowego jest identyfikowany na podstawie kryteriów jakościowych i ilościowych. Do kryteriów jakościowych należą:

- Opóźnienie w spłacie odsetek lub kapitału dłuższe niż 30 dni,
- Ekspozycje posiadające flagę forbearance ze statusem non-default,
- Korzystanie ze wsparcia Funduszu Wsparcia Kredytobiorców,
- Występowanie zajęć na rachunkach bieżących, wynikających z tytułów egzekucyjnych,
- Ratingi proceduralne, które odzwierciedlają wczesne opóźnienia w płatnościach,
- Podjęcie decyzji ograniczającej ryzyko dla klientów korporacyjnych uruchomionej przez system wczesnego ostrzegania (ang. Early Warning System),
- Zdarzenia związane ze wzrostem ryzyka kredytowego, zidentyfikowane w procesie indywidualnej analizy znaczących klientów.

Kryterium ilościowe polega na porównaniu wartości Lifetime PD ustalonej na datę początkowego rozpoznania ekspozycji w bilansie z wartością PD Lifetime ustaloną na bieżący dzień sprawozdawczy. Jeżeli empirycznie ustalony próg względnej zmiany Lifetime PD jest przekroczony, wówczas ekspozycja jest automatycznie klasyfikowana do Fazy 2. Analiza ilościowa nie uwzględnia ekspozycji analizowanych indywidualnie.

Szacowanie utraty wartości w trybie analizy indywidualnej

Analiza indywidualna obejmuje ekspozycje klientów uznanych przez Bank za indywidualnie istotnych. Bank zdefiniował kryteria istotności, które zapewniają, że analiza indywidualna obejmuje co najmniej 50% korporacyjnego portfela biznesowego oraz 80% portfela zarządzanego przez jednostki odpowiedzialne za windykację i restrukturyzację należności gospodarczych.

Główne elementy procesu analizy indywidualnej:

(1) Identyfikacja tzw. miękkich przesłanek utraty wartości stanowiących jedno z kryteriów jakościowych wykorzystywanych przy identyfikacji znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego (SICR);

Proces ten obejmuje największych klientów korporacyjnych, których sytuacja finansowo-ekonomiczna jest analizowana kwartalnie w oparciu o m.in.: najnowsze sprawozdanie finansowe, zdarzenia związane z działalnością firmy, informacje dotyczące podmiotów powiązanych, sygnały odnoszące się do otoczenia gospodarczego, oczekiwania co do przyszłych zmian oraz inne czynniki. Został zdefiniowany katalog tzw. "miękkich przesłanek utraty wartości", których identyfikacja oznacza znaczący wzrost ryzyka kredytowego (SICR) oraz implikuje klasyfikację wszystkich ekspozycji badanego klienta do Fazy 2.

(2) Identyfikacja przesłanek utraty wartości;

Bank zdefiniował przesłanki utraty wartości w ramach analizy indywidualnej dostosowując je do profilu swojej działalności. Katalog przesłanek zawiera między innymi następujące elementy:

- sytuacja ekonomiczno-finansowa wskazująca na znaczące trudności klienta,
- naruszenie kluczowych warunków umowy, np. istotne opóźnienia w spłacie kapitału lub odsetek,
- stwierdzenie nierzetelności klienta w przekazywaniu informacji o jego sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- trwały brak możliwości nawiązania kontaktu z klientem w przypadku naruszenia warunków umowy,
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej niekorzystnej dla instytucji finansującej reorganizacji działalności gospodarczej podmiotu,
- ogłoszenia upadłości lub otwarcia postępowania naprawczego wobec klienta,
- udzielenie klientowi udogodnień w warunkach finansowania, wynikających z trudności finansowych tego klienta (restrukturyzacja).

Regulacja wewnętrzna zawiera doprecyzowanie wyżej wymienionych przesłanek poprzez wskazanie konkretnych odpowiadających im przypadków i sytuacji, w szczególności w odniesieniu do przesłanek wynikających z znaczących trudności finansowych klienta, naruszenia krytycznych warunków umowy oraz wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub innej reorganizacji przedsiębiorstwa.

(3) Podejście scenariuszowe przy kalkulacji odpisów aktualizujących dla klientów analizowanych indywidualnie;

W przypadku zidentyfikowania co najmniej jednej z przesłanek utraty wartości, wszystkie ekspozycje danego klienta zostają zaklasyfikowane do Fazy 3, a następnie przeprowadzana jest szczegółowa analiza prognozowanych przepływów pieniężnych. Od momentu wprowadzenia MSSF 9 Bank stosuje podejście scenariuszowe. Oznacza to, że analityk powinien zdefiniować co najmniej dwa scenariusze odzysków, które odzwierciedlają zatwierdzone strategie dochodzenia należności: główną oraz alternatywną wraz z przypisanymi prawdopodobieństwami realizacji. Bank dysponuje zdefiniowanymi wytycznymi odnośnie stosowanych wag dla poszczególnych scenariuszy. Scenariusze mogą być oparte na strategii restrukturyzacji lub windykacji, stosowane są również rozwiązania mieszane.

Każdy scenariusz zawiera dwa podstawowe źródła odzysków: bezpośrednie przepływy pieniężne od klientów i kwoty odzyskiwane z zabezpieczeń.

(4) Szacowanie przyszłych przepływów od klientów (z harmonogramu);

Istotnym elementem procesu kalkulacji utraty wartości jest szacowanie prawdopodobieństwa przepływów zawartych w harmonogramie odnoszącym się do pozycji: kapitał, odsetki oraz inne przepływy. Prawdopodobieństwo realizacji przepływów zawartych w harmonogramie wynika z przeprowadzonej oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta (wskazanie źródeł potencjalnych spłat) oraz musi być uzasadnione i oszacowane w oparciu o aktualną dokumentację i szeroko rozumianą wiedzę o jego sytuacji z uwzględnieniem projekcji finansowych. Informacje te są gromadzone przez analityka przed przystąpieniem do analizy zgodnie z wytycznymi określonymi w odpowiednich regulacjach Banku.

W przypadku szacowania prawdopodobieństwa przepływów dla klientów znajdujących się w portfelu zarządzanym przez departamenty zajmujące się dochodzeniem należności, analitycy uwzględniają indywidualny charakter każdej transakcji zwracając uwagę między innymi na następujące elementy mogące wpłynąć na wielkość oczekiwanych przepływów pieniężnych:

- przyjętą przez Bank strategię działania wobec klienta,
- wyniki negocjacji z klientem i jego postawę tj. chęć uregulowania zaległości,
- poprawę/pogorszenie się jego sytuacji ekonomiczno-finansowej.

Bank stosuje również sformalizowane zasady ustalania i uzasadniania wysokości prawdopodobieństwa realizacji oraz kwoty wypłaconych przez Bank środków z tytułu udzielonych pozabilansowych ekspozycji kredytowych takich jak gwarancje, poręczenia i akredytywy.

(5) Określenie wartości godziwej zabezpieczenia, oczekiwanej daty sprzedaży oraz oszacowanie oczekiwanych wpływów ze sprzedaży zabezpieczenia z uwzględnieniem kosztów procesu windykacyjnego;

Uwzględnienie w analizie indywidualnej przepływów z tytułu realizacji zabezpieczenia musi być poprzedzone analizą realności jego upłynięcia i oszacowania wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów windykacyjnych.

W celu zapewnienia obiektywnych zasad ustalania odzysków z zabezpieczeń Bank opracował wytyczne dla segmentu korporacyjnego w zakresie rekomendowanych parametrów stopy odzysku i okresu odzysku dla wybranych grup zabezpieczeń. Biorąc pod uwagę umiejscowienie ekspozycji w strukturze Banku (portfel biznesowy, portfel restrukturyzacyjno-windykacyjny) określono odrębne zasady dla poszczególnych rodzajów portfeli. Rekomendowane stopy odzysku i okres odzysku z zabezpieczeń podlegają weryfikacji w okresach rocznych.

Analiza kolektywna portfela kredytowego

Analizie kolektywnej podlegają następujące grupy ekspozycji kredytowych:

- Ekspozycje nieistotne indywidualnie;
- Ekspozycje istotne indywidualnie, w przypadku których nie została rozpoznana utrata wartości w wyniku analizy indywidualnej.

Dla celów analizy kolektywnej Bank zdefiniował portfele homogeniczne, składające się z ekspozycji o podobnym profilu ryzyka kredytowego. Portfele te zostały utworzone na podstawie segmentacji na linie biznesowe, typy produktów kredytowych, liczbę dni opóźnienia, typy zabezpieczenia itp. Podział na portfele homogeniczne jest okresowo weryfikowany z punktu widzenia ich jednorodności.

Oczekiwana strata kredytowa w analizie kolektywnej obliczana jest przy użyciu parametrów: PD (ang. Probability of Default) - prawdopodobieństwo defaultu, EAD (ang. Exposure at Default) - wartość ekspozycji na moment wystąpienia defaultu oraz LGD (ang. Loss Given Default) - strata w przypadku wystąpienia defaultu, które są wynikiem następujących modeli:

- Model PD bazuje na empirycznych danych, dotyczących 12-miesięcznych współczynników niewykonania zobowiązania (ang. Default Rate), które są wykorzystywane do szacowania wartości PD w horyzoncie dożywotnim (Lifetime), przy użyciu odpowiednich metod statystycznych i ekonometrycznych. Segmentacja na poziomie klienta przyjęta do tego celu jest zgodna z segmentacją stosowaną do celów wyznaczania wymogów kapitałowych. Dodatkowo do obliczania wartości PD, Bank wykorzystuje informacje o ratingach z wewnętrznych modeli ratingowych.
- Modele LGD dla portfela detalicznego wykorzystywane przez Bank w procesie wyznaczania wymogów kapitałowych zostały dostosowane do wymogów MSSF 9 w zakresie szacowania utraty wartości. Główne komponenty tych modeli to prawdopodobieństwo uzdrowienia (ang. probability of cure) i stopa odzysku (ang. recovery rate) oszacowane na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Adaptacja do potrzeb MSSF 9 objęła między innymi wyłączenie narzutów konserwatyizmu, kosztów pośrednich i korekty z tytułu spowolnienia gospodarczego.

- W przypadku portfela korporacyjnego model LGD oparty jest na komponencie parametryzującym odzyski z kluczowych typów zabezpieczeń i komponencie określającym stopę odzysku dla niezabezpieczonej części ekspozycji. Wszystkie parametry wyznaczono bazując na danych historycznych, z uwzględnieniem zdyskontowanych przepływów pieniężnych uzyskanych przez Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych.
- Model EAD wykorzystywany w Banku uwzględnia kalkulację następujących parametrów: średniej stopy wykorzystania limitu (LU), współczynnika konwersji kredytowej (CCF), współczynnika przedpłat oraz behawioralnego czasu życia. Segmentacja bazuje na typie klienta (detaliczny, korporacyjny, leasing) i produktu (z harmonogramem / bez harmonogramu).

Wyniki modeli wykorzystywanych w analizie kolektywnej poddawane są okresowej weryfikacji historycznej. Parametry oraz modele objęte są również procesem zarządzania modelami, uregulowanym w dokumencie „Zasady zarządzania modelami ryzyka kredytowego”, w ramach którego określone są, między innymi, zasady tworzenia, zatwierdzania, monitoringu i walidacji, oraz weryfikacji historycznej modeli.

Uwzględnienie prognoz makroekonomicznych w modelach szacowania utraty wartości

W procesie kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej, Bank wykorzystuje informację o przyszłych zdarzeniach makroekonomicznych (ang. Forward Looking Information - FLI), zarówno w estymacji PD, LGD, EAD, jak i w procesie identyfikacji znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego (SICR) oraz alokacji ekspozycji do Fazy 2 (logika transferu). Biuro Analiz Makroekonomicznych przygotowuje trzy scenariusze makroekonomiczne (bazowy, optymistyczny i pesymistyczny) i określa prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Prognozy przekładają się pośrednio i bezpośrednio na wartości oszacowanych parametrów oraz ekspozycji, a ich wpływ różni się w zależności od modelu, typu produktu, klasy ratingowej itp. Bank wykorzystuje wyłącznie prognozy przygotowywane wewnętrznie. Prognozy są dostarczane co kwartał w trzyletnim horyzoncie czasowym.

Podobnie jak w przypadku wszelkich prognoz gospodarczych, prognozy i oszacowane prawdopodobieństwa narażone są w dużym stopniu na niepewność, w związku z czym rzeczywiste wyniki mogą znacznie różnić się od tych przewidywanych.

Założenia dotyczące zmiennych makroekonomicznych

Kluczowe założenia przyjęte na potrzeby szacowania ECL na dzień 31 grudnia 2024 r. przedstawiono poniżej.

Zmienna makroekonomiczna	Scenariusz	2025	2026	2027
Produkt Krajowy Brutto (średnia roczna, % y/y)	Bazowy	+4,6	+4,3	+3,9
	Optymistyczny	+1,9	+2,1	+2,6
	Łagodna recesja	+4,7	+4,5	+4,3
Sprzedaż detaliczna (średnia roczna, % y/y)	Bazowy	+5,4	+5,4	+5,1
	Optymistyczny	+3,2	+3,3	+3,9
	Łagodna recesja	+4,6	+4,3	+3,9
Stopa Bezrobocia (na koniec roku)	Bazowy	5,1	5,2	5,2
	Optymistyczny	4,7	4,7	4,8
	Łagodna recesja	6,2	7,0	6,6

Wagi przypisane do każdego ze scenariuszy makroekonomicznych na dzień 31 grudnia 2024 r. kształtowały się następująco:

	Bazowy	Optymistyczny	Łagodna recesja
Zastosowana waga	60%	10%	30%

Wrażliwość ECL na scenariusze makroekonomiczne

W celu oceny wrażliwości ECL na przyszłe warunki makroekonomiczne, Bank wyznaczył nieważoną wartość ECL oddzielnie dla każdego ze stosowanych scenariuszy. Wpływ aplikacji z osobna scenariusza optymistycznego lub łagodnej recesji nie przekracza 1,0% wartości ECL oszacowanej w scenariuszu bazowym.

Odwrócenie strat z tytułu utraty wartości

Regulacje wewnętrzne definiują szczegółowo zasady odwracania strat z tytułu utraty wartości. Co do zasady odwrócenie straty i rozwiązanie odpisu aktualizującego są możliwe w przypadku ustania przesłanek utraty wartości, w tym spłaty zaległości bądź też w przypadku sprzedaży wierzytelności. Reklasyfikacja do kategorii bez utraty wartości jest możliwa tylko wówczas, jeśli klient przejdzie pomyślnie zdefiniowany okres „kwarantanny”, w którym nie wykaże opóźnień w spłacie kapitału lub odsetek powyżej 30 dni. Okres kwarantanny może rozpocząć się jedynie po upływie okresu zawieszenia/obniżenia spłat (tzw. Grace period) - jeśli takie udogodnienie zostało przyznane na skutek restrukturyzacji.

Szczegółowe zasady odnośnie stosowanych okresów kwarantanny (co najmniej 3- lub 12-miesięcznej dla wymuszonych restrukturyzacji) oraz reklasyfikacji ze stanu default są zgodne z wytycznymi EBA odnoszącymi się do definicji niewykonania zobowiązania.

Sprzedaż należności

W roku 2024 w Banku miała miejsce sprzedaż ekspozycji kredytowych, klasyfikowanych jako z utratą wartości, w łącznej kwocie bilansowej 279 mln zł.

(3d) Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

	31.12.2024	31.12.2023
Ekspozycje narażone na ryzyko kredytowe związane z aktywami bilansowymi:	130 064 109	117 750 843
Depozyty, kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	2 378 592	1 866 688
Kredyty i pożyczki dla klientów:	71 936 713	72 405 447
Obowiązkowo w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:	1 825	19 349
Kredyty dla klientów indywidualnych	1 755	19 280
Należności z tytułu kart płatniczych	1 755	8 753
Kredyty na rachunku bieżącym	0	10 527
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym i dla sektora publicznego	70	69
Wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody - kredyty dla klientów indywidualnych	11 135 416	11 799 748
Wyceniane według amortyzowanego kosztu:	60 799 472	60 586 349
Kredyty dla klientów indywidualnych	42 838 157	43 531 149
Należności z tytułu kart płatniczych	1 177 834	1 148 190
Kredyty gotówkowe i inne kredyty dla klientów indywidualnych	17 120 347	15 872 412
Kredyty hipoteczne	24 539 976	26 510 547
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	17 915 993	17 003 760
Kredyty udzielone podmiotom publicznym	45 322	51 440
Finansowe instrumenty pochodne oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	369 459	572 790
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	555 364	110 554
Dłużne papiery wartościowe obowiązkowo w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	51 790	81 014
Dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	28 986 939	21 895 863
Dłużne papiery wartościowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	24 059 861	18 439 780
Umowy z przyrzeczeniem odkupu	194 218	1 163 242
Pozostałe aktywa finansowe	1 531 173	1 215 465
Ryzyko kredytowe związane z pozycjami pozabilansowymi:	14 869 414	14 264 568
Gwarancje finansowe	1 713 693	1 713 980
Zobowiązania kredytowe	13 155 721	12 550 588

Powyższa tabela przedstawia strukturę ekspozycji na ryzyko kredytowe Banku na dzień 31 grudnia 2024 r. oraz 31 grudnia 2023 r., bez uwzględnienia instrumentów ograniczających ryzyko. Dla aktywów bilansowych ekspozycje prezentowane powyżej oparte są na kwotach netto przedstawionych w bilansie.

Kredyty i pożyczki dla klientów obowiązkowo wycenianych wg wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	31.12.2024	31.12.2023
Obowiązkowo w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: *	1 825	19 345
Klienci korporacyjni	70	65
Klienci indywidualni	1 755	19 280
Sektor publiczny	0	0
* Powyższe dane obejmują korektę wartości godziwej w wysokości:	(10 940)	(21 772)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Wartość bilansowa:	31.12.2024	31.12.2023
Wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody *	11 135 416	11 799 748
Przedsiębiorstwa	0	0
Osoby prywatne	11 135 416	11 799 748
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0
* Powyższe dane uwzględniają korektę z tytułu wyceny do wartości godziwej w wysokości:	(58 287)	101 810

Jakość kredytowa aktywów finansowych

PLN'000 wg stanu na 31 grudnia 2024 r.	Faza 1 (12-miesięczna strata)	Faza 2 (strata dożywotnia)	Faza 3 (strata dożywotnia)	POCI	Suma
Ekspozycje bilansowe narażone na ryzyko kredytowe	111 765 047	4 798 116	2 936 353	82 228	119 581 744
Odpis bilansowy	286 589	296 505	1 681 620	33 613	2 298 327
Kredyty i pożyczki dla banków (rating zewnętrzny Fitch: od BBB do AAA; Moody's: od B3 do Aaa; S&P: od B+ do AAA)	2 378 610				2 378 610
Kredyty i pożyczki dla klientów indywidualnych (zgodnie z Master Skalą)	38 448 575	3 914 189	2 356 084	69 669	44 788 517
▪ 1-3 Najwyższa jakość	20 797 857	266 832	0	2 875	21 067 564
▪ 4-6 Dobra jakość	8 376 846	848 297	0	2 397	9 227 540
▪ 7-9 Średnia jakość	7 174 869	1 309 947	0	1 880	8 486 696
▪ 10-12 Niska jakość	1 985 051	1 013 711	0	1 993	3 000 755
▪ 13-14 Pod obserwacją	424	475 281	0	113	475 818
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	2 356 084	60 412	2 416 496
▪ Bez ratingu*	113 528	121	0	0	113 648
Utrata wartości	188 235	264 464	1 453 030	32 745	1 938 474
Kredyty i pożyczki dla klientów korporacyjnych (zgodnie z Master Skalą)	8 516 516	789 549	499 299	12 559	9 817 922
▪ 1-3 Najwyższa jakość	403 095	391	0	0	403 485
▪ 4-6 Dobra jakość	1 375 095	36 417	0	0	1 411 512
▪ 7-9 Średnia jakość	3 227 254	231 851	0	0	3 459 104
▪ 10-12 Niska jakość	1 549 874	474 979	0	0	2 024 853
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	45 893	0	0	45 893
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	499 038	12 530	511 568
▪ Bez ratingu*	1 961 198	19	261	29	1 961 507
Utrata wartości	70 105	29 465	205 541	868	305 979

PLN'000 wg stanu na 31 grudnia 2024 r.	Faza 1 (12-miesięczna strata)	Faza 2 (strata dożywotnia)	Faza 3 (strata dożywotnia)	POCI	Suma
Kredyty i pożyczki dla sektora publicznego (zgodnie z Master Skalą)	45 449	1	0	0	45 450
▪ 1-3 Najwyższa jakość	0	0	0	0	0
▪ 4-6 Dobra jakość	352	0	0	0	352
▪ 7-9 Średnia jakość	392	0	0	0	392
▪ 10-12 Niska jakość	0	0	0	0	0
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	0	0	0	0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0	0
▪ Bez ratingu *	44 705	1	0	0	44 706
Utrata wartości	129	0	0	0	129
Factoring (zgodnie z Master Skalą)	2 536 369	94 377	80 970	0	2 711 716
▪ 1-3 Najwyższa jakość	46 004	0	0	0	46 004
▪ 4-6 Dobra jakość	805 613	455	0	0	806 069
▪ 7-9 Średnia jakość	900 426	696	0	0	901 122
▪ 10-12 Niska jakość	716 568	93 211	0	0	809 779
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	0	0	0	0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	80 970	0	80 970
▪ Bez ratingu*	67 758	15	0	0	67 772
Utrata wartości	26 942	2 577	23 049	0	52 568
Leasing (zgodnie z Master Skalą):	5 734 263	0	0	0	5 734 263
▪ 1-3 Najwyższa jakość	0	0	0	0	0
▪ 4-6 Dobra jakość	0	0	0	0	0
▪ 7-9 Średnia jakość	0	0	0	0	0
▪ 10-12 Niska jakość	0	0	0	0	0
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	0	0	0	0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0	0
▪ Bez ratingu*	5 734 263	0	0	0	5 734 263
Utrata wartości	1 178	0	0	0	1 178
Instrumenty pochodne i zabezpieczenia wartości godziwej (zgodnie z Master Skalą):	257 094	0	0	0	257 094
▪ 1-3 Najwyższa jakość	198 702				198 702
▪ 4-6 Dobra jakość	18 660				18 660
▪ 7-9 Średnia jakość	5 695				5 695
▪ 10-12 Niska jakość	1 001				1 001
▪ 13-14 Pod obserwacją	0				0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0				0
▪ Bez ratingu*	33 036				33 036
▪ Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	0				0
▪ Wycena przyszłych płatności walutowych	0				0
▪ Instrumenty pochodne zabezpieczające	0				0
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Obligacje Skarbu Państwa**)	555 364				555 364
Dłużne papiery wartościowe obowiązujące w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	51 790				51 790
Inwestycyjne papiery dłużne (Skarb Państwa**, Bank Centralny**, obligacje samorządowe, Europejski Bank Inwestycyjny) wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	28 986 939				28 986 939

PLN'000 wg stanu na 31 grudnia 2024 r.	Faza 1 (12-miesięczna strata)	Faza 2 (strata dożywotnia)	Faza 3 (strata dożywotnia)	POCI	Suma
Należności z tytułu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	194 218				194 218
Papiery dłużne wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	24 059 861				24 059 861
* grupa klientów bez ratingu wewnętrznego zawiera między innymi ekspozycje związane z kredytami dla jednostek samorządu terytorialnego oraz projektami inwestycyjnymi i niektórymi klientami leasingowymi;					
** rating dla Polski w 2024 r. A- (S&P), A2 (Moody's), A- (Fitch)					

PLN'000, wg stanu na 31 grudnia 2023 r.	Faza 1 (12-miesięczna strata)	Faza 2 (strata dożywotnia)	Faza 3 (strata dożywotnia)	POCI	Suma
Ekspozycje bilansowe narażone na ryzyko kredytowe	99 170 260	4 689 208	2 980 468	116 789	106 956 725
Odpis bilansowy	368 334	329 468	1 577 638	23 924	2 299 364
Kredyty i pożyczki dla banków (rating zewnętrzny Fitch: od BBB do AAA; Moody's: od B3 do Aaa; S&P: od B+ do AAA)	1 866 848				1 866 848
Kredyty i pożyczki dla klientów indywidualnych (zgodnie z Master Skalą)	38 933 934	3 968 908	2 579 655	93 690	45 576 188
▪ 1-3 Najwyższa jakość	21 924 854	143 690	0	2 941	22 071 485
▪ 4-6 Dobra jakość	8 297 717	940 110	0	3 332	9 241 159
▪ 7-9 Średnia jakość	6 585 768	1 165 848	0	3 021	7 754 637
▪ 10-12 Niska jakość	2 021 353	1 140 779	0	1 154	3 163 287
▪ 13-14 Pod obserwacją	1 428	578 470	0	741	580 639
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	2 579 655	82 501	2 662 156
▪ Bez ratingu*	102 814	10	0	0	102 825
Utrata wartości	297 243	302 936	1 419 526	25 124	2 044 828
Kredyty i pożyczki dla klientów korporacyjnych (zgodnie z Master Skalą)	8 182 213	636 402	362 494	23 099	9 204 208
▪ 1-3 Najwyższa jakość	218 968	1 732	0	0	220 700
▪ 4-6 Dobra jakość	1 548 483	43 490	0	0	1 591 973
▪ 7-9 Średnia jakość	3 454 666	186 005	0	0	3 640 671
▪ 10-12 Niska jakość	1 141 101	330 044	0	0	1 471 144
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	37 072	0	0	37 072
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	362 233	23 099	385 332
▪ Bez ratingu*	1 818 995	38 060	261	0	1 857 316
Utrata wartości	53 867	24 425	145 862	(1 200)	222 954
Kredyty i pożyczki dla sektora publicznego (zgodnie z Master Skalą)	51 748	1	0	0	51 749
▪ 1-3 Najwyższa jakość	0	0	0	0	0
▪ 4-6 Dobra jakość	558	0	0	0	558
▪ 7-9 Średnia jakość	0	0	0	0	0
▪ 10-12 Niska jakość	0	0	0	0	0
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	0	0	0	0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0	0
▪ Bez ratingu *	51 190	1	0	0	51 191
Utrata wartości	120	0	0	0	120

PLN'000, wg stanu na 31 grudnia 2023 r.	Faza 1 (12-miesięczna strata)	Faza 2 (strata dożywotnia)	Faza 3 (strata dożywotnia)	POCI	Suma
Factoring (zgodnie z Master Skalą)	2 402 318	83 896	38 319	0	2 524 533
▪ 1-3 Najwyższa jakość	28 385	1 360	0	0	29 745
▪ 4-6 Dobra jakość	918 089	0	0	0	918 089
▪ 7-9 Średnia jakość	1 103 218	28 638	0	0	1 131 856
▪ 10-12 Niska jakość	302 794	53 877	0	0	356 671
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	0	0	0	0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	38 319	0	38 319
▪ Bez ratingu*	49 831	21	0	0	49 852
Utrata wartości	16 240	2 107	12 251	0	30 598
Leasing (zgodnie z Master Skalą):	5 529 101	0	0	0	5 529 101
▪ 1-3 Najwyższa jakość	0	0	0	0	0
▪ 4-6 Dobra jakość	0	0	0	0	0
▪ 7-9 Średnia jakość	0	0	0	0	0
▪ 10-12 Niska jakość	0	0	0	0	0
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	0	0	0	0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0	0
▪ Bez ratingu*	5 529 101	0	0	0	5 529 101
Utrata wartości	864	0	0	0	864
Instrumenty pochodne i zabezpieczenia wartości godziwej (zgodnie z Master Skalą):	513 645	0	0	0	513 645
▪ 1-3 Najwyższa jakość	317 799				317 799
▪ 4-6 Dobra jakość	58 159				58 159
▪ 7-9 Średnia jakość	23 339				23 339
▪ 10-12 Niska jakość	1 330				1 330
▪ 13-14 Pod obserwacją	0				0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0				0
▪ Bez ratingu*	97 949				97 949
▪ Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	0				0
▪ Wycena przyszłych płatności walutowych	0				0
▪ Instrumenty pochodne zabezpieczające	15 069				15 069
Dłużne papiery wartościowe obowiązkowo w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	110 554				110 554
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Obligacje Skarbu Państwa**	81 014				81 014
Inwestycyjne papiery dłużne (Skarb Państwa**, Bank Centralny**, obligacje samorządowe, Europejski Bank Inwestycyjny) wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	21 895 863				21 895 863
Należności z tytułu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	1 163 242				1 163 242
Papiery dłużne wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	18 439 780				18 439 780

* grupa klientów bez ratingu wewnętrznego zawiera między innymi ekspozycje związane z kredytami dla jednostek samorządu terytorialnego oraz projektami inwestycyjnymi i niektórymi klientami leasingowymi;

** rating dla Polski w 2023 r. A- (S&P), A2 (Moody's), A- (Fitch)

(3e) Kredyty i pożyczki

Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości

Kwota brutto kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości w podziale na segmenty klientów przedstawia się następująco:

Zaangażowanie brutto, w tys. PLN	31.12.2024				
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	Suma
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Wg rodzaju analizy					
Analiza indywidualna	409 499	99 499	2 802	0	511 799
Analiza kolektywna	183 040	713 757	1 600 438	0	2 497 235
Suma	592 538	813 256	1 603 240	0	3 009 034

Zaangażowanie brutto, w tys. PLN	31.12.2023				
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	Suma
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Wg rodzaju analizy					
Analiza indywidualna	286 606	115 334	2 881	0	404 821
Analiza kolektywna	137 045	768 458	1 775 483	0	2 680 986
Suma	423 651	883 792	1 778 364	0	3 085 807

Kredyty i pożyczki objęte analizą indywidualną

Kwantyfikacja wartości portfela objętego analizą indywidualną oraz wartości utworzonych odpisów w podziale na należności (i odpowiednio odpisy) z rozpoznaną utratą wartości została przedstawiona w notach finansowych.

Tabele poniżej prezentują strukturę portfela objętego analizą indywidualną z rozpoznaną utratą wartości.

Analiza indywidualna, kredyty i pożyczki udzielone klientom - wg walut

	31.12.2024			31.12.2023		
	Kwota w tys. PLN	Udział %	Pokrycie odpisami aktualizującymi	Kwota w tys. PLN	Udział %	Pokrycie odpisami aktualizującymi
PLN	292 179	57,1%	31,9%	291 133	71,9%	30,8%
CHF	16 738	3,3%	14,1%*	36 341	9,0%	19,2%*
EUR	202 879	39,6%	48,6%	77 348	19,1%	47,7%
USD	4	0,0%	60,1%	0	0,0%	
Suma (utrata wartości)	511 799	100,0%	37,9%	404 821	100,0%	33,0%

* pokrycie nie uwzględnia rezerw na ryzyko prawne, w przypadku ich dodania pokrycie wyniosłoby 56,4% (2024) oraz 53,6% (2023)

Analiza indywidualna, kredyty i pożyczki udzielone klientom - wg stopnia pokrycia odpisami aktualizującymi

	31.12.2024		31.12.2023	
	Kwota w tys. PLN	Udział %	Kwota w tys. PLN	Udział %
Do 20%	121 965	23,8%	168 186	41,5%
Powyżej 20% do 40%	197 252	38,5%	119 674	29,6%
Powyżej 40% do 60%	81 092	15,8%	40 637	10,0%
Powyżej 60% do 80%	71 813	14,0%	20 892	5,2%
Powyżej 80%	39 678	7,8%	55 431	13,7%
Suma (utrata wartości)	511 799	100,0%	404 821	100,0%

Na koniec 2024 roku finansowy efekt ustanowionych zabezpieczeń wykorzystanych dla należności z rozpoznaną utratą wartości Banku w analizie indywidualnej (Case by Case) wyniósł 262,4 mln zł (na koniec 2023 r. odpowiednio 198,8 mln zł). Jest to kwota, o którą poziom wymaganych rezerw przypisanych do tego portfela byłby wyższy, gdyby przy szacowaniu odpisu w analizie indywidualnej nie zostały uwzględnione przepływy z zabezpieczeń.

Kredyty i pożyczki restrukturyzowane

Restrukturyzacja należności jest prowadzona przez specjalnie do tego celu powołane jednostki (oddzielnie dla należności gospodarczych i detalicznych).

Restrukturyzacja zarówno należności gospodarczych, jak i detalicznych ma na celu wykonanie efektywnych działań wobec klientów mających doprowadzić do minimalizacji strat i możliwie szybkiego ograniczenia ryzyka ponoszonego przez Bank w związku z zawartymi z klientem transakcjami, z których wynikają należności lub zobowiązania pozabilansowe Banku.

Restrukturyzacja prowadzona jest wobec należności włączonych na podstawie ustalonych w Banku zasad do portfeli restrukturyzacyjno-windykacyjnych i obejmuje ustalenie nowych, akceptowalnych przez Bank warunków transakcji (w tym w szczególności zasad ich spłaty i zabezpieczenia oraz ewentualnego uzyskania dodatkowych zabezpieczeń).

Dochodzenie należności detalicznych jest procesem w pełni scentralizowanym, realizowanym w dwóch etapach:

- postępowanie monitorujące i windykacja polubowna - realizowany przez Departament Monitorowania i Dochodzenia Należności Detalicznych,
- postępowanie restrukturyzacyjno-egzekucyjne - realizowany przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji Należności Detalicznych.

Proces wykonywany przez Departament Monitorowania i Dochodzenia Należności Detalicznych dotyczy działań polegających na bezpośrednim, telefonicznym kontakcie z klientem i uzyskaniem spłaty wymagalnych należności względem Banku. W sytuacji braku spłaty zadłużenia lub zgłoszenia przez klienta chęci restrukturyzacji zadłużenia dalsze prowadzenie sprawy odbywa się przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji Należności Detalicznych i obejmuje wszelkie działania restrukturyzacyjne oraz windykacyjne.

Dochodzenie należności jest wspierane przez wyspecjalizowany system informatyczny działający na pełnym portfelu klienta, w pełni zautomatyzowany w fazie monitorowania portfela, jak i wspomagający czynności w późniejszej fazie restrukturyzacji i windykacji. Integralną częścią systemu jest behawioralny model scoringowy, wykorzystywany na etapie postępowania monitorującego. System ten jest wykorzystywany w zarządzaniu procesem dochodzenia należności detalicznych w stosunku do wszystkich segmentów klienta.

Model scoringowy bazuje w swoich wewnętrznych obliczeniach między innymi na: segmencie biznesowym klienta, rodzaju produktu obciążonego ryzykiem kredytowym (szczególnie dotyczy to produktów hipotecznych) oraz historii współpracy z klientem w ramach poprzednich działań restrukturyzacyjno-windykacyjnych. Opóźnione należności klientów detalicznych trafiają do systemu informatycznego automatycznie 4 dnia od daty powstania należności wymagalnej.

Proces restrukturyzacji i windykacji należności gospodarczych (tj. należności lub zobowiązań pozabilansowych związanych z zawartymi transakcjami z klientami korporacyjnymi i SME) jest scentralizowany i realizowany przez Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych.

Dochodzenie należności gospodarczych ma na celu maksymalizację odzysku i ograniczenie ryzyka ponoszonego przez Bank w jak najkrótszym czasie poprzez realizację przyjętej strategii działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych w stosunku do:

- klienta,
- należności gospodarczych,
- zabezpieczeń ich spłaty.

Działania realizowane w ramach ww. strategii obejmują m.in.: ustalanie warunków finansowania Klientów, warunków restrukturyzacji należności gospodarczych (w tym, w ramach postępowań restrukturyzacyjnych), w tym, zasad ich spłaty oraz zabezpieczeń, uzyskiwanie nowych, wartościowych i płynnych zabezpieczeń, doprowadzania do spłaty polubownej, realizację windykacji (w tym, komorniczej) należności wymagalnych, w tym, z posiadanych zabezpieczeń, działania w procesach upadłościowych dłużników, prowadzenie wymaganych działań sądowych.

Dla zarządzania procesem restrukturyzacji i windykacji należności gospodarczych Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych stosuje aplikacje wspierające proces zarządzania i decyzyjny oraz monitorowania, które szybko dostarczają podstawowych informacji na temat należności, zabezpieczenia, zastosowanego podejścia oraz podstawowych działań i terminów.

Wszystkie zrestrukturyzowane ekspozycje są klasyfikowane do Fazy 3 bezpośrednio po podpisaniu odpowiedniego aneksu/ugody. Takie ekspozycje mogą zostać uzdrowione, gdy spełnią wewnętrznie określone zasady kwarantanny zgodne z wytycznymi EBA odnośnie Nowej Definicji Default. Zrestrukturyzowane ekspozycje, które zostały uzdrowione są klasyfikowane do Fazy 2 na okres co najmniej 2 lat po uzdrowieniu, zgodnie ze standardami technicznymi EBA dla ekspozycji ze statusem forbearance.

Poniższa tabela pokazuje portfel kredytów z rozpoznaną utratą wartości zarządzany przez jednostki organizacyjne Banku zajmujące się restrukturyzacją należności.

Zaangażowanie brutto w tys. PLN	31.12.2024	31.12.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	1 212 457	1 327 462
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	195 385	191 320
Razem	1 407 842	1 518 782

(3f) Przewłaszczone zabezpieczenia

W 2024 r. nie dokonywano istotnych bezpośrednich przejęć przez Bank i sprzedaży środków trwałych stanowiących zabezpieczenie kredytu. Powyższa sytuacja powodowana jest realizacją innych, bardziej efektywnych ścieżek zaspokajania z zastawów lub przewłaszczeń (czasowo i kwotowo przy ograniczeniu kosztów), tj. doprowadzania do sprzedaży przedmiotu zastawu lub przewłaszczenia bezpośrednio przez dawcę zabezpieczenia pod nadzorem Banku i z przeznaczeniem całości tak uzyskanych środków na spłatę. Odmianą takiego działania jest zawieranie porozumień z syndykami w upadłości na podstawie, których syndyk za uzgodnioną opłatą zabezpiecza i przechowuje przedmioty zastawione lub przewłaszczone oraz w porozumieniu z Bankiem dokonuje ich oferowania i sprzedaży (w tym w ramach sprzedaży zorganizowanych części lub całego przedsiębiorstwa dłużnika) - i tak uzyskane środki przekazywane są bezpośrednio na spłatę należności Banku (zaspokojenie z zabezpieczenia w ww. sposób realizowane jest bez etapu przejęcia przewłaszczonych rzeczy do bilansu Banku na „Aktywa trwałe do zbycia”).

(3g) Polityka w zakresie spisywania należności

Ekspozycje kredytowe, dla których Bank nie oczekuje wystąpienia żadnych przepływów pieniężnych do odzyskania i dla których utworzony został odpis z tytułu utraty wartości lub korekta wartości godziwej dla wierzytelności pochodzących z zapadłych terminowych operacji finansowych, które łącznie pokrywają w całości należność pozostałą do spłaty, są spisywane z bilansu w ciężar odpisu aktualizującego i przenoszone do ewidencji pozabilansowej. Przedmiotowa operacja nie powoduje umorzenia należności, tj. nie powoduje zwolnienia dłużnika z długu ani zaprzestania wymaganych prawem i uzasadnionych ekonomicznie działań prawnych i windykacyjnych celem dochodzenia spłaty. Najczęściej Bank spisuje należności w ciężar rezerw na utratę wartości w przypadku stwierdzenia nieściągalności należności, tj. między innymi:

- uzyskania postanowienia o bezskuteczności postępowania egzekucyjnego;
- śmierci dłużnika;
- uzyskania potwierdzenia braku szans na zaspokojenie ze środków masy upadłościowej;
- wyczerpania możliwości prowadzenia egzekucji wobec braku majątku dłużnika głównego i innych osób zobowiązanych (np. dawców zabezpieczeń).

Zaangażowanie brutto należności spisanych, w tys. PLN	2024 r.				Razem
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki udzielone bankom	
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Należności spisane z umorzeniem	2 802	6 791	93 670	0	103 263
Należności spisane bez umorzenia	1 029	487	121 496	0	123 012
Unieważnione należności hipoteczne FX	0	28 078	0	0	28 078
Razem - należności spisane	3 831	35 355	215 166	0	254 353

Zaangażowanie brutto należności spisanych, w tys. PLN	2023 r.				Razem
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki udzielone bankom	
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Należności spisane z umorzeniem	482	12 498	23 506	0	36 486
Należności spisane bez umorzenia	3 459	62	114 155	0	117 676
Unieważnione należności hipoteczne FX	0	23 907	0	0	23 907
Razem - należności spisane	3 941	36 467	137 660	0	178 069

(3h) Koncentracja ryzyk aktywów finansowych z ekspozycją na ryzyko kredytowe

Sektory gospodarki

Poniższa tabela przedstawia podział głównych kategorii ekspozycji kredytowych Banku z rozbiciem na czynniki składowe, według kategorii klientów.

wg stanu na 31.12.2024	Pośrednictwo finansowe	Przemysł i budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i komunikacja	Sektor publiczny	Kredyty hipoteczne	Kredyty konsumpcyjne*	Pozostałe branże	Razem
Kredyty i pożyczki dla banków	2 378 610	0	0	0	0	0	0	0	2 378 610
Kredyty i pożyczki dla klientów (koszt zamortyzowany)	7 108 792	3 377 257	4 562 098	620 643	28 075	25 081 516	19 706 931	2 612 486	63 097 798
Kredyty i pożyczki dla klientów (wartość godziwa przez inne dochody)	0	0	0	0	0	11 135 416	0	0	11 135 416
Kredyty i pożyczki dla klientów (wartość godziwa przez wynik)	0	0	3	67	0	0	1 755	0	1 825
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	33	75	0	4	555 365	0	0	2	555 479
Instrumenty wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu	2 305 191	0	0	0	21 754 678	0	0	0	24 059 869
Instrumenty wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	118 399	0	0	0	0	0	0	0	118 399
Instrumenty pochodne i korekty z tytułu zabezpieczeń wartości godziwej	357 208	6 006	1 627	2 073	0	0	0	2 545	369 459
Lokacyjne papiery wartościowe	472 631	4 996	0	285	28 550 699	0	0	32	29 028 643
Umowy z przyrzeczeniem odkupu	194 218	0	0	0	0	0	0	0	194 218
Razem	12 935 082	3 388 334	4 563 728	623 072	50 888 817	36 216 932	19 708 686	2 615 065	130 939 716

* w tym: karty kredytowe, kredyty gotówkowe, kredyty w rachunku bieżącym

wg stanu na 31.12.2023	Pośrednictwo finansowe	Przemysł i budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i komunikacja	Sektor publiczny	Kredyty hipoteczne	Kredyty konsumpcyjne*	Pozostałe branże	Razem
Kredyty i pożyczki dla banków	1 866 848	0	0	0	0	0	0	0	1 866 848
Kredyty i pożyczki dla klientów (koszt zamortyzowany)	6 625 870	3 184 931	4 305 847	557 179	25 262	27 100 062	18 476 051	2 610 511	62 885 713
Kredyty i pożyczki dla klientów (wartość godziwa przez inne dochody)	0	0	0	0	0	11 799 748	0	0	11 799 748
Kredyty i pożyczki dla klientów (wartość godziwa przez wynik)	0	8	3	58	0	0	19 280	0	19 349
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	28	86	0	4	110 554	0	0	3	110 675
Instrumenty wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu	1 716 205	0	0	0	16 723 581	0	0	0	18 439 786
Instrumenty wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	147 623	0	0	0	0	0	0	0	147 623
Instrumenty pochodne i korekty z tytułu zabezpieczeń wartości godziwej	541 888	19 001	7 830	2 032	0	0	0	2 040	572 791
Lokacyjne papiery wartościowe	473 361	4 996	0	290	21 450 968	0	0	33	21 929 648
Umowy z przysiężeniem odkupu	1 163 242	0	0	0	0	0	0	0	1 163 242
Razem	12 535 065	3 209 022	4 313 680	559 563	38 310 365	38 899 810	18 495 331	2 612 587	118 935 423

* w tym: karty kredytowe, kredyty gotówkowe, kredyty w rachunku bieżącym

Kredyty i pożyczki dla klientów wg sektorów gospodarki i segmentów

Biorąc pod uwagę ryzyko koncentracji w poszczególne sektory i segmenty klientów, Bank zdefiniowała wewnętrzne limity koncentracji zgodnie z tolerancją na ryzyko, co zapewnia utrzymanie dobrze zdywersyfikowanego portfela kredytowego.

Główną pozycję w portfelu kredytowym (kredyty i pożyczki dla klientów) stanowią kredyty hipoteczne (48,9%) oraz kredyty gotówkowe dla osób fizycznych (23,2%). Portfel kredytów dla firm działających w różnych sektorach: przemysł i budownictwo, transport i komunikacja, handel, pośrednictwo finansowe oraz w sektorze publicznym stanowi około 25%.

Nazwa branży	2024		2023	
	Ekspozycja bilansowa (mln zł)	Udział (%)	Ekspozycja bilansowa (mln zł)	Udział (%)
Kredyty dla osób fizycznych	56 050,5	75,4%	57 370,7	76,8%
Hipoteczne	36 341,9	48,9%	38 853,6	52,0%
Gotówkowe	17 216,6	23,2%	16 037,3	21,5%
Karty kredytowe i pozostałe	2 492,1	3,4%	2 479,8	3,3%
Kredyty dla przedsiębiorstw*	18 309,4	24,6%	17 309,6	23,2%
Handel i naprawy	4 562,1	6,1%	4 305,8	5,8%
Przetwórstwo przemysłowe	2 590,3	3,5%	2 631,1	3,5%
Budownictwo	786,9	1,1%	553,9	0,7%
Transport i gosp. magazynowa	620,6	0,8%	557,1	0,7%
Administracja publiczna	28,1	0,0%	25,3	0,0%
Informacja i komunikacja	793,4	1,1%	813,1	1,1%
Usługi pozostałe	325,7	0,4%	293,6	0,4%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7 108,8	9,6%	6 625,9	8,9%
Obsługa nieruchomości	642,5	0,9%	675,8	0,9%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	252,1	0,3%	288,8	0,4%
Górnictwo	16,2	0,0%	2,3	0,0%
Dostawy wody, ścieki i odpady	102,2	0,1%	55,8	0,1%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię, gaz i wodę	65,4	0,1%	35,3	0,0%
Hotele i restauracje	187,6	0,3%	183,6	0,2%
Edukacja	76,1	0,1%	68,1	0,1%
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	15,3	0,0%	17,9	0,0%
Opieka zdrowotna, pomoc społeczna	99,4	0,1%	142,8	0,2%
Kultura, rekreacja i rozrywka	36,7	0,0%	33,4	0,0%
Łącznie kredyty (brutto)	74 359,9	100,0%	74 680,3	100,0%

* w tym: Mikrobiznes o rocznych obrotach do 5 mln zł

Wskaźnik koncentracji 20 największych klientów w portfelu kredytowym Banku (w tym, grup powiązanych ze sobą podmiotów) na koniec 2024 roku wyniósł 5,5% w porównaniu do 5,2% na koniec 2023 roku. Wskaźnik koncentracji 10 największych klientów także nieznacznie wzrósł w ciągu 2024 roku z poziomu 4,0% na koniec poprzedniego roku do 4,2%.

8.4. RYZYKO RYNKOWE I STOPY PROCENTOWEJ

Ryzyko rynkowe obejmuje obecne i przyszłe oddziaływania na zyski lub kapitał ze strony zmiany wartości portfela Banku wywołanej niekorzystnymi ruchami stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen obligacji, akcji lub towarów.

Ryzyko stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego (IRRBB) obejmuje bieżące i potencjalne oddziaływanie, jakie zarówno na wynik finansowy jak i wartość ekonomiczną kapitału mają zmiany wartości portfela Banku w wyniku niekorzystnych zmian stóp procentowych, które wpływają na instrumenty wrażliwe na zmianę stóp. Ryzyko to obejmuje ryzyko niedopasowania, ryzyko bazowe i ryzyko opcji klienta.

Ryzyko rynkowe

Pomiar ryzyka rynkowego w Banku pozwala na monitorowanie wszystkich możliwych typów ryzyka, to jest ryzyka ogólnego (w tym ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cen akcji), ryzyka nieliniowego, ryzyka szczególnego, jak i ryzyka cen towarów. W 2024 roku ryzyko nieliniowe i cen towarów nie występowało w Banku. Ryzyko cen akcji uznano za nieistotne, jako że zaangażowanie Banku w instrumenty kapitałowe jest znikome.

Pomiar każdego z typów ryzyka odbywa się indywidualnie przy pomocy odpowiednich modeli, a następnie wyniki integrowane są w całkowite ryzyko rynkowe bez uwzględnienia jakiegokolwiek efektu dywersyfikacji między czterema typami ryzyka (najgorszy scenariusz).

Główną miarą, stosowaną przez Bank w celu oceny ryzyka rynkowego (ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cen akcji) jest parametryczny model VaR (wartość narażona na ryzyko) - spodziewana strata, która może powstać w portfelu w określonym czasie (okres utrzymania) oraz z określonym prawdopodobieństwem (poziom ufności) z tytułu niekorzystnego ruchu na rynku.

Wartość narażona na ryzyko w Banku (VaR) jest obliczana z założeniem 10-dniowego okresu utrzymania oraz 99% poziomu ufności (przedział jednostronny). Zgodnie z wymogami regulacyjnymi CRD V/CRR II, zmienność związaną z każdym czynnikiem ryzyka rynkowego uwzględnionym w modelu VaR (jak i korelacje występujące między nimi) estymuje się za pomocą równo ważonych zmian parametrów rynkowych wykorzystując efektywny okres obserwacji danych historycznych z ostatniego roku. Metoda EWMA (ang. exponentially weighted moving average) z efektywnie krótszym okresem obserwacji jest uzasadniona jedynie w przypadku istotnego skoku zmienności cenowej.

W celu monitorowania i limitowania pozycji w instrumentach, dla których nie jest możliwa należyta ocena ryzyka rynkowego z zastosowaniem modelu VaR (ryzyko nieliniowe, cen towarów i ryzyko szczególne) wprowadzono odpowiednie zasady pomiaru tych ryzyk. Ryzyko nieliniowe mierzone jest według wewnętrznej metodologii, która jest zgodna z metodologią VaR - przyjmuje się ten sam okres utrzymania jak i poziom ufności. Ryzyko szczególne i ryzyko cen towarów mierzone jest według metody standardowej, zgodnie z regulacjami nadzorczymi uwzględniając zmianę okresu utrzymania pozycji.

Pomiar ryzyka rynkowego odbywa się codziennie (w ciągu dnia i na koniec dnia), zarówno indywidualnie dla każdego z obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie ryzyka i zarządzanie nim, jak i na bazie skonsolidowanej dla całego Banku łącznie dla Księgi Handlowej i Księgi Bankowej, z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji istniejącej pomiędzy poszczególnymi portfelami. Dodatkowo każda Księga podzielona jest na obszary zarządzania ryzykiem.

W celu zapewnienia adekwatności modelu VaR dla oceny ryzyk występujących na otwartych pozycjach, ustanowiono i przeprowadza się codziennie proces testowania wstecznego.

Wszystkie zgłoszone przekroczenia są udokumentowane, łącznie z wyjaśnieniem przyczyn ich powstania oraz zaliczeniem do jednej z trzech klas wyjaśnienia przekroczeń: adekwatność modelu, niewystarczająca dokładność modelu lub nieprzewidziane ruchy rynkowe.

Równolegle do metody VaR portfele są poddawane szeregowi analiz wrażliwości i scenariuszy warunków skrajnych w celu:

- Oszacowania potencjalnej straty ekonomicznej, wynikającej ze skrajnych wahań czynników ryzyka rynkowego,
- Identyfikacji ruchów ryzyka rynkowego, ewentualnie nieuwzględnionych w VaR, na które portfele są bardziej wrażliwe,
- Identyfikacji czynności, które mogą zostać podjęte w celu redukcji wpływu skrajnych zmian czynników ryzyka.

Stosuje się następujące rodzaje scenariuszy rynkowych:

- Równoległe przesunięcia krzywych dochodowości,
- Bardziej stromy lub spłaszczony przebieg krzywych dochodowości,
- Wahania kursów wymiany,
- Niekorzystne scenariusze historyczne,
- Scenariusze indywidualne, wykorzystujące zaobserwowane historycznie dotkliwe zmiany parametrów rynkowych.

Limit całkowity VaR wyrażony jest w milionach zł. Następnie dzielony jest na Księgi, poszczególne obszary zarządzania ryzykiem i na różne typy ryzyka, co pozwala Bankowi w pełni na pomiar, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka rynkowego. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (VaR) na tle obowiązujących limitów jest raportowana codziennie do wszystkich obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie i nadzorowanie ryzyka rynkowego w Banku.

Limity ograniczające ryzyko rynkowe podlegają aktualizacji przynajmniej raz w roku biorąc pod uwagę m.in. zmianę wielkości skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, a także sytuację rynkową. Limity ryzyka rynkowego obowiązujące w 2024 roku odzwierciedlały założenia i apetyt na ryzyko określone w Strategii Ryzyka na lata 2024 - 2026. Obecne limity obowiązują od dnia 30 września 2024 roku i pozostają konserwatywne - dla Banku ogółem na poziomie nie więcej niż 574,5 mln zł, a dla Księgi Handlowej nie więcej niż 20,8 mln zł.

W 2024 roku limity VaR nie zostały przekroczone dla Banku ogółem, a także dla Księgi Handlowej i Bankowej. Należy zauważyć, że wartość narażona na ryzyko w Księdze Bankowej jest jedynie uzupełniającym narzędziem pomiaru ryzyka, ponieważ oczekuje się, że pozycje będą utrzymywane do terminu zapadalności i normalnie nie podlegają wycenie rynkowej (patrz następna sekcja - Ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej). Wszystkie przekroczenia limitów ryzyka rynkowego są zawsze raportowane, dokumentowane i ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencji.

W obecnym otoczeniu rynkowym Bank nadal działał bardzo ostrożnie. Wskaźniki VaR dla Banku pozostawały w 2024 roku na średnim poziomie 263,2 mln zł (48% limitu) oraz 223,4 mln zł (39% limitu) na koniec grudnia 2024. Efekt dywersyfikacji dotyczy ryzyka ogólnego i odzwierciedla korelację między jego składnikami. Niski poziom efektu dywersyfikacji wynika z faktu, że ryzyko rynkowe w Banku stanowi przede wszystkim ryzyko stopy procentowej. Wyniki w poniższej tabeli zawierają także ekspozycje na ryzyko rynkowe generowane w podmiotach zależnych, jako że Bank zarządza ryzykiem rynkowym na poziomie centralnym.

Miary VaR w Banku dla ryzyka rynkowego (tys. zł):

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2024)				
	31.12.2023	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2024
Ryzyko całkowite	269 971	263 193	298 165	192 017	223 391
Ryzyko ogólne	199 442	179 983	213 965	102 075	134 159
Ryzyko stopy procentowej	199 439	179 992	213 969	102 072	134 158
Ryzyko kursowe	22	81	851	16	46
Ryzyko akcji	13	16	36	7	13
Efekt dywersyfikacji	0,0%				0,0%
Ryzyko szczególne	70 529	83 210	91 456	70 203	89 233

Ekspozycje w 2023 roku wynosiły odpowiednio (tys. zł):

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2023)				
	31.12.2022	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2023
Ryzyko całkowite	372 712	317 222	422 101	190 970	269 971
Ryzyko ogólne	359 279	288 142	395 934	172 162	199 442
Ryzyko stopy procentowej	359 270	288 120	395 935	172 158	199 439
Ryzyko kursowe	229	156	6 704	19	22
Ryzyko akcji	0	3	18	0	13
Efekt dywersyfikacji	0,1%				0,0%
Ryzyko szczególne	13 432	29 080	70 818	13 432	70 529

Ekspozycje na ryzyko rynkowe w podziale na Księgę Handlową i Bankową oraz na typy ryzyka przedstawione są w tabelach poniżej (tys. zł.):

Księga Bankowa:

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2024)				
	31.12.2023	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2024
Ryzyko całkowite	269 052	261 853	297 344	191 331	223 121
Ryzyko ogólne	198 527	178 647	211 281	101 393	133 892
Ryzyko stopy procentowej	198 527	178 647	211 281	101 393	133 892
Ryzyko kursowe	0	0	0	0	0
Ryzyko akcji	0	0	0	0	0
Efekt dywersyfikacji	0,0%				0,0%
Ryzyko szczególne	70 525	83 205	91 453	70 200	89 229

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2023)				
	31.12.2022	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2023
Ryzyko całkowite	372 708	314 227	412 345	189 577	269 052
Ryzyko ogólne	359 277	285 148	386 154	170 770	198 527
Ryzyko stopy procentowej	359 277	285 148	386 154	170 770	198 527
Ryzyko kursowe	0	0	0	0	0
Ryzyko akcji	0	0	0	0	0
Efekt dywersyfikacji	0,0%				0,0%
Ryzyko szczególne	13 430	29 079	70 813	13 430	70 525

Księga Handlowa:

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2024)				
	31.12.2023	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2024
Ryzyko całkowite	1 078	2 365	7 512	269	784
Ryzyko ogólne	1 075	2 361	7 509	264	780
Ryzyko stopy procentowej	1 071	2 348	7 516	263	780
Ryzyko kursowe	24	82	850	16	44
Ryzyko akcji	13	16	36	7	13
Efekt dywersyfikacji	3,1%				7,3%
Ryzyko szczególne	3	5	37	2	4

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2023)				
	31.12.2022	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2023
Ryzyko całkowite	1 336	4 116	12 309	393	1 078
Ryzyko ogólne	1 334	4 115	12 309	389	1 075
Ryzyko stopy procentowej	1 310	4 064	12 146	390	1 071
Ryzyko kursowe	240	111	4 375	19	24
Ryzyko akcji	0	3	18	0	13
Efekt dywersyfikacji	16,2%				3,1%
Ryzyko szczególne	2	1	18	0	3

Otwarte pozycje obejmowały głównie instrumenty ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka walutowego. Ryzyko walutowe uwzględnia wszystkie pozycje wymiany walutowej Banku. Zgodnie ze Strategią Ryzyka, otwarte pozycje walutowe są dozwolone, ale powinny być utrzymywane na niskim poziomie. W tym celu wprowadzono w Banku system konserwatywnych limitów na otwartą pozycję walutową (zarówno limity w ciągu dnia jak i na zamknięcie), a otwarte pozycje walutowe dozwolone są wyłącznie w Księdze Handlowej.

W 2024 roku, zgodnie z ogólną zasadą pozycja walutowa generowana w Księdze Bankowej była w całości przekazywana do Księgi Handlowej, gdzie zarządza się nią na bazie dziennej. W ciągu 2024 roku otwarta pozycja walutowa utrzymywana była na średnim poziomie 14,0 mln zł. oraz na maksymalnym poziomie 50,2 mln zł. W 2024 roku, otwarta pozycja walutowa (zarówno w ciągu dnia jak i na koniec dnia) pozostawała poniżej 2% funduszy własnych oraz poniżej obowiązujących limitów maksymalnych.

Kształtowanie się całkowitej pozycji walutowej (na koniec dnia) w Portfelu Handlowym przedstawia poniższa tabela (w tys. PLN):

Pozycja całkowita	Średnia w okresie	Minimum w okresie	Maksimum w okresie	Koniec okresu
2024	13 956	4 080	50 167	12 591
2023	12 149	3 320	50 622	13 344

Oprócz wyżej wspomnianych limitów ryzyka rynkowego, w Banku obowiązują również limity maksymalnej straty dla portfeli rynków finansowych. Celem jest ograniczenie maksymalnej straty dla działalności handlowej. W przypadku osiągnięcia limitu dokonuje się przeglądu strategii zarządzania oraz zasadności przyjmowanej pozycji. Limity maksymalnej straty nie zostały osiągnięte.

W procesie testowania wstecznego modelu VaR w Księdze Handlowej zostały wykryte cztery przekroczenia w okresie ostatnich 12 miesięcy (zgodnie z poniższą tabelą, w tys. PLN).

Data sprawozdawcza	VaR (ryzyko ogólne)	Teoretyczna zmiana wartości portfela (wartości bezwzględne)	Liczba przekroczeń w ciągu ostatnich 12 miesięcy *
2024-12-31	780	125	4
2023-12-31	1 075	502	8

* uznaje się, że przekroczenie miało miejsce, gdy różnica pomiędzy bezwzględną wartością zmiany portfela a poziomem miary VaR jest dodatnia;

W 2024 roku, wszystkie przekroczenia w procesie testowania wstecznego modelu VaR spowodowane były nieoczekiwanymi zmianami na rynku, spowodowanymi głównie zmianami krzywej Swap, krzywej rentowności polskich obligacji skarbowych i rynku pieniężnego. Liczba przekroczeń świadczy o adekwatności modelu (strefa zielona: 1 - 8 akceptowanych przekroczeń).

Ocenę VaR uzupełnia monitorowanie wrażliwości na ryzyko rynkowe portfeli obciążonych ryzykiem rynkowym na ww. scenariusze warunków skrajnych.

Wyniki wrażliwości na ryzyko rynkowe oraz scenariuszy indywidualnych testów warunków skrajnych w obszarze ryzyka rynkowego były regularnie raportowane do Komitetu Kapitału, Aktywów i Pasywów.

Ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej

W przypadku Księgi Bankowej, głównym składnikiem ryzyka rynkowego jest ryzyko stóp procentowych.

Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej wynika przede wszystkim z różnic w terminach przeszacowania aktywów oraz pasywów jak i w ich stopach referencyjnych, o ile takie są kontraktowo określone. Szczególny wpływ ma na nią brak równowagi pomiędzy aktywami i pasywami o stałej stopie procentowej, zwłaszcza pasywami, których specyfika powoduje, iż ich oprocentowanie nie może być niższe niż 0%. W konsekwencji, na poziom wrażliwości na zmiany stóp procentowych wpływa poziom stóp procentowych przyjmowanych jako odniesienie. Dodatkowo, ze względu na specyfikę polskiego systemu prawnego, oprocentowanie kredytów jest ograniczone z góry (nie może ono przekraczać dwukrotności stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego powiększonej o 7 punktów procentowych). W sytuacjach spadku stóp procentowych wpływ na wynik odsetkowy jest negatywny i uzależniony jest od udziału portfela kredytowego o stałym oprocentowaniu podlegającego nowej maksymalnej stawce oprocentowania. Z drugiej strony przy ocenie wrażliwości i ryzyka stopy procentowej bardzo ważne są również założenia dotyczące terminu i wielkości przeszacowania depozytów.

W zakresie ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej, stosuje się następujące zasady:

- Ryzyko rynkowe wynikające z działalności bankowej jest zabezpieczane lub podlega comiesięcznemu transferowi do obszarów, które aktywnie zarządzają ryzykiem rynkowym i podlegają pomiarowi w kategoriach ekspozycji na ryzyko oraz rachunku wyników,
- W zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej Bank stosuje głównie naturalne zabezpieczenie między kredytami i depozytami, a także obligacje o stałym oprocentowaniu i instrumenty pochodne, przy czym głównym celem jest ochrona wyniku z tytułu odsetek.

Wahania rynkowych stóp procentowych mają wpływ na zysk netto, zarówno w krótkim jak i w średnim horyzoncie czasu, wpływając również na jego wartość ekonomiczną w perspektywie długoterminowej. Pomiar obu wielkości jest komplementarny w rozumieniu pełnego zakresu występowania ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej. Z tego względu, obok codziennego pomiaru ryzyka rynkowego metodą wartości zagrożonej, pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje dodatkowo, zarówno miary dochodowe jak i miary oparte na wartości ekonomicznej, to jest miesięcznie:

- wpływ sześciu scenariuszy wchodzących w skład nadzorczego testu wartości odstających SOT na wartość ekonomiczną kapitału (EVE),
- wpływ scenariuszy wchodzących w skład nadzorczego testu wartości odstających SOT NII, równoległe przesunięcie w dół oraz w górę, na wynik z tytułu odsetek w horyzoncie następnych 12 miesięcy,
- wpływ zmiany o 100 punktów bazowych krzywej dochodowości w górę/dół na wartość ekonomiczną kapitału (EVE),
- analizę wrażliwości wartości pozycji na zmiany stóp procentowych mierzoną za pomocą BPVx100, czyli pomnożoną przez 100 zmianę wartości portfela przy równoległym przesunięciu krzywej rentowności o 1 punkt bazowy,
- wpływ jednorazowej zmiany stóp procentowych o 100 punktów bazowych na wynik z tytułu odsetek w horyzoncie następnych 12 miesięcy,

oraz kwartalnie:

- Wpływ zmiany o 200 punktów bazowych krzywej dochodowości w górę/dół na wartość ekonomiczną kapitału (EVE), włączając scenariusze nadzorcze (standardowy test nadzorczy zakładający nagle równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o +/- 200 punktów bazowych).

Pomiaru ryzyka stopy procentowej dokonuje się dla wszystkich obszarów zarządzania ryzykiem w Banku, ze szczególnym naciskiem na Księgę Bankową.

Dla potrzeb pomiaru ryzyka stopy procentowej dla aktywów i pasywów, które nie mają dokładnie określonego terminu zapadalności/wymagalności lub instrumentów z wbudowaną opcją Klienta, Bank przyjmuje szczególne założenia wsparte wykorzystaniem modeli statystycznych wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w tym:

- Termin wymagalności sald i odsetek dla depozytów bez ustalonego terminu został określony na podstawie danych historycznych odnośnie zachowania Klientów, biorąc pod uwagę stabilność wolumenu pozycji z założeniem maksymalnego terminu wymagalności nieprzekraczającego 5 lat,
- Tendencje do szybszej spłaty należności, niż wynika to z pierwotnego (umownego) harmonogramu poprzez wyznaczenie współczynnika wcześniejszej spłaty dla wszystkich istotnych portfeli kredytowych Banku na podstawie obserwacji danych historycznych. Obejmuje to kredyty hipoteczne oraz gotówkowe oparte zarówno na stopie stałej jak i zmiennej.
- Dla kapitału, aktywów trwałych i innych aktywów zakłada się terminy przeszacowania do roku oraz do 3 lat. Niemniej w celu zrozumienia wybranego profilu zapadalności pomiar ryzyka stopy procentowej jest dokonywany z wyłączeniem kapitału własnego, aby wyodrębnić wpływ zarówno na wartość ekonomiczną, jak i dochody.

Wyniki powyższych analiz dla BPV*100 oraz wartości ekonomicznej kapitału (EVE) były regularnie monitorowane i raportowane do Komitetu Kapitału, Aktywów i Pasywów, Komitetu Ryzyka, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej. Wyniki pomiaru IRRBB na koniec grudnia 2024 r. wskazują, że w perspektywie wartości ekonomicznej kapitału Bank jest najbardziej narażony na scenariusz wzrostu stóp procentowych, podczas gdy w perspektywie dochodów - na ich spadek. Wyniki nadzorczych testów warunków skrajnych wg. stanu na grudzień 2024 r. pokazują jednak, że nawet w najdotkliwszym scenariuszu testu wartości odstających spadek wartości ekonomicznej kapitału dla Księgi Bankowej jest poniżej limitu nadzorczego wynoszącego 15% kapitału podstawowego Tier 1.

Wyniki wrażliwości na zmiany stóp procentowych mierzonej za pomocą BPVx100 oraz EVE uwzględniając nadzorcze testy warunków skrajnych prezentują tabele poniżej.

Wrażliwość Księgi Bankowej na zmiany stóp procentowych kształtowała się następująco (w tys. PLN):

	31.12.2024	31.12.2023
	BPVx100	BPVx100
PLN	(245 989)	(291 188)
CHF	(9 080)	(8 200)
EUR	45 108	3 046
USD	21 878	23 121
Inne	9 497	3 588
RAZEM	(178 585)	(269 634)
Kapitał, aktywa trwałe, inne aktywa	122 966	112 975
RAZEM	(55 619)	(156 673)

Wrażliwość EVE na zmianę stóp procentowych	31.12.2024	31.12.2023
Standardowy test nadzorczy (przesunięcie krzywej dochodowości o +/-200 p.b., % Funduszy Własnych)	-6,05%	-7,33%
Test wartości odstających (najdotkliwszy scenariusz, % Tier 1)	-11,89%	-11,05%

Wyniki wrażliwości wyniku odsetkowego w horyzoncie następnych 12 miesięcy po 31 grudnia 2024 roku oraz dla pozycji w Polskich Złotych, w Księdze Bankowej, przeprowadzane są przy następujących założeniach:

- statycznej struktury bilansu na ten dzień odniesienia (bez zmian w ciągu kolejnych 12 miesięcy),
- poziomu odniesienia wyniku odsetkowego netto przy założeniu, że wszystkie aktywa i pasywa o zmiennej stopie procentowej odzwierciedlają już poziom rynkowych stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2024 r. (np. stopa referencyjna NBP na koniec 2024 r. została ustalona na poziomie 5,75%),
- zastosowania równoległego przesunięcia krzywej dochodowości dla pozycji w Polskich Złotych o 100 pb w górę i w dół jako dodatkowego szoku dla wszystkich poziomów rynkowych stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2024 r., który jest ustalany na dzień przeszacowania aktywów i pasywów występujący w ciągu następnych 12 miesięcy.

W scenariuszu równoległego spadku stóp procentowych dla pozycji w Polskich Złotych o 100 punktów bazowych wynik jest dodatni i wynosi 4 mln zł lub 0,08% w stosunku do referencyjnego wyniku odsetkowego netto Banku. W scenariuszu równoległego wzrostu stóp procentowych dla pozycji w Polskich Złotych o 100 punktów bazowych wynik jest dodatni i wynosi 3 mln zł lub 0,05% względem referencyjnego wyniku odsetkowego netto Banku. Wyniki wskazują, że Bank znajduje się obecnie w zrównoważonej sytuacji pod względem wpływu scenariusza spadku jak i wzrostu stóp procentowych. Dodatkowo wpływ ten jest obecnie znacznie poniżej wyznaczonych limitów (10% referencyjnego wyniku odsetkowego z ostatnich 12 miesięcy).

Wrażliwość NII dla waluty PLN na zmiany stóp procentowych	31.12.2024	31.12.2023
Wzrost krzywej dochodowości o 100 b.p.	0,05%	0,88%
Spadek krzywej dochodowości o 100 b.p.	0,08%	-1,28%

Analogiczne wyniki wrażliwości dla pozycji we wszystkich walutach znaczących (PLN, CHF, EUR, USD), z zastosowaniem szoków 100 pb dla wszystkich walut, przedstawione są w poniższej tabeli.

Wrażliwość NII dla wszystkich walut znaczących na zmiany stóp procentowych	31.12.2024	31.12.2023
Wzrost krzywej dochodowości o 100 b.p.	0,49%	2,06%
Spadek krzywej dochodowości o 100 b.p.	-0,49%	-2,59%

Bank spełnia również nadzorczy limit testów wartości odstających dla wyniku odsetkowego netto, który jest zdefiniowany na poziomie 5% kapitału Tier 1.

Nadzorczy test wartości odstający NII dla wszystkich walut znaczących na zmiany stóp procentowych, %CET1	31.12.2024	31.12.2023
Równoległe w górę	0,52%	3,87%
Równoległe w dół	-3,64%	-6,58%

8.5. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności.

Ryzyko płynności odzwierciedla możliwość poniesienia znacznych strat w wyniku pogorszenia warunków finansowania (ryzyko finansowania) i/lub sprzedaży aktywów poniżej ich wartości rynkowej (ryzyko płynności rynku) w celu zaspokojenia zapotrzebowania na środki, wynikającego z zobowiązań Banku.

Zarówno wymogi finansowania jak i nadwyżki płynności spółek zależnych są zarządzane poprzez transakcje zawierane z Bankiem, chyba że wcześniej w tym celu zostały zawarte transakcje rynkowe. Departament Skarbu jest odpowiedzialny za zarządzanie z częstotliwością dzienną sytuacją płynnościową Banku, zgodnie z przyjętymi zasadami i procedurami, biorąc pod uwagę cele określone przez Zarząd Banku oraz Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów.

W 2024 r. bank nadal charakteryzował się solidną pozycją płynnościową. Wszystkie nadzorcze wskaźniki płynności utrzymywały się znacznie powyżej obowiązujących minimalnych limitów. Zgodnie z obowiązującymi zasadami wszelkie ewentualne przekroczenia wewnętrznych limitów ryzyka płynności są zawsze raportowane, dokumentowane i ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencyjnym. Kroki podjęte w ramach standardowych i wiążących procedur zarządzania ryzykiem okazały się wystarczające do zarządzania płynnością w obecnym otoczeniu rynkowym.

W 2024 roku, w konsekwencji szybszego wzrostu depozytów od Klientów niż kredytów, wskaźnik kredyty/depozyty Banku spadł i wynosił 61% na koniec grudnia 2024 (w porównaniu do 67% na koniec grudnia 2023). Portfel aktywów płynnych jest traktowany przez Grupę jako rezerwa płynności, który pozwoli przetrwać sytuacje kryzysowe. Portfel aktywów płynnych składa się głównie z płynnych, dłużnych papierów wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez rząd polski, inne rządy UE, Unię Europejską oraz wielostronne banki rozwoju. Dodatkowo, portfel uzupełniony jest gotówką oraz ekspozycjami wobec Narodowego Banku Polskiego. Udział wyżej wspomnianych płynnych, dłużnych papierów wartościowych (włączając bony pieniężne NBP) w portfelu dłużnych papierów wartościowych ogółem wynosił na koniec grudnia 2024 roku ok. 99,9% i osiągnął poziom ok. 53,7 miliarda PLN (39% aktywów ogółem), podczas, gdy na koniec grudnia 2023 poziom ten wynosił 40,7 miliarda PLN (33% aktywów ogółem).

Konsekwentnie głównym źródłem finansowania Banku pozostaje duża, zdywersyfikowana oraz stabilna baza depozytów pochodzących od Klientów detalicznych, korporacyjnych oraz Klientów z sektora publicznego. Na koniec 2024 roku depozyty Klientów osiągnęły łączny poziom 117,6 mld zł. (107,5 mld zł. Na koniec grudnia 2023 roku). Bazę depozytową stanowiły głównie środki Klientów indywidualnych, których udział w łącznym saldzie zobowiązań wobec Klientów wynosił ok. 74,4% na koniec grudnia 2024 (71,3% na koniec grudnia 2023 roku). Wysoki udział środków od Klientów indywidualnych miał pozytywny wpływ na płynność w Banku oraz umożliwił przestrzeganie nadzorczych miar płynności.

Koncentracja bazy depozytowej, mierzona udziałem 5 i 20 największych deponentów, na koniec 2024 roku wyniosła odpowiednio 1,4% oraz 3,8% (w grudniu 2023 roku odpowiednio 2,3% oraz 5,4%). Poziom koncentracji depozytów jest regularnie monitorowany i nie miał negatywnego wpływu na stabilność bazy depozytowej w 2024 roku. W przypadku znacznego wzrostu udziału największych deponentów w bazie depozytowej, dodatkowe środki pozyskane od tych deponentów nie są traktowane jako stabilne. Co więcej, w celu zabezpieczenia przed fluktuacjami bazy depozytowej, Bank utrzymuje rezerwę płynnych aktywów w postaci portfela papierów wartościowych.

Baza depozytowa jest uzupełniona średnio- i długoterminowym finansowaniem: pod koniec 2024 r. źródłem średnioterminowego finansowania były dług podporządkowany, emisja własnych obligacji EUR, emisja zielonych obligacji EUR, listy zastawne wyemitowane przez Millennium Bank Hipoteczny oraz sekurytyzacja portfela kredytowego. Depozyty z instytucji finansowych i inne operacje rynku pieniężnego uzupełniają wachlarz narzędzi do zarządzania płynnością.

Łączna wartość obligacji powiązanych z ryzykiem kredytowym (Credit Link Notes) wyemitowanych przez Bank na koniec 2024 roku wynosi 602,8 mln zł w porównaniu do 731,5 mln zł na koniec 2023. Na koniec 2024 roku Bank nie ma średnioterminowych kredytów od instytucji finansowych, podobnie jak na koniec 2023.

Płynność w walutach obcych Bank zapewnia poprzez depozyty denominowane w walucie obcej, emisji obligacji własnych w EUR oraz transakcjom swapów walutowych jak i procentowo-walutowych. Znaczenie swapów spada w wyniku zmniejszenia portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz zabezpieczenia w walutach obcych rezerw na ryzyko prawne. Z większością kontrahentów, Bank ma podpisane aneksy do umów ramowych, regulujące kwestie zabezpieczeń (ang. Credit Support Annex, CSA). W związku z tym, w przypadku niekorzystnych zmian kursów (deprecjacja zł.), Bank zobligowany jest do złożenia depozytu w celu zabezpieczenia rozliczenia instrumentów pochodnych w przyszłości, a w przypadku korzystnych zmian kursów (aprecjacja zł.) Bank otrzymuje depozyt zabezpieczający od kontrahentów. W żadnej z zawartych umów ramowych (zarówno międzynarodowych jak i krajowych) nie są zawarte zapisy ustanawiające związek pomiędzy ratingiem Banku a wysokością depozytów zabezpieczających. Potencjalne pogorszenie ratingu nie będzie zatem miało wpływu na sposób wyliczenia i wymianę depozytów zabezpieczających. Co istotne, zapotrzebowanie na swapy walutowe uległo zmniejszeniu w znaczący sposób, ze względu na znaczące zmniejszanie się portfela kredytów walutowych.

Bank uwzględnia możliwość niekorzystnej zmiany kursu walut obcych (w szczególności CHF i EUR powodującej zwiększenie potrzeb płynnościowych) w różnych analizowanych wariantach ryzyka płynności i uwzględnia to ryzyko w swoich planach płynnościowych.

Miary oceny ryzyka płynności

Ocena ryzyka płynności Banku jest realizowana z zastosowaniem zarówno wewnętrznych jak i nadzorczych miar, dla których zdefiniowano limity ekspozycji.

Kształtowanie się sytuacji płynnościowej Banku w krótkich horyzontach czasowych jest sprawdzane codziennie na podstawie portfela aktywów płynnych, portfela papierów wartościowych, uznanych przez NBP jako zabezpieczenie standardowych instrumentów wsparcia płynności oraz dwóch wskaźników zdefiniowanych wewnętrznie: płynność natychmiastowa oraz płynność kwartalna. Te dwa ostatnie wskaźniki mierzą maksymalne zapotrzebowanie na środki, które mogłoby powstać jednego dnia, z uwzględnieniem projekcji przepływów środków pieniężnych odpowiednio na datę spot lub okres 3-miesięczny. Dodatkowo, portfel aktywów płynnych wyznacza się na bazie dziennej.

Wskaźniki te są porównywane z obowiązującymi limitami ekspozycji oraz raportowane codziennie do obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie i kontrolę ryzyka płynności dla Banku, a w cyklach miesięcznych i/lub kwartalnych prezentowane są do Zarządu i na Radę Nadzorczą Banku.

Limity ograniczające ryzyko płynności podlegają aktualizacji przynajmniej raz w roku biorąc pod uwagę m.in. wielkość skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, historyczną konsumpcję limitów, a także obecną sytuację rynkową i wymogi nadzorcze. Zgodnie z obowiązującymi zasadami, wszelkie ewentualne przekroczenia wewnętrznych limitów ryzyka płynności są zawsze raportowane, dokumentowane i ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencyjnym.

Zgodnie z ostatecznym tekstem tzw. pakietu CRD V/CRR II, Bank wyznacza wymóg pokrycia płynności (LCR) i wymóg stabilnego finansowania netto (NSFR). Minimalny, nadzorczy poziom wskaźnika LCR i NSFR w wysokości 100% został spełniony przez Bank. Wskaźnik LCR wynosił 342% na koniec grudnia 2024 roku (309% na koniec grudnia 2023 roku). Wzrost wskaźnika związany był głównie z znaczącym wzrostem depozytów od klientów detalicznych, które zostały zainwestowane w portfel aktywów płynnych. Wskaźnik ten jest wyznaczany codziennie i raportowany w okresach miesięcznych do NBP od marca 2014 roku. Wewnętrznie wskaźnik LCR szacowany jest codziennie i raportowany do obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie i kontrolę ryzyka płynności w Banku na bazie dziennej. Wskaźnik NSFR jest monitorowany i raportowany miesięcznie. W 2024 r., wskaźnik NSFR był powyżej minimum nadzorczego w wysokości 100% (minimum nadzorcze obowiązuje od czerwca 2021 r.). Na koniec grudnia 2024 roku wskaźnik NSFR wynosił 196% (185% na koniec grudnia 2023 roku). Poza tym, zgodnie z Rekomendacją WFD KNF (wydana lipca 2024), Bank oblicza miesięcznie na poziomie skonsolidowanym Wskaźnik Finansowania Długoterminowego (WFD), który w grudniu 2024 wynosił 28,0%.

Bieżące wskaźniki płynności

31.12.2024					
	Wskaźnik płynności natychmiastowej (%) [*]	Wskaźnik płynności kwartalnej (%) [*]	Zabezpieczenie uznawane przez Bank Centralny / Depozyty łącznie (%) ^{**}	Portfel Aktywów płynnych (m PLN) ^{***}	LCR (%)
Wskaźnik	39%	39%	35%	53 473	342%

31.12.2023					
	Wskaźnik płynności natychmiastowej (%) [*]	Wskaźnik płynności kwartalnej (%) [*]	Zabezpieczenie uznawane przez Bank Centralny / Depozyty łącznie (%) ^{**}	Portfel Aktywów płynnych (m PLN) ^{***}	LCR (%)
Wskaźnik	34%	37%	28%	41 358	309%

^{*} Wskaźniki płynności natychmiastowej i kwartalnej: Relacja między wartością buforu płynności możliwego do zdyskontowania w Banku Centralnym (NBP) minus przewidywane odpływy netto w ciągu najbliższych 3 dni roboczych dla wskaźnika płynności natychmiastowej i 3 miesiące dla wskaźnika płynności kwartalnej, we wszystkich walutach wymienialnych do depozytów łącznie. Bufor płynności jest określany jako różnica pomiędzy sumą portfela aktywów nieobciążonych uznawanych przez Bank Centralny (NBP) po uwzględnieniu haircutów, gromadzonych lub nie w danej puli środków polityki pieniężnej, gotówką, depozytami posiadanymi w NBP w części dostępnej do wypłaty, a finansowaniem brutto z NBP i naliczonymi odsetkami.

^{**} - Zabezpieczenie uznawane przez Bank Centralny / Depozyty łącznie: Relacja wartości dostępnego zabezpieczenia dla NBP po uwzględnieniu haircutów, plus gotówka i depozyty w Banku Centralnym (NBP) pomniejszone o minimalny wymóg rezerwy oraz wartości depozytów klientów.

^{***} Portfel Aktywów płynnych: Suma gotówki, salda nostro (pomniejszonego o wymaganą rezerwę obowiązkową), portfela nieobciążonych płynnych obligacji, Bonów NBP oraz krótkoterminowych zobowiązań od Banków (do 1 miesiąca)

Bank monitoruje płynność na bazie wewnętrznych miar płynności, uwzględniając również wpływ kursów walutowych na sytuację płynnościową.

Ponadto Bank stosuje analizę wewnętrznej płynności strukturalnej na bazie skumulowanych urealnionych luk płynności. Bezpieczny poziom, przyjęty w Grupie w zakresie relacji niedoboru płynności został określony dla każdego przedziału czasowego poniżej 5-ciu lat.

W grudniu 2024 r. luki płynności utrzymywały się na dodatnich i bezpiecznych poziomach. Wyniki skumulowanych, urealnionych luk płynności (warunki normalne) przedstawiają poniższe tabele.

31.12.2024				
Urealniona luka płynności (PLN mln)	Do 6M	Do 1Y	Do 2Y	Do 5Y
Zdolność równoważenia płynności	51 995	51 995	51 995	51 995
Wyptywy	11 004	2 078	3 035	14 117
Wyptywy skumulowane	11 004	13 082	16 117	30 234
Wptywy	10 524	4 516	7 747	17 663
Wptywy skumulowane	10 524	15 040	22 788	40 451
Luka płynności	51 516	2 437	4 713	3 546
Luka płynności skumulowana	51 516	53 953	58 666	62 212

31.12.2023				
Urealniona luka płynności (PLN mln)	Do 6M	Do 1Y	Do 2Y	Do 5Y
Zdolność równoważenia płynności	40 501	40 501	40 501	40 501
Wyptywy	12 051	1 691	2 639	9 017
Wyptywy skumulowane	12 051	13 742	16 381	25 399
Wptywy	13 557	4 421	7 642	14 518
Wptywy skumulowane	13 557	17 979	25 620	40 138
Luka płynności	42 008	2 730	5 002	5 500
Luka płynności skumulowana	42 008	44 738	49 740	55 240

Narzędzie do zarządzania ryzykiem płynności strukturalnej Banku, obejmuje analizę wrażliwości oraz scenariusze warunków skrajnych (idiosynkratyczne, systemowe i stanowiące ich kombinację). Na cele testów warunków skrajnych, luki płynności są urealniane przy założeniu konserwatywnego podejścia do oceny prawdopodobieństwa wystąpienia przepływów środków pieniężnych (m.in. biorące pod uwagę wzrost odpływu depozytów, spadek lub opóźnienie wpływów z tytułu spłat kredytów, gorszą płynność rynku wtórnego papierów wartościowych, najwyższe koszty finansowania - założenie najgorszych zaobserwowanych w Banku marż na depozytach, równoległe przesunięcia krzywej dochodowości czy deprecjację złotej).

Testy warunków skrajnych płynności są przeprowadzane co najmniej kwartalnie, aby ustalić profil ryzyka płynności Banku oraz zapewnić zdolność Banku do wywiązania się ze zobowiązań w przypadku kryzysu płynności i aby przyczynić się do opracowania awaryjnego planu płynności oraz decyzji zarządczych. Dodatkowo, wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są do określenia progów ostrzegawczych dla wskaźników wczesnego ostrzegania, których to zadaniem jest identyfikacja zbliżających się problemów płynnościowych i wskazanie Zarządowi na ewentualną konieczność uruchomienia Awaryjnego Planu Płynności.

Założenia dla wewnętrznej luki płynności oraz testów warunków skrajnych są aktualizowane rocznie. Ostatnia rewizja miała miejsce w grudniu 2024. Podejście bazuje na raporcie niedopasowania terminów zapadalności w ramach dodatkowych miar monitorowania płynności dla nadzorczego raportowania płynności, jednakże włączając wewnętrzne dostosowania, zgodnie z behawioralnymi założeniami dotyczącymi bilansowych oraz pozabilansowych wpływów i wypływów. Ze względu na fakt, że raport niedopasowania terminów zapadalności przedstawia lukę kontraktową płynności, która opiera się na założeniu statycznego bilansu, wewnętrzne założenia dotyczące rolowania finansowania oraz przyszłych przepływów odsetkowych zostały dostosowane i tym samym wyeliminowane. W grudniu 2024 skumulowana luka płynności była dodatnia i znacząco wyższa niż w grudniu 2023, głównie ze względu na wzrost depozytów od Klientów detalicznych, co zostało odzwierciedlone w portfelu aktywów płynnych (zdolność równoważenia płynności). Wewnętrznie zdefiniowany limit 12% aktywów łącznie nie został przekroczony a pozycja płynnościowa została potwierdzona jako solidna. W grudniu 2024 także wyniki testów warunków skrajnych pokazywały, że pozycja płynnościowa nie jest zagrożona gdyż nawet w najbardziej dotkliwym scenariuszu okres przeżycia pozostawał znacząco powyżej limitu 3 miesięcy.

Informacje odnośnie zarządzania ryzykiem płynności, w tym, informacje na temat wykorzystania limitów wewnętrznych i zewnętrznych, są przekazywane w cyklu miesięcznym do Komitetu Kapitałów, Aktywów i Pasywów, a kwartalnie raportowane do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Proces planowania i budżetowania realizowany przez Bank obejmuje przygotowanie Planu Płynności co ma na celu zapewnienie, że wzrost biznesu będzie wspierany przez adekwatną strukturę finansowania płynności oraz przestrzeganie nadzorczych miar płynności.

Bank dysponuje również procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności - Plan Awaryjny Płynności (plan awaryjny w przypadku pogorszenia się płynności finansowej Banku). Plan Awaryjny Płynności ustala koncepcje, priorytety, obowiązki i konkretne środki do podjęcia na wypadek kryzysu płynności. Awaryjny Plan Płynności jest aktualizowany co najmniej raz do roku. W 2024 roku, Awaryjny Plan Płynności był testowany i zaktualizowany w celu zagwarantowania, że jest on operacyjnie stabilny. W Planie potwierdzono również progi ostrzegawcze dla wskaźników wczesnego ostrzegania biorąc pod uwagę scenariusze i wyniki testów warunków skrajnych. Zaktualizowany Plan został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą w listopadzie 2024 r.

8.6. RYZYKO OPERACYJNE

Ryzyko operacyjne jest zdefiniowane jako ryzyko straty wynikające z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, działań ludzi lub systemów bądź też ze zdarzeń zewnętrznych. W tej definicji mieści się ryzyko prawne, natomiast ryzyko strategiczne oraz ryzyko utraty reputacji traktowane są jako oddzielne kategorie ryzyka. Ryzyko operacyjne objawia się w każdym aspekcie działalności organizacji i jest jej nieodłączną częścią.

Rok 2024 był kolejnym rokiem funkcjonowania rozwiązań, wdrożonych w zakresie sprawnego zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgodnych z najlepszymi praktykami przyjętymi, w tym zakresie, przez krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe. Przyjęte rozwiązania sprawdziły się również w sytuacji związanej z pandemią COVID-19 i wojną na terenie Ukrainy. Przyjęta struktura zarządzania ryzykiem określa poszczególne szczeble zarządzania, zakresy ich obowiązków i odpowiedzialności.

Kluczową rolę w codziennej działalności Banku odgrywają właściciele zdefiniowanych procesów biznesowych i wspomagających. Na podstawie dogłębnej wiedzy o procesie właściciel procesu najtrafniej identyfikuje i ogranicza występujące zagrożenia, stanowiąc pierwszą linię obrony. Drugą linią obrony jest poziom wyspecjalizowanych jednostek zajmujących się organizacją procesów zarządzania i kontrolą akceptowalnego poziomu ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem takich obszarów jak: zgodność z przepisami, nadużycia, zapobieganie praniu brudnych pieniędzy, bezpieczeństwo i zapewnienie ciągłości działania oraz ubezpieczenia i powierzanie czynności podmiotom zewnętrznym. Trzecią linią obrony jest jednostka niezależnego audytu wewnętrznego.

Każdą decyzję, dotyczącą kroków mających na celu optymalizację ryzyka operacyjnego, poprzedza analiza związanych z tym kosztów i korzyści.

Wyższym szczeblem zarządzania ryzykiem jest Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego, którego obszar działania dotyczy zagrożeń zidentyfikowanych w więcej niż jednym procesie. Wszelkie działania dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Ryzyka, Zarząd i Radę Nadzorczą.

Zgodnie z przyjętym modelem zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłego doskonalenia w zakresie identyfikacji, oceny, monitorowania, ograniczania i raportowania poprzez:

- gromadzenie zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- samoocenę ryzyka operacyjnego w poszczególnych procesach,
- analizę i monitorowanie wskaźników ryzyka.

Zdarzenia ryzyka operacyjnego Bank gromadzi w narzędziu informatycznym, wspomagającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Zdarzenia te poddawane są analizie odnośnie przyczyn powstania i możliwości zmniejszenia skutków, oraz zastosowania działania prewencyjnego. W systemie informatycznym zdarzenia przypisywane są do konkretnej kategorii ryzyka i konkretnego procesu, co następnie jest m.in. elementem raportowania oraz walidacji samooceny ryzyka. Wewnętrzna baza zdarzeń ryzyka spełnia również wymogi jakościowe i ilościowe stosowania metod zaawansowanych wyliczenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego.

Badanie samooceny ryzyka operacyjnego zostało przeprowadzone łącznie z przeglądem procesów, polegającym na ocenie skuteczności przyjętych rozwiązań do spełniania wymogów Klientów i partnerów biznesowych w zakresie jakości obsługi oraz optymalizacji kosztowej. Przyjęta metodologia odnośnie samooceny ryzyka i kontroli pozwoliła ocenić poziom ryzyka w danym procesie, przy uwzględnieniu istniejących kontroli, w oparciu o przyjęte scenariusze. Dla oceny poziomów ryzyka powyżej przyjętego progu tolerancji zostały zaproponowane, wdrożone i są monitorowane działania zapobiegawcze.

W trakcie badania samooceny ryzyka i kontroli poddane zostały analizie również wskaźniki wydajności, a w tym również wskaźniki ryzyka zdefiniowane dla każdego procesu. Kluczowe osoby odpowiedzialne za kształtowanie i realizację zadań w poszczególnych procesach tak zdefiniowały i dostosowały wskaźniki, aby były one najlepszymi predyktorami zbliżających się zagrożeń. Bieżące monitorowanie wskaźników służy zwiększeniu efektywności i wydajności przebiegu procesów oraz skutecznej kontroli ryzyka na poziomie poszczególnych działań w procesach.

Informacja na temat ryzyka operacyjnego jest włączona w sprawozdawczość zarządczą wysokiego szczebla konsolidującą informacje o działaniu poszczególnych procesów.

Biorąc pod uwagę stopień rozwoju zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz skalę i profil swojej działalności, Bank wylicza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne przy zastosowaniu Metody Standardowej.

8.7. RYZYKO NEGATYWNEGO WPŁYWU NA ŚRODOWISKO NATURALNE

Ryzyko dotyczące wpływu na środowisko naturalne wiąże się głównie z możliwym negatywnym wpływem Grupy na środowisko i klimat poprzez własną działalność operacyjną, oferowane produkty i usługi bankowe, w tym finansowanie projektów oraz zarządzanie zagrożeniami klimatycznymi, transformacyjnymi i fizycznymi dla Grupy. Grupa zapobiega tym ryzykom stosując się do przepisów prawnych, monitorując własny wpływ na środowisko, wdrażając działania prośrodowiskowe oraz stosując się do „Polityki Środowiskowej Grupy Banku Millennium”, „ESG - Zasad zarządzania i kontroli” i „Zasad odpowiedzialnego finansowania”. Grupa uwzględnia ryzyka środowiskowe i społeczne w procesach oceny klientów, udzielania kredytów i finansowania projektów czy oferowania produktów inwestycyjnych (w tym Millennium TFI), biorąc pod uwagę nie tylko ryzyka związane z sektorami działalności, w których klienci prowadzą swoją działalność, ale także ich funkcjonowanie w kontekście kwestii środowiskowych, społecznych i zarządczych (związanych z ładem korporacyjnym).

Więcej informacji na ten temat zarządzaniem wpływem Grupy na środowisko i klimat przedstawiono w raporcie ESG Banku i Grupy (Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Millennium S.A. i Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za 2024 rok).

9. Opis transakcji z podmiotami powiązanymi

9.1. TRANSAKCJE Z GRUPĄ PODMIOTU DOMINUJĄCEGO I PODMIOTAMI ZALEŻNYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami Grupy w latach 2024 oraz 2023 wynikały z bieżącej działalności. Poniżej przedstawione zostały najistotniejsze kwoty transakcji wewnątrzgrupowych zawartych z następującymi podmiotami:

- MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY,
- MILLENNIUM LEASING,
- MILLENNIUM CONSULTING,
- MILLENNIUM TFI
- MILLENNIUM SERVICE,
- MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES,
- MILLENNIUM GOODIE,
- PIAST EXPERT.

oraz kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (jednostka dominująca najwyższego szczebla), transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym.

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązanymi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż warunki rynkowe.

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2024

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	1 944 076	1 788	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 863 794	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	465 714	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 249	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Pozostałe aktywa	17 835	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	6 803	121	0
Zobowiązania wobec klientów	385 388	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	652	0	0
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	33 908	234	14
w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	27 074	0	0

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2023

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	1 073 252	2 097	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 397 168	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	346 714	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	328	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Pozostałe aktywa	18 815	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	1 873	719	0
Zobowiązania wobec klientów	259 209	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	423	0	0
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	39 951	215	8
w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	34 675	0	0

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) za okres 1.01-31.12.2024

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Przychody z tytułu:			
Odsetek	461 443	5 398	0
Prowizji	30 632	209	0
Instrumentów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody	689	1 224	0
Dywidend	26 618	0	0
Pozostałe operacyjne netto	27 788	0	0
Koszty z tytułu:			
Odsetek	11 910	46	0
Prowizji	4	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	8 771	0	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	0	0	0
Pozostałe operacyjne netto	0	0	0
Działania	14 449	185	6

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) za okres 1.01-31.12.2023

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Przychody z tytułu:			
Odsetek	431 240	2 676	0
Prowizji	25 484	120	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	3 221	28	0
Dywidend	28 706	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	2 441	0	0
Pozostałe operacyjne netto	25 100	0	0
Koszty z tytułu:			
Odsetek	11 707	2	0
Prowizji	2	0	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	0	0	0
Pozostałe operacyjne netto	0	0	0
Działania	9 995	431	94

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2024

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	1 744 559	24 680	0
udzielone	1 428 155	0	0
otrzymane	316 404	24 680	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	180 379	0	0

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2023

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	1 181 891	25 513	0
udzielone	879 028	0	0
otrzymane	302 863	25 513	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	124 156	0	0

9.2. TRANSAKCJE Z OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI I NADZORUJĄCYMI BANK

Dane o zaangażowaniu wykazywanym w stosunku do Osób Zarządzających i Nadzorujących Bank, wg stanu na dzień 31.12.2024 (w tys. PLN):

	Osoby Zarządzające	Osoby Nadzorujące
Limity zadłużenia ogółem,	261,0	108,0
w tym limit niewykorzystany	178,9	72,6

Bank świadczy na rzecz członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej oraz ich osób bliskich standardowe usługi finansowe obejmujące, m.in., prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów czy sprzedaż instrumentów finansowych. Zdaniem Banku, transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych. Zgodnie z przyjętymi w Banku zasadami polityki kredytowej, transakcje mające charakter kredytu terminowego opisane w niniejszym punkcie posiadają stosowne zabezpieczenia służące ograniczeniu ryzyka kredytowego.

Dane o zaangażowaniu wykazywanym w stosunku do Osób Zarządzających i Nadzorujących Bank, wg stanu na dzień 31.12.2023 (w tys. PLN):

	Osoby Zarządzające	Osoby Nadzorujące
Limity zadłużenia ogółem,	258,0	111,0
w tym limit niewykorzystany	193,0	105,6

9.3. INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSÓB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM

Rachunek Zysków i Strat Banku został obciążony kosztami z tytułu wynagrodzeń (z uwzględnieniem salda utworzonych i rozwiązanych rezerw na wypłatę premii) i korzyści na rzecz osób zarządzających wg poniższego zestawienia (w tys. zł):

Rok	Wynagrodzenia i nagrody	Korzyści	RAZEM
2024	24 075,0	2 344,8	26 419,8
2023	18 801,7	2 112,2	20 914,0

Korzyści stanowią głównie koszty akomodacji zagranicznych Członków Zarządu. Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli zawierają pozycje zaliczane do kategorii świadczeń krótkoterminowych oraz rezerwy na zmienne składniki wynagrodzeń.

W 2024 i 2023 r. Członkowie Zarządu nie otrzymali wynagrodzenia ani żadnych świadczeń dodatkowych od Spółek Zależnych.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej Banku (w tys. PLN):

Rok	Krótkoterminowe wynagrodzenia i korzyści
2024	2 250,9
2023	2 125,5

W 2024 członkowie Rady Nadzorczej otrzymali wynagrodzenie od Spółek Zależnych z tytułu pełnionych funkcji kwocie 140,0 tys. zł (w roku 2023 - 140,0 tys. zł).

10. Wartość godziwa

Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest cena, która jest możliwa do otrzymania w przypadku sprzedaży aktywa lub do zapłaty w przypadku transferu zobowiązania w transakcji rynkowej (cena wyjścia). W przypadku wielu produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa wzięta bezpośrednio z kwotowań aktywnego rynku (marking-to-market) nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych (marking-to-model). Przepływy finansowe dla różnych instrumentów są wyznaczane zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Zgodnie z MSSF 13 „Wycena wartości godziwej” Bank stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych, a mianowicie:

Poziom 1 - wycena oparta o dane w pełni obserwowalne (kwotowania aktywnego rynku);

Poziom 2 - modele wyceny wykorzystujące informacje niestanowiące danych z poziomu 1, ale obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio;

Poziom 3 - modele wyceny wykorzystujące dane nieobserwowalne (niepochodzące z aktywnego rynku).

Techniki wyceny przyjęte do ustalenia wartości godziwej są stosowane w sposób ciągły. Zmiana techniki wyceny skutkująca przeniesieniem pomiędzy powyższymi metodami następuje, gdy:

- transfer z Poziomu 1 do 2 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według Poziomu 1 na dany dzień bilansowy nie są dostępne kwotowania aktywnego rynku (a uprzednio były);
- transfer z Poziomu 2 do 3 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według Poziomu 2 na dany dzień bilansowy uwzględniany w wycenie udział parametrów niepochodzących z rynku stał się istotny (a uprzednio był nieistotny).

Instrumenty finansowe nieujmowane w bilansie według wartości godziwej

Wszystkie modelowe oszacowania zawierają pewną dozę arbitralności i dlatego odzwierciedlają wyłącznie wartość instrumentów, dla których zostały stworzone. W tych warunkach prezentowane wartości różnic między wartościami godziwymi i bilansowymi nie mogą być rozumiane jako korekty wartości ekonomicznej Banku. Wartość godziwa tych instrumentów jest wyznaczana wyłącznie w celu wypełnienia wymogów prezentacyjnych określonych przez MSSF 13 i MSSF 7.

Główne założenia i metody zastosowane do oszacowania wartości godziwej aktywów i pasywów Banku są następujące:

Należności i zobowiązania wobec banków

Wartość godziwa tych instrumentów finansowych została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych przy założeniu ich wystąpienia w terminach kontraktowych.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa instrumentów tego rodzaju bez określonego harmonogramu spłat, ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz stabilną w czasie politykę Banku w odniesieniu do tego portfela, jest zbliżona do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu bieżących stóp zero kuponowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

W przypadku kredytów mieszkaniowych, ze względu na ich długoterminowy charakter, do oszacowania przyszłych przepływów finansowych dodatkowo zostały uwzględnione: efekt wcześniejszej spłaty oraz ryzyko płynności w walutach obcych.

Dłużne papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (głównie obligacji Skarbu Państwa w portfelu Held to Collect) została wyliczona na podstawie kwotowań rynkowych.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów bez terminu wymagalności lub o terminie wymagalności do 30 dni została uznana przez Bank za zbliżoną do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o terminie wymagalności ponad 30 dni została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami (włączając bieżące średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych (włączając pierwotne średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) w terminach kontraktowych.

Zobowiązania podporządkowane, z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych i pożyczki średnioterminowe

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów finansowych została oszacowana na podstawie modelu stosowanego do wyznaczania wartości rynkowej obligacji o zmiennym oprocentowaniu przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i historycznej marży na ryzyko kredytowe, a w przypadku obligacji z kuponem stałoprocentowym poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i pierwotnej marży na ryzyko kredytowe. Podobnie jak w przypadku portfela kredytowego Bank uwzględnia poziom marży pierwotnej jako składnika kosztu finansowania średnioterminowego pozyskanego w przeszłości w relacji do bieżącego poziomu marż dla podobnych instrumentów, o ile można je wiarygodnie określić. Ze względu na brak płynnego rynku pożyczek średnioterminowych jako punktu odniesienia dla ustalenia obecnego poziomu marż, przyjęto marżę historyczną.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz wg stanu na 31.12.2024 roku (tys. zł):

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Instrumenty dłużne	23	24 059 861	24 169 924
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	23	2 378 592	2 378 379
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	22	60 799 471	60 268 245
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	32	323 296	323 296
Zobowiązania wobec klientów	33	117 642 600	117 637 152
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	35	5 030 166	5 035 868
Zobowiązania podporządkowane	36	1 562 330	1 563 653

* Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nienotowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy marże na nowych kredytach rosną, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu, dla których są dostępne notowania rynkowe, wyznaczana jest na ich podstawie i w konsekwencji te aktywa zaliczane są do pierwszej kategorii wyceny. Modele zastosowane do wyznaczenia wartości godziwej pozostałych instrumentów finansowych wymienionych w powyższej tabeli nieujmowanych według wartości godziwej w bilansie Banku, wykorzystują techniki wyceny oparte na parametrach niepochodzących z rynku. W związku z tym, zaliczane są do trzeciej kategorii wyceny.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz wg stanu na 31.12.2023 roku (tys. zł):

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Instrumenty dłużne	23	18 439 780	18 794 293
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	23	1 866 688	1 866 684
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	60 586 349	59 576 844
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	32	565 384	565 384
Zobowiązania wobec klientów	33	107 505 636	107 542 781
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	35	3 027 952	3 038 317
Zobowiązania podporządkowane	36	1 565 045	1 563 479

Instrumenty finansowe ujmowane w bilansie według wartości godziwej

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2024

	Nota	Kwotowania aktywnego ryнку	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z ryнку	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z ryнку
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	19			
Wycena instrumentów pochodnych			74 570	182 524
Instrumenty kapitałowe		115		
Instrumenty dłużne		555 364		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	20			
Instrumenty kapitałowe				66 609
Instrumenty dłużne				51 790
Kredyty i pożyczki	22			1 825
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	21			
Instrumenty kapitałowe		481		36 227
Instrumenty dłużne		20 389 685	8 597 254	
Kredyty i pożyczki	22			11 135 416
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	24		112 365	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	31			
Wycena instrumentów pochodnych			40 758	185 991
Pozycje krótkie		190 769		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	24		107 439	

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2023

	Nota	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	19			
Wycena instrumentów pochodnych			81 819	416 758
Instrumenty kapitałowe		121		
Instrumenty dłużne		110 554		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	20			
Instrumenty kapitałowe				66 609
Instrumenty dłużne				81 014
Kredyty i pożyczki	22			19 349
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	21			
Instrumenty kapitałowe		247		28 542
Instrumenty dłużne		12 201 721	9 694 142	
Kredyty i pożyczki				11 799 748
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	24		74 213	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	31			
Wycena instrumentów pochodnych			151 265	425 346
Pozycje krótkie		2 720		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	24		193 664	

Stosując kryterium techniki wyceny Bank na dzień 31.12.2024 r. klasyfikował do kategorii 3 następujące instrumenty finansowe:

- ekspozycje kredytowe zawierające w definicji oprocentowania dźwignię finansową / mnożnik (są to ekspozycje kart kredytowych i limitu w rachunku bieżącym dla których oprocentowanie oparte jest o mnożnik: 4 razy stopa lombardowa). Do oszacowania wartości godziwej kredytów, z uwagi na brak dostępności wartości rynkowej, posłużono się wewnętrznym modelem wyceny z uwzględnieniem założenia, iż w momencie udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca stanowi sumę: kosztu ryzyka, kosztu finansowania, wartości oczekiwanego zwrotu. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, uznając że średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku wzrostu stopy dyskontującej o 1 p.p. wycena portfela zmaniałaby się o -0,1% (analiza wrażliwości: na podstawie modelu wyceny FV dla portfela kart kredytowych);
- opcje na indeksy; transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego;
- akcje uprzywilejowane VISA Incorporation: sposób oszacowania wartości godziwej uwzględnia wartość pieniądza w czasie oraz okres konwersji akcji uprzywilejowanych na akcje zwykłe VISA.
- pozostałe instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej (nienotowane na aktywnym rynku).

W okresie sprawozdawczym Bank nie dokonywał transferów instrumentów finansowych pomiędzy technikami wyceny do wartości godziwej.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki FVP&L	Kredyty i pożyczki FVOCI
Stan na 31.12.2023	405 612	(414 200)	95 151	81 014	19 349	11 799 748
Rozliczenie / sprzedaż / zakup / przeniesienie do portfela	(248 040)	251 045	(46 959)	0	(21 554)	(1 298 422)
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	7 847	0	0	(160 097)
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	3 285	794 187
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	20 623	(18 507)	0	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	46 803	(29 224)	745	0
Wynik z pozycji wymiany	0	0	(6)	0	0	0
Stan na 31.12.2024	178 195	(181 662)	102 836	51 790	1 825	11 135 416

Dla opcji na indeksy zawieranych na nieaktywnym rynku oraz opcji walutowych Bank zawiera jednocześnie transakcje zamykające back-to-back na rynku międzybankowym, w rezultacie element szacowanego ryzyka kredytowego nie ma wpływu na wynik finansowy.

Oszacowany przez Bank wpływ korekt z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta nie był znaczący z punktu widzenia poszczególnych transakcji pochodnych zawartych przez Bank. W konsekwencji, Bank nie uznaje wpływu nieobserwowalnych danych wejściowych użytych do wyceny transakcji pochodnych za znaczący i zgodnie z postanowieniami MSSF 13.73 nie klasyfikuje takich transakcji do 3 poziomu hierarchii wartości godziwej.

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki FVP&L	Kredyty i pożyczki FVOCI
Stan na 31.12.2022	247 414	(250 400)	90 755	72 057	97 982	11 221 252
Rozliczenie / sprzedaż / zakup / przeniesienie do portfela	94 879	(96 807)	0	0	(87 670)	(202 552)
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	4 422	0	0	(154 014)
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	9 995	935 062
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	63 319	(66 993)	0	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	8 957	(958)	0
Wynik z pozycji wymiany	0	0	(26)	0	0	0
Stan na 31.12.2023	405 612	(414 200)	95 151	81 014	19 349	11 799 748

11. Zobowiązania i Aktywa warunkowe

11.1. SPRAWY SĄDOWE I ISTOTNE POSTĘPOWANIA

Poniżej zaprezentowano dane na temat spraw sądowych toczących się z powództwa oraz przeciwko Bankowi. Odrębną kategorię stanowią postępowania związane z działaniami Urzędu Kontroli Skarbowej, które zostały opisane w **Rozdziale 13. nota 16) "Podatek dochodowy"**.

Sprawy sądowe z powództwa Banku

Wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, wg stanu na 31.12.2024, w których Bank występował w roli powoda wynosiła 4 112,4 mln PLN. Wzrost wartości przedmiotów sporu w sprawach z powództwa Banku w stosunku do okresów poprzednich wynika z faktu składania pozwów przeciwko klientom z portfela walutowych kredytów hipotecznych.

Postępowanie o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

W dniu 3 stycznia 2018 r. Bank otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), w której Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przez Bank praw konsumentów. Zdaniem Prezesa UOKiK istotą naruszenia jest to, że Bank poinformował konsumentów (dotyczy to 78 umów) w odpowiedziach na ich reklamacje, że wyrok sądowy stwierdzający abuzywność postanowień umowy kredytu dotyczących indeksacji nie ma do nich zastosowania. Zgodnie ze stanowiskiem Prezesa UOKiK abuzywność postanowień umownych stwierdzona przez sąd w toku kontroli abstrakcyjnej jest konstytutywna i skuteczna w stosunku do każdej umowy od początku jej zawarcia. W wyniku decyzji Bank został zobowiązany do:

- 1) przesłania informacji o decyzji UOKiK do wspomnianych 78 klientów,
- 2) umieszczenia informacji o decyzji i treści decyzji na stronie internetowej i na Twitterze,
- 3) zapłaty kary w wysokości 20,7 mln PLN.

Bank złożył odwołanie od decyzji w ustawowym terminie.

Dnia 7 stycznia 2020 r. sąd I instancji oddalił odwołanie Banku w całości. Bank złożył apelację od wyroku w ustawowym terminie. Sąd przedstawił pogląd, że wyrok wydany w toku kontroli wzorca umownego (w toku kontroli abstrakcyjnej), uznający postanowienia wzorca za abuzywne, przesądza abuzywność analogicznych postanowień we wcześniej zawartych umowach. W związku z tym, informacja przekazana konsumentom była niewłaściwa i wprowadzająca w błąd. W zakresie kary nałożonej przez UOKiK, Sąd wskazał, że polityka nakładania kar przez UOKiK zmieniła się w kierunku zaostrzenia kar oraz, że sąd zgadza się z tym kierunkiem.

W ocenie Banku, Sąd nie powinien dokonywać oceny zachowania Banku w 2015 r. z perspektywy dzisiejszych poglądów orzecznictwa dotyczących znaczenia kontroli abstrakcyjnej (dopiero w styczniu 2016 roku została opublikowana uchwała SN wspierająca pogląd Prezesa UOKiK), tym bardziej nie powinien nakładać kar za te zachowania stosując dzisiejszą politykę w zakresie nakładania kar. Powyższe stanowi istotny argument przeciwko zasadności wyroku i wspiera apelację, którą Bank złożył do sądu II instancji.

Sąd II instancji wyrokiem z dnia 24 lutego 2022 r. uchylił w całości decyzję Prezesa UOKiK. Prezes UOKiK wniósł 31 sierpnia 2022 r. skargę kasacyjną do Sądy Najwyższego. Bank ocenia, iż rokowania odnośnie szans procesowych na wygranie sprawy przed Sądem Najwyższym są pozytywne.

Postępowanie w sprawie praktyki ograniczającej konkurencję

Bank (wraz z innymi bankami) jest również stroną sporu z UOKiK, w którym Prezes UOKiK uznał za ograniczającą konkurencję praktykę polegającą na uczestniczeniu Banków, w tym Banku Millennium, w porozumieniu mającym na celu wspólne ustalanie stawek opłaty interchange pobieranych od transakcji dokonywanych kartami systemu Visa i Mastercard i decyzją z dnia 29 grudnia 2006 r. nałożył karę na Bank w kwocie 12,2 mln PLN. Bank, wraz z innymi bankami, złożył odwołanie od decyzji.

W związku z wyrokiem Sądu Najwyższego i wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 listopada 2020 r., sprawa obecnie toczy się przed sądem I instancji - Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Bank utworzył rezerwę w kwocie równej nałożonej karze.

Postępowanie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

W dniu 22 września 2020 r. Bank otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK) uznającą za abuzywne klauzule określające zasady wymiany walut, stosowane w tzw. aneksie antyspreadowym, i jednocześnie zakazał ich stosowania.

Na Bank nałożono karę w wysokości 10,5 mln zł. Wysokość kary uwzględnia dwie okoliczności łagodzące: współpracę z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz zaprzestanie stosowania kwestionowanych postanowień.

Bank został również zobowiązany, po uprawomocnieniu się decyzji, do poinformowania konsumentów listem poleconym, że klauzule zostały uznane za niedozwolone, a zatem nie są dla nich wiążące (bez konieczności uzyskania orzeczenia sądu potwierdzającego tą okoliczność) oraz opublikować decyzję w sprawie na stronie internetowej Banku.

W pisemnym uzasadnieniu Prezes UOKiK zarzuca, że kursy walut ustalane przez Bank są swobodnie ustalane przez Bank (w oparciu o nieokreśloną w żadnych przepisach koncepcję średniego kursu na rynku międzybankowym). Co więcej, klient nie wie dokładnie, gdzie szukać tych stawek, ponieważ zapisy odsyłają do serwisu Reuters, bez sprecyzowania, o którą stronę dokładnie chodzi.

Zapisy odnoszące się do kursów walut w tabelach Banku zostały zakwestionowane, ponieważ Bank nie określa, kiedy i ile razy dziennie te tabele będą przygotowywane i publikowane. W uzasadnieniu decyzji Prezes UOKiK wskazał również, że w toku postępowania Bank Millennium przedstawił różne propozycje rozwiązań, które Prezes UOKiK uznał za niewystarczające.

Bank złożył odwołanie od powyższej decyzji w ustawowym terminie.

W dniu 31 marca 2022 r. sąd I instancji uchylił w całości decyzję Prezesa UOKiK. W dniu 23 maja 2022 r. Prezes UOKiK złożył apelację. W dniu 26 października 2022 roku Sąd Apelacyjny zmienił wyrok sądu I instancji i podzielił stanowisko Prezesa UOKiK co do abuzywności postanowień dotyczących ustalania kursów walut w aneksach zawieranych z kredytobiorcami walutowymi. W dniu 21 listopada 2022 roku Sąd Apelacyjny na wniosek Banku wstrzymał wykonanie wyroku do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego. Bank w dniu 30 stycznia 2023 r. wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. Bank utworzył rezerwę w kwocie równej nałożonej karze.

Sprawy sądowe przeciwko Bankowi

Najistotniejsze postępowania w grupie spraw sądowych, w których Bank występował w roli pozwanego na dzień 31.12.2024 r.:

- Bank jest stroną pozwaną w dwóch postępowaniach sądowych, w których przedmiotem sporu jest wysokość opłaty interchange. Łączna wartość roszczeń zgłoszona w tych sprawach to 729,2 mln PLN. Postępowaniem o najwyższej wartości zgłoszonego roszczenia jest sprawa z powództwa PKN Orlen SA, w której powód żąda zapłaty 635,7 mln PLN. Powód w tym postępowaniu zarzuca, że banki działały w ramach porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług acquiringowych poprzez wspólne ustalanie wysokości krajowej stawki opłaty interchange w latach 2006-2014. W tej sprawie Bank został pozwany solidarnie z innym bankiem oraz organizacjami kartowymi. W sprawie z powództwa LPP S.A. zarzuty są podobne do zarzutów podnoszonych w sprawie z powództwa PKN Orlen SA, natomiast okres rzekomego porozumienia jest wskazywany na lata 2008-2014. W tej sprawie Bank jest pozwany solidarnie z innym bankiem. Sprawa została rozstrzygnięta pozytywnie dla Banku przez Sądy obu instancji, obecnie jest na etapie skargi kasacyjnej złożonej przez LPP S.A. Sąd Najwyższy nie wydał postanowienia w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zgodnie z aktualnymi szacunkami ryzyka przegrania sporu oraz w związku z prawomocnymi wygranymi w innych sprawach, Bank nie utworzył rezerwy. Dodatkowo wskazujemy, że Bank uczestniczy w charakterze interwenienta ubocznego w trzech innych postępowaniach dotyczących opłaty interchange. Stroną pozwaną są inne banki. Powodowie w tych sprawach również zarzucają bankom działanie w ramach porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług acquiringowych poprzez wspólne ustalanie wysokości krajowej stawki opłaty interchange w latach 2008-2014.
- Sprawa z powództwa akcjonariusza PCZ S.A. w upadłości (PHM, następnie Europejska Fundacja Współpracy Polsko-Belgijskiej - EFWP-B, aktualnie nosząca nazwę The European Foundation for Polish-Kenyan Cooperation) przeciwko Bankowi Millennium S.A., o wartości sporu 521,9 mln PLN wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 05.04.2016 r. do dnia zapłaty. Pozew z dnia 23.10.2015 r. powód skierował do Sądu Okręgowego w Warszawie i doręczony został Bankowi w dniu 04.04.2016 r. Podstawą roszczeń dochodzonych w pozwie jest według powoda powstanie szkody w jego majątku, wskutek czynności podejmowanych przez Bank, polegających na błędnej interpretacji Umowy kredytu obrotowego zawartej pomiędzy Bankiem a PCZ S.A., co spowodowało postawienie kredytu w stan wymagalności. Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwie zarzutami. Na poparcie stanowiska Banku, do akt postępowania pełnomocnik Banku złożył korzystny dla Banku, prawomocny odpis wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wydany w tożsamym stanie prawnym w sprawie z powództwa PCZ S.A. przeciwko Bankowi. W dniu 10.05.2023 r. Sąd I instancji ogłosił wyrok oddalający powództwo w całości. Wyrok nie jest prawomocny, powód wniósł apelację. 6.05.2024 pełnomocnik Banku złożył odpowiedź na apelację wnosząc o jej oddalenie w całości jako bezzasadnej. 17.12.2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał korzystny dla Banku wyrok, w którym oddalił apelację Powoda. Wyrok jest prawomocny. Z uwagi na złożenie przez Powoda wniosku o pisemne uzasadnienie ww. wyroku Sądu Apelacyjnego z 17.12.2024 r. możliwe jest złożenie przez Fundację skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego.

Postępowanie grupowe dotyczące UNWW:

W dniu 3 grudnia 2015 r. wpłynął do Banku pozew grupowy. Grupa klientów Banku (454 kredytobiorców będących stronami 275 umów kredytu) jest reprezentowana przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Olsztynie. Powodowie żądali zapłaty kwoty 3,5 mln PLN, twierdząc, że postanowienia umów dotyczące UNWW są niedozwolone a tym samym bezskuteczne. W piśmie z 4 kwietnia 2018 r. powód rozszerzył grupę, na skutek czego suma roszczeń wzrosła z 3,5 mln PLN do ponad 5 mln PLN.

Aktualny stan:

1.10.2018 r. reprezentant grupy dokonał korekty łącznej kwoty roszczeń dochodzonych pozwem oraz złożył skorygowany wykaz wszystkich członków grupy obejmujący łącznie 697 osób - 432 umowy kredytowe. Zaktualizowana przez powoda wartość przedmiotu sporu wynosi

7 371 107,94 PLN. Postanowieniem z 1.04.2020 r. Sąd ustalił skład grupy zgodnie z żądaniem powoda oraz zdecydował o przeprowadzeniu dowodu z zeznań świadków na piśmie. W dniu 18.10.2024 r. Sąd odroczył rozprawę bez wskazania nowego terminu. Bank ocenia, iż rokowania odnośnie szans procesowych na wygranie sprawy są pozytywne.

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. toczyły się również 92 indywidualne sprawy sądowe dotyczące ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (sprawy, w których prezentowane jest wyłącznie roszczenie o zwrot prowizji lub opłaty UNWW).

Powództwa Rzecznika Finansowego o zaprzestanie nieuczciwych praktyk rynkowych:

W dniu 13.08.2020 r. do Banku wpłynął pozew Rzecznika Finansowego. Rzecznik Finansowy w swoim pozwie domaga się nakazania Bankowi oraz ubezpieczycielowi (TU Europa), aby zaprzestali stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych polegających na:

- prezentowaniu oferowanego ubezpieczenia spłaty pożyczki jako chroniącego interesy ubezpieczonych, w sytuacji gdy konstrukcja ubezpieczenia wskazuje, że chroni ono interesy Banku;
- stosowaniu klauzul, które wiążą wartość świadczenia ubezpieczeniowego z kwotą zadłużenia kredytobiorcy;
- stosowaniu klauzul ustalających wysokość składki ubezpieczeniowej bez uprzedniej oceny ryzyka (underwriting);
- stosowaniu klauzul wyłączających odpowiedzialność ubezpieczyciela za wypadki ubezpieczeniowe wynikające z wcześniejszych przyczyn.

Rzecznik wnosi również o zobowiązanie Banku do publikacji na stronie internetowej Banku informacji o stosowaniu nieuczciwych praktyk rynkowych.

Pozew nie obejmuje żądania zapłaty przez Bank oznaczonych kwot. Niemniej uznanie praktyki za niedozwoloną może być przyczyną kreowania w przyszłości roszczeń przez klientów indywidualnych. Sprawa jest na etapie rozpoznawania przed sądem I instancji. Termin pierwszej rozprawy został wyznaczony na dzień 25.03.2025 roku. W ocenie Banku aktualnie nie zachodzą przesłanki tworzenia rezerw w sprawie.

Sprawy sądowe dotyczące art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim

Do dnia 31.12.2024 r. Bank otrzymał 1332 pozwy, w których powodowie (zarówno klienci, jak i firmy kupujące roszczenia), zarzucając naruszenie obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim, domagają się zwrotu odsetek i innych kosztów poniesionych w związku z zaciągnięciem kredytu (sankcja kredytu darmowego w rozumieniu art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim).

W oparciu o informacje powszechnie dostępne można założyć, że nastąpi wzrost liczby pozwów dotyczących art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim. Zjawisko to dotyczy cały sektor usług bankowych. Prawdopodobne jest tworzenie się w obszarze kancelarii prawnych „nowego modelu biznesowego”, który polega na kwestionowaniu umów kredytów konsumenckich.

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. zakończonych zostało prawomocnie 124 sprawy, w 106 sprawach Bank wygrał spór, w 18 przegrał. Spory w powyższym zakresie powinny być przedmiotem stałej obserwacji i analizy. W przedmiotowych sprawach Bank dokonuje indywidualnej oceny szans procesowych w każdej ze spraw sądowych co uzasadnione jest brakiem jednolitej linii orzeczniczej. Aktualnie szanse procesowe Banku w przedmiotowych sprawach oceniane są pozytywnie.

W dniu 13 lutego 2025 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-472/23 skutkiem wniosku złożonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy. W wyroku TSUE dokonując interpretacji przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki, stwierdził:

(i) okoliczność, iż w umowie o kredyt wskazano rzeczywistą roczną stopę oprocentowania, która okazuje się zawyżona ze względu na to, że niektóre warunki tej umowy zostały następnie uznane za nieuczciwe w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, a tym samym za niewiążące dla konsumenta, nie stanowi sama w sobie naruszenia obowiązku informacyjnego ustanowionego w tym przepisie dyrektywy 2008/48.

(ii) fakt, iż umowa o kredyt wymienia pewną liczbę okoliczności uzasadniających zwiększenie opłat związanych z wykonaniem umowy, przy czym właściwie poinformowany oraz dostatecznie uważny i rozsądny konsument nie jest w stanie zweryfikować ich wystąpienia ani ich wpływu na te opłaty, stanowi naruszenie obowiązku informacyjnego ustanowionego w tym przepisie, o ile wskazanie to może podważyć możliwość dokonania przez tego konsumenta oceny zakresu jego zobowiązania.

(iii) dyrektywa 2008/48 nie stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które przewiduje - w przypadku naruszenia obowiązku informacyjnego nałożonego na kredytodawcę zgodnie z art. 10 ust. 2 tej dyrektywy - jednolitą sankcję polegającą na pozbawieniu kredytodawcy prawa do odsetek i opłat, niezależnie od indywidualnego stopnia wagi takiego naruszenia, o ile naruszenie to może podważyć możliwość oceny przez konsumenta zakresu jego zobowiązania.

Po wyroku Trybunału, do oceny sądów krajowych w dalszym ciągu należy ocena możliwości kredytowania pozaodsetkowych kosztów kredytu oraz ocena dochowania obowiązku informacyjnego w zakresie możliwości zmiany opłat. TSUE zaznaczył również, że samo uprawnienie do skorzystania z sankcji kredytu darmowego aktualizuje się wyłącznie w sytuacji, jeśli potencjalne naruszenie banku może podważyć możliwość dokonania oceny przez konsumenta zakresu jego zobowiązania. Kancelarie skupujące wierzytelności klientów nagłaśniają wyrok, jako orzeczenie z korzystnym rozstrzygnięciem dla konsumentów (przeciwnie do stanowiska Banku), co może przełożyć się na wzrost ilości nowych spraw.

Sprawy sądowe dotyczące kredytów hipotecznych w PLN

Do dnia 31.12.2024 r. Bank odnotował wpływ 135 pozwów kredytobiorców kredytów hipotecznych w PLN o zwrot świadczeń spełnionych w wykonaniu umowy kredytu. Wydano 3 prawomocne korzystne orzeczenia. Zarzuty kredytobiorców koncentrują się wokół wskaźnika WIBOR jako niezrozumiałego, niemożliwego do zweryfikowania elementu mającego wpływ na zobowiązanie konsumenta, jak również kwestii niewystarczającego zakresu informacji o skutkach zmiennego oprocentowania przekazywanych konsumentowi przez bank przed zawarciem umowy.

W oparciu o informacje powszechnie dostępne można założyć, że nastąpi wzrost liczby pozwów dotyczących kredytów hipotecznych w PLN. Zjawisko to dotyka cały sektor usług bankowych. Prawdopodobne jest tworzenie się w obszarze kancelarii prawnych „nowego modelu biznesowego”, który polega na kwestionowaniu umów hipotecznych, zawierających klauzulę zmiennego oprocentowania opartego o wskaźnik referencyjny WIBOR.

W dniu 29.06.2023 r. Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) poinformowała o przeprowadzeniu przez nią oceny zdolności wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych. KNF stwierdził, że wskaźnik referencyjny stopy procentowej WIBOR posiada zdolność do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych, do których pomiaru został on powołany. Zgodnie z oceną Komisji, wskaźnik WIBOR we właściwy sposób reaguje na zmianę uwarunkowań płynnościowych, zmiany stóp banku centralnego oraz realiów gospodarczych (https://www.knf.gov.pl/komunikacja/komunikaty?articleId=82924&p_id=18).

W dniu 26.07.2023 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) przedstawił stanowisko dotyczące zagadnień prawnych i ekonomicznych związanych z umowami o kredyt hipoteczny w walucie polskiej, w których stosowany jest wskaźnik referencyjny stopy procentowej WIBOR. Stanowisko to może zostać wykorzystane w postępowaniach sądowych i wówczas można traktować je jako opinię 'Amicus Curiae'. UKNF stwierdził, że wskaźnik referencyjny WIBOR spełnia wszystkie wymogi przepisane prawem. W ocenie UKNF nie ma żadnych podstaw do podważania wiarygodności i legalności WIBOR, w szczególności w kontekście zastosowania tego wskaźnika w umowach o kredyt hipoteczny w walucie polskiej.

(Stanowisko_UKNF_dot_zagadnien_prawnych_i_ekonomicznych_zw_ze_wskaźnikiem_referencyjnym_WIBOR_83233.pdf).

Postępowanie dotyczące nieautoryzowanych transakcji

Aktualnie w związku z działalnością Banku Millennium - podobnie jak ma to miejsce w związku z działalnością innych banków w Polsce - Prezes Urzędu Kontroli konkurencji i Konsumentów prowadzi postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w zakresie tzw. „nieautoryzowanych transakcji”. Zdaniem Prezesa UOKiK w przypadku banku Millennium taki charakter mają działania polegające na (i) niedokonywaniu - nie później niż do końca dnia roboczego następującego po dniu otrzymania od konsumenta stosownego zgłoszenia dotyczącego wystąpienia nieautoryzowanej transakcji płatniczej- zwrotu kwoty nieautoryzowanej transakcji płatniczej lub przywrócenia obciążonego rachunku płatniczego do stanu, jaki istniałby gdyby nie miała miejsca nieautoryzowana transakcja płatnicza, pomimo braku uzasadnionych oraz należycie udokumentowanych podstaw, aby podejrzewać oszustwo ze strony konsumenta i poinformowania o tym podejrzeniu w formie pisemnej organów powołanych do ścigania przestępstw, a także (ii) przekazywaniu konsumentom - w odpowiedziach udzielanych na ich zgłoszenia dotyczące wystąpienia nieautoryzowanych transakcji płatniczych- informacji o weryfikacji przez dostawcę usługi płatniczej prawidłowego użycia instrumentu płatniczego poprzez posłużenie się indywidualnymi danymi uwierzytelniającymi w sposób sugerujący że wykazanie przez bank wyłącznie, iż kwestionowane transakcje płatnicze zostały poprawnie uwierzytelnione stanowi jednocześnie wykazanie autoryzacji takiej transakcji i wyłącza jego obowiązek zwrotu kwoty nieautoryzowanej transakcji oraz (iii) przekazywaniu konsumentom - w odpowiedziach udzielanych na ich zgłoszenia dotyczące wystąpienia nieautoryzowanych transakcji płatniczych - nieprawdziwych informacji o autoryzacji kwestionowanych przez konsumentów transakcji przy jednoczesnym przedstawianiu informacji wskazujących że do transakcji doszło w wyniku umyślnego lub będącego skutkiem rażącego niedbalstwa naruszenia przez konsumentów co najmniej jednego z obowiązków o których mowa w art. 42 ustawy o usługach płatniczych oraz w łączącej konsumenta i bank umowie przez co ponoszą oni odpowiedzialność za kwestionowane transakcje płatnicze.

Bank W toku postępowania składał stosowne wyjaśnienia a także merytorycznie odniósł się do zarzutów sformułowanych przez Prezesa UOKiK. Postępowanie zostało przedłużone do 30 czerwca 2025. Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie ponieważ na tym etapie trwania postępowania, nie jest możliwe rzetelne przewidywanie rozstrzygnięcia postępowania.

Na dzień 31.12. 2024 roku Bank był stroną 197 postępowań sądowych w których klienci zakwestionowali fakt ich autoryzacji dokonanej transakcji. W przedmiotowych sprawach Bank dokonuje indywidualnej oceny szans procesowych. W sprawach w których w ocenie Banku istnieje większe prawdopodobieństwo przegrania sporu niż jego wygrania tworzone są rezerwy we właściwej wysokości.

Postępowanie administracyjne Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie nałożenia kary

W dniu 22.12.2023 r. Komisja Nadzoru Finansowego wszczęła przeciwko Bank Millennium S.A. postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia kary na podstawie art. 176i ust. 1 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. W dniu 16.09.2024 r. doręczone zostało Bankowi Postanowienie z 13.09.2024 r. wydane przez KNF („Postanowienie”) na podstawie przepisów rozdziału 2b ustawy z dnia 21.07.2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym dotyczące: możliwości zawarcia układu w sprawie warunków nadzwyczajnego złagodzenia sankcji oraz wyznaczenia terminu 3 miesięcy na zawarcie układu. W odpowiedzi na przedmiotowe Postanowienie, w dniu 27.09.2024 po rozważeniu okoliczności sprawy, Bank zdecydował o nieprzystąpieniu do procedury zawarcia układu.

W toku dalszego postępowania do Banku wpłynęły następujące pisma:

1. Pismo KNF o możliwości przedstawienia wyjaśnień przed wydaniem decyzji (18.11.2024) dotyczące możliwości wypowiedzenia się w sprawie zebranych w toku postępowania materiałów i dowodów. W odpowiedzi Bank w dniu 19.12.2024 r. przekazał stanowisko strony postępowania, w którym podtrzymuje argumentację prawną zawartą w pismach złożonych w postępowaniu oraz wskazanie, że w ocenie Banku okoliczności faktyczne znajdujące się w aktach sprawy opisane w pismach Banku i niniejszym stanowisku nie uzasadniają zastosowania wobec Banku jako podmiotu nadzorowanego przekazującego dane wejściowe do wskaźnika referencyjnego WIRON sankcji administracyjnej.
2. Pismo KNF o przedłużeniu trwania postępowania do 02.2025 (19.12.2024).

W dniu 31.05.2024 r. Komisja Nadzoru Finansowego wszczęła przeciwko Bank Millennium S.A. postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia na Bank kary pieniężnej na podstawie art. 73 ust. 1 pkt 11 w zw. z ust. 3 pkt 10 ustawy z dnia 5.07.2018 r. ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (UKSC) w związku z niezapewnieniem przeprowadzenia w ustawowym terminie audytu bezpieczeństwa systemu informacyjnego. W dniu 23.08.2024 r. KNF nałożył na Bank karę pieniężną w wysokości 150 000,00 zł. Bank złożył odwołanie od kary, składając skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Łączna wartość przedmiotu sporu dla pozostałych spraw, w których Bank występował w roli pozwanego, wg stanu na 31.12.2024 r., wynosiła 6 186,0 mln PLN (z wyłączeniem opisanych w **Rozdziale 12.** pozwów grupowych). W grupie tej najistotniejszą kategorię stanowią sprawy dotyczące portfela walutowych kredytów hipotecznych.

Ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych

Ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych zostało opisane w **Rozdziale 12.** “Ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych”.

11.2. POZYCJE POZABILANSOWE

<i>w tysiącach zł</i>	31.12.2024	31.12.2023
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	17 916 510	17 283 356
Zobowiązania udzielone:	14 869 414	14 264 568
finansowe	13 155 721	12 550 588
gwarancyjne	1 713 693	1 713 980
Zobowiązania otrzymane:	3 047 096	3 018 788
finansowe	346	0
gwarancyjne	3 046 750	3 018 788

Na udzielone zobowiązania warunkowe ujęte w powyższej tabeli składają się zobowiązania do udzielenia kredytów (takie jak: niewykorzystane limity na kartach kredytowych, niewykorzystane limity zadłużenia w rachunku bieżącym, niewykorzystane transze kredytów inwestycyjnych) oraz wystawione gwarancje i akredytywy (stanowiące zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku z zobowiązań wobec podmiotów trzecich). Wartość zobowiązań gwarancyjnych prezentowanych powyżej przedstawia maksymalną wartość możliwej do poniesienia przez Bank straty w przypadku gdyby klienci nie wywiązali się ze swoich zobowiązań.

Bank tworzy rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe ujmowane w pozycji „rezerwy” w pasywach bilansu. Wartość rezerwy wyznacza się jako różnicę pomiędzy oszacowaną kwotą wykorzystanego zaangażowania warunkowego, a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji kredytowej. W związku z tym, Bank uznaje, że wartości ujęte w powyższej tabeli są jednocześnie zbliżone do wartości godziwej prezentowanych zobowiązań warunkowych.

Struktura podmiotowa wszystkich udzielonych zobowiązań gwarancyjnych netto, wykazanych w pozycjach pozabilansowych:

Klient - sektor, w tys. PLN	31.12.2024	31.12.2023
sektor finansowy	142 080	164 734
sektor niefinansowy (firmy)	1 571 598	1 541 946
sektor budżetowy	15	7 300
Razem	1 713 693	1 713 980

Bank jako podmiot dominujący wg stanu na 31.12.2024 r. udzielił spółkom zależnym linii na gwarancje o łącznej wartości 26,1 mln PLN. Poza tym Bank udzielał gwarancji i poręczeń zewnętrznym podmiotom na zlecenie spółek Grupy Kapitałowej. Łączną wartość zobowiązań gwarancyjnych z powyższych tytułów przedstawia tabela:

Podmiot zależny, w tys. PLN	31.12.2024	31.12.2023
Millennium Leasing Sp. z o.o.	20 000	20 000
Millennium Service Sp. z o.o.	1 813	12 732
Millennium Goodie Sp. z o.o.	5 000	5 000
Razem	26 813	37 732

Gwarancje i poręczenia udzielone Klientom

Zobowiązania udzielone - gwarancyjne, w tys. PLN	31.12.2024	31.12.2023
Czynne gwarancje i poręczenia	1 026 288	1 074 850
Linie na gwarancje i poręczenia	690 978	642 747
Razem	1 717 266	1 717 597
Rezerwy utworzone	(3 572)	(3 617)
Zobowiązania udzielone - gwarancyjne po uwzględnieniu rezerw	1 713 693	1 713 980

Struktura zobowiązań udzielonych z tytułu czynnych gwarancji i poręczeń wg poszczególnych kryteriów (w tys. zł.):

Według walut	31.12.2024	31.12.2023
PLN	750 333	716 929
Waluty obce	275 955	357 921
Razem	1 026 288	1 074 850

Według rodzaju zobowiązania	31.12.2024		31.12.2023	
	Ilość sztuk	Wartość	Ilość sztuk	Wartość
Gwarancja	3 242	1 006 910	3 299	1 058 547
Poręczenie	0	0	0	0
Regwarancja	77	19 378	65	16 303
Razem	3 319	1 026 288	3 364	1 074 850

Według przedmiotu zobowiązania	31.12.2024			31.12.2023		
	Ilość sztuk	Wartość	Udział % wartości	Ilość sztuk	Wartość	Udział % wartości
dobrego wykonania kontraktu	2 747	542 308	52,84%	2 760	573 259	53,34%
terminowej zapłaty za towar lub usługę	223	257 016	25,05%	249	295 486	27,49%
przetargowa	92	21 484	2,09%	78	14 290	1,33%
zapłaty czynszu	153	87 778	8,55%	159	81 397	7,58%
zwrotu zaliczki	43	60 039	5,85%	42	42 591	3,96%
celna	23	17 731	1,73%	29	19 481	1,81%
spłaty kredytu bankowego lub pożyczki	13	7 017	0,68%	16	7 589	0,70%
inne	25	32 915	3,21%	31	40 757	3,79%
RAZEM	3 319	1 026 288	100,00%	3 364	1 074 850	100,00%

12. Ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych

Na dzień 31 grudnia 2024 r. Bank miał 21 854 umowy kredytowe i dodatkowo 2 223 umowy kredytowe z byłego Euro Banku będące przedmiotem prowadzonych obecnie indywidualnych sporów sądowych (z wyłączeniem roszczeń wniesionych przez Bank przeciw klientom, tzw. spraw windykacyjnych), dotyczących klauzul indeksacyjnych w walutowych kredytach hipotecznych (52% umów kredytowych przed sądem pierwszej instancji oraz 48% umów kredytowych przed sądem drugiej instancji) z całkowitą wartością roszczeń wniesionych przez powodów wynoszącą 4 576,0 mln PLN oraz 331,1 mln CHF (portfel Banku Millennium: 4 111,2 mln PLN i 320,1 mln CHF oraz portfel byłego Euro Banku: 464,7 mln PLN i 11,0 mln CHF). Pierwotna wartość portfela udzielonych umów CHF (suma wypłaconych klientom transz) z uwzględnieniem kursu z dnia wypłaty poszczególnych transz kredytów, wyniosła 19,4 mld PLN dla 109,0 tys. umów kredytowych (portfel Banku Millennium: 18,3 mld PLN dla 103,8 tys. umów oraz portfel byłego Euro Banku: 1,1 mld PLN dla 5,2 tys. umów). Spośród 21 854 umów kredytowych w indywidualnych trwających obecnie sprawach 431 jest również przedmiotem sporu zbiorowego. Z ogólnej liczby indywidualnych postępowań przeciwko Bankowi około 3 600, czyli 16%, zostało wniesionych przez kredytobiorców, którzy już w sposób naturalny lub przedterminowy całkowicie spłacili kredyt lub posiadali kredyt przeliczony na złote w momencie wniesienia pozwu i nie posiadali ugody. Kolejne około 880 spraw dotyczy kredytów, które zostały w pełni spłacone w trakcie trwania postępowania (postępowania sądowe są długotrwałe).

Roszczenia zgłaszane przez klientów w postępowaniach indywidualnych dotyczą przede wszystkim stwierdzenia nieważności umowy i zwrotu zapłaconych rat kapitałowo-odsetkowych jako nienależnego świadczenia z uwagi na abuzywny charakter klauzul indeksacyjnych, lub też utrzymania umowy w PLN z oprocentowaniem indeksowanym do CHF Libor.

Bank jest poza tym stroną pozwu zbiorowego, którego przedmiotem jest ustalenie odpowiedzialności Banku z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia w związku z zawartymi walutowymi kredytami hipotecznymi. Nie jest to spór o zapłatę. Orzeczenie w tym postępowaniu nie przyzna bezpośrednio członkom grupy żadnych kwot. Liczba umów kredytowych objęta tym postępowaniem wynosi 3 273. Spośród 3 273 umów kredytowych objętych postępowaniem zbiorowym 431 jest również przedmiotem indywidualnych trwających obecnie spraw sądowych, zawarto 1 563 ugody oraz zapadło 29 wyroków prawomocnych (unieważnienie umowy kredytowej). W dniu 24 maja 2022 r. sąd wydał wyrok co do istoty sprawy oddalający powództwo w całości. W dniu 13 grudnia 2022 r. powód złożył apelację od wyroku z dnia 24 maja 2022 r. Dnia 25 czerwca 2024 r. odbyła się rozprawa apelacyjna, na której Bank wniósł wniosek o zmianę składu grupy i wyłączenie tych członków grupy, którzy zawarli z Bankiem porozumienie. Sąd zobowiązał pełnomocników powoda, do zajęcia na piśmie stanowiska w przedmiocie aktualnego składu grupy. Termin rozprawy sąd wyznaczy z urzędu.

Intensywna kampania reklamowa obserwowana w domenie publicznej wpływa na liczbę sporów sądowych. Do końca 2019 r. przeciwko Bankowi złożono 1 984 indywidualne roszczenia (dodatkowo 236 przeciwko dawnemu Euro Bankowi), w 2020 r. liczba ta wzrosła o 3 005 (265), w 2021 r. wzrosła o 6 157 (423), w 2022 r. wzrosła o 5 758 (408), w 2023 r. wzrosła o 6 879 (646), natomiast w 2024 r. wzrosła o 5 902 (672).

Z danych ZBP (Związek Banków Polskich) zebranych od wszystkich banków posiadających walutowe kredyty hipoteczne wynika, że znaczna większość sporów została prawomocnie rozstrzygnięta niekorzystnie dla banków. Jeśli chodzi o Bank Millennium (włącznie z portfelem byłego Euro Banku), w okresie od roku 2015 do końca 2024 r. ostatecznie rozstrzygnięto 8 557 spraw (8 450 w roszczeniach klientów wobec Banku i 107 w roszczeniach wniesionych przez Bank wobec klientów tj. sprawy windykacyjne) spośród których zawarto 2 561 ugód, 88 spraw umorzono, 75 zostało rozstrzygniętych korzystnie dla Banku, a 5 833 zakończyły się wyrokiem niekorzystnym dotyczącym zarówno unieważnienia umów kredytowych, jak i konwersji na PLN+LIBOR. Bank podejmuje odpowiednie działania prawne celem zabezpieczenia zwrotu kwot udostępnionych na podstawie umów kredytu.

Wartość brutto umów i pożyczek w ramach indywidualnych spraw sądowych i pozwów grupowych wniesionych przeciwko Bankowi (włącznie z portfelem byłego Euro Banku) na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 1 189 mln CHF (w tym pozostająca do spłaty kwota kapitału umów kredytowych w ramach pozwu zbiorowego wyniosła 86 mln CHF).

Gdyby wszystkie umowy kredytowe zawarte przez Bank Millennium, będące obecnie w postępowaniach sądowych indywidualnych i grupowych zostały uznane za nieważne bez żadnego wynagrodzenia za wykorzystanie kapitału, koszt przed opodatkowaniem mógłby wynieść 7 087 mln zł. Końcowe straty mogą być niższe lub wyższe w zależności od ostatecznej linii orzecznictwa sądowego w tym zakresie oraz uwzględnienia dodatkowych kosztów w orzeczeniach sądowych.

W okresie 12 miesięcy 2024 r. Bank utworzył 1 979,2 mln zł rezerw na portfel Banku Millennium oraz 199,9 mln zł na portfel byłego Euro Banku. Wartość bilansowa rezerw dla portfela Banku Millennium na koniec grudnia 2024 r. ukształtowała się na poziomie 7 724,1 mln zł, a dla portfela byłego Euro Banku 739,6 mln zł.

Opracowana przez Bank metodyka liczenia rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami indeksowanymi opiera się na następujących głównych parametrach wynikających z obserwacji historycznych lub założeń eksperckich:

- (i) liczbie bieżących spraw (w tym umów w ramach pozwu zbiorowego) i potencjalnych przyszłych spraw sądowych;
- (ii) jeśli chodzi o liczbę przyszłych spraw sądowych, Bank monitoruje zachowania klientów analizuje ich skłonność pozwania Banku, w tym z uwagi na czynniki ekonomiczne i przyjmuje następujące założenia:
 - a. w zakresie kredytów aktywnych (tj. kredytów z niespłaconym saldem) Bank (uwzględniając oczekiwaną liczbę ugód) szacuje odsetek klientów objętych metodologią w tej grupie klientów na 88% ogólnej liczby aktywnych kredytów.
 - b. w przypadku kredytów już w pełni spłaconych lub przeliczonych na złote, Bank przypisuje znacznie mniejsze prawdopodobieństwo, że staną się przedmiotem sprawy sądowej (Bank zakłada, że około 24% spłaconych posiadających ekonomiczne uzasadnienie pozwania Banku, ale jednocześnie nieobjętych wcześniejszą ugodą kredytów pozwało lub zdecyduje się pozwać Bank w przyszłości).
- (iii) wysokości potencjalnej straty Banku w przypadku wydania konkretnego wyroku sądu (w tym szacunkowe odsetki ustawowe);
- (iv) prawdopodobieństwie uzyskania określonego wyroku sądowego obliczanego na podstawie statystyk orzeczeń w sprawach, w których Bank jest stroną;
- (v) szacunkach związanych z polubownymi ugodami z klientami zawieranymi na drodze sądowej lub pozasądowej:
 - a. Bank zakłada 12% prawdopodobieństwo powodzenia zawarcia ugody w ramach negocjacji prowadzonych z klientami w toku postępowania sądowego,
 - b. negocjacje prowadzone są indywidualnie i mogą zostać w każdej chwili przerwane przez Bank,
 - c. w związku ze znaczącymi wysiłkami negocjacyjnymi podjętymi już w przeszłości, prawdopodobieństwo powodzenia tych negocjacji w przyszłości maleje, a jednocześnie większość klientów kontaktowała się już z Bankiem w sprawie ewentualnej przewalutowania kredytów na złote, dlatego na chwilę obecną Bank przyjmuje konserwatywne podejście, biorąc pod uwagę potencjalny wpływ tego czynnika.

Bank jest otwarty na indywidualne negocjowanie korzystnych warunków przedterminowej spłaty lub przewalutowania kredytów na PLN. W wyniku tych negocjacji liczba aktywnych walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez Bank Millennium zmniejszyła się o 25 883. Na koniec 2024 roku Bank posiadał 24 573 aktywne walutowe kredyty hipoteczne. Koszty poniesione w związku z tymi negocjacjami wyniosły 2 217,0 mln zł. Przedmiotowe koszty są prezentowane głównie w pozycji „Wynik z pozycji wymiany” oraz „Wynik z tytułu modyfikacji” w Rachunku zysków i strat (wartości kosztów obciążających poszczególne pozycje Rachunku zysków i strat z tytułu zawieranych ugód zaprezentowano w **nocie (14) w Rozdziale 13. Noty do Sprawozdania Finansowego**).

Biorąc pod uwagę powyższe informacje dotyczące spraw sądowych (aktywnych i już zakończonych po wydaniu wyroków), zrealizowanych ugód i założeń dotyczących przyszłej liczby spraw sądowych i ugód, a także historyczną liczbę i pierwotną kwotę udzielonych pożyczek, można stwierdzić, że ryzyko już zmaterializowane (odzwierciedlone w rezerwach i stratach już zaksięgowanych w rachunku zysków i strat) stanowi 60% historycznej liczby udzielonych pożyczek i 73% pierwotnie wypłaconego kapitału.

Ryzyko prawne portfela byłego Euro Banku jest w pełni pokryte Umową w przedmiocie Zwolnienia z Odpowiedzialności i Gwarancji Dotyczącą Portfela CHF, zawartą z Société Générale S.A.

Bank przeanalizował wrażliwość wysokości rezerwy na zmianę poszczególnych parametrów metodologii:

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę
Zmiana w liczbie przyjmowanych w założeniach spraw sądowych	Dodatkowo 1 000 nowych klientów składa pozew sądowy przeciwko Bankowi	188 mln zł
Zmiana ponoszonych kosztów w związku z wyrokiem lub ugodą	Zmiana poziomu kosztów o 1% w porównaniu do założonego	77 mln zł

W dniu 8 grudnia 2020 roku p. Jacek Jastrzębski, przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), zaproponował wprowadzenie rozwiązania „sektorowego” w kwestii ryzyka związanego z walutowymi kredytami hipotecznymi dla całego sektora. Rozwiązanie polegałoby na oferowaniu przez banki swoim klientom możliwości dobrowolnego przystępowania do porozumień, na podstawie których klient zawierałby z bankiem ugodę, tak jakby jego kredyt od samego początku był kredytem złotowym oprocentowanym za pomocą odpowiedniej stopy WIBOR powiększonej o marżę historycznie stosowaną do takiego kredytu. Decyzja o powszechnym wdrożeniu tego rozwiązania mogłaby wiązać się z koniecznością utworzenia z góry rezerw na straty wynikające z przewalutowania kredytów hipotecznych w CHF. Bank w praktyce wykorzystuje elementy propozycji powyższego rozwiązania systemowego przy wielu indywidualnych negocjacjach z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych, w tym również w toku postępowań sądowych.

Ze względu na orzecznictwo TSUE, które wyklucza dochodzenie przez banki roszczeń wykraczających poza zwrot udostępnionego kapitału, możliwość wdrożenia rozwiązania KNF jest niska.

Można racjonalnie założyć, że kwestie prawne odnoszące się do walutowych kredytów hipotecznych będą dalej badane przez sądy krajowe w ramach rozpatrywanych sporów oraz TSUE, co może doprowadzić do pojawienia się dalszych interpretacji, które będą istotne dla oceny ryzyka związanego z przedmiotowymi postępowaniami.

Obszarem, który może podlegać dalszej analizie w orzecznictwie sądów polskich pozostają zagadnienia związane z okresem przedawnienia roszczeń restytucyjnych Banku oraz klienta będących następstwem nieważności umowy kredytowej. Interpretacje prawne w tych sprawach mogą mieć wpływ na wysokość rezerw w przyszłości.

Istnieje potrzeba stałej analizy spraw spornych. Bank będzie musiał regularnie dokonywać oceny i być może konieczne będzie dalsze tworzenie rezerw na ryzyko związane z walutowymi kredytami hipotecznymi, biorąc pod uwagę nie tylko wyżej wymienione aspekty, ale także negatywne wyroki sądów w sprawie kredytów hipotecznych w walutach obcych oraz ważne parametry, takie jak liczba nowych roszczeń klientów, w tym tych związanych ze spłaconymi umowami kredytowymi.

Na stronie internetowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów opublikowane zostały założenia do projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (link: <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-szczegolnych-rozwiazaniach-w-zakresie-rozpoznawania-spraw-dotyczacych-zawartych-z-konsumentami-umow-kredytu-denominowanego-lub-indeksowanego-do-franka-szwajcarskiego>).

Zgodnie z zawartą informacją jako planowany termin przyjęcia projektu przez radę Ministrów wskazano II kwartał 2025. Zgodnie z trybem legislacyjnym po przyjęciu, projekt ustawy powinien zostać skierowany do Polskiego Parlamentu, a następnie w przypadku jego uchwalenia skierowany do Prezydenta w celu jego podpisania po czym opublikowany w Dzienniku Ustaw.

Uchwalenie ustawy w kształcie realizującym ogłoszone założenia znacząco może przyspieszyć czas rozpatrywania sporów sądowych dotyczących ważności mieszkaniowych umów kredytowych indeksowanych do CHF.

Istotne dla oceny ryzyka rozstrzygnięcia TSUE i Sądu Najwyższego

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

3 października 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ('TSUE') wydał wyrok w sprawie C-260/18 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. Wyrok TSUE w zakresie dokonanej w nim interpretacji prawa Unii Europejskiej jest wiążący dla sądów krajowych. Orzeczenie to interpretowało art. 6 dyrektywy 93/13. W świetle przedmiotowego orzeczenia wspomniany przepis musi być interpretowany w taki sposób, że (i) sąd krajowy może unieważnić umowę kredytową, jeśli usunięcie nieuczciwych warunków wykrytych w tej umowie zmieniłoby charakter głównego przedmiotu umowy; (ii) skutki dla sytuacji klienta wynikające z unieważnienia umowy należy oceniać w świetle okoliczności istniejących lub dających się przewidzieć w czasie, kiedy powstał spór, a co do tego, czy konsument chce utrzymać umowę, decyduje jego wola; (iii) artykuł 6 dyrektywy wyklucza wypełnianie luk w umowie spowodowanych usunięciem nieuczciwych warunków umowy wyłącznie na podstawie krajowego ustawodawstwa o charakterze ogólnym lub przyjętych zwyczajów; (iv) artykuł 6 dyrektywy wyklucza utrzymanie nieuczciwych warunków umowy, jeśli konsument nie zgodził się na utrzymanie takich warunków. Można zauważyć, że TSUE poddał w wątpliwość możliwość dalszej realizacji umowy kredytowej w PLN przy utrzymaniu obliczania odsetek zgodnie z LIBOR.

Wyrok TSUE dotyczy jedynie sytuacji, w której sąd krajowy uznał wcześniej, że warunek umowny ma charakter abuzywny. Wyłączną prerogatywą sądów krajowych jest ocena, w trakcie postępowania sądowego, czy dany warunek umowny może być uważany za abuzywny w danych okolicznościach sprawy.

29 kwietnia 2021 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ('TSUE') wydał wyrok w sprawie C-19/20 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie przeciwko ex- BPH S.A. TSUE stwierdził że:

- (i) sąd krajowy jest zobowiązany do stwierdzenia nieuczciwego charakteru warunku umowy nawet jeśli warunek ten został zmieniony przez te strony w drodze umowy. Takie stwierdzenie pociąga za sobą przywrócenie sytuacji, w jakiej znajdowałby się konsument w braku warunku, którego nieuczciwy charakter zostałby stwierdzony, chyba że konsument poprzez zmianę nieuczciwego warunku zrezygnował z takiego przywrócenia w drodze wolnej i świadomej zgody. Jednakże z dyrektywy Rady 93/13 nie wynika, że stwierdzenie nieuczciwego charakteru pierwotnego warunku umownego miałoby co do zasady skutek w postaci unieważnienia umowy, jeśli zmiana tego warunku pozwala na przywrócenie równowagi między obowiązkami i prawami tych stron wynikającymi z umowy i na usunięcie wady obciążającej ten warunek;
- (ii) sąd krajowy może usunąć jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, w wypadku gdy zniechęcający cel dyrektywy Rady 93/13 jest realizowany przez krajowe przepisy ustawowe regulujące korzystanie z niego, o ile element ten stanowi odrębne zobowiązanie umowne, które może być przedmiotem indywidualnej kontroli pod kątem nieuczciwego charakteru. Jednocześnie, przepisy dyrektywy stoją na przeszkodzie temu, by sąd odsyłający usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku poprzez zmianę jego istoty;
- (iii) skutki stwierdzenia przez sąd istnienia nieuczciwego warunku w umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem podlegają przepisom prawa krajowego, przy czym kwestia utrzymywania się w mocy takiej umowy powinna być oceniana z urzędu przez sąd krajowy zgodnie z obiektywnym podejściem na podstawie tych przepisów;
- (iv) sąd krajowy, który stwierdza nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, obowiązany jest poinformować konsumenta, w ramach krajowych norm proceduralnych i w następstwie kontradiktoryjnej debaty, o konsekwencjach prawnych, jakie może pociągnąć za sobą stwierdzenie nieważności takiej umowy, niezależnie od tego, czy konsument jest reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika.

W dniu 18 listopada 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C-212/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. TSUE stwierdził, że:

- (i) treść klauzuli umowy kredytu zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem ustalającej cenę zakupu i sprzedaży waluty obcej, do której kredyt jest indeksowany, powinna, na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, umożliwić właściwie poinformowanemu oraz dostatecznie uważnemu i racjonalnemu konsumentowi zrozumienie sposobu ustalania kursu wymiany waluty obcej stosowanego w celu obliczenia kwoty rat kredytu, w taki sposób, aby konsument miał możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs wymiany stosowany przez przedsiębiorcę;
- (ii) sąd krajowy, który stwierdził nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, nie może dokonać wykładni tego warunku w celu złagodzenia jego nieuczciwego charakteru, nawet jeśli taka wykładnia odpowiadałaby wspólnej woli stron.

W dniu 10 czerwca 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał postanowienie w sprawie C-198/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Santander Bank Polska SA. TSUE stwierdził, że ochrona przewidziana w dyrektywie Rady 93/13/EWG przysługuje każdemu konsumentowi, a nie tylko temu, którego można uznać za „właściwie poinformowanego oraz dostatecznie uważnego i rozsądnego przeciętnego konsumenta”.

W dniu 8 września 2022 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawach połączonych C-80/21, C-81/21, C-82/21 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie w sprawach przeciwko Deutsche Bank SA oraz mBank SA. TSUE stwierdził, że:

- (i) sąd krajowy może stwierdzić nieuczciwy charakter części warunku umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, które nadają mu nieuczciwy charakter, jeżeli takie usunięcie nie spowodowałoby się do zmiany treści tego warunku, który ma wpływ na jego istotę, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego;
- (ii) sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, która to nieważność nie pociąga za sobą nieważności tej umowy w całości, zastąpić ten warunek przepisem dyspozytywnym prawa krajowego;
- (iii) sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, który pociąga za sobą nieważność tej umowy w całości, zastąpić warunek umowny, którego nieważność została stwierdzona, albo wykładnią oświadczenia woli stron w celu uniknięcia unieważnienia tej umowy, albo przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, nawet jeśli konsument został poinformowany o skutkach nieważności tejże umowy i zaakceptował je;
- (iv) dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia konsumenta, mającego na celu uzyskanie zwrotu kwot nienależnie wypłaconych przedsiębiorcy w wykonaniu nieuczciwego warunku umowy kredytu, nie rozpoczyna biegu w dniu każdego świadczenia wykonanego przez konsumenta, jeśli konsument nie był w stanie w tym dniu samodzielnie dokonać oceny nieuczciwego charakteru warunku umownego lub nie powziął wiedzy o nieuczciwym charakterze tego warunku i bez uwzględnienia okoliczności, że umowa przewidywała okres spłaty - w niniejszym przypadku trzydziestoletni - znacznie przekraczający dziesięcioletni ustawowy termin przedawnienia.

W dniu 16 marca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-6/22 na skutek pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że:

- (i) w wypadku unieważnienia umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą ze względu na nieuczciwy charakter jednego z jej warunków do państw członkowskich należy uregulowanie, w drodze ich prawa krajowego, skutków tego unieważnienia, z poszanowaniem ochrony przyznanej konsumentowi przez Dyrektywę, w szczególności poprzez zagwarantowanie przywrócenia sytuacji prawnej i faktycznej, w jakiej konsument ten znajdowałby się w braku takiego nieuczciwego warunku;
- (ii) sąd krajowy nie może:
 - a. badać z urzędu, z pominięciem zakresu uprawnień przyznanych mu w tym względzie przez prawo krajowe, sytuację majątkową konsumenta, który zażądał unieważnienia umowy wiążącej go z przedsiębiorcą ze względu na istnienie nieuczciwego warunku, bez którego umowa nie może nadal być prawnie wiążąca, nawet jeśli owo unieważnienie może narazić konsumenta na szczególnie szkodliwe konsekwencje;
 - b. odmówić stwierdzenia unieważnienia umowy, w sytuacji gdy konsument wyraźnie o to się zwrócił i został poinformowany w sposób obiektywny i wyczerpujący o konsekwencjach prawnych i szczególnie szkodliwych dla niego skutkach gospodarczych;
- (iii) sąd krajowy nie może po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem zarządzić lukom wynikającym z usunięcia nieuczciwego warunku zawartego w tej umowie poprzez zastosowanie przepisu prawa krajowego niemającego charakteru przepisu dyspozytywnego. Jednakże do sądu krajowego należy podjęcie, przy uwzględnieniu całości prawa krajowego, wszelkich środków niezbędnych dla ochrony konsumenta przed szczególnie szkodliwymi konsekwencjami, jakie mogłoby dla niego mieć unieważnienie umowy.

W dniu 8 czerwca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-570/21 na skutek pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że:

- (i) w pojęciu „konsumenta” w rozumieniu Dyrektywy 93/13 mieści się osoba, która zawarła umowę kredytu do użytku częściowo związanego z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, a w części niezwiązanego z tą działalnością, wspólnie z innym kredytobiorcą, który nie działał w ramach swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy;
- (ii) w celu ustalenia, czy dana osoba jest objęta zakresem pojęcia „konsumenta” w rozumieniu Dyrektywy 93/13, a w szczególności, czy gospodarczy cel umowy kredytu zawartej przez tę osobę jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy, sąd odsyłający jest zobowiązany uwzględnić wszystkie istotne okoliczności towarzyszące tej umowie, zarówno ilościowe, jak i jakościowe, takie jak w szczególności podział wykorzystania pożyczonego kapitału na działalność zawodową i pozazawodową, a w przypadku większej liczby kredytobiorców okoliczność, że tylko jeden z nich realizuje cel gospodarczy lub że kredytodawca uzależnił udzielenie kredytu przeznaczonego na cele konsumenckie od częściowego przeznaczenia pożyczonej kwoty na spłatę długów związanych z działalnością gospodarczą lub zawodową.

Dnia 15 czerwca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie C-287/22 na skutek pytania prejudycjalnego skierowanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może oddalić złożonego przez konsumenta wniosku o zastosowanie środków tymczasowych mających na celu zawieszenie, w oczekiwaniu na ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie unieważnienia zawartej przez tego konsumenta umowy kredytu ze względu na to, że owa umowa kredytu zawiera nieuczciwe warunki, spłaty rat miesięcznych należnych na podstawie wspomnianej umowy kredytu, w sytuacji gdy zastosowanie takich środków tymczasowych jest konieczne dla zapewnienia pełnej skuteczności tego orzeczenia.

W dniu 15 czerwca 2023 r. TSUE wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygn. C-520/21, w następstwie pytań prejudycjalnych zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko Bankowi Millennium, w którym wskazał, że Dyrektywa 93/13 nie reguluje wyraźnie skutków nieważności umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem po usunięciu zawartych w niej nieuczciwych warunków. Jednocześnie stwierdził, że:

- (i) przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą konsument ma prawo żądać od instytucji kredytowej rekompensaty wykraczającej poza zwrot miesięcznych rat i kosztów zapłaconych z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty, pod warunkiem poszanowania celów dyrektywy 93/13 i zasady proporcjonalności;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty.

W dniu 21 września 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-139/22 zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko mBankowi. Trybunał orzekł, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 nie stoją na przeszkodzie temu, by warunek umowny, który nie był indywidualnie negocjowany, został uznany przez właściwe organy krajowe za nieuczciwy z tego tylko powodu, że jego treść jest równoznaczna z treścią postanowienia wzorca umowy wpisanego do krajowego rejestru klauzul niedozwolonych;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że postanowienie umowy, które ze względu na warunki wykonania niektórych przewidzianych w nim zobowiązań danego konsumenta należy uznać za nieuczciwe, nie może utracić takiego charakteru z powodu innego postanowienia tej umowy, które przewiduje możliwość wykonania przez tego konsumenta tych zobowiązań na innych warunkach;
- (iii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że przedsiębiorca ma obowiązek poinformowania zainteresowanego konsumenta o istotnych cechach zawartej z nim umowy oraz o ryzyku związanym z tą umową, i to nawet wówczas, gdy ów konsument jest jego pracownikiem i posiada odpowiednią wiedzę w dziedzinie wspomnianej umowy.

W dniu 7 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygn. akt C-140/22 zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko mBankowi. Trybunał orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że w kontekście uznania nieważności w całości umowy kredytu hipotecznego zawartej z konsumentem przez instytucję bankową ze względu na to, iż umowa ta zawiera nieuczciwy warunek, bez którego nie może ona dalej obowiązywać:

- (i) stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą wykonywanie praw, które konsument wywodzi z tej dyrektywy, jest uzależnione od złożenia przez tego konsumenta przed sądem oświadczenia, w którym twierdzi on, po pierwsze, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy tego warunku, po drugie, że jest świadomy z jednej strony faktu, że nieważność wspomnianego warunku pociąga za sobą nieważność wspomnianej umowy, a z drugiej - konsekwencji tego uznania nieważności, i po trzecie, że wyraża zgodę na uznanie tej umowy za nieważną;
- (ii) stoją na przeszkodzie temu, aby rekompensata żądana przez danego konsumenta z tytułu zwrotu kwot, które zapłacił on w wykonaniu rozpatrywanej umowy, została pomniejszona o równowartość odsetek, które ta instytucja bankowa otrzymałaby, gdyby umowa ta pozostała w mocy.

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygnaturą C-756/22 zainicjowaną przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie z powództwa Banku Millennium i orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że w kontekście uznania umowy kredytu hipotecznego zawartej z konsumentem przez instytucję bankową za nieważną w całości ze względu na to, że umowa ta zawiera nieuczciwe warunki, bez których nie może ona dalej obowiązywać, stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa państwa członkowskiego, zgodnie z którą instytucja ta ma prawo żądać od tego konsumenta zwrotu kwot innych niż kapitał wpłacony na poczet wykonania tej umowy oraz ustawowe odsetki za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty.

W dniu 14 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-28/22 skierowaną przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi. Trybunał orzekł, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w następstwie uznania za nieważną umowy kredytu hipotecznego zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem z uwagi na zawarte w tej umowie nieuczciwe warunki termin przedawnienia roszczeń tego przedsiębiorcy wynikających z nieważności rzeczony umowy rozpoczyna bieg dopiero od dnia, w którym staje się ona trwale bezskuteczna, podczas gdy termin przedawnienia roszczeń tego konsumenta wynikających z nieważności tej umowy rozpoczyna bieg w chwili, w której dowiedział się on lub powinien dowiedzieć się o nieuczciwym charakterze warunku powodującego tę nieważność;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą przedsiębiorcy, który zawarł umowę kredytu hipotecznego z konsumentem, nie spoczywa obowiązek sprawdzenia, czy konsument ten ma wiedzę o skutkach usunięcia nieuczciwych warunków zawartych w tej umowie lub o niemożności zachowania mocy wiążącej owej umowy w przypadku usunięcia tych warunków;
- (iii) przepisy Dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą, w sytuacji gdy umowa kredytu hipotecznego zawarta przez przedsiębiorcę z konsumentem nie może już pozostać wiążąca po usunięciu nieuczciwych warunków zawartych w tej umowie, przedsiębiorca ten może powołać się na prawo zatrzymania umożliwiające mu uzależnienie zwrotu świadczeń otrzymanych od tego konsumenta od przedstawienia przez niego oferty zwrotu świadczeń, które sam otrzymał od tego przedsiębiorcy, lub gwarancji zwrotu tych ostatnich świadczeń, jeżeli wykonanie przez tego samego przedsiębiorcę tego prawa zatrzymania powoduje utratę przez rzeczony konsumenta prawa do uzyskania odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu nałożonego na danego przedsiębiorcę do wykonania zobowiązania umownego po tym, jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu świadczeń zapłaconych jemu w wykonaniu tej umowy.

Postanowieniem z 15 stycznia 2024 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygn. akt C-488/23 na skutek pytania Sądu Okręgowego w Warszawie, wskazując, że prawo instytucji finansowej do żądania waloryzacji udostępnionego kapitału po stwierdzeniu nieważności umowy kredytu zostało wykluczone w wyroku z 15 czerwca 2023 r. wydanym w sprawie C-520/21.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej 18 stycznia 2024 r. wydał wyrok w sprawie C-531/22 na skutek pytań prejudycjalnych zadanych przez Sąd Rejonowy Warszawa-Śródmieście w sprawie byłego Getin Noble Banku. Trybunał stwierdził, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 stoją na przeszkodzie przepisom krajowym przewidującym, iż sąd krajowy nie może zbadać z urzędu potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków zawartych w umowie i wyciągnąć z tego konsekwencji, w sytuacji gdy sprawuje on nadzór nad postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym na podstawie prawomocnego orzeczenia w sprawie wydania nakazu zapłaty, któremu przysługuje powaga rzeczy osądzonej:
 - a. jeśli przepisy te nie przewidują takiego badania na etapie wydawania nakazu zapłaty, lub
 - b. jeśli takie badanie jest przewidziane wyłącznie na etapie sprzeciwu od danego nakazu zapłaty, o ile istnieje znaczne ryzyko, że dany konsument nie wniesie wymaganego sprzeciwu albo ze względu na to, że określony w tym celu termin jest bardzo krótki, albo z uwagi na koszty postępowania przed sądem w stosunku do kwoty kwestionowanego długu, albo też ze względu na to, że przepisy krajowe nie przewidują obowiązku dostarczenia temu konsumentowi wszelkich informacji niezbędnych do ustalenia przez niego zakresu swoich praw;

- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym wpis warunku umowy do krajowego rejestru klauzul niedozwolonych powoduje uznanie tego warunku za nieuczciwy w każdym postępowaniu z udziałem konsumenta, w tym także wobec przedsiębiorcy innego niż ten, przeciwko któremu toczyło się postępowanie o wpis rzeczonego warunku do tego rejestru krajowego, i gdy ów warunek nie ma takiego samego brzmienia jak warunek wpisany do wspomnianego rejestru, ale posiada taki sam sens i wywołuje jednakowe skutki wobec danego konsumenta.

Postanowieniem z 3 maja 2024 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygn. akt C-348/23 na skutek pytania Sądu Okręgowego w Warszawie, wskazując, że stoją one na przeszkodzie uznaniu że skutki prawne wiążące się ze stwierdzeniem nieważności umowy są uzależnione od spełnienia przez tego konsumenta warunku zawieszającego, by ów konsument przed sądem krajowym złożył oświadczenie, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy warunku umownego oraz że jest świadomy, iż nieważność wspomnianego warunku pociąga za sobą stwierdzenie nieważności umowy kredytu i jego skutków i że wyraża zgodę na stwierdzenie nieważności umowy.

Postanowieniem z 8 maja 2024 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygn. akt C-424/22 na skutek pytania Sądu Okręgowego w Krakowie, wskazując, że stoją one na przeszkodzie stosowaniu przez instytucję finansową prawa zatrzymania które uzależnienia uzyskanie przez konsumenta przyznanych mu przez sąd kwot od równoczesnego zaoferowania przez niego zwrotu albo zabezpieczenia zwrotu całości świadczenia otrzymanego od tej instytucji finansowej.

Orzecznictwo Polskiego Sądu Najwyższego

7 maja 2021 Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów Sądu Najwyższego wydał uchwałę której nadał moc zasady prawnej zgodnie z którą:

- (i) niedozwolone postanowienie umowne (art. 385(1) § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następczo świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną;
- (ii) jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.). Kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna.

W dniu 28 kwietnia 2022 r. Sąd Najwyższy wydał uchwałę (III CZP 40/22), w której wskazał, że w sporach z konsumentem przepis art. 358(1) k.c. stanowi przepis szczególny wobec art. 353(1) k.c., co oznacza, że w przypadku, gdy zachodzą przesłanki zastosowania obu przepisów, sąd powinien zastosować przepis szczególny i orzec trwałą bezskuteczność postanowienia umownego, a nie jego nieważność. Przedmiotowe orzeczenie Sądu Najwyższego należy postrzegać jako istotnie ograniczające ryzyko przedawnienia roszczeń banku o zwrot kapitału.

Skutkiem uchwały SN z 7 maja 2021 r. jest stwierdzenie, że bankowi przysługuje zwrot świadczenia pieniężnego spełnionego przez bank w wykonaniu trwale bezskutecznej umowy. Biorąc pod uwagę niepewność co do momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń banku, Bank w celu ochrony swoich interesów kieruje przeciwko kredytobiorcom pozostającym w sporze sądowym z bankiem oraz w innych okolicznościach, w których takie ryzyko może istnieć, pozwy o zapłatę. Żądanie pozwu obejmuje roszczenie o zwrot kapitału udostępnionego kredytobiorcy na podstawie umowy. Do dnia 31 grudnia 2024 r. Bank skierował przeciwko kredytobiorcom 16 040 pozwów.

W dniu 25 kwietnia 2024 r. odbyło się posiedzenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego celem odpowiedzi na pytania sformułowane przez Pierwszą Prezes Sądu Najwyższego, opublikowane w dniu 29 stycznia 2021 r., dotyczące kluczowych kwestii z zakresu umów walutowych kredytów hipotecznych. Sąd Najwyższy, w składzie całej Izby Cywilnej podjął uchwałę mającą moc zasady prawnej, w której stwierdził, iż:

- (i) W razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.
- (ii) W razie niemożności ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.
- (iii) Jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron.
- (iv) Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się co do zasady od dnia następującego po dniu, w którym kredytobiorca zakwestionował względem banku wiązanie postanowieniami umowy.
- (v) Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, nie ma podstawy prawnej do żądania przez którąkolwiek ze stron odsetek lub innego wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych w okresie od spełnienia nienależnego świadczenia do chwili popadnięcia w opóźnienie co do zwrotu tego świadczenia.

W dniu 19 czerwca 2024 r. Sąd Najwyższy wydał uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego (III CZP 31/23), w której stwierdził, iż:

Prawo zatrzymania (art. 496 k.c.) nie przysługuje stronie, która może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony.

Ze względu na orzecznictwo TSUE, które dokonało interpretacji przyczyn i skutków nieważności umów hipotecznych kredytów walutowych oraz wyżej wskazaną uchwałę Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, obszar wykładni przepisów przez sądy polskie w tym zakresie wydaje się być ograniczony. Dalsza praktyka orzecznicza sądów polskich odgrywać będzie jednak pewną rolę w praktycznej realizacji wskazań Trybunału i Sądu Najwyższego.

13. Noty do Sprawozdania Finansowego

Wartości prezentowane w notach do sprawozdania finansowego wyrażone są w tysiącach zł.

1. PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK I PRZYCHODY O PODOBNYM CHARAKTERZE

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 132 774	1 806 350
Instrumenty dłużne	1 338 587	871 288
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	794 187	935 062
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według amortyzowanego kosztu	6 425 198	6 385 562
Środki w Banku Centralnym	223 301	222 277
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	5 058 108	5 508 395
- wpływ korekty wartości bilansowej brutto kredytów z tytułu wakacji kredytowych	(106 788)	(11 404)
Instrumenty dłużne	985 630	552 276
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	113 796	34 786
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	44 363	67 828
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	0	0
Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego z tytułu:	100 971	108 471
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	3 285	9 995
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - Instrumenty pochodne	81 723	93 610
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - Instrumenty dłużne	15 963	4 866
Razem	8 658 943	8 300 383

Przychody odsetkowe za 2024 r. zawierają odsetki naliczone od kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kwocie 177 985 tys. zł (odpowiednio dla danych porównawczych za rok 2023 kwota tych odsetek wynosiła 214 843 tys. zł).

Przychody odsetkowe od instrumentów wycenianych według amortyzowanego kosztu za rok 2024 zawierają korektę z tytułu wakacji kredytowych (pomniejszająca przychody) w kwocie 106,8 mln zł (odpowiednio dla danych porównawczych za rok 2023 kwota tej korekty wynosiła 11,4 mln zł), więcej informacji na ten temat przedstawiono w Rozdziale 7.3 Przyjęte zasady rachunkowości.

2. KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK I PODOBNE KOSZTY

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Koszty odsetkowe od Zobowiązań finansowych wycenianych według amortyzowanego kosztu:	(3 238 298)	(3 165 879)
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	(14 393)	(12 602)
Zobowiązania wobec klientów	(2 668 228)	(2 834 187)
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	(37 513)	(35 178)
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(367 570)	(115 891)
Zobowiązania podporządkowane	(125 557)	(141 686)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(11 352)	(9 325)
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	(13 685)	(17 010)
Inne	0	0
Razem	(3 238 298)	(3 165 879)

W linii „Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń” Bank prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej. Szczegółowy opis stosowanych przez Bank relacji zabezpieczających został zamieszczony w notcie (24).

3. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

3a. Przychody z tytułu prowizji

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Prowizje za prowadzenie rachunków	113 298	117 576
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	102 097	94 976
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	161 707	169 111
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	13 711	14 924
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	317 104	293 979
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	88 680	117 975
Prowizje z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa i innych produktów oszczędnościowych	52 861	46 094
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	14 574	12 215
Pozostałe prowizje	53 802	45 507
Razem	917 834	912 357

3b. Koszty z tytułu prowizji

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Prowizje za prowadzenie rachunków	(44 419)	(44 320)
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	(4 548)	(4 930)
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	(18 822)	(9 466)
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	(117 815)	(111 309)
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	(2 586)	(2 233)
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(8 280)	(9 518)
Pozostałe prowizje	(53 207)	(46 855)
Razem	(249 677)	(228 631)

4. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	0
Aktywa finansowe nie przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	544	630
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	3 082	2 801
Inwestycje w jednostkach zależnych	26 618	28 706
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	8 497	0
Razem	38 741	32 137

5. WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIEWYCENIANYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Wynik na transakcji bancassurance	0	553 912
Operacje instrumentami dłużnymi	143	(12 353)
Sprzedaż portfela wycenianego według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(8 771)	2 441
Koszty operacji finansowych	(2 125)	(2 575)
Razem	(10 753)	541 425

Transakcja bancassurance

W dniu 13 lutego 2023 r. Zarząd Banku poinformował, że po uzyskaniu niezbędnych zgód korporacyjnych, w dniu 13 lutego 2023 r., Bank zawarł umowę ("Umowa") sprzedaży 80% udziałów w spółce Millennium Financial Services sp. z o.o. (obecnie Europa Millennium Financial Services sp. z o.o.; dalej "Spółka") na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A., które nabywa 72% udziałów Spółki oraz Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A., które nabywa 8% udziałów Spółki (łącznie "Kupujący").

Bank zawarł również z Kupującymi oraz Spółką umowy dotyczące wyłącznego modelu dystrybucji ubezpieczeń, w tym umowę o współpracy, umowy dystrybucyjne oraz umowy agencyjne. Strategiczna współpraca ubezpieczeniowa przewiduje długoterminową (10 lat) współpracę w zakresie bancassurance w odniesieniu do określonych ubezpieczeń powiązanych z produktami kredytowymi oferowanymi przez Bank.

Istotą transakcji przewidzianej w Umowie było bezpośrednie nabycie Udziałów przez Kupujących od Banku za zdefiniowaną cenę początkową, która może podlegać mechanizmowi korekty ceny po zamknięciu Transakcji.

W dniu 29 marca 2023 roku nastąpiło przeniesienie 80% udziałów w spółce na rzecz kupujących a ostateczne rozliczenie transakcji, wraz z korektą ceny, miało miejsce w grudniu 2023 r.

Ponieważ w ramach transakcji oprócz Umowy sprzedaży udziałów Spółki Bank zawarł z Kupującymi i Spółką również inne umowy, Bank dokonał analizy poszczególnych umów i ich skutków ekonomicznych zgodnie z wymogami MSSF 10, MSSF 15 i MSSF 9. W konsekwencji Bank zidentyfikował zobowiązania umowne oraz ocenił przypisanie umownych wynagrodzeń do poszczególnych elementów transakcji ustalając odpowiedni sposób rozpoznawania przychodów z poszczególnych zobowiązań umownych.

W efekcie Bank rozpoznał w roku 2023 w Rachunku Zysków i Strat łączny wynik w kwocie 652,4 milionów złotych (brutto), na który składał się:

- 1) wynik zrealizowany na sprzedaży: zapłata ceny pomniejszona o wartość godziwą udziałów na moment utraty kontroli w kwocie 553,9 miliona złotych (brutto) został ujęty w pozycji „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy”;
- 2) wpływ w wysokości 46,0 milionów złotych (brutto) jako wycenę instrumentu pochodnego w momencie ostatecznego rozliczenia transakcji w grudniu 2023 r. wynikającego z ustalonych potencjalnych przyszłych wypłat wynagrodzeń, został ujęty jako „Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu”;

- 3) Jednocześnie, w związku z utratą kontroli nad Spółką, Bank dokonał wyceny pozostałego udziału niekontrolującego w Spółce w wartości godziwej wynoszącej 52,5 miliona złotych (brutto), kwota ta została ujęta w „Pozostałych przychodach operacyjnych”.

Począwszy od momentu utraty kontroli inwestycja w Spółkę traktowana jest jako zaangażowanie w podmiot stowarzyszony (Bank posiada 20% udziałów w Spółce) i jest wyceniana na poziomie Grupy metodą praw własności, natomiast w sprawozdaniu finansowym Banku model wyceny to wartość godziwa ze skutkiem wyceny odnoszonym do Rachunku Zysków i strat.

6. WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH DO OBROTU

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Wynik na instrumentach dłużnych	(1 475)	6 003
Wynik na instrumentach pochodnych	(5 091)	41 955
Wynik z pozostałych operacji finansowych	0	24
Razem	(6 566)	47 982

7. WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW FINANSOWYCH NIEPRZEZNACZONYCH DO OBROTU WYCENIANYCH OBOWIĄZKOWO WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	745	(958)
Wynik na instrumentach kapitałowych	46 605	4 360
Wynik na instrumentach dłużnych	(29 225)	8 957
Razem	18 125	12 359

8. WYNIK Z TYTUŁU RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (w tym zaniechanie)	18 323	42 413
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikające z zabezpieczonego ryzyka	(16 558)	(43 499)
Nieefektywność wynikająca z zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(221)	2 246
Nieefektywność wynikająca z zabezpieczeń inwestycji netto w jednostkach działających za granicą	0	0
Razem	1 544	1 160

9. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Zysk ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	5 630	4 923
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	13 607	10 085
Przychody związane z działalnością windykacyjną	26 014	11 745
Rozwiązanie rezerw na roszczenia sporne	4 233	11 783
Wycena umowy gwarancji i zabezpieczenia zawartej z Société Générale S.A.*	223 086	259 921
Wycena pozostałego udziału niekontrolującego w Europa MFS Sp. z o.o.	0	52 487
Pozostałe	45 931	54 403
Razem	318 501	405 347

* - Realizując umowę zakupu akcji Euro Banku, która ostatecznie doprowadziła do zakupu Euro Banku przez Bank Millennium i późniejszego połączenia prawnego, w celu ograniczenia ryzyka związanego z portfelem kredytów hipotecznych Euro Banku denominowanych w CHF lub denominowanych w PLN, ale indeksowanych do CHF, Euro Bank i Société Générale S.A. zawarły 31 maja 2019 r. umowę w przedmiocie „Zwolnienia z Odpowiedzialności i Gwarancji Dotyczącą Portfela CHF”, na mocy której straty wynikające z ryzyka prawnego pokrywa Société Générale S.A.

10. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Strata ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	(920)	(1 631)
Odszkodowania, kary i grzywny - zapłacone	(85 843)	(37 134)
Koszty rezerw na roszczenia sporne	(8 915)	(30 208)
Koszty związane ze sprzedażą pozostałych usług	(2 631)	(2 737)
Przekazane darowizny	(2 039)	(1 086)
Koszty związane z windykacją	(295 321)	(144 561)
Koszty zastępstwa procesowego	(72 072)	(26 568)
Pozostałe	(18 298)	(16 339)
Razem	(486 039)	(260 264)

W dniu 11 września 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł w sprawie Lexitor przeciwko SKOK Stefczyka, Santander Consumer Bank i mBank (sprawa C 383/18), w której stwierdził, że konsument ma prawo żądać zmniejszenia całkowitej kwoty kosztów pożyczki na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu.

Biorąc pod uwagę ten wyrok, Bank tworzy rezerwę na potencjalne zwroty, której wartość według stanu na 31.12.2024 wyniosła 70,6 mln złotych.

11. KOSZTY ADMINISTRACYJNE

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Koszty pracownicze	(1 138 045)	(982 355)
Wynagrodzenia	(930 982)	(805 121)
Narzuty na wynagrodzenia	(160 910)	(138 630)
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	(46 153)	(38 604)
rezerwy na odprawy emerytalne	(5 816)	(4 600)
rezerwy na niewykorzystane urlopy	(2 303)	(3 227)
pozostałe	(38 034)	(30 777)
Pozostałe koszty administracyjne	(816 276)	(731 307)
Koszty reklamy, promocji i reprezentacji	(76 659)	(70 864)
Koszty informatyki i łączności	(165 054)	(152 432)
Koszty wynajmu	(54 388)	(59 724)
Koszty utrzymania budynków, wyposażenia, materiałów	(54 774)	(49 115)
Koszty bankomatów i obsługi gotówki	(35 639)	(35 106)
Koszty usług doradczych, audytowych, prawniczych, tłumaczeń	(177 811)	(146 957)
Podatki i opłaty różne	(43 705)	(42 129)
Koszty KIR	(14 814)	(12 855)
Koszty PFRON	(8 973)	(8 071)
Koszty BFG	(60 841)	(60 034)
Koszty Nadzoru Finansowego	(16 475)	(14 178)
Koszty składek na rzecz IPS	0	0
Pozostałe	(107 143)	(79 842)
Razem	(1 954 321)	(1 713 662)

12. KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(226 111)	(219 847)
Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(1 318 147)	(1 299 920)
Odwrocenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	916 884	962 459
Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	60 227	39 689
Sprzedaż wierzytelności	114 926	77 926
Pozostałe ujęte bezpośrednio w Rachunku Zysków i Strat	(1)	(1)
Z tytułu odpisów dla papierów wartościowych	(2)	1
Utworzenie odpisów dla papierów wartościowych	(2)	(2)
Odwrocenie odpisów dla papierów wartościowych	0	3
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(11 309)	(2 420)
Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(52 302)	(40 336)
Odwrocenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	40 993	37 916
Razem	(237 422)	(222 266)

13. KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Majątku trwałego	0	0
Pozostałe aktywa	(4 274)	(84)
Razem	(4 274)	(84)

14. KOSZTY REZERW NA RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH

W przypadku portfela walutowych kredytów hipotecznych, roszczenia zgłaszane przez klientów dotyczące przede wszystkim stwierdzenia nieważności umowy i zwrotu zapłaconych rat kapitałowo-odsetkowych, jak również oferowane kredytobiorcom przez Bank ugody, mają istotny wpływ na wysokość jak i terminy spłat szacowanych przez Bank oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z umowy kredytowej. Biorąc pod uwagę powyższe Bank stoi na stanowisku, że właściwym sposobem odzwierciedlenia ryzyka prawnego związanego z portfelem aktywnych walutowych kredytów hipotecznych jest zastosowanie zapisów MSSF 9 paragraf B5.4.6, co w praktyce oznacza zmniejszenie wartości bilansowej brutto tych kredytów w celu odzwierciedlenia aktualnych szacunków przepływów pieniężnych z tych umów.

W kwestiach dotyczących:

- (i) spłaconych walutowych kredytów hipotecznych;
- (ii) kredytów aktywnych, w przypadku których tworzona rezerwa z tytułu ryzyka prawnego przekracza bieżącą wartością bilansową (dla tej nadwyżki);
- (iii) dla ryzyk dotyczących praw do odsetek ustawowych (za opóźnianie roszczeń restytucyjnych) mają zastosowanie zapisy MSR 37 zgodnie z którymi Bank tworzy rezerwę na sprawy sądowe rozpoznając ją w bilansie jako składową rezerw na sprawy sporne.

W roku 2024 Bank dostosował sposób prezentacji informacji o zmianie stanu rezerw na portfel walutowych kredytów hipotecznych. Uprzednio przyjęta uproszczona metodologia polegała na prezentowaniu utworzenia całej kwoty rezerwy zgodnie z MSR37 i późniejszym dokonywaniu bilansowej alokacji części rezerwy pomniejszającej wartość brutto kredytów zgodnie z MSSF9. Aktualnie stosowany sposób prezentacji zakłada podział zmian stanu rezerwy na dwa odrębne strumienie (MSSF9 i MSR37). Przedmiotowa zmiana nie miała wpływu na prezentację danych w 'Sprawozdaniu z sytuacji finansowej' oraz 'Sprawozdaniu z zysków i strat'; zmianie podlegał jedynie sposób przedstawienia informacji w notach dotyczących ruchu na rezerwach a dostosowanie miało na celu poprawienie czytelności sprawozdania finansowego. W efekcie zmiany sposobu prezentacji dokonano stosownych korekt danych porównywalnych za rok 2023 w notach 14 i 37.

01.01.2024 - 31.12.2024	RAZEM	Rezerwy zmniejszające wartość bilansową brutto kredytów	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	7 871 789	6 516 460	1 355 329
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(1 386 008)	(972 009)	(413 999)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	2 179 070	321 928	1 857 142
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	(201 155)	(201 155)	0
Stan na koniec okresu	8 463 696	5 665 224	2 798 472

01.01.2023 - 31.12.2023	RAZEM	Rezerwy zmniejszające wartość bilansową brutto kredytów	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	5 395 344	4 572 901	822 443
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(521 769)	(521 769)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	3 065 380	2 532 494	532 886
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	(67 166)	(67 166)	0
Stan na koniec okresu	7 871 789	6 516 460	1 355 329

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Koszty poniesione w związku z negocjacjami rozpoznane w rachunku zysków i strat	(550 004)	(326 018)
- ujęte w pozycji „Wynik z pozycji wymiany”	(403 405)	(273 791)
- ujęte w pozycji „Wynik z tytułu modyfikacji”	(146 599)	(52 227)
Koszty poniesione w związku negocjacjami ujęte w ciężar wcześniej utworzonych rezerw	(348 097)	(90 169)

15. AMORTYZACJA

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Rzeczowych aktywów trwałych	(159 032)	(153 446)
Wartości niematerialnych	(63 630)	(53 743)
Razem	(222 662)	(207 189)

16. PODATEK DOCHODOWY

16a. Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Bieżący podatek	(377 124)	(603 679)
Bieżący rok	(384 860)	(605 053)
Korekta lat ubiegłych	7 736	1 374
Podatek odroczony:	249 679	(110 835)
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	249 679	(110 835)
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	(127 445)	(714 514)

16b. Efektywna stawka podatkowa

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Wynik finansowy brutto	770 548	1 224 773
Ustawowa stawka podatkowa	19,00%	19%
Podatek dochodowy wg obowiązującej stawki podatkowej 19%	(146 404)	(232 707)
Wpływ różnic trwałych na obciążenia podatkowe:	(5 571)	(488 299)
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	100 332	54 668
Przychody z tytułu dywidend	7 257	5 986
Rozwiązanie pozostałych rezerw	40 929	48 570
Korekta przychodów z tytułu unieważnień kredytów w CHF	50 845	0
Pozostałe	1 301	112
Koszty niestanowiące kosztów podatkowych	(105 903)	(542 967)
Składka PFRON	(1 705)	(1 533)
Składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(11 560)	(11 406)
Podatek bankowy	(44 160)	(604)
Wierzytelności spisane w ciężar rezerw	(24 614)	(14 945)
Koszty postępowań sądowych i spraw spornych	(204 234)	(512 055)
Aktywo z tytułu przyszłych unieważnień kredytów w CHF	186 862	0
Pozostałe	(6 492)	(2 424)
Odliczenie podatku zapłaconego za granicą	96	112
Inne różnice pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym (w tym ulga B+R)	24 434	6 380
Razem obciążenie podatkowe w Rachunku zysków i strat	(127 445)	(714 514)
Efektywna stawka podatkowa	16,54%	58,34%

16c. Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitale własnym

	31.12.2024	31.12.2023
Wycena aktywów inwestycyjnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 447	41 599
Wycena portfela kredytów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	11 074	(19 344)
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	4 704	10 297
Zyski / (straty) aktuarialne	(119)	133
Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach	26 106	32 685

Zmiany podatku odroczonego ujętego bezpośrednio w kapitale własnym zostały zaprezentowane w **Nocie (39b)**.

Kontrola zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015-17

W dniu 12 lutego 2019 r. zostały wszczęte przez Naczelnika Zachodniopomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Szczecinie (ZUCS) kontrole celno-skarbowe w zakresie prawidłowości rozliczeń z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015 i 2016. W dniu 17 grudnia 2019 r. Bank otrzymał wyniki tych kontroli z dnia 13 grudnia 2019 r., w których zakwestionowano zwolnienie ze zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych (WHT) odsetek od obligacji Banku wypłacanych w tych latach do spółki MB Finance AB (MBF) z siedzibą w Szwecji stanowiących zabezpieczenie 10-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 150 mln EURO wyemitowanych przez ten podmiot w grudniu 2007 r. (umorzonych w grudniu 2017 r.). 11 czerwca 2021 r. Bank otrzymał decyzje ZUCS w ramach II instancji zmniejszające zaległość w WHT za lata 2015-16 z 6,6 do 5,3 mln zł. Kwota ta wraz z odsetkami została zapłacona przez Bank w dniu 18 czerwca 2021 r. Bank wniósł skargi od tych decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie (WSA). WSA wyrokami z dnia 13 i 27 października 2021 r. uchylił w całości decyzje ZUCS. ZUCS złożył skargi kasacyjne od niekorzystnych dla siebie wyroków do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA).

13 kwietnia 2021 r. wszczęta została przez Naczelnika ZUCS kontrola w WHT za 2017 r. Zgodnie z przewidywaniami w wyniku kontroli z dnia 29 września 2021 r. ZUCS również zakwestionował zwolnienie z WHT odsetek wypłaconych do MBF w tym roku (kwota spornego WHT wynosi za ten rok ok. 2,2 mln zł). Bank również nie zgadza się z tymi ustaleniami i będzie kontynuował spór z ZUCS. 21 marca 2022 r. Bank otrzymał postanowienie ZUCS o przekształceniu zakończonej kontroli w postępowanie podatkowe. 30 czerwca 2022 r. Bank otrzymał decyzję ZUCS określającą zaległość podatkową w WHT w wysokości 2,2 mln zł. Bank zapłacił podatek wraz z odsetkami i złożył odwołanie od tej decyzji. Postanowieniem z dnia 23 lutego 2023 r. WSA w Szczecinie zawiesił postępowanie sądowo-administracyjne w sprawie WHT za 2017 r. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia przez NSA sporu dotyczącego WHT za lata 2015-16.

Bank otrzymał ekspertyzę prawną z dnia 29 stycznia 2020 r. profesorów z Katedry Prawa Finansów Publicznych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w świetle której stanowisko ZUCS w toczonym sporze zostało uznane za niezgodne z przepisami prawa podatkowego.

W dniu 21 stycznia 2025 r. NSA wydał niekorzystny dla Banku wyrok, uchylając oba wyroki WSA w Szczecinie w sprawie WHT za lata 2015-16. W związku z tym istnieje prawdopodobieństwo, że WSA zawiesi postępowanie sądowo-administracyjne w zakresie WHT za 2017 r. i podąży tą samą linią orzecniczą NSA.

Wyrok Naczelnego Sadu Administracyjnego

Dnia 6 grudnia 2023 r. Naczelny Sąd Administracyjny (NSA) wydał wyrok w sprawie skargi Banku na interpretację indywidualną Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej w sprawie zasad ujmowania skutków w podatku CIT orzekanych przez sądy powszechne unieważnień kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych oraz pożyczek walutowych, w szczególności we franku szwajcarskim (Kredyty CHF). Zgodnie z wyrokiem skutki podatkowe Bank powinien ujmować nie poprzez zaliczanie powstałych strat do kosztów uzyskania przychodów tylko poprzez korektę uprzednio opodatkowanych podatkiem CIT przychodów z tytułu wskazanych wyżej kredytów i pożyczek (dodatnich różnic kursowych, odsetek, prowizji i opłat) z uwzględnieniem zasad przedawnienia zobowiązań podatkowych. Do czasu wydania powyższego wyroku, wyjaśnienia pozostałych kwestii interpretacyjnych oraz opracowania metodyki kalkulacji, Bank, ostrożnościowo, z uwagi na wątpliwości co do szczegółowych zasad korekty przychodów i brak możliwości wiarygodnego oszacowania, nie rozpoznawał dla celów podatku CIT i odroczonego strat z tytułu unieważnień kredytów CHF.

W 2024 roku, po opracowaniu przez Bank metodyki oraz wyjaśnieniu kwestii interpretacyjnych, w konsekwencji wydanego wyroku NSA, Bank dokonał korekt deklaracji CIT za lata 2020-22 a w maju br. Bank uzyskał z Urzędu Skarbowego zwrot podatku CIT w łącznej wysokości 7,7 mln PLN w związku z unieważnieniami kredytów CHF w tych latach. Kierując się opracowaną metodyką zastosowaną do powyższych korekt Bank:

- 1) rozpoznał w pierwszym półroczu 2024 roku aktywo w podatku odroczonym w łącznej wysokości 222,6 mln PLN (z czego 171,0 w drugim kwartale) z tytułu przyszłych korekt przychodów odsetkowych i dodatnich różnic kursowych od kredytów CHF będących przedmiotem sporów sądowych o ich unieważnienie;
- 2) ujmuje od początku roku w podatku bieżącym CIT korekty odsetek i dodatnich różnic kursowych od sądowych unieważnień kredytów CHF.

Powyższe zdarzenia pozytywnie wpłynęły na wynik netto zmniejszając obciążenie podatkiem dochodowym. Na dzień 31 grudnia 2024 r. saldo aktywa w podatku odroczonym z tytułu unieważnień kredytów CHF wyniosło 186,8 mln zł.

Kalkulacja aktywa z tytułu podatku odroczonego oprócz bieżącego kursu CHF/PLN uzależniona jest również od wolumenów nowych spraw sądowych i prawomocnych unieważnień kredytów CHF, a także ugód zawieranych z kredytobiorcami, w związku z czym będzie podlegać zmianom w zależności od zmian powyższych parametrów.

17. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

Zgodnie z wymogami MSR 33, Bank wylicza zysk na jedną akcję na podstawie danych skonsolidowanych i prezentuje go odpowiednio w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

18. KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

18a. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31.12.2024	31.12.2023
Gotówka	1 065 998	919 265
Środki pieniężne na rachunkach w Banku Centralnym	4 112 986	4 175 719
Inne środki pieniężne	0	0
Razem	5 178 984	5 094 984

Bank był zobowiązany do utrzymywania w okresie od 31 grudnia 2024 do 9 lutego 2025 w NBP na rachunku bieżącym Banku średniego salda o wartości 3 974 623 tys. zł (średnia arytmetyczna stanów środków na rachunku bieżącym w NBP ze wszystkich dni okresu rezerwowego).

18b. Kasa, środki w Banku Centralnym - wg struktury walutowej

	31.12.2024	31.12.2023
W walucie polskiej	4 309 067	4 399 501
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	869 917	695 483
waluta: USD	78 400	69 123
waluta: EUR	745 984	582 187
waluta: CHF	16 063	17 089
waluta: GBP	22 372	18 251
pozostałe waluty	7 098	8 833
Razem	5 178 984	5 094 984

19. AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU

19a. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2024	31.12.2023
Dłużne papiery wartościowe	555 364	110 554
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	555 364	110 554
a) bony	0	0
b) obligacje	555 364	110 554
 Instrumenty kapitałowe	 115	 121
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	257 094	498 577
Razem	812 573	609 252

Informacja na temat aktywów finansowych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań została przedstawiona w **Rozdziale 14., punkt 2)**.

19b. Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu wg wartości bilansowej

	31.12.2024	31.12.2023
o stałej stopie procentowej	108 141	48 243
o zmiennej stopie procentowej	447 223	62 311
Razem	555 364	110 554

19c. Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu według terminów zapadalności

	31.12.2024	31.12.2023
do 1 miesiąca	0	2 790
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 372	1 657
powyżej 1 roku do 5 lat	472 055	75 307
powyżej 5 lat	80 937	30 800
Razem	555 364	110 554

19d. Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych i instrumentów kapitałowych przeznaczonych do obrotu

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Stan na początek okresu	110 675	24 323
Zwiększenia (zakup, przejęcie i naliczenie odsetek i dyskonta)	17 003 282	10 685 599
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	(16 556 021)	(10 599 136)
Różnice z wyceny do wartości godziwej	(2 457)	(111)
Stan na koniec okresu	555 479	110 675

19e. Aktywa i Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - Wycena pochodnych instrumentów finansowych i korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz Pozycje krótkie wg stanu na:

31.12.2024	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	899 208	1 372 822	9 111 580	555 427	(2 610)	11 026	13 636
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	0	0	0	0	0	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	899 208	1 137 324	8 470 802	555 427	(2 610)	3 964	6 574
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	0	235 498	640 778	0	0	7 062	7 062
2. Walutowe instrumenty pochodne*	8 416 883	1 816 443	979 954	0	36 422	63 544	27 122
Kontrakty walutowe	1 407 582	980 304	92 927	0	(14 983)	2 255	17 238
Swapy walutowe	7 009 301	836 139	31 427	0	50 222	59 128	8 906
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	0	855 600	0	1 183	2 161	978
Opcje walutowe	0	0	0	0	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	307 203	534 393	700 523	0	(181 662)	0	181 662
Opcje wbudowane w depozyty	307 203	534 393	700 523	0	(181 662)	0	181 662
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0	0
4. Opcje na indeksy	331 314	561 328	713 218	0	178 195	182 524	4 329
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	9 954 608	4 284 986	11 505 275	555 427	30 345	257 094	226 749
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	-	-	-	-	0	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	190 769

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

31.12.2023	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	2 317 330	2 514 918	7 492 310	383 670	(9 488)	12 060	21 548
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	0	0	0	0	0	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	2 197 874	2 255 207	6 836 859	363 000	(9 488)	538	10 026
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	119 456	259 711	655 451	20 670	0	11 522	11 522
2. Walutowe instrumenty pochodne*	7 839 593	3 413 391	122 070	0	(59 958)	69 759	129 717
Kontrakty walutowe	1 526 891	737 568	61 066	0	(28 087)	9 993	38 080
Swapy walutowe	6 312 702	2 675 823	61 004	0	(31 871)	59 766	91 637
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	0	0	0	0	0	0
Opcje walutowe	0	0	0	0	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	472 247	2 018 329	858 866	0	(414 200)	0	414 200
Opcje wbudowane w depozyty	472 247	2 018 329	858 866	0	(414 200)	0	414 200
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0	0
4. Opcje na indeksy	549 165	2 172 086	875 462	0	405 612	416 758	11 146
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	11 178 335	10 118 723	9 348 709	383 670	(78 034)	498 577	576 611
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	-	-	-	-	0	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	2 720

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

20. AKTYWA FINANSOWE NIEPRZEZNACZONE DO OBROTU OBOWIĄZKOWO WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT, INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

	31.12.2024	31.12.2023
Instrumenty kapitałowe	66 609	66 609
Instytucje kredytowe	0	0
Pozostałe podmioty	66 609	66 609
Dłużne papiery wartościowe	51 790	81 014
Instytucje kredytowe	0	0
Pozostałe podmioty	51 790	81 014
Razem	118 399	147 623

21. AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY

21a. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

	31.12.2024	31.12.2023
Dłużne papiery wartościowe	28 986 939	21 895 863
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	19 953 433	11 756 814
a) bony	0	0
b) obligacje	19 953 433	11 756 814
Papiery wartościowe banku centralnego	8 597 254	9 694 142
a) bony	8 597 254	9 694 142
b) obligacje	0	0
Pozostałe papiery wartościowe:	436 252	444 907
a) notowane	436 252	444 907
b) nienotowane	0	0
Udziały i akcje w innych jednostkach	36 708	28 789
Inne instrumenty finansowe	0	0
Razem	29 023 647	21 924 652
W tym:		
Instrumenty notowane na aktywnym rynku	20 390 166	12 201 967
Instrumenty nienotowane na aktywnym rynku	8 633 481	9 722 685

21b. Dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

	31.12.2024	31.12.2023
o stałej stopie procentowej	19 312 165	18 131 748
o zmiennej stopie procentowej	9 674 774	3 764 115
Razem	28 986 939	21 895 863

21c. Dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

	31.12.2024	31.12.2023
do 1 miesiąca	8 597 254	9 977 621
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	22012
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	5 676 045	2 177 193
powyżej 1 roku do 5 lat	13 223 736	9 406 242
powyżej 5 lat	1 489 903	312 795
Razem	28 986 938	21 895 863

21d. Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Stan na początek okresu	21 924 652	16 438 458
Zwiększenia (zakup i naliczenie odsetek i dyskonta)	554 476 615	469 769 603
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	(547 541 651)	(464 959 558)
Różnice z wyceny do wartości godziwej	164 037	676 175
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0
Inne	(6)	(26)
Stan na koniec okresu	29 023 647	21 924 652

22. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

22a. Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Wartość bilansowa:	31.12.2024	31.12.2023
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 825	19 349
Kredyty i pożyczki udzielone	0	10 527
- klientom indywidualnym	0	10 527
Należności z tytułu kart płatniczych	1 825	8 822
- od podmiotów gospodarczych	70	69
- od klientów indywidualnych	1 755	8 753

W momencie wdrożenia MSSF9 Grupa wyodrębniła ekspozycje kredytowe zawierające w definicji oprocentowania dźwignię finansową/mnożnik które ujmuje w niniejszym sprawozdaniu finansowym jako „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - Kredyty i zaliczki. Zapisy MSSF9 wskazują iż cecha mnożnika powoduje modyfikację pieniądza w czasie i konieczność wyceny do wartości godziwej, pomimo iż sens ekonomiczny tych transakcji czyli zarządzanie portfelem nieoparte o wartość godziwą i utrzymywanie portfela w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest charakterystyczne dla portfeli wycenianych według zamortyzowanego kosztu. W 2021 r. w wyniku zmiany zapisów umownych (eliminacja cechy mnożnika) część z tych ekspozycji zaczęła być ponownie wyceniana według zamortyzowanego kosztu. Zmiana dotyczyła kredytów w przypadkach których klienci całkowicie spłacili swoje zaangażowanie, od którego odsetki naliczane były w oparciu o starą formułę zawierającą mnożnik. Ekspozycje zaciągnięte po tym czasie na nowych warunkach umownych (bez mnożnika), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

22b. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Wartość bilansowa:	31.12.2024	31.12.2023
Wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody *	11 135 416	11 799 748
Przedsiębiorstwa	0	0
Osoby prywatne	11 135 416	11 799 748
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0

Wartość bilansowa wg terminów zapadalności	31.12.2024	31.12.2023
do 1 miesiąca	19 860	18 132
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	33 392	33 532
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	163 478	164 838
powyżej 1 roku do 5 lat	1 151 759	1 143 687
powyżej 5 lat	9 766 927	10 439 559
Razem	11 135 416	11 799 748

22c. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

31.12.2024	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	55 281 367	4 807 332	3 009 099	(286 837)	(263 504)	(1 747 986)	60 799 471
Przedsiębiorstwa	16 799 316	883 892	592 509	(98 631)	(31 760)	(229 333)	17 915 993
Osoby prywatne	38 436 602	3 923 439	2 416 590	(188 077)	(231 744)	(1 518 653)	42 838 157
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	45 449	1	0	(129)	0	0	45 321

31.12.2023	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	55 099 489	4 700 417	3 085 807	(368 582)	(288 019)	(1 642 763)	60 586 349
Przedsiębiorstwa	16 114 126	720 324	423 534	(71 384)	(26 255)	(156 777)	17 003 568
Osoby prywatne	38 933 615	3 980 089	2 662 273	(297 078)	(261 764)	(1 485 986)	43 531 149
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	51 748	4	0	(120)	0	0	51 632

Bank dokonuje spisania wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych w przypadku gdy nie istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo odzyskania w całości (spisanie całkowite) lub części (spisanie częściowe) danego składnika aktywów finansowych. W następstwie dokonania spisań częściowych Bank przeniósł do ewidencji pozabilansowej (pomniejszając wartość bilansową brutto wierzytelności) odsetki karne w wysokości 498 milionów złotych według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

22d. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

	31.12.2024	31.12.2023
Kredyty i pożyczki udzielone	60 909 755	60 846 292
- podmiotom gospodarczym	18 061 216	17 052 488
- klientom indywidualnym	42 803 187	43 742 276
- jednostkom budżetowym	45 352	51 528
Należności z tytułu kart płatniczych	1 281 402	1 209 612
- od podmiotów gospodarczych	12 924	13 569
- od klientów indywidualnych	1 268 478	1 196 043
Skupione wierzytelności	148 514	143 844
- podmiotów gospodarczych	148 514	143 844
- jednostek budżetowych	0	0
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	321	560
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	0	0
Inne	104 033	104 560
Odsetki	653 773	580 845
Razem	63 097 798	62 885 713
Odpisy aktualizujące wartość należności	(2 298 327)	(2 299 364)
Razem wartość bilansowa	60 799 471	60 586 349

22e. Jakość portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu

	31.12.2024	31.12.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	63 097 798	62 885 713
z rozpoznaną utratą wartości	3 009 099	3 085 807
bez rozpoznaney utraty wartości	60 088 699	59 799 906
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 298 327)	(2 299 364)
na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(1 747 986)	(1 642 763)
na ekspozycje bez rozpoznaney utraty wartości	(550 341)	(656 601)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	60 799 471	60 586 349

22f. Podział kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu ze względu na metodę szacunku utraty wartości

	31.12.2024	31.12.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	63 097 798	62 885 713
wyceniane indywidualnie	511 799	381 751
wyceniane portfelowo	62 585 999	62 503 962
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 298 327)	(2 299 364)
utworzony na bazie analizy indywidualnej	(194 181)	(134 507)
utworzony na bazie analizy kolektywnej	(2 104 146)	(2 164 857)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	60 799 471	60 586 349

22g. Podział kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu ze względu na rodzaj klientów

	31.12.2024	31.12.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	63 097 798	62 885 713
korporacyjnym	18 321 167	17 309 736
indywidualnym	44 776 631	45 575 977
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 298 327)	(2 299 364)
utworzony na należności od klientów korporacyjnych	(359 853)	(254 536)
utworzony na należności od klientów indywidualnych	(1 938 474)	(2 044 828)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	60 799 471	60 586 349

22h. Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Stan na początek okresu	2 299 364	2 242 135
Zmiana w wartości rezerw:	(1 037)	57 229
Odpisy dokonane w okresie	1 229 349	1 214 029
Wartości spisane w ciężar odpisów	(218 506)	(165 261)
Odwrocenie odpisów w okresie	(831 022)	(885 407)
Sprzedaż wierzytelności	(247 429)	(173 110)
Utworzenie KOIM*	69 359	71 261
Wyłączenie bilansu otwarcia do portfela FVTOCI	0	0
Zmiana z tytułu różnic kursowych	(5 260)	(8 016)
Inne	2 472	3 733
Stan na koniec okresu	2 298 327	2 299 364

* Zgodnie z MSSF9 Bank nalicza odsetki od portfela kredytowego z rozpoznaną utratą wartości od wartości ekspozycji netto. W tym celu naliczana jest i ujmowana jako pomniejszenie przychodów odsetkowych tak zwana korekta odsetek impairmentowych („KOIM”). Przedmiotowa korekta w bilansie prezentowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości, w konsekwencji uzgodnienie zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości wymaga uwzględnienia korekty KOIM ujmowanej w przychodach odsetkowych.

Bank posiada w bilansie aktywa POCI głównie w efekcie rozpoznania kredytów z rozpoznaną utratą wartości po połączeniu z Euro Bank S.A. i przejęciu SKOK Piast. W momencie połączenia przedmiotowe aktywa zostały ujęte w księgach Banku według wartości godziwej.

Wartość aktywów POCI przedstawia się następująco:

	Wartość bilansowa brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość bilansowa netto
31.12.2024			
- Przedsiębiorstwa	12 566	(868)	11 698
- Osoby prywatne	69 669	(32 758)	36 911
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
31.12.2023			
- Przedsiębiorstwa	23 106	1 200	24 306
- Osoby prywatne	93 690	(25 136)	68 554
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0

22i. Zmiana odpisów z tytułu utraty wartości i wartości bilansowej brutto Kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu w podziale na koszyki i klasy

Przedsiębiorstwa: odpisy z tytułu utraty wartości, za rok 2024	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	71 384	26 531	157 700	(1 199)	254 416
Transfery między koszykami	4 645	(33 662)	29 016	0	(0)
Wzrost w wyniku udzielenia lub nabycia	45 753	0	0	0	45 753
Zmiany z tytułu ryzyka kredytowego	(15 292)	41 624	72 393	2 557	101 281
Zmiany z tytułu zaprzestania ujmowania (za wyjątkiem sprzedaży i spisań)	(8 684)	(2 432)	(23 036)	(52)	(34 204)
Sprzedaż kredytów i pożyczek	0	0	(8 710)	0	(8 710)
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	(3 716)	0	(3 716)
KOIM	0	0	5 627	25	5 652
Inne (w tym różnice kursowe)	826	(20)	(1 091)	(463)	(748)
Razem	98 632	32 041	228 184	868	359 725

Przedsiębiorstwa: odpisy z tytułu utraty wartości, za rok 2023	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	86 060	31 819	168 990	26	286 895
Transfery między koszykami	5 748	(31 259)	25 511	0	0
Wzrost w wyniku udzielenia lub nabycia	41 306	0	0	0	41 306
Zmiany z tytułu ryzyka kredytowego	(51 642)	29 083	17 787	170	(4 602)
Zmiany z tytułu zaprzestania ujmowania (za wyjątkiem sprzedaży i spisań)	(11 286)	(2 989)	(37 460)	0	(51 734)
Sprzedaż kredytów i pożyczek	0	0	(18 448)	0	(18 448)
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	(2 794)	0	(2 794)
KOIM	0	0	7 822	25	7 847
Inne (w tym różnice kursowe)	1 198	(123)	(3 709)	(1 420)	(4 055)
Razem	71 384	26 531	157 700	(1 199)	254 416

Przedsiębiorstwa: kredyty i pożyczki wartość bilansowa brutto, za rok 2024	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	16 114 126	720 295	400 457	23 106	17 257 984
Transfery między koszykami	(682 380)	470 295	212 085	0	0
Udzielone lub zakupione kredyty i pożyczki	4 639 337	0	0	0	4 639 337
Spłacone kredyty i pożyczki	(3 120 652)	(305 794)	(118 680)	(9 807)	(3 554 933)
Sprzedaż	0	0	(10 481)	0	(10 481)
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	(3 716)	0	(3 716)
Inne (w tym różnice kursowe)	(151 115)	(932)	100 307	(734)	(52 474)
Razem	16 799 316	883 863	579 973	12 566	18 275 717

Przedsiębiorstwa: kredyty i pożyczki wartość bilansowa brutto, za rok 2023	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	17 329 382	877 603	340 331	15 216	18 562 532
Transfery między koszykami	(426 587)	209 847	216 740	0	0
Udzielone lub zakupione kredyty i pożyczki	10 909 052	0	0	0	10 909 052
Spłacone kredyty i pożyczki	(11 410 308)	(353 947)	(118 943)	(2 291)	(11 885 488)
Sprzedaż	0	0	(27 120)	0	(27 120)
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	(4 243)	0	(4 243)
Inne (w tym różnice kursowe)	(287 413)	(13 208)	(6 308)	10 180	(296 749)
Razem	16 114 126	720 295	400 457	23 106	17 257 984

Osoby prywatne: odpisy z tytułu utraty wartości, za rok 2024	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	297 078	302 936	1 419 678	25 136	2 044 828
Transfery między koszykami	248 566	(398 582)	150 017	0	(0)
Wzrost w wyniku udzielenia lub nabycia	186 922	0	0	0	186 922
Zmiany z tytułu ryzyka kredytowego	(473 317)	386 132	385 966	33 021	331 802
Zmiany z tytułu zaprzestania ujmowania (za wyjątkiem sprzedaży i spisań)	(70 500)	(26 705)	(128 807)	(7 242)	(233 255)
Sprzedaż kredytów i pożyczek	0	0	(228 703)	(10 016)	(238 719)
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	(205 782)	(9 008)	(214 791)
KOIM	0	0	62 804	903	63 707
Inne (w tym różnice kursowe)	(672)	684	(1 997)	(35)	(2 021)
Razem	188 077	264 464	1 453 175	32 758	1 938 474

Osoby prywatne: odpisy z tytułu utraty wartości, za rok 2023	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	244 370	337 581	1 359 999	13 150	1 955 100
Transfery między koszykami	276 396	(452 320)	175 924	0	0
Wzrost w wyniku udzielenia lub nabycia	181 421	0	0	0	181 421
Zmiany z tytułu ryzyka kredytowego	(357 854)	450 310	216 304	43 311	352 071
Zmiany z tytułu zaprzestania ujmowania (za wyjątkiem sprzedaży i spisań)	(47 088)	(30 052)	(106 397)	(6 289)	(189 826)
Sprzedaż kredytów i pożyczek	0	0	(140 294)	(14 368)	(154 662)
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	(150 680)	(11 787)	(162 467)
KOIM	0	0	62 356	1 058	63 414
Inne (w tym różnice kursowe)	(168)	(2 583)	2 466	61	(223)
Razem	297 078	302 936	1 419 678	25 136	2 044 828

Osoby prywatne:
kredyty i pożyczki wartość bilansowa brutto, za rok 2024

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	38 933 616	3 968 886	2 579 786	93 690	45 575 978
Transfery między koszykami	(1 037 575)	680 237	357 339	0	0
Udzielone lub zakupione kredyty i pożyczki	10 466 916	0	0	0	10 466 916
Splacone kredyty i pożyczki	(10 455 492)	(736 857)	(311 114)	(26 277)	(11 529 739)
Zmiana z tytułu rezerw na ryzyko prawne portfela kredytów hipotecznych indeksowanych w walutach obcych	803 437	11 997	35 802	0	851 236
Sprzedaż	0	0	(264 873)	(181)	(265 053)
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	(214 706)	(85)	(214 791)
Inne (w tym różnice kursowe)	(274 300)	(10 081)	173 944	2 521	(107 916)
Razem	38 436 601	3 914 183	2 356 178	69 669	44 776 631

Osoby prywatne:
kredyty i pożyczki wartość bilansowa brutto, za rok 2023

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	40 774 383	4 510 649	2 592 018	137 235	48 014 284
Transfery między koszykami	(734 560)	151 736	582 824	0	0
Udzielone lub zakupione kredyty i pożyczki	9 025 966	0	0	0	9 025 966
Splacone kredyty i pożyczki	(8 028 068)	(643 216)	(208 749)	(13 771)	(8 893 804)
Odwrocenie korekty z tytułu wakacji kredytowych	487 239	39 361	4 874	0	531 474
Alokacja rezerw na ryzyko prawne do portfela kredytowego	(2 402 463)	(81 448)	(48 583)	0	(2 532 494)
Sprzedaż	0	0	(187 711)	(14 887)	(202 599)
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	(149 430)	(11 588)	(161 018)
Inne (w tym różnice kursowe)	(188 881)	(8 197)	(5 456)	(3 298)	(205 832)
Razem	38 933 616	3 968 886	2 579 786	93 690	45 575 978

Sektor publiczny:
odpisy z tytułu utraty wartości, za rok 2024

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	120	0	0	0	120
Transfery między koszykami	0	0	0	0	0
Wzrost w wyniku udzielenia lub nabycia	45	0	0	0	45
Zmiany z tytułu ryzyka kredytowego	6	0	0	0	6
Zmiany z tytułu zaprzestania ujmowania (za wyjątkiem sprzedaży i spisań)	(23)	0	0	0	(23)
Inne (w tym różnice kursowe)	(19)	0	0	0	(19)
Razem	129	0	0	0	129

Sektor publiczny:
odpisy z tytułu utraty wartości, za rok 2023

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	141	0	0	0	141
Transfery między koszykami	0	0	0	0	0
Wzrost w wyniku udzielenia lub nabycia	24	0	0	0	24
Zmiany z tytułu ryzyka kredytowego	7	0	0	0	7
Zmiany z tytułu zaprzestania ujmowania (za wyjątkiem sprzedaży i spisań)	(46)	0	0	0	(46)
Inne (w tym różnice kursowe)	(6)	0	0	0	(6)
Razem	120	0	0	0	120

Sektor publiczny:						
kredyty i pożyczki	wartość bilansowa	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
brutto, za rok 2024						
Stan na początek okresu	51 748	4	0	0	0	51 752
Transfery między koszykami	0	0	0	0	0	0
Udzielone lub zakupione kredyty i pożyczki	8 884	0	0	0	0	8 884
Splacone kredyty i pożyczki	(15 182)	(3)	0	0	0	(15 185)
Sprzedaż	0	0	0	0	0	0
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	0	0	0	0
Inne (w tym różnice kursowe)	0	0	0	0	0	0
Razem	45 449	1	0	0	0	45 450

Sektor publiczny:						
kredyty i pożyczki	wartość bilansowa	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
brutto, za rok 2023						
Stan na początek okresu	201 688	3	0	0	0	201 691
Transfery między koszykami	(0)	0	0	0	0	0
Udzielone lub zakupione kredyty i pożyczki	12 319	1	0	0	0	12 320
Splacone kredyty i pożyczki	(162 259)	0	0	0	0	(162 259)
Sprzedaż	0	0	0	0	0	0
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	0	0	0	0
Inne (w tym różnice kursowe)	0	0	0	0	0	(0)
Razem	51 748	4	0	0	0	51 752

22j. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu wg terminów zapadalności

	31.12.2024	31.12.2023
rachunki bieżące	3 676 289	3 549 230
do 1 miesiąca	7 789 339	7 635 654
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 208 463	2 248 593
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	6 054 478	5 794 013
powyżej 1 roku do 5 lat	20 076 568	19 245 201
powyżej 5 lat	20 776 798	21 891 719
dla których termin zapadalności upłynął	1 862 090	1 940 458
Odsetki	653 773	580 845
Razem brutto	63 097 798	62 885 713

22k. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu wg struktury walutowej

	31.12.2024			31.12.2023		
	Wartość bilansowa brutto	Odpisy z tytułu utraty wartości	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto	Odpisy z tytułu utraty wartości	Wartość bilansowa
W walucie polskiej	57 584 409	(2 127 147)	55 457 262	55 846 851	(2 106 279)	53 740 572
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	5 513 389	(171 180)	5 342 209	7 038 862	(193 085)	6 845 777
waluta: USD	61 794	(629)	61 165	55 055	(1 333)	53 722
waluta: EUR	4 067 326	(116 287)	3 951 039	3 840 747	(50 470)	3 790 277
waluta: CHF*	1 360 546	(53 852)	1 306 694	3 121 973	(141 009)	2 980 964
pozostałe waluty	23 723	(412)	23 311	21 087	(273)	20 814
Razem	63 097 798	(2 298 327)	60 799 471	62 885 713	(2 299 364)	60 586 349

* wartość bilansowa brutto kredytów hipotecznych po pomniejszeniu o zmianę oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikającą z kwestii ryzyka prawnego kredytów hipotecznych CHF, która to korekta jest przedstawiona w notcie (14).

23. AKTYWA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

23a. Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom

31.12.2024	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	24 059 869	0	0	(8)	0	0	24 059 861
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	2 378 610	0	0	(18)	0	0	2 378 592
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	194 218	0	0	0	0	0	194 218

31.12.2023	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	18 439 786	0	0	(6)	0	0	18 439 780
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	1 866 848	0	0	(160)	0	0	1 866 688
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 163 242	0	0	0	0	0	1 163 242

23b. Instrumenty dłużne

	31.12.2024	31.12.2023
banki i inne instytucje finansowe	2 305 191	1 716 205
pozostałe przedsiębiorstwa	0	0
sektor budżetowy - jednostki samorządowe	37 736	35 273
sektor budżetowy - papiery wartościowe emitowane przez rządy:	21 716 934	16 688 302
Polska	13 027 316	9 215 365
Austria	2 162 028	855 857
Belgia	2 213 612	1 630 811
Francja	1 883 292	1 586 555
Unia Europejska	1 703 876	1 487 906
Holandia	726 810	0
Niemcy	0	1 911 808
Razem	24 059 861	18 439 780

23c. Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym

	31.12.2024	31.12.2023
Rachunki bieżące	278 628	571 479
Lokaty	154 662	219 804
Kredyty i pożyczki udzielone	1 943 735	1 073 069
Odsetki	1 585	2 496
Razem należności brutto	2 378 610	1 866 848
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(18)	(160)
Razem należności netto	2 378 592	1 866 688

23d. Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym wg terminów zapadalności

	31.12.2024	31.12.2023
rachunki bieżące	278 628	571 479
do 1 miesiąca	218 397	265 873
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	10 000	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	0	20 000
powyżej 1 roku do 5 lat	1 870 000	1 007 000
powyżej 5 lat	0	0
dla których termin zapadalności upłynął	0	0
Odsetki	1 585	2 496
Razem brutto	2 378 610	1 866 848

23e. Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym wg struktury walutowej

	31.12.2024	31.12.2023
W walucie polskiej	1 955 655	1 177 932
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	422 955	688 916
waluta: USD	93 834	426 214
waluta: EUR	173 372	127 401
waluta: CNY	13 648	22 741
waluta: CHF	22 450	18 203
waluta: GBP	21 944	17 951
waluta: JPY	4 307	2 792
pozostałe waluty	93 400	73 614
Razem brutto	2 378 610	1 866 848

23f. Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości dla Lokat oraz kredytów i pożyczek udzielonych bankom i innym instytucjom monetarnym

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Stan na początek okresu	160	281
Odpisy dokonane w okresie	18	160
Odwrocenie odpisów w okresie	(160)	(281)
Stan na koniec okresu	18	160

23g. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu

	31.12.2024	31.12.2023
banki i inne instytucje monetarne	194 162	1 146 305
pozostałe przedsiębiorstwa	0	11 553
odsetki	56	5 384
Razem	194 218	1 163 242

24. INSTRUMENTY POCHODNE - RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Począwszy od 1 stycznia 2006 Bank ustanowił pierwsze formalne powiązanie zabezpieczające przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych.

Zatwierdzona w Banku Strategia Ryzyka określa ogólne zasady zabezpieczenia ryzyka rynkowego generowanego przez działalność komercyjną. Transakcje zewnętrzne kwalifikujące się do rachunkowości zabezpieczeń są wskazane w Strategii tuż po naturalnym zabezpieczeniu ekonomicznym.

Bank zastosował (wg stanu na 31.12.2024 r.) rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu wyeliminowania zmienności przepływów pieniężnych:

- od kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych oraz finansujących je depozytów w PLN,
- od aktywów finansowych denominowanych w PLN,
- z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych, które można przypisać do ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego w horyzoncie czasowym ograniczonym do terminu zapadalności instrumentów zabezpieczających, zaprezentowanych w **nocie (24b)**.

Ponadto Bank nadal stosował zabezpieczenie wartości godziwej instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej, a w trakcie roku 2024 ustanowiono nowe relacje zabezpieczające:

- wartość godziwą przepływów z wyemitowanych zobowiązań o stałej stopie procentowej denominowanych w walutach obcych,
- wartość godziwą profilu ryzyka przypisanego do portfeli jednorodnych, nieoprocentowanych rachunków bieżących - odrębnie złotych oraz w walutach obcych (zabezpieczenie portfelowe).

Pozycje zabezpieczane i zabezpieczające są ekonomicznie powiązane w taki sposób, że reagują one w sposób podobny na zabezpieczane ryzyko, ich wycena zostanie skompensowana w odpowiedzi na zmiany stóp rynkowych i kursu walutowego. Bank przeprowadza comiesięczne testy efektywności, oblicza i porównuje zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych i zabezpieczających. Efektywność zabezpieczenia jest mierzona metodą derywatu hipotetycznego, która zakłada prezentację pozycji zabezpieczanej jako hipotetyczny derywat, dla którego zmiany wartości godziwej są porównywane ze zmianami wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego.

Nieefektywność zabezpieczenia może wynikać z różnic w terminach przeszacowania pozycji zabezpieczanych i zabezpieczających lub z wyznaczenia jako pozycji zabezpieczającej istniejącego instrumentu pochodnego. Bank desygnuje instrumenty zabezpieczające w dacie zawarcia transakcji i w ten sposób eliminuje to źródło nieefektywności. Raportowana przez Bank nieefektywność zabezpieczenia obejmuje również amortyzację skumulowanych do daty likwidacji zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych w dniu ich likwidacji jako zabezpieczające.

Poniżej zaprezentowano szczegółowe informacje na temat stosowanych przez Bank relacji zabezpieczających, pozycji wyznaczonych jako zabezpieczane i zabezpieczające oraz prezentacji wyniku (wg stanu na 31.12.2024 r.):

	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych aktywów finansowych	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je zobowiązań złotych	Zabezpieczenie wartości godziwej instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej
Opis relacji zabezpieczającej	Bank zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez złotowe aktywa finansowe. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka stopy procentowej.	Bank zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez walutowe kredyty hipoteczne oraz przez zobowiązania złotowe stanowiące bazę finansową dla tych kredytów. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.	Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej, związanego ze zmianą wartości godziwej dłużnego instrumentu o stałej stopie procentowej wycenianego przez inne całkowite dochody, wynikające ze zmienności rynkowych stóp procentowych.
Pozycje zabezpieczane	Przepływy pieniężne wynikające z portfela złotych aktywów finansowych	Przepływy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych i wyemitowanych złotych dłużnych papierów wartościowych.	Portfel stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody denominowane w PLN.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje IRS	Transakcje CIRS	Transakcje IRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Nieefektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywną część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń. Pozostała część zmiany wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w pozostałych całkowitych dochodach. Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń, a odsetki od tych instrumentów ujmowane są w wyniku odsetkowym.

	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych	Zabezpieczenie wartości godziwej przepływów z wyemitowanych zobowiązań o stałej stopie procentowej denominowanych w walutach obcych	Zabezpieczenia wartości godziwej profilu ryzyka przypisanego do portfeli jednorodnych, nieoprocentowanych rachunków bieżących odrębnie złotych oraz w walutach obcych (zabezpieczenie portfelowe)
Opis relacji zabezpieczającej	Bank zabezpiecza ryzyko zmienności przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu walutowych przychodów i kosztów odsetkowych. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego.	Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej, związanego ze zmianą wartości godziwej przepływów z wyemitowanych zobowiązań o stałej stopie procentowej denominowanych w walutach obcych, wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych.	Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej, związanego ze zmianą wartości godziwej profilu ryzyka przypisanego do portfeli jednorodnych, nieoprocentowanych rachunków bieżących odrębnie złotych oraz w walutach obcych, wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych.
Pozycje zabezpieczane	Przepływy pieniężne z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych.	Przepływy pieniężne z wyemitowanych zobowiązań o stałej stopie procentowej denominowanych w walutach obcych.	Profil ryzyka przypisany do portfeli jednorodnych, nieoprocentowanych rachunków bieżących odrębnie złotych oraz w walutach obcych.
Instrumenty zabezpieczające	Pozycja walutowa wynikająca z rozpoznanych przyszłych zobowiązań leasingowych.	Transakcje IRS	Transakcje IRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część rewaluacji spot instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywną część wyceny pozycji zabezpieczającej ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej przepływów z pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń, a odsetki od tych instrumentów ujmowane są w wyniku odsetkowym.	Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej wyznaczony dla pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń. Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń, a odsetki od tych instrumentów ujmowane są w wyniku odsetkowym.

24a. Rachunkowość zabezpieczeń

31.12.2024	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym *							
Kontrakty CIRS	802 830	0	0	0	(100 751)	0	100 751
Kontrakty IRS	0	75 000	400 000	0	(6 688)	0	6 688
Kontrakty FXS	0	0	0	0	0	0	0
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej związane ze stopą procentową							
Kontrakty IRS	0	505 060	6 128 180	0	112 365	112 365	0
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie							
	802 830	580 060	6 528 180	0	4 926	112 365	107 439

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

31.12.2023	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym *							
Kontrakty CIRS	3 083 034	203 445	817 400	0	(150 631)	15 069	165 700
Kontrakty IRS	2 170 000	0	475 000	0	(27 964)	0	27 964
Kontrakty FXS	0	0	0	0	0	0	0
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej związane ze stopą procentową							
Kontrakty IRS	0	0	2 264 000	0	59 144	59 144	0
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie							
	5 253 034	203 445	3 556 400	0	(119 451)	74 213	193 664

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

24b. Rachunkowość zabezpieczeń z tytułu zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Relacja zabezpieczająca	Maksymalny termin wystąpienia przepływów pieniężnych, których wartość jest zabezpieczana
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych aktywów finansowych	2026-05-11
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je zobowiązań złotych	2025-01-07
Zabezpieczenie wartości godziwej instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej	2027-07-25
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych	2030-04-30
Zabezpieczenie wartości godziwej przepływów z wyemitowanych zobowiązań o stałej stopie procentowej denominowanych w walutach obcych	2028-09-25
Zabezpieczenia wartości godziwej profilu ryzyka przypisanego do portfeli jednorodnych, nieoprocentowanych rachunków bieżących odrębnie złotych oraz w walutach obcych (zabezpieczenie portfelowe)	2028-06-26

Nieefektywna część zmian wyceny instrumentów zabezpieczających ujęta w Rachunku zysków i strat w 2024 roku wyniosła 1 544 tys. zł. (w 2023 roku było to odpowiednio 1 160 tys. zł).

Nieefektywna część zmian wyceny instrumentów zabezpieczających ujęta w Rachunku zysków i strat została zaprezentowana w **nocie (8)**.

24c. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych - Instrumenty zabezpieczane

Transakcje	Pozycja w bilansie	Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego przyjęte do wyznaczenia kwoty nieefektywnej w okresie	Wartość kapitałów z tytułu czynnych relacji zabezpieczających	Wartość kapitałów do rozliczenia z tytułu zakończonych relacji zabezpieczających
▪ CIRS	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(4 489)	(40)	0
▪ IRS	Instrumenty dłużne	(12 350)	(24 054)	0
▪ FX spot	Przyszłe przychody i koszty odsetkowe	(4 312)	(667)	0
▪ IRS	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(8 282)	0	0
Razem		(29 433)	(24 760)	0

24d. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych - Instrumenty zabezpieczające

Transakcje	Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przyjęte do wyznaczenia kwoty nieefektywnej w okresie	Nieefektywność rozpoznana w Rachunku zysków i strat	Reklasyfikacja z kapitału do Rachunku zysków i Strat
- CIRS	4 268	(221)	0
- IRS	12 350	0	0
- FX spot	4 312	0	0
- IRS	8 282	0	0
Razem	29 212	(221)	0

24e. Zabezpieczenie wartości godziwej - Instrumenty zabezpieczane

Transakcje	Pozycja w bilansie	Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego przyjęte do wyznaczenia kwoty nieefektywnej w okresie
IRS	Instrumenty dłużne wyceniane przez inne całkowite dochody	(9 826)
IRS	wyemitowane zobowiązania	(4 009)
IRS	zobowiązania wobec klientów	(2 723)
Razem		(16 558)

24f. Zabezpieczenie wartości godziwej - Instrumenty zabezpieczające

Transakcje	Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przyjęte do wyznaczenia kwoty nieefektywnej w okresie	Nieefektywność rozpoznana w Rachunku zysków i strat
IRS	9 466	(359)
IRS	5 121	1 112
IRS	3 735	1 013
Razem	18 323	1 765

25. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH, WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH I W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

25a. Inwestycje w jednostkach powiązanych

	31.12.2024	31.12.2023
Inwestycje w jednostkach zależnych	517 214	399 223

25b. Inwestycje w jednostkach powiązanych

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Stan na początek okresu	399 223	247 823
Sprzedaż 80% udziału w Millennium Financial Services Sp. z o.o.	0	(88)
Wycena początkowa 20% udziału w Europa Millennium Financial Services Sp. z o.o.	0	52 487
Wycena udziału w Europa Millennium Financial Services Sp. z o.o.	(1 009)	0
Zwiększenie udziału w Millennium Bank Hipoteczny S.A.	120 000	99 000
Zwrot dopłaty do kapitału Millennium Goodie Sp. z o.o.	(1 000)	0
Stan na koniec okresu	517 214	399 223

25c. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2024

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Banku w kapitałach własnych	% udziału Banku w głosach na WZA lub ZW
MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY S.A.	czynności banku hipotecznego	Warszawa	100	100
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100
MILLENNIUM CONSULTING S.A.*	usługi doradztwa	Warszawa	100	100
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	wynajem i zarządzanie nieruchomościami, działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Warszawa	100	100
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	działalność portali internetowych	Warszawa	100	100
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	100	100
EUROPA MILLENNIUM FINANCIAL SERVICES Sp. z o.o.	działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Wrocław	20	20
PIAST EXPERT Sp. z o.o. w likwidacji	usługi marketingowe	Warszawa	100	100
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A. w likwidacji	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50 + 1 akcja	50 +1 akcja

* Millennium Consulting S.A., spółka zależna od Banku jest właścicielem 100% pakietu akcji Millennium TFI S.A.

25c. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2024 - cd.

Nazwa	Wartość brutto udziałów / akcji	Wartość odpisów aktualizujących	Dopłaty do kapitału	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał zakładowy	Przychody	Zysk / (Strata)	Powiązanie
MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY S.A.	390 000	0	0	3 136 565	2 754 876	130 000	39 970	17 070	zależna
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	63 942	0	0	7 724 974	7 412 561	48 195	124 480	17 878	zależna
MILLENNIUM CONSULTING S.A.*	4 340	0	0	70 933	113	4 340	20 541	20 158	zależna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	1 000	0	0	76 036	14 865	1 000	42 683	31 491	zależna
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	597	0	0	16 353	14 532	500	6 024	220	zależna
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	98	0	0	527	27	100	1 448	31	zależna
EUROPA MILLENNIUM FINANCIAL SERVICES Sp. z o.o.**	51 500	0	0	110 014	72 565	100	49 630	37 350	stowarzyszona
PIAST EXPERT Sp. z o.o. w likwidacji	5 737	0	0	6 371	5	5 900	531	440	zależna
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A. w likwidacji					spółka w likwidacji				zależna
RAZEM									

* Millennium Consulting S.A., spółka zależna od Banku jest właścicielem 100% pakietu akcji Millennium TFI S.A.

** dane spółki Europa Millennium Financial Services sp. z o.o. wg stanu na 30.11.2024

25d. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2023

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Banku w kapitałach własnych	% udziału Banku w głosach na WZA lub ZW
MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY S.A.	czynności banku hipotecznego	Warszawa	100	100
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100
MILLENNIUM CONSULTING S.A.*	usługi doradztwa	Warszawa	100	100
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	wynajem i zarządzanie nieruchomościami, działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Warszawa	100	100
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	działalność portali internetowych	Warszawa	100	100
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	100	100
EUROPA MILLENNIUM FINANCIAL SERVICES Sp. z o.o.**	działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Wrocław	20	20
PIAST EXPERT Sp. z o.o. w likwidacji	usługi marketingowe	Warszawa	100	100
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A. w likwidacji	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50 + 1 akcja	50 +1 akcja

* Millennium Consulting S.A., spółka zależna od Banku jest właścicielem 100% pakietu akcji Millennium TFI S.A.

** W dniu 29 marca 2023 roku nastąpiło przeniesienie 80% udziałów w spółce Millennium Financial Services sp. z o.o. (obecnie Europa Millennium Financial Services) z Banku odpowiednio na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A., które nabyło 72% udziałów Spółki oraz Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A., które nabyło 8% udziałów Spółki co zostało szerzej opisane pod notą (5) „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy”.

25d. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2023 - cd.

Nazwa	Wartość brutto udziałów / akcji	Wartość odpisów aktualizujących	Dopłaty do kapitału	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał zakładowy	Przychody	Zysk / (Strata)	Powiązanie
MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY S.A.	270 000	0	0	1 324 111	1 078 847	90 000	26 006	9 523	zależna
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	63 942	0	0	7 316 483	7 023 164	48 195	149 695	43 363	zależna
MILLENNIUM CONSULTING S.A.*	4 340	0	0	50 776	108	4 340	3 301	2 886	zależna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	1 000	0	0	64 741	8 442	1 000	37 520	26 616	zależna
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	597	0	1 000	14 571	11 972	500	5 101	1 082	zależna
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	98	0	0	491	22	100	1 468	32	zależna
EUROPA MILLENNIUM FINANCIAL SERVICES Sp. z o.o.	52 509	0	0	54 145	29 557	100	32 271	24 548	stowarzyszona
PIAST EXPERT Sp. z o.o. w likwidacji	5 737	0	0	6 032	105	5 900	121	27	zależna
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A. w likwidacji	6 700	(6 700)	0						zależna
RAZEM	404 923	(6 700)	1 000						

* Millennium Consulting S.A., spółka zależna od Banku jest właścicielem 100% pakietu akcji Millennium TFI S.A.

26. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

26a. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2024	31.12.2023
Grunty	2 189	2 189
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	106 006	95 042
Urządzenia techniczne i maszyny	99 330	98 534
Środki transportu	18 636	19 839
Inne środki trwałe	23 043	23 507
Środki trwałe w budowie	88 984	66 226
Prawa do użytkowania powierzchni biurowej	236 472	247 750
Razem	574 660	553 087

26b. Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2024 - 31.12.2024

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	środki trwałe w budowie i zaliczki	prawa do użytkowania powierzchni biurowej	RAZEM
a) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	2 189	315 480	279 520	38 610	83 012	66 226	542 694	1 327 731
b) zwiększenia (z tytułu)	0	24 649	36 616	9 100	7 834	91 925	81 894	252 018
zakup	0	0	0	0	0	35 734	0	35 734
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	0	24 649	36 616	0	7 834	0	0	69 099
przyjęcie w ramach leasingu finansowego	0	0	0	9 100	0	0	81 894	90 994
inwestycje nieopłacone	0	0	0	0	0	56 191	0	56 191
inne	0	0	0	0	0	0	0	0
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	2 892	6 471	10 146	2 250	69 167	25 542	116 468
sprzedaż	0	0	0	0	423	0	0	423
likwidacja	0	2 553	6 344	0	1 780	0	25 542	36 219
rozliczenie środków trwałych w budowie	0	0	0	0	0	69 099	0	69 099
rozliczenie umów leasingu finansowego	0	339	127	10 146	47	0	0	10 659
inne	0	0	0	0	0	68	0	68
d) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	2 189	337 237	309 665	37 564	88 596	88 984	599 046	1 463 281
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	219 641	180 986	18 771	59 505	0	294 944	773 847
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	11 130	29 349	157	6 048	0	67 630	114 314
odpis bieżący (RZiS)	0	13 791	35 460	9 120	8 248	0	92 413	159 032
zmniejszenia z tytułu sprzedaży	0	0	0	0	(422)	0	0	(422)
zmniejszenia z tytułu likwidacji	0	(2 322)	(5 984)	0	(1 732)	0	(24 783)	(34 821)
rozliczenie umów leasingu finansowego	0	(339)	(127)	(8 963)	(46)	0	0	(9 475)
inne	0	0	0	0	0	0	0	0
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	230 771	210 335	18 928	65 553	0	362 574	888 161
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	797	0	0	0	0	0	797
zwiększenie	0	0	0	0	0	0	0	0
zmniejszenie	0	337	0	0	0	0	0	337
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	460	0	0	0	0	0	460
j) wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	2 189	106 006	99 330	18 636	23 043	88 984	236 472	574 660
w tym: rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu	0	673	6 388	18 637	28	50	236 472	262 248

26c. Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2023 - 31.12.2023

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	środki trwałe w budowie i zaliczki	prawa do użytkowania powierzchni biurowej	RAZEM
a) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	2 219	293 448	264 877	33 824	80 932	74 030	522 938	1 272 268
b) zwiększenia (z tytułu)	0	37 970	27 893	13 951	8 014	68 033	77 283	233 144
zakup	0	0	0	0	0	33 091	0	33 091
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	0	37 970	27 893	0	8 014	0	0	73 877
przyjęcie w ramach leasingu finansowego	0	0	0	13 951	0	0	77 283	91 234
inwestycje nieopłacone	0	0	0	0	0	34 942	0	34 942
inne	0	0	0	0	0	0	0	0
c) zmniejszenia (z tytułu)	30	15 938	13 250	9 165	5 934	75 837	57 527	177 681
sprzedaż	30	3 050	93	0	693	0	0	3 866
likwidacja	0	12 888	13 139	0	5 221	0	57 527	88 775
rozliczenie środków trwałych w budowie	0	0	0	0	0	73 909	0	73 909
rozliczenie umów leasingu finansowego	0	0	18	9 165	20	0	0	9 203
inne	0	0	0	0	0	1 928	0	1 928
d) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	2 189	315 480	279 520	38 610	83 012	66 226	542 694	1 327 731
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	221 596	159 885	19 616	56 762	0	256 070	713 929
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	(1 955)	21 101	(845)	2 743	0	38 874	59 918
odpis bieżący (RZiS)	0	11 888	33 932	7 552	8 201	0	91 873	153 446
zmniejszenia z tytułu sprzedaży	0	(1 702)	(90)	0	(684)	0	0	(2 476)
zmniejszenia z tytułu likwidacji	0	(12 141)	(12 723)	0	(4 754)	0	(52 999)	(82 617)
rozliczenie umów leasingu finansowego	0	0	(18)	(8 397)	(20)	0	0	(8 435)
inne	0	0	0	0	0	0	0	0
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	219 641	180 986	18 771	59 505	0	294 944	773 847
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	797	0	0	0	0	0	797
zwiększenie	0	0	0	0	0	0	0	0
zmniejszenie	0	0	0	0	0	0	0	0
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	797	0	0	0	0	0	797
j) wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	2 189	95 042	98 534	19 839	23 507	66 226	247 750	553 087
w tym: rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu	0	1 270	9 745	19 839	0	50	247 750	278 654

27. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

27a. Wartości niematerialne

	31.12.2024	31.12.2023
Wartość firmy - połączenie z Euro Bank S.A.	192 126	192 126
Pozostałe wartości niematerialne:	368 191	289 002
prawa autorskie, patenty i podobne wartości	68 226	24 157
oprogramowanie komputerowe (licencje)	71 754	78 921
inne	5 576	7 296
zaliczki na wartości niematerialne	222 635	178 628
Razem	560 317	481 128

W wyniku zakupu przez Bank Millennium 99,787% akcji Euro Bank S.A. od SG Financial Services Holdings spółki w 100% zależnej od Société Générale S.A., a następnie połączenia z wymienionym podmiotem w roku 2019, ustalono różnicę wartości godziwej przejętych aktywów i zobowiązań na dzień przejścia do ceny nabycia, i zgodnie z zapisami MSSF 3.32, ujęto jako wartość firmy w wartościach niematerialnych (przypisaną do działalności detalicznej).

W odniesieniu do wartości firmy test na utratę wartości jest przeprowadzany przynajmniej raz w roku bez względu na stwierdzenie jakichkolwiek przesłanek wskazujących na to, że możliwość utraty wartości mogła nastąpić.

Dane wejściowe dla potrzeb testu wartości firmy obejmują wynik z aktywów i pasywów detalicznych zaalokowanych do działalności powiązanej. Do wyznaczenia wysokości kapitału użyto szacunku aktywów ważonych ryzykiem i współczynnika adekwatności kapitałowej spełniającego minima regulacyjne dla prowadzonej działalności. Test jest wykonywany poprzez porównanie wartości bieżącej przepływów pieniężnych generowanych przez wymienione składniki majątku z szacowaną wielkością kapitałów. Prognozy dotyczące przepływów pieniężnych przygotowano w oparciu o założenia kierownictwa odnośnie całokształtu warunków, które wystąpią podczas pozostałego okresu użytkowania aktywów. Są one zgodne z przyjętym w Banku średnioterminowym planem finansowym na lata 2025-2028 oraz Strategią Banku. Dane dotyczące kolejnych lat po 2028 roku są wynikiem ekstrapolacji prognoz, zakładających kontynuację zmian w bilansie i rachunku wyników. Do dyskontowania przepływów użyto wskaźnika kosztu kapitału składającego się z sumy stopy rynkowej oraz premii za ryzyko.

Przeprowadzony na koniec roku 2024 test wykazał nadwyżkę bieżącej wartości przepływów pieniężnych nad wartością księgową netto ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne i w związku z tym nie stwierdzono dla tego ośrodka utraty wartości.

27b. Zmiana stanu wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2024 - 31.12.2024

	prawa autorskie, patenty i podobne wartości	oprogramowanie komputerowe (licencje)	inne wartości niematerialne	zaliczki na wartości niematerialne	RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	107 016	320 035	25 021	178 628	630 700
b) zwiększenia (z tytułu)	72 858	25 954	0	143 758	242 570
nakłady na wartości niematerialne	0	0	0	121 804	121 804
inwestycje nieopłacone	0	0	0	21 954	21 954
rozliczenie z zaliczek	72 858	25 954	0	0	98 812
inne	0	0	0	0	0
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	0	0	99 751	99 751
likwidacja	0	0	0	0	0
rozliczenie zaliczek na wartości niematerialne	0	0	0	98 812	98 812
inne	0	0	0	939	939
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	179 874	345 989	25 021	222 635	773 519
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	82 859	241 114	17 725	0	341 698
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	28 789	33 121	1 720	0	63 630
odpis bieżący (RZiS)	28 789	33 121	1 720	0	63 630
likwidacja	0	0	0	0	0
inne	0	0	0	0	0
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	111 648	274 235	19 445	0	405 328
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	68 226	71 754	5 576	222 635	368 191

27c. Zmiana stanu wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2023 - 31.12.2023

	prawa autorskie, patenty i podobne wartości	oprogramowanie komputerowe (licencje)	inne wartości niematerialne	zaliczki na wartości niematerialne	RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	94 856	301 712	25 021	107 201	528 790
b) zwiększenia (z tytułu)	12 160	18 467	0	102 021	132 648
nakłady na wartości niematerialne	0	0	0	92 067	92 067
inwestycje nieopłacone	0	0	0	9 954	9 954
rozliczenie z zaliczek	12 160	18 467	0	0	30 627
inne	0	0	0	0	0
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	144	0	30 594	30 738
likwidacja	0	144	0	0	144
rozliczenie zaliczek na wartości niematerialne	0	0	0	30 594	30 594
inne	0	0	0	0	0
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	107 016	320 035	25 021	178 628	630 700
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	60 097	212 502	15 497	0	288 096
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	22 762	28 612	2 228	0	53 602
odpis bieżący (RZiS)	22 762	28 753	2 228	0	53 743
likwidacja	0	(143)	0	0	(143)
inne	0	0	0	0	0
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	82 859	241 114	17 725	0	341 698
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	24 157	78 921	7 296	178 628	289 002

28. AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

28a. Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	31.12.2024			31.12.2023		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	64	(1 304)	(1 240)	128	(1 498)	(1 370)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	11 574	(48 155)	(36 581)	1 332	(36 476)	(35 144)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	55 499	(63 179)	(7 680)	67 024	(67 597)	(573)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	81 322	(329 891)	(248 569)	122 682	(323 515)	(200 833)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(132 089)	(132 089)	0	(113 015)	(113 015)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	0	(34 939)	(34 939)	60 214	0	60 214
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	552 935	0	552 935	494 879	0	494 879
Świadczenia pracownicze	27 276	0	27 276	21 984	0	21 984
Prawa do użytkowania	4 242	0	4 242	4 128	0	4 128
Rezerwy na koszty	305 302	0	305 302	138 929	0	138 929
Aktywo z tytułu przyszłych unieważnień kredytów w CHF	186 862	0	186 862	0	0	0
Wycena aktywów inwestycyjnych, kredytów, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	32 940	(6 834)	26 106	57 252	(24 567)	32 685
Wycena akcji (udziałów)	1 273	(27 556)	(26 283)	1 273	(33 300)	(32 027)
Pozostałe	1	(3 964)	(3 963)	144	(1 723)	(1 579)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	1 259 290	(647 911)	611 379	969 970	(601 692)	368 279
w tym długoterminowe aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto			205 983			22 137

28b. Zmiany z tytułu różnic przejściowych

	31.12.2023	Korekty za lata ubiegłe	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitały	31.12.2024
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(1 370)		130		(1 240)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	(35 144)		(1 437)		(36 581)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(573)		(7 107)		(7 680)
Odsetki do zapłacenja/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	(200 833)		(47 736)		(248 569)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(113 015)		(19 074)		(132 089)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy proc.	60 214		(95 153)		(34 939)
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	494 879		58 056		552 935
Świadczenia pracownicze	21 984		5 292		27 276
Prawa do użytkowania	4 128		114		4 242
Rezerwy na przyszłe koszty	138 929		166 373		305 302
Aktywo z tytułu przyszłych unieważnień kredytów w CHF	0		186 862		186 862
Wycena aktywów inwestycyjnych, kredytów, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	32 685		0	(6 579)	26 106
Wycena akcji (udziałów)	(32 027)		5 744		(26 283)
Pozostałe	(1 579)		(2 384)		(3 963)
Razem	368 279	0	249 680	(6 579)	611 379

28c. Zmiany z tytułu różnic przejściowych

	31.12.2022	Korekty za lata ubiegłe	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitały	31.12.2023
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(2 080)		710		(1 370)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	(27 144)		(8 000)		(35 144)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	13 602		(14 174)		(573)
Odsetki do zapłacenja/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	(217 807)		16 975		(200 833)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(108 724)		(4 292)		(113 015)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy proc.	236 022		(175 807)		60 214
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	465 900		28 978		494 879
Świadczenia pracownicze	19 604		2 380		21 984
Prawa do użytkowania	4 719		(591)		4 128
Rezerwy na przyszłe koszty	79 551		59 378		138 929
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	196 768			(164 083)	32 685
Wycena akcji (udziałów)	(18 147)		(13 880)		(32 027)
Pozostałe	931		(2 510)		(1 579)
Razem	643 196	0	(110 835)	(164 083)	368 279

28d. Zmiany podatku odroczonego

	1.01.2024 - 31.12.2024	1.01.2023 - 31.12.2023
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	130	710
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	(1 437)	(8 000)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(7 107)	(14 174)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	(47 736)	16 975
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(19 074)	(4 292)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	(95 153)	(175 807)
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	58 056	28 978
Świadczenia pracownicze	5 292	2 380
Prawa do użytkowania	114	(591)
Rezerwy na przyszłe koszty	166 373	59 378
Aktywo z tytułu przyszłych unieważnień kredytów w CHF	186 862	0
Wycena akcji (udziałów)	5 744	(13 880)
Pozostałe	(2 384)	(2 510)
Zmiany z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik	249 680	(110 835)
Wycena aktywów inwestycyjnych, kredytów, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	(6 579)	(164 083)

28e. Kwota ujemnych różnic przejściowych, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rok wygaśnięcia różnic przejściowych	31.12.2024	31.12.2023
Bezterminowo	10 009	10 009
Razem	10 009	10 009

Wartość ujemnych różnic przejściowych prezentowana w powyższej tabeli została przeliczona obowiązującą stopą podatkową.

Bazując na zapisach MSR 12 Bank dokonał kompensaty aktywa z tytułu podatku odroczonego z rezerwami z tytułu podatku odroczonego.

	31.12.2024	31.12.2023
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	611 379	368 279
Rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
Razem	611 379	368 279

29. INNE AKTYWA

	31.12.2024	31.12.2023
Koszty do rozliczenia w czasie	77 397	129 508
Dochody do otrzymania	53 996	37 719
Rozliczenia międzybankowe	6 924	4 349
Rozliczenia z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	19 881	44
Należności od dłużników różnych, w tym:	1 476 275	1 197 900
- należności od Société Générale S.A. z tytułu umowy w przedmiocie Zwolnienia z Odpowiedzialności i Gwarancji Dotyczącej Portfela CHF **	797 262	625 100
- należności z tytułu unieważnionych sądowo hipotecznych kredytów walutowych	267 507	325 700
Rozrachunki publiczno-prawne	12 372	15 186
Razem pozostałe aktywa, brutto	1 646 845	1 384 706
Odpisy aktualizujące	(25 904)	(24 546)
Razem pozostałe aktywa, netto	1 620 941	1 360 160
▪ w tym pozostałe aktywa finansowe *	1 531 172	1 215 466
▪ w tym pozostałe aktywa długoterminowe	0	0

* w pozostałych aktywach finansowych ujęto całość pozostałych aktywów netto z wyłączeniem Kosztów do rozliczenia w czasie, Rozrachunków publiczno-prawnych

** - Realizując umowę zakupu akcji Euro Banku, która ostatecznie doprowadziła do zakupu Euro Banku przez Bank Millennium i późniejszego połączenia prawnego, w celu ograniczenia ryzyka związanego z portfelem kredytów hipotecznych Euro Banku denominowanych w CHF lub denominowanych w PLN, ale indeksowanych do CHF, Euro Bank i Société Générale S.A. zawarły 31 maja 2019 r. umowę w przedmiocie „Zwolnienia z Odpowiedzialności i Gwarancji Dotyczącej Portfela CHF”, na mocy której straty wynikające z ryzyka prawnego pokrywa Société Générale S.A.

30. AKTYWA TRWAŁE DO ZBYCIA

Według stanu na dzień 31.12.2024 oraz 31.12.2023 Bank nie klasyfikował żadnych składników majątku do kategorii Aktywa trwałe do zbycia.

31. ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU

	31.12.2024	31.12.2023
Ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych	226 749	576 611
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	0	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	190 769	2 720
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	417 518	579 331

Podział ujemnej wyceny instrumentów pochodnych na poszczególne typy instrumentów został zaprezentowany w **nocie (19)**.

32. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW I INNYCH INSTYTUCJI MONETARNYCH

32a. Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych

	31.12.2024	31.12.2023
W rachunku bieżącym	38 643	27 260
Depozyty terminowe	284 091	536 188
Otrzymane kredyty i pożyczki	0	0
Odsetki	562	1 936
Razem	323 296	565 384

32b. Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych wg terminów zapadalności

	31.12.2024	31.12.2023
rachunki bieżące	38 643	27 260
do 1 miesiąca	281 500	530 573
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 591	3 102
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	0	2 513
powyżej 1 roku do 5 lat	0	0
powyżej 5 lat	0	0
Odsetki	562	1 936
Razem	323 296	565 384

32c. Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych wg struktury walutowej

	31.12.2024	31.12.2023
W walucie polskiej	64 023	261 050
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	259 273	304 334
waluta: USD	2 997	3
waluta: EUR	256 276	304 331
waluta: CHF	0	0
pozostałe waluty	0	0
Razem	323 296	565 384

33. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

33a. Zobowiązania wobec klientów wg struktury rodzajowej

	31.12.2024	31.12.2023
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	87 566 756	76 599 831
Rachunki bieżące	57 540 848	50 242 523
Depozyty terminowe	29 463 221	25 771 736
Inne	293 855	278 997
Naliczone odsetki	268 832	306 575
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	25 353 336	26 605 648
Rachunki bieżące	15 139 387	14 803 963
Depozyty terminowe	9 863 902	11 267 674
Inne	304 749	488 536
Naliczone odsetki	45 298	45 475
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	4 722 508	4 300 157
Rachunki bieżące	4 281 851	3 318 534
Depozyty terminowe	434 813	974 507
Inne	1 683	1 677
Naliczone odsetki	4 161	5 439
Razem	117 642 600	107 505 636

33b. Zobowiązania wobec klientów wg terminów zapadalności

	31.12.2024	31.12.2023
rachunki bieżące	76 962 086	68 365 020
do 1 miesiąca	14 765 403	13 701 474
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	14 711 027	11 948 566
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	9 590 167	11 330 805
powyżej 1 roku do 5 lat	1 246 980	1 766 561
powyżej 5 lat	48 645	35 721
Odsetki	318 292	357 489
Razem	117 642 600	107 505 636

33c. Zobowiązania wobec klientów wg struktury walutowej

	31.12.2024	31.12.2023
W walucie polskiej	106 733 736	96 237 779
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	10 908 864	11 267 857
waluta: USD	2 498 299	2 550 089
waluta: EUR	7 675 813	8 044 025
waluta: GBP	383 090	383 030
waluta: CHF	231 448	242 561
pozostałe waluty	120 214	48 152
Razem	117 642 600	107 505 636

34. TRANSAKCJE Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

Zobowiązania z tytułu sprzedanych dłużnych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu:

	31.12.2024	31.12.2023
wobec Banku Centralnego	0	0
wobec pozostałych banków	194 162	0
wobec klientów	0	0
odsetki	61	0
Razem	194 223	0

35. WYEMITOWANE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE

35a. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2024	31.12.2023
Obligacje	4 873 379	2 903 111
Wycena obligacji Banku w relacji zabezpieczenia wartości godziwej	52 463	49 304
Odsetki	104 324	75 537
Razem	5 030 166	3 027 952

35b. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, wg terminów wymagalności

	31.12.2024	31.12.2023
do 1 miesiąca	0	0
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	52 463	0
powyżej 1 roku do 5 lat	4 270 610	2 220 915
powyżej 5 lat	602 769	731 500
Odsetki	104 324	75 537
Razem	5 030 166	3 027 952

35c. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Stan na początek okresu	3 027 952	243 753
Zwiększenia, z tytułu:	2 502 429	2 825 806
emisja obligacji	2 131 700	2 660 611
wycena obligacji Banku w relacji zabezpieczenia wartości godziwej	3 159	49 304
naliczenie odsetek	367 570	115 891
Zmniejszenia, z tytułu:	(500 215)	(41 607)
wykup obligacji	(128 731)	0
inne zmiany wartości bilansowej (w tym różnice kursowe)	(32 701)	0
wypłata odsetek	(338 783)	(41 607)
Stan na koniec okresu	5 030 166	3 027 952

35d. Dłużne papiery wartościowe wg rodzaju

Wg stanu na 31.12.2024	Wartość bilansowa,	w tym odsetki	Termin wykupu (maksymalny umowny termin wymagalności)	Rynek notowań
Bank Millennium - BMCN_012040	117 955	4 186	2040-01-25	Vienna MTF
Bank Millennium - BMCN_082036	497 997	8 997	2036-08-25	Vienna MTF
Bank Millennium - MILP-2027/09	2 238 911	60 692	2027-09-18	Luxembourg SE
Bank Millennium - MILP-2029/09	2 175 303	30 449	2029-09-25	Luxembourg SE
Razem	5 030 166	104 324		

Wg stanu na 31.12.2023	Wartość bilansowa,	w tym odsetki	Termin wykupu (maksymalny umowny termin wymagalności)	Rynek notowań
Bank Millennium - BMCN_012040	251 341	8 841	2040-01-25	Vienna MTF
Bank Millennium - BMCN_082036	494 106	5 107	2036-08-25	Vienna MTF
Bank Millennium - MILP-2027/09	2 282 505	61 589	2027-09-18	Luxembourg SE
Razem	3 027 952	75 537		

36. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

36a. Zobowiązania podporządkowane

	31.12.2024	31.12.2023
Wartość obligacji podporządkowanych w PLN - BKMO_071227R	700 000	700 000
Waluta	PLN	PLN
Warunki oprocentowania	8,08%	8,12%
Termin wymagalności	2027-12-07	2027-12-07
Odsetki	3 719	3 738
Wartość obligacji podporządkowanych w PLN - BKMO_300129W	830 000	830 000
Waluta	PLN	PLN
Warunki oprocentowania	8,17%	8,94%
Termin wymagalności	2029-01-30	2029-01-30
Odsetki	28 611	31 307
Stan bilansowy zobowiązań podporządkowanych	1 562 330	1 565 045

36b. Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Stan na początek okresu	1 565 045	1 568 083
Zwiększenia, z tytułu:	125 557	141 686
emisja obligacji podporządkowanych	0	0
naliczenie odsetek	125 557	141 686
Zmniejszenia, z tytułu:	(128 272)	(144 724)
splata obligacji podporządkowanych	0	0
splata odsetek	(128 272)	(144 724)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	1 562 330	1 565 045

W latach 2024 i 2023 Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatności rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

37. REZERWY

37a. Rezerwy

	31.12.2024	31.12.2023
Udzielone zobowiązania i gwarancje	53 605	42 375
Nierozstrzygnięte sprawy sporne	2 846 010	1 401 798
rezerwa na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	2 798 472	1 355 329
Razem	2 899 615	1 444 173

37b. Zmiana stanu rezerw na Udzielone zobowiązania i gwarancje

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Stan na początek okresu	42 375	40 174
Utworzenie rezerw	52 302	40 336
Rozwiązanie rezerw	(40 993)	(37 916)
Różnice kursowe	(79)	(219)
Stan na koniec okresu	53 605	42 375

37c. Zmiana stanu rezerw na Nierozstrzygnięte sprawy sporne

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Stan na początek okresu	1 401 798	975 092
Utworzenie rezerw	13 553	30 208
Rozwiązanie rezerw	(8 872)	(11 783)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(420 111)	(112 313)
Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych*	1 857 142	532 886
Reklasyfikacja rezerw	2 500	(12 292)
Stan na koniec okresu	2 846 010	1 401 798

* Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych zostało szerzej opisane w **Rozdziale 12.** „Ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych”.

38. INNE ZOBOWIĄZANIA

38a. Inne zobowiązania

	31.12.2024	31.12.2023
Krótkoterminowe	1 551 766	2 456 966
Koszty do zapłacenia - premie, wynagrodzenia	74 982	49 735
Koszty do zapłacenia - pozostałe	233 595	193 796
Rezerwa na zwroty na ubezpieczenia	98 921	186 661
Rozliczenia międzybankowe	482 843	745 986
Rezerwa na potencjalne zwroty opłat w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu	70 600	76 400
Rozliczenia z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	0	0
Wierzyciele różni, w tym:	413 895	1 013 454
- zobowiązania z tytułu unieważnionych sądownie hipotecznych kredytów walutowych	244 094	288 253
- rozliczenia z tytułu transakcji kartowych	7	192 141
- rozliczenia z tytułu ubezpieczeń	16 342	59 775
Zobowiązania z tytułu leasingu	93 915	93 192
Zobowiązania wobec budżetu	39 461	35 244
Przychody przyszłych okresów	19 321	41 551
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	19 635	17 089
Rezerwy na odprawy emerytalne	4 288	3 263
Pozostałe	310	595
Długoterminowe	469 906	474 887
Rezerwy na odprawy emerytalne	44 024	41 964
Przychody przyszłych okresów	0	0
Zobowiązanie do zapłaty - BFG*	227 409	209 209
Zobowiązania z tytułu leasingu	198 473	219 518
Koszty do zapłacenia	0	4 196
Razem	2 021 672	2 931 853
w tym pozostałe zobowiązania finansowe**	1 565 650	2 382 194

* Bank korzysta z możliwości wnoszenia części składek do BFG w formie zobowiązania do zapłaty co polega na rozpoznaniu zobowiązania do zapłaty przy jednoczesnym utrzymywaniu aktywów obciążonych w formie dłużnych papierów wartościowych przechowywanych na odrębnym, utworzonym w tym celu rachunku

** do pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się całość Innych zobowiązań z wyłączeniem Przychodów przyszłych okresów, Rezerw na zwroty, Zobowiązań wobec budżetu, Zobowiązań do zapłaty składki dla BFG oraz pozycji Pozostałe

38b. Zobowiązania z tytułu leasingu

	31.12.2024	31.12.2023
Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu	324 449	342 039
Niezrealizowane koszty finansowe	(32 061)	(29 329)
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	292 387	312 710
Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu wg terminów zapadalności		
do 1 roku	108 308	105 182
powyżej 1 roku do 5 lat	207 906	207 517
powyżej 5 lat	8 235	29 340
Razem	324 449	342 039
Zobowiązania (netto) z tytułu leasingu wg terminów zapadalności		
do 1 roku	93 915	93 192
powyżej 1 roku do 5 lat	190 422	190 501
powyżej 5 lat	8 051	29 017
Razem	292 388	312 710

38c. Zmiana stanu rezerw na niewykorzystane urlopy

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Stan na początek okresu	17 089	13 862
Utworzenie/Odwrócenie rezerw	2 303	3 227
Wykorzystanie rezerw	0	0
Inne	243	0
Stan na koniec okresu	19 635	17 089

38d. Zmiana stanu rezerw na odprawy emerytalne

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Stan na początek okresu	45 227	31 541
Utworzenie / Odwrócenie rezerw	5 816	4 600
Wykorzystanie rezerw	(1 400)	(1 348)
(Zyski) / straty aktuarialne	(1 331)	10 434
Stan na koniec okresu	48 312	45 227

39. KAPITAŁ WŁASNY

39a. Kapitał zakładowy

Kapitał podstawowy Banku Millennium S.A. wynosi 1 213 116 777 zł i dzieli się na 1 213 116 777 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, co prezentuje poniższa tabela.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Wartość nominalna jednej akcji = 1 zł.

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj Uprzywilejo wania	Liczba akcji	Wartość serii / emisji (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy
A	imienne założycielskie	x2 co do głosu	106 850	106 850	gotówka	30.06.1989	30.06.1989
B1	imienne zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.06.1990	01.01.1990
B2	imienne zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.12.1990	01.01.1990
C	na okaziciela zwykłe		4 693 150	4 693 150	gotówka	17.05.1991	01.01.1991
D1	na okaziciela zwykłe		1 700 002	1 700 002	gotówka	31.12.1991	01.01.1992
D2	na okaziciela zwykłe		2 611 366	2 611 366	gotówka	31.01.1992	01.01.1992
D3	na okaziciela zwykłe		1 001 500	1 001 500	gotówka	10.03.1992	01.01.1992
E	na okaziciela zwykłe		6 000 000	6 000 000	gotówka	28.05.1993	01.01.1992
F	na okaziciela zwykłe		9 372 721	9 372 721	gotówka	10.12.1993	01.01.1993
G	na okaziciela zwykłe		8 000 000	8 000 000	gotówka	30.05.1994	01.10.1993
H	na okaziciela zwykłe		7 082 129	7 082 129	gotówka	24.10.1994	01.10.1994
Podwyższenie wart. nominalnej akcji z 1 do 4 PLN				122 603 154	kapitał zapasowy	24.11.1994	
Split akcji w stosunku 1:4			122 603 154			05.12.1994	
I	na okaziciela zwykłe		65 000 000	65 000 000	gotówka	12.08.1997	01.10.1996
J	na okaziciela zwykłe		196 120 000	196 120 000	kapitały Banku Gdańskiego S.A.	12.09.1997	01.10.1996
K	na okaziciela zwykłe		424 590 872	424 590 872	gotówka	31.12.2001	01.01.2001
L	na okaziciela zwykłe		363 935 033	363 935 033	gotówka	26.02.2010	01.01.2009
Liczba akcji razem			1 213 116 777				
Kapitał akcyjny razem				1 213 116 777			

W okresie sprawozdawczym dokonana została konwersja 8 000 akcji imiennych zwykłych na akcje na okaziciela. W związku z powyższym liczba akcji imiennych wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosiła 99 480, z czego 61 600 akcji to akcje założycielskie, uprzywilejowane w ten sposób, że jedna akcja daje prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Według dostępnych Bankowi informacji, w odniesieniu do akcjonariuszy posiadających ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu, akcjonariuszami Banku są następujące podmioty:

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2024	Liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	Liczba akcji	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	112 638 286	9,29	112 638 286	9,29
Allianz Polska Otwarty Fundusz Emerytalny	108 832 510	8,97	108 832 510	8,97
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	65 599 757	5,41	65 599 757	5,41

Dane zawarte w tabeli ustalone zostały według zasad opisanych poniżej. W zakresie dotyczącym Banco Comercial Portugues S.A. są to dane zebrane w związku z rejestracją akcjonariuszy uprawnionych do wzięcia udziału w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy zwołanym na dzień 27 marca 2024 r. W zakresie dotyczącym Nationale-Nederlanden Otwartego Funduszu Emerytalnego, Allianz Polska Otwartego Funduszu Emerytalnego oraz Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień”, liczba akcji i ich udział w kapitale zakładowym Banku zostały obliczone na podstawie rocznej struktury aktywów wyżej wskazanych Funduszy według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. (ogłoszonej na stronach internetowych odpowiednio: www.nn.pl, www.allianz.pl i www.pzu.pl).

W zakresie kalkulacji dokonanych na podstawie rocznych struktur ww. Funduszy, założono średni kurs ważony wolumenem (VWAP) akcji Banku w wysokości 8,9290 zł.

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2023	Liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	Liczba akcji	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	107 970 039	8,90	107 970 039	8,90
Allianz Polska Otwarty Fundusz Emerytalny	100 990 351	8,32	100 990 351	8,32
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	65 492 207	5,40	65 492 207	5,40

39b. Skumulowane inne całkowite dochody

Skumulowane inne całkowite dochody powstają w rezultacie rozpoznania:

- efektu wyceny aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. Wyksięgowanie niniejszych wartości, dla instrumentów dłużnych oraz portfela kredytowego, z kapitału z aktualizacji wyceny następuje w momencie wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części wycenianych aktywów lub w momencie rozpoznania utraty wartości (efekt wyceny jest wtedy odnoszony do rachunku zysków i strat). Efekt wyceny instrumentów kapitałowych nie podlega przeksięgowaniu do rachunku zysków i strat.
- efektu wyceny (według wartości godziwej) instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. W kapitale z aktualizacji wyceny, ujmowana jest część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym przepływy pieniężne, która stanowi efektywne zabezpieczenie natomiast nieefektywna część zysków lub strat związanych z tym instrumentem zabezpieczającym ujmowana jest w rachunku zysków i strat.
- zysków / strat aktuarialnych w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. W kapitale z aktualizacji wyceny, ujmowane są zyski lub straty powstałe z wyceny zobowiązań wynikających z utworzonej rezerwy na odprawy emerytalne. Wycena jest sporządzona przy zastosowaniu metody prognozowanego kosztu jednostkowego, a parametrami, które mają istotny wpływ na wysokość wartości bieżącej tych zobowiązań są: stopa mobilności (rotacja) pracowników, stopa dyskontowa, stopa wzrostu płac. Niniejsze wartości nie podlegają przeksięgowaniu do rachunku zysków i strat.

Kapitał z aktualizacji wyceny

	31.12.2024	31.12.2023
Efekt wyceny (brutto)	(137 400)	(172 027)
Podatek odroczony	26 105	32 685
Efekt wyceny netto	(111 295)	(139 342)

Źródła zmian kapitału z aktualizacji wyceny przedstawiają się następująco (dane w tys. zł):

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody 1.01.2024 - 31.12.2024

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(218 941)	41 600	(177 341)
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w efekcie sprzedaży	(143)	27	(116)
Zmiana w związku z zapadalnością papierów wartościowych	0	0	0
Zyski/straty z rewaluacji papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody odniesione na kapitał własny	156 256	(29 689)	126 567
Zyski/straty z rewaluacji akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody odniesione na kapitał własny	7 847	(1 491)	6 356
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(54 981)	10 447	(44 534)

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody 1.01.2023 - 31.12.2023

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(895 116)	170 073	(725 043)
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w efekcie sprzedaży	12 353	(2 347)	10 006
Zmiana w związku z zapadalnością papierów wartościowych	70 973	(13 485)	57 488
Zyski/straty z rewaluacji papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody odniesione na kapitał własny	588 427	(111 801)	476 626
Zyski/straty z rewaluacji akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody odniesione na kapitał własny	4 422	(840)	3 582
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(218 941)	41 600	(177 341)

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne 1.01.2024 - 31.12.2024

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(54 194)	10 297	(43 897)
Zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów finansowych odnoszone na kapitał własny	29 212	(5 550)	23 662
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu	221	(42)	179
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(24 761)	4 705	(20 056)

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne 1.01.2023 - 31.12.2023

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(406 061)	77 151	(328 910)
Zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów finansowych odnoszone na kapitał własny	354 113	(67 281)	286 832
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu	(2 246)	427	(1 819)
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(54 194)	10 297	(43 897)

Kapitał z aktualizacji wyceny - zyski lub (straty) aktuarialne 1.01.2024 - 31.12.2024

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(702)	132	(570)
Zmiana zobowiązań wynikających z rezerwy na odprawy emerytalne	1 331	(253)	1 078
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	629	(121)	508

Kapitał z aktualizacji wyceny - zyski lub (straty) aktuarialne 1.01.2023 - 31.12.2023

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	9 732	(1 850)	7 882
Zmiana zobowiązań wynikających z rezerwy na odprawy emerytalne	(10 434)	1 982	(8 452)
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(702)	132	(570)

Kapitał z aktualizacji wyceny portfela kredytów wycenianego według wartości godziwej przez inne całkowite dochody 1.01.2024 - 31.12.2024

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	101 810	(19 344)	82 466
Zyski lub straty z tytułu wyceny portfela odnoszone na kapitał własny	(157 018)	29 833	(127 185)
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w wyniku utraty wartości	(3 079)	585	(2 494)
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(58 287)	11 074	(47 213)

Kapitał z aktualizacji wyceny portfela kredytów wycenianego według wartości godziwej przez inne całkowite dochody 1.01.2023 - 31.12.2023

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	255 824	(48 607)	207 217
Zyski lub straty z tytułu wyceny portfela odnoszone na kapitał własny	(145 054)	27 561	(117 493)
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w wyniku utraty wartości	(8 960)	1 702	(7 258)
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	101 810	(19 344)	82 466

39c. Zyski zatrzymane

	kapitał zapasowy	kapitał rezerwowy	fundusz ogólnego ryzyka bankowego	niepodzielony wynik	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu 01.01.2024	374 957	3 279 150	228 902	510 259	4 393 268
podział zysku, w tym:					
pokrycie straty	0	510 259	0	(510 259)	0
obciążenie z tytułu wydania akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0
wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	643 103	643 103
Zyski zatrzymane na koniec bieżącego okresu 31.12.2024	374 957	3 789 409	228 902	643 103	5 036 371

	kapitał zapasowy	kapitał rezerwowy	fundusz ogólnego ryzyka bankowego	niepodzielony wynik	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu 01.01.2023	374 957	4 309 049	228 902	(1 029 899)	3 883 009
podział zysku, w tym:					
pokrycie straty	0	(1 029 899)	0	1 029 899	0
obciążenie z tytułu wydania akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0
wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	510 259	510 259
Zyski zatrzymane na koniec bieżącego okresu 31.12.2023	374 957	3 279 150	228 902	510 259	4 393 268

40. ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WEDŁUG UMOWNYCH TERMINÓW WYMAGALNOŚCI

31.12.2024	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	RAZEM
Zobowiązania wobec banków	320 705	2 591	0	0	0	323 296
Zobowiązania wobec klientów	91 870 954	14 927 597	9 817 405	1 251 544	48 645	117 916 145
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	194 254	0	0	0	0	194 254
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 186	8 997	579 212	5 538 619	1 301 540	7 432 554
Zobowiązania podporządkowane	0	28 611	128 090	1 018 593	830 000	2 005 294
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu wg wartości nominalnej	3 589 735	1 426 436	2 104 353	6 051 771	263 740	13 436 035
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających wg wartości nominalnej	468 280	1 077 044	192 070	5 856 460	0	7 593 854
Zobowiązania warunkowe udzielone - finansowe	13 155 721	0	0	0	0	13 155 721
Zobowiązania warunkowe udzielone - gwarancyjne	1 713 693	0	0	0	0	1 713 693
RAZEM	111 317 528	17 471 276	12 821 130	19 716 987	2 443 925	163 770 846

31.12.2023	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	RAZEM
Zobowiązania wobec banków	560 856	3 102	2 514	0	0	566 472
Zobowiązania wobec klientów	82 204 097	12 164 714	11 612 194	1 776 691	35 721	107 793 417
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	8 841	5 106	412 247	3 574 240	1 662 215	5 662 649
Zobowiązania podporządkowane	0	31 307	134 779	1 170 252	830 000	2 166 338
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu wg wartości nominalnej	2 795 970	2 753 193	5 104 452	4 773 421	173 335	15 600 371
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających wg wartości nominalnej	1 708 280	1 945 044	117 070	3 117 280	0	6 887 674
Zobowiązania warunkowe udzielone - finansowe	12 550 588	0	0	0	0	12 550 588
Zobowiązania warunkowe udzielone - gwarancyjne	1 713 980	0	0	0	0	1 713 980
RAZEM	101 542 612	16 902 466	17 383 256	14 411 884	2 701 271	152 941 489

14. Informacje Uzupełniające

14.1. DYWIDENDA ZA ROK 2023

Bank Millennium posiada politykę dotyczącą wypłaty dywidendy na poziomie pomiędzy 35% a 50% zysku netto, z uwzględnieniem zaleceń nadzorczych. Biorąc pod uwagę, iż w Planie Naprawy oraz Planie Ochrony Kapitału, Bank przyjął założenie o niewypłacie dywidendy z zysków roku 2023, a także uwzględniając sformułowane w piśmie z 22 lutego 2024 r. zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego dotyczące niewypłacania dywidendy, Zarząd Banku przedstawił propozycję a Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku, które odbyło się w dniu 27 marca 2024 r., zdecydowało o przeznaczeniu całego zysku wypracowanego w roku 2023 w kwocie 510 259 398,40 złotych na kapitał rezerwowy.

14.2. DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ

Na dzień 31.12.2024 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe DS0727	utrzymywanie do terminu wymagalności	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	267 000	247 461
2.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	142 000	139 128
3.	Obligacje skarbowe DS0726	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	150 000	144 743
4.	Obligacje skarbowe PS0425	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	550 000	545 358
5.	Obligacje skarbowe WZ0525	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	127 000	128 110
6.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy i rejestrowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	188 850	185 031
7.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	583 659	571 855
8.	Środki pieniężne	należności	wstępny depozyt rozliczeniowy w KDPW CCP (MAGB)	11 000	11 000
9.	Środki pieniężne	należności	fundusz zabezpieczający ASO (PAGB)	795	795
10.	Środki pieniężne	należności	właściwy depozyt zabezpieczający w KDPW CCP (MATS)	321	321
11.	Środki pieniężne	należności	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	24 657	24 657
12.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	144 662	145 063
RAZEM				2 189 944	2 143 522

Dodatkowo według stanu na 31.12.2024 r. Bank posiadał zawarte krótkoterminowe (rozliczane przeważnie w ciągu 7 dni) transakcje sprzedaży skarbowych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, których przedmiotem były papiery wartościowe o wartości 194 088 tys. zł.

Na dzień 31.12.2023 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe DS0727	utrzymywanie do terminu wymagalności	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	255 000	228 434
2.	Obligacje skarbowe DS0726	utrzymywanie do terminu wymagalności	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	52 000	48 267
3.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	142 000	136 644
4.	Obligacje skarbowe DS0726	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	135 000	125 307
5.	Obligacje skarbowe PS0425	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	572 500	544 527
6.	Obligacje skarbowe WZ0525	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	220 500	221 887
7.	Obligacje skarbowe WZ0524	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	50 000	50 425
8.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy i rejestrowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	64 850	62 404
9.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	583 659	561 642
10.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	124 000	119 323
11.	Środki pieniężne	należności	wstępny depozyt rozliczeniowy w KDPW CCP (MAGB)	11 000	11 000
12.	Środki pieniężne	należności	fundusz zabezpieczający ASO (PAGB)	1 927	1 927
13.	Środki pieniężne	należności	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	47 909	47 909
14.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	159 804	160 135
RAZEM				2 420 149	2 319 831

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. Bank nie posiadał zawartych transakcji sprzedaży skarbowych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.

Bank jest również zobowiązany do utrzymywania rezerwy obowiązkowej na rachunku bieżącym w NBP której wysokość jest uzależniona od średniego stanu środków na rachunkach depozytowych klientów i wyznaczonej przez NBP stopy rezerwy. Z punktu widzenia Banku środki utrzymywane w ramach rezerwy obowiązkowej stanowią aktywa o ograniczonej możliwości dysponowania. Wartość rezerwy utrzymywanej na koniec roku finansowego zaprezentowano pod **notą (18)**.

14.3. PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKCI Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

Następujące papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Banku) stanowiły przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB), w tys. zł:

Na dzień 31.12.2024 r.		Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Rodzaj papieru wartościowego			
Obligacje skarbowe		193 346	194 088
RAZEM		193 346	194 088
Na dzień 31.12.2023 r.		Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Rodzaj papieru wartościowego			
Obligacje skarbowe		0	0
RAZEM		0	0

W następstwie zawarcia transakcji z przyrzeczeniem odkupu, których przedmiotem są papiery wartościowe prezentowane w powyższej tabeli, Bank jest narażony na ryzyka analogiczne jak w przypadku posiadania papierów wartościowych o tej samej charakterystyce we własnym portfelu.

14.4. KOMPENSOWANIE NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ NA BAZIE UMÓW RAMOWYCH

Większość portfela instrumentów pochodnych Banku powstaje w wyniku zawierania przez Bank umów ramowych ISDA (z ang. International Swaps and Derivatives Agreements; Międzynarodowa umowa w sprawie transakcji swapowych i instrumentów pochodnych). Zapisy tego rodzaju umów określają kompleksowe postępowanie w następstwie wystąpienia przypadku naruszenia (głównie trudności w regulowaniu zobowiązań przez kontrahenta) i umożliwiają ich rozwiązanie oraz rozliczenie się z kontrahentem na bazie skompensowanej kwoty wzajemnych należności i zobowiązań. Do chwili obecnej Bank nie korzystał z takiej możliwości, jednakże w ramach wypełnienia obowiązku informacyjnego wynikającego z MSSF 7 w poniższej tabeli zaprezentowano odpowiednio kwoty wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych (zarówno zaklasyfikowanych do portfela przeznaczone do obrotu jak i dedykowanych do rachunkowości zabezpieczeń) oraz zabezpieczeń pieniężnych objętych umowami ramowymi ISDA wraz z maksymalną hipotetyczną kwotą wynikającą z rozliczenia na bazie kompensaty.

w tys. zł	Kwoty do otrzymania	Kwoty do zapłacenia
Wycena instrumentów pochodnych	366 724	208 941
Wartość przyjętych / udzielonych depozytów zabezpieczających	(266 489)	(145 063)
Aktywa i Zobowiązania finansowe objęte porozumieniem ramowym umożliwiającym kompensowanie	100 235	63 878
Maksymalna, hipotetyczna kwota kompensaty	(48 920)	(48 920)
Aktywa i Zobowiązania finansowe objęte porozumieniem ramowym umożliwiającym kompensowanie po uwzględnieniu hipotetycznej kwoty kompensacji	51 315	14 958

14.5. DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty Bank sklasyfikował następujące aktywa finansowe:

w tys. zł	31.12.2024	31.12.2023
Gotówka w kasie i środki na rachunkach w Banku Centralnym	5 178 984	5 094 984
Należności z tytułu lokat międzybankowych*	288 391	612 467
Dłużne papiery wyemitowane przez Skarb Państwa*	8 597 254	12 688 962
w tym: FVTOCI i HTC	8 597 254	12 686 172
w tym: przeznaczone do obrotu	0	2 790
Razem	14 064 629	18 396 413

* aktywa finansowe z terminem zapadalności poniżej 3 miesięcy

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

1. działalność operacyjna - obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez Bank, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a niebędące działalnością inwestycyjną lub finansową,
2. działalność inwestycyjna obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych niesklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych,
3. działalność finansowa obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

14.6. INFORMACJE O PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI POWIERNICZEJ

Na dzień 31.12.2024 r. Departament Powierniczy Banku Millennium S.A. prowadził 12 843 rachunków, na których zdeponowane były aktywa o łącznej wartości 69 mld PLN. Przychody netto na działalności powierniczej za rok 2024 wyniosły 4,9 mln PLN. Ponadto Departament Powierniczy pełnił funkcję Banku Depozytariusza dla 22 funduszy inwestycyjnych z czego 21 z grupy Millennium TFI S.A.

14.7. PŁATNOŚCI NA BAZIE AKCJI

W 2012 roku Bank wdrożył politykę określającą zasady wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku Millennium, z późniejszymi zmianami.

Zgodnie z polityką, pracownicy Banku mający istotny wpływ na profil jego ryzyka otrzymują zmienne wynagrodzenie, którego część wypłacana jest w formie instrumentów finansowych.

Do 2018 roku instrument finansowy miał formę akcji fantomowych. Od roku 2019 Bank, decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku z dnia 27 sierpnia 2019, wprowadził 3-letni program motywacyjny służący wynagradzaniu osób uprawnionych, uprzednio zidentyfikowanych jako mających istotny wpływ na profil ryzyka (ang. Risk Taker). W jego ramach nabyte przez Bank Akcje Własne zostały, zgodnie z obowiązującą polityką wynagrodzeń Risk Takerów, przeznaczone jako instrument finansowy do nieodpłatnego nabycia w odpowiedniej liczbie przez wskazanych Risk Takerów w Okresie Trwania Programu.

W programach premiowych obowiązujących począwszy od 1 stycznia 2020 roku instrumenty finansowe były przyznawane Risk Takers I - Członkom Zarządu Banku Millennium SA.

Za 2020 rok Risk Takers I - Członkom Zarządu Banku Millennium SA nie została przyznana premia.

W 2023 roku Komitet Personalny Rady Nadzorczej podjął decyzję o konwersji akcji własnych przyznanych Członkom Zarządu w programie za rok 2019 i 2021 w formie akcji własnych na akcje fantomowe. W ramach programów za 2022 i 2023 jako instrument finansowy przyznano akcje fantomowe.

Zmienne wynagrodzenia w instrumencie finansowym, za rok:	2019	2020	2021	2022	2023
Rodzaj transakcji w świecie MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji własnych	Transakcje płatności w formie akcji własnych	Transakcje płatności w formie akcji własnych	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych
Data rozpoczęcia okresu oceny	1 stycznia 2019	1 stycznia 2020	1 stycznia 2021	1 stycznia 2022	1 stycznia 2023
Data ogłoszenia programu	27 sierpnia 2019	27 sierpnia 2019	27 sierpnia 2019	1 stycznia 2022	1 stycznia 2023
Data uruchomienia programu zgodnie z definicją MSSF 2	Data Komitetu Personalnego następującego po zakończeniu roku finansowego	Data Komitetu Personalnego następującego po zakończeniu roku finansowego	Data Komitetu Personalnego następującego po zakończeniu roku finansowego	Data Komitetu Personalnego następującego po zakończeniu roku finansowego	Data Komitetu Personalnego następującego po zakończeniu roku finansowego
Liczba instrumentów przyznanych	Ustalana w dacie przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2	Ustalana w dacie przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2	Ustalana w dacie przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2	Ustalana w dacie przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2	Ustalana w dacie przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2
Data zapadalności	3 lata od daty przyznania programu	5 lat od daty przyznania programu	5 lat od daty przyznania programu	5 lat od daty przyznania programu	5 lat od daty przyznania programu
Data nabycia uprawnień *	31 grudnia 2019	31 grudnia 2020	31 grudnia 2021	31 grudnia 2022	31 grudnia 2023
Warunki nabycia uprawnień	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku w roku 2019, wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy.	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku w roku 2020, wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy.	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku w roku 2021, wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy.	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku w roku 2022, wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy.	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku w roku 2023, wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy.
Rozliczenie programu	Program 2023: W dniu rozliczenia uczestnikowi zostanie wypłacona kwota środków pieniężnych stanowiąca iloczyn posiadanych przez uczestnika akcji fantomowych oraz średniej arytmetycznej ceny akcji Banku na GPW na zamknięcie 20 kolejnych sesji poprzedzających dzień rozliczenia. Akcje fantomowe są rozliczane w 5 równych rocznych ratach począwszy od daty Komitetu Personalnego na którym zostały przydzielone. Programy 2019-2022: W dniu rozliczenia programu uczestnikowi zostały przyznane akcje własne; w 2024 roku odroczoną transzę programu				
Wycena programu	Wartość godziwa programu jest wyznaczana na każdą datę bilansową wg zasad przyjętych dla określenia wartości programu w dniu rozliczenia.				

* - Potwierdzona decyzjami Komitetów Personalnych Banku dokonujących oceny pracy uprawnionych pracowników.

Instrumenty finansowe Członków Zarządu Banku Millennium S.A. za rok:	2020	2021	2022	2023
		akcje fantomowe	akcje fantomowe	akcje fantomowe
Data przydzielenia akcji	-	13.04.2022	03.11.2023	07.05.2024
Liczba akcji (szt.):	-	255 980	282 060	586 821
- przyznana	-	-	-	-
- odroczone	-	191 985	225 648	306 172
- w retencji	-	63 995	56 412	280 649
wartość na dzień przydzielenia (PLN):	-	1 680 000	1 968 750	5 588 336
- przyznana	-	-	-	-
- odroczone	-	1 260 000	1 575 000	2 915 698
- w retencji	-	420 000	393 750	2 672 638
Wartość godziwa na 31.12.2024 (PLN)	-	2 278 222	2 510 334	5 222 707

W retencji - liczba akcji fantomowych obejmuje drugą odroczoną transzę za 2021, pierwszą transzę za 2022 oraz część przyznaną za 2023. Akcje te są przyznane Członkom Zarządu, ale podlegają retencji na 12 miesięcy tj. do 7 maja 2025 r.

Według stanu na dzień publikacji Raportu Roczego, Komitet Personalny przy Radzie Nadzorczej nie podjął decyzji o wysokości zmiennego wynagrodzenia dla Członków Zarządu za rok 2024.

14.8. POZOSTAŁE INFORMACJE DODATKOWE I INNE ISTOTNE WYDARZENIA POMIĘDZY DNIEM SPORZĄDZENIA RAPORTU A DATĄ JEGO PUBLIKACJI

REFORMA WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH

WIBOR

W maju 2022 polski rząd zapowiedział zastąpienie WIBOR-u inną (niższą) stawką od 1 stycznia 2023 roku. W czerwcu 2022 powstała Grupa Robocza, w skład której weszły banki komercyjne, GPW Benchmark (Administrator WIBOR), KNF.

W lipcu 2022 r. w związku z planowaną reformą wskaźników referencyjnych w Polsce, powołana została Narodowa Grupa Robocza ds. reformy stawek referencyjnych (NGR). Celem prac NGR jest m.in. wprowadzenie nowego wskaźnika referencyjnego stóp procentowych i zastąpienie nim obecnie stosowanego wskaźnika WIBOR w sposób bezpieczny i zgodny z BMR, w tym w szczególności zapewniając wiarygodność, przejrzystość i rzetelność opracowania i stosowania nowego wskaźnika referencyjnego.

W skład Narodowej Grupy Roboczej wchodzi przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Banku Gospodarstwa Krajowego, GPW Benchmark, a także przedstawiciele banków, towarzystw funduszy inwestycyjnych, zakładów ubezpieczeń, firm faktoringowych i leasingowych, podmiotów będących emitentami obligacji, w tym korporacyjnych i komunalnych, izb rozliczeniowych.

Prace Narodowej Grupy Roboczej są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Sterujący, w skład którego wchodzi przedstawiciele kluczowych instytucji: Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego, Ministerstwa Finansów, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, a także GPW Benchmark - administratora stóp referencyjnych, BondSpot S.A. - oraz Związku Banków Polskich.

Działania NGR prowadzone są w formule projektowej w której wyodrębnione zostały strumienie projektowe i w których pracach aktywnie uczestniczą przedstawiciele Banku Millennium.

Narodowa Grupa Robocza pierwotnie wybrała indeks WIRON jako kluczowy wskaźnik stóp procentowych w ramach BMR do stosowania w umowach finansowych i instrumentach finansowych oraz jako preferowany wskaźnik alternatywny dla WIBOR.

Bank Millennium S.A. powołał uchwałą Zarządu Banku z dnia 24 sierpnia 2022r. projekt wewnętrzny podlegający pod Zarząd (Wiceprezesa Zarządu - CFO oraz Członka Zarządu nadzorującego m.in. obszar produktów detalicznych i korporacyjnych), w celu należytego zarządzania procesem tranzycji wskaźnika WIBOR na WIRON i realizacji prac zgodnie z mapą drogową. W pracach tych uczestniczą przedstawiciele wielu jednostek organizacyjnych Banku w tym w szczególności odpowiedzialni za obszary produktowe oraz kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem, w tym w szczególności, ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem operacyjnym. Struktura projektu uwzględnia podział na strumienie obejmujące produkty i procesy, w których występuje element stosowania wskaźnika referencyjnego WIBOR, zarządzanie projektem przez dedykowanego menadżera projektu oraz cykliczne raportowanie statusów w zakresie poszczególnych strumieni.

Bank stosuje wskaźnik referencyjny WIBOR w następujących produktach (w mln PLN, wg. stanu na 31 grudnia 2024):

- kredyty hipoteczne: **20 461,76** kredyty oparte na stawce WIBOR (z wyłączeniem kredytów hipotecznych o wartości **13 900,74** obecnie o okresowo stałym oprocentowaniu, w przypadku których klienci mają możliwość przejścia na zmienną stopę procentową indeksowaną do WIBOR po upływie obowiązywania okresowo stałej stopy procentowej);
- produkty kredytowe i produkty faktoringowe oraz dyskontowe dla przedsiębiorstw: **19 044,11**;
- instrumenty dłużne (**13 169,30**):
 - Aktywa: 11 036,53
 - Pasywa: 2 132,77
- instrumenty pochodne: **13 491,95**

Bank wykorzystuje również instrumenty oparte o wskaźniki referencyjne WIBOR w rachunkowości zabezpieczeń, szczegółowe informacje na temat stosowanych przez Grupę relacji zabezpieczających, pozycji wyznaczonych jako zabezpieczane i zabezpieczające oraz sposobu prezentacji wyniku na tych transakcjach są przedstawione w nocie 24 „Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń” w Rozdziale 13 „Noty do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego”.

W marcu 2023, Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych przyjął rekomendacje dotyczące nowych produktów, zarówno bankowych, leasingowych, jak i faktoringowych, a także wcześniej opublikowane dotyczące obligacji i instrumentów pochodnych.

W lipcu 2023, KS NGR przyjął Rekomendację w zakresie zastosowania stawki zastępczej dla wskaźnika referencyjnego WIBOR w instrumentach pochodnych stopy procentowej.

W sierpniu 2023, KS NGR przyjął Rekomendację w zakresie zasad i sposobów konwersji emisji papierów dłużnych, w których stosowany jest WIBOR.

W kwietniu 2024, KS NGR przyjął dokument opisujący metody stosowania wskaźnika RFR oraz wybranych zasad obliczania składanych stóp procentowych.

W dniu 29 marca 2024 roku Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych (dalej: Komitet Sterujący NGR), jednogłośnie podjął decyzję o rozpoczęciu procesu przeglądu i analizy wskaźników alternatywnych dla WIBOR typu Risk Free Rate (RFR). Przegląd obejmował zarówno WIRON, jak i inne potencjalne indeksy lub wskaźniki.

W czerwcu 2024, NGR rozpoczął publiczne konsultacje w sprawie przeglądu i oceny alternatywnych indeksów stopy procentowej, które miały stanowić podstawę do przeprowadzenia weryfikacji decyzji KS NGR z września 2022 roku w zakresie wyboru WIRON jako optymalnego zamiennika dla wskaźnika referencyjnego WIBOR. Przedmiotem konsultacji były indeksy: WIRON, WIRON+, WIRF, WIRF+ oraz WRR, które uczestnicy konsultacji mogli ocenić z perspektywy kryteriów dot. jakości indeksów, ich charakterystyki, potencjału dla rozwoju rynku finansowego i rynku produktów bankowych. Uczestnicy mieli również okazję wypowiedzieć się o obecnych uwarunkowaniach rynkowych i regulacyjnych oraz związanych z nimi inicjatywach, które mogłyby pomóc wzmocnić nowy wskaźnik, rynek który opisuje i instrumenty na nim oparte.

9 lipca 2024, Narodowa Grupa Robocza poinformowała o zakończeniu z dniem 1 lipca 2024 roku zbierania opinii w ramach procesu konsultacji publicznych.

W październiku 2024, Komitet Sterujący NGR poinformował o uruchomieniu dodatkowej rundy konsultacji publicznych do 31 października 2024 roku. Mając na uwadze dążenie do dotrzymania, określonego na koniec 2027 roku, finalnego momentu konwersji wskaźników referencyjnych w Polsce, Komitet Sterujący NGR zdecydował się ująć w dodatkowej rundzie konsultacji publicznych cztery indeksy i propozycje indeksów z rodziny indeksów WIRF.

W grudniu 2024 roku, Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej podjął decyzję o wyborze propozycji indeksu o technicznej nazwie WIRF- bazującego na depozytach niezabezpieczonych Instytucji Kredytowych i Instytucji Finansowych, jako docelowego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, który miałby zastąpić wskaźnik referencyjny WIBOR. Kolejnym krokiem KS NGR będzie zaktualizowanie Mapy Drogowej w ramach dotychczasowego harmonogramu działań mających na celu zastąpienie wskaźnika referencyjnego WIBOR docelowym wskaźnikiem WIRF-, którego finalna nazwa będzie wybrana w toku dalszych prac. KS NGR zamierza także w najbliższym czasie zweryfikować i zaktualizować wydane dotychczas rekomendacje NGR, w szczególności standardy stosowania nowego docelowego wskaźnika RFR (risk-free-rate) w nowych produktach: bankowych, leasingowych i faktoringowych oraz instrumentach finansowych, jak również standardy dobrowolnej konwersji dla portfeli legacy umów i instrumentów finansowych, w których stosowany jest wskaźnik referencyjny WIBOR.

Docelowo WIRF- ma stać się kluczowym wskaźnikiem referencyjnym stopy procentowej w rozumieniu rozporządzenia BMR, który będzie mógł być stosowany w umowach finansowych (np. umowach kredytu), instrumentach finansowych (np. papierach dłużnych lub instrumentach pochodnych) oraz przez fundusze inwestycyjne (np. w ustalaniu opłat za zarządzanie).

W obecnej fazie projektu Bank na bieżąco monitoruje zmieniającą się sytuację, rozwój rynku, komunikację administratora a także konsultacje i decyzje Komitetu Sterującego Narodowej Grupy Roboczej i podejmuje odpowiednie decyzje w tym zakresie, w zależności od zmieniającej się sytuacji.

Ponadto, zgodnie z projektem zmian Mapy Drogowej ogłoszonym przez Komitet Sterujący Narodowej Grupy roboczej w październiku 2023 r. i co zostało potwierdzone przez NGR w kwietniu 2024 r., ostateczny moment konwersji miałby nastąpić do końca 2027 r. Aktualnie trwają prace nad aktualizacją Mapy Drogowej będącej odzwierciedleniem postanowień KS NGR w zakresie zmiany harmonogramu wskaźników referencyjnych. W związku z tym zdarzenie regulacyjne zostało odsunięte w czasie i powinno nastąpić w Q3/Q4 2026. Jednakże brak jest aktualnie a) informacji w zakresie potencjalnego zdarzenia regulacyjnego, o którym mowa w art. 23c ust. 1 BMR; b) projektu rozporządzenia Ministra Finansów, o którym mowa w art. 61c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym dotyczącego zamiennika lub choćby projektu takiego rozporządzenia i tym samym informacji: czy Minister Finansów wyznaczy jeden czy kilka zamienników WIBOR; c) wysokości spreadu korygującego lub sposobie wyliczenia tego spreadu, d) czy wprowadzone zostaną ogólnie odpowiednie zmiany dostosowawcze dla istniejących umów z tym związane (a jeżeli tak, to jakie). Zatem biorąc pod uwagę obecny etap prac Narodowej Grupy Roboczej i planowane odsunięcie maksymalnych terminów realizacji Mapy Drogowej, wskazując finalny moment konwersji na koniec 2027, aktualnie nie jest możliwe oszacowanie skutków finansowych reformy wskaźnika WIBOR.

Pomiędzy dniem, na który sporządzono raport a datą jego publikacji nie wystąpiły inne istotne zdarzenia mające wpływ na sprawozdanie finansowe i przyszłe wyniki Banku.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
24.02.2025	Joao Bras Jorge	Prezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
24.02.2025	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
24.02.2025	Wojciech Haase	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
24.02.2025	Andrzej Gliński	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
24.02.2025	Wojciech Rybak	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
24.02.2025	Antonio Pinto Junior	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
24.02.2025	Jarosław Hermann	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym